

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2012 07 16
COM(2012) 362 final

2012/0195 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos
sprendimas)**

{SWD(2012) 193 final}
{SWD(2012) 194 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1.1. Bendrosios aplinkybės

UŠT yra asocijuotos su Europos Sąjunga nuo 1958 m. įsigaliojusios Romos sutarties. Tai salos, esančios Atlanto, Antarkties, Arkties vandenynų, Karibų jūros, Indijos vandenyno ir Ramiojo vandenyno regionuose. Jos nėra suverenos šalys, o priklauso keturioms Europos Sąjungos valstybėms narėms: Danijai, Prancūzijai, Nyderlandams ir Jungtinei Karalystei. UŠT asociacija su Europos Sąjunga grįsta konstituciniais šių šalių ir teritorijų santykiais su keturiomis valstybėmis narėmis.

Apskritai UŠT yra gana autonominės tokiose srityse kaip ekonomikos reikalai, darbo rinka, visuomenės sveikata, vidaus reikalai ir muitai. Gynybos ir užsienio reikalai paprastai tebėra valstybių narių kompetencija. UŠT nepriklauso Sąjungos muitų teritorijai ir vidaus rinkai. Todėl Sąjungos teisės aktai šiose srityse joms netaikomi.

Kadangi UŠT gyventojai yra ES valstybių narių, su kuriomis jų šalys ir teritorijos yra konstituciškai susiję, piliečiai, jie turi ES pilietybę. UŠT bendras gyventojų skaičius sudaro tik 0,02 % (1,2 mln.) pasaulio gyventojų. Jos užima tik 80 000 km² plotą¹.

Nuo 2001 m., kai buvo priimtas dabartinis Užjūrio asociacijos sprendimas, labai pakito regioninės ir tarptautinės sąlygos, kuriomis veikia UŠT. Europos ir tarptautiniu lygmeniu atsirado naujų prioritetų (kaip antai, aplinka, klimato kaita, tausūs gamtos išteklių valdymas), taip pat pakito pasaulinės prekybos tendencijos. Europos Komisija strategijoje „Europa 2020“ pasiūlė strategiją², pagrįstą trimis prioritetais: pažangus augimas, tvarus augimas ir integracinis augimas kaip atsakas į ekonomikos ir finansų krizę.

UŠT toliau tenka spręsti ekonomines ir socialines problemas ir (arba) kurti tvarų ekonomikos pagrindą. Joms kyla nemažai sunkumų, susijusių su pažeidžiama aplinka ir poreikiu sustiprinti tvaraus vystymosi aplinkosaugos aspektą.

Pagrindinis UŠT uždavinys – užtikrinti tvarų ekonomikos ir visuomenės vystymąsi didinant jų konkurencingumą, mažinant pažeidžiamumą, didinant aplinkos atsparumą, bendradarbiaujant su kaimynais ir integruojantis į regiono ir (arba) pasaulio ekonomikos sistemą, kai tai įmanoma. Sąjungos uždavinys – remti UŠT pastangas siekiant šių tikslų ir asociacijos tikslo, apibrėžto Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 198 straipsnyje, taikant pagal UŠT poreikius, aplinkybes, ypatybes ir įvairovę pritaikytą sistemą.

1.2. Galiojančios nuostatos

ES ir UŠT asociacijos dabartinės taisyklės ir procedūros nustatytos 2001 m. lapkričio 27 d. Tarybos sprendime 2001/822/EB dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos bendrijos

¹ Neskaičiuojant Grenlandijos (didžiausios pasaulio salos) ir Didžiosios Britanijos Antarkties teritorijos, kurių plotas atitinkamai yra 2,2 mln. ir 1,7 mln. km².

² 2010 m. kovo 3 d. komunikatas COM(2010) 2020 galutinis „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“.

asociacijos (OL L 314, 2001 11 30, p. 1) su pakeitimais, padarytais sprendimais 2007/249/EB (OL L 109, 2007 4 26, p. 33) ir XXXXXXXX (sprendimu dėl Sen Bartelemi).

1.3. Derėjimas su kitomis ES politikos sritimis

Strategijoje „Europa 2020“ nustatytas rodiklis, pagal kurį reikia tikrinti ES politikos derėjimą ir ES vertybių, standartų ir intereso skatinimą³. Pirmiausia reikia siekti, kad politika derėtų su strategijos „Europa 2020“ prioritetais dėl pažangaus augimo ir tvarumo, remiant mokslinius tyrimus, inovacijas, informacines ir ryšių technologijas (IRT) ir tvaraus augimo gebėjimus kaip socialinį ir ekonominį vystymąsi skatinančius veiksnius.

Todėl 2014–2020 m. Užjūrio asociacijos sprendimas bus svarbus. Iš tiesų mintis įsteigti patirties ir praktinių žinių centrus galėtų būti susijusi su aukštų standartų, be kita ko, tarptautinių standartų, pavyzdžiui, aplinkosaugos, maisto saugos ir vartotojų sveikatos srityse, įgyvendinimu ir skatinimu. Visos UŠT pasižymi turtinga biologine įvairove. Tvariam šios biologinės įvairovės naudojimui ir apsaugai būtų naudinga geresnė mokslinė dokumentacija ir galimybė naudotis mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatais. Be to, tarptautinių maisto saugos ir gyvūnų bei augalų sveikatos standartų įgyvendinimas galėtų palengvinti UŠT ir jų prekybos partnerių, įskaitant ES valstybes nares, tarpusavio prekybą. Sąjungos įsipareigojimas užtikrinti aplinkosaugos standartus, taip pat jos pasaulinio masto veikėjos vaidmuo kovoje su klimato kaita galėtų būti labai vertingas ir Sąjungai, ir UŠT. Komisija laikosi nuomonės, kad UŠT biologinė įvairovė ir kiti gamtos turtais galėtų būti sustiprinto bendradarbiavimo mokslinių tyrimų, inovacijų ir išsaugojimo srityje pagrindas. Abiem šalims gali būti naudinga bendradarbiauti aplinkosaugos srityje.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

2008–2011 m. per įvairias konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis buvo svarstyta Užjūrio asociacijos sprendimo peržiūra. Ji buvo svarstyta ne tik per viešas konsultacijas, bet ir per reguliarius UŠT, valstybių narių, su kuriomis jos konstituciškai susijusios, ir Europos Komisijos *ad hoc* susitikimus, taip pat palaikant dialogą esamo Užjūrio asociacijos sprendimo 7 straipsnyje numatytais atvejais: metiniuose forumuose, reguliariuose trišaliuose posėdžiuose ir partnerystės darbo grupėse, nagrinėjančiose aplinkosaugos, prekybos, UŠT regioninės integracijos, finansinių paslaugų UŠT ir būsimų ES ir UŠT santykių klausimus.

2.1. Konsultacijos

Toliau aprašyti pagrindiniai konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis rezultatai.

Atsakymuose dėl 2008 m. žaliosios knygos⁴ suinteresuotosios šalys paragino pakeisti esamus asociacijos prioritetus – nuo skurdo mažinimo ir vystomojo bendradarbiavimo pereiti prie glaudesnio abipusio ryšio, kuriuo pirmiausia būtų siekiama tvaraus UŠT vystymosi (t. y. vystymosi modelio, kuriuo ilguoju laikotarpiu būtų suderinama ekonominė veikla ir socialinė gerovė ir kartu būsimoms kartoms išsaugomi gamtos ištekliai bei ekologinės sistemos) ir kuris galėtų padėti skleisti ES vertybes ir standartus platesniame pasaulyje.

³ COM(2010) 2020, 2010 m. kovo 3 d.

⁴ COM(2008) 383, 2008 m. birželio 25 d.

Tai buvo pabrėžta 2008 m. spalio mėn. vykusioje suinteresuotųjų šalių konferencijoje, kurioje dalyvavo per 100 suinteresuotųjų šalių iš UŠT institucijų, jų valstybių narių, Sąjungos institucijų bei įstaigų ir plačiosios visuomenės.

Europos Sąjungos Taryba⁵ taip pat pritarė ir išreiškė paramą modelio pakeitimui.

2011 m. vasario mėn. priimtoje bendroje pozicijoje⁶ UŠT ir jų valstybės narės paragino labiau pripažinti UŠT kaip Europos šeimos dalį, dar tvirčiau grįsti asociaciją bendrais Sąjungos ir UŠT interesais ir sutelkti dėmesį į UŠT potencialą ir pažeidžiamumą. Dokumente taip pat raginama atkreipti dėmesį į būtinybę pripažinti ir atsižvelgti į UŠT interesus šiose srityse: lengvatų panaikinimas, su prekyba susiję klausimai ir gebėjimų stiprinimas.

Taip pat pabrėžta, kad būsimi ES ir UŠT santykiai turėtų būti grįsti su aplinka, klimato kaita ir nelaimių rizikos mažinimu susijusiais klausimais: UŠT biologinės įvairovės ir gamtos išteklių tausaus naudojimas ir apsauga, aplinkos apsauga, energija ir atsinaujinančiųjų išteklių energija, ekosistemų išsaugojimas, kova su klimato kaitos poveikiu ir jo švelninimas, pasirengimas nelaimėms ir reagavimas į jas, invazinės rūšys, tausi žvejyba. Suinteresuotosios šalys⁷ paragino užtikrinti tvirtesnę Sąjungos ir UŠT bei atokiausių regionų bendradarbiavimą biologinės įvairovės ir ekosistemos funkcijų išsaugojimo srityje.

Sąjungos ir UŠT solidarumas turėtų būti grindžiamas tuo, kad UŠT gyventojai yra atitinkamų valstybių narių piliečiai, taigi ir ES piliečiai. Buvo pabrėžta, kad Sąjunga, padėdama UŠT stiprinti konkurencingumą ir atsparumą, mažinti pažeidžiamumą ir įsitvirtinti regioninėje aplinkoje, iš tikrųjų investuotų į strateginius taškus, kurie galėtų skleisti Sąjungos vertybes pasaulyje.

2.2. Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

ES ir UŠT asociacija buvo nagrinėjama įvairiuose Komisijos arba UŠT užsakytuose tyrimuose. Šiuose tyrimuose buvo nagrinėjami tokie klausimai, kaip Užjūrio asociacijos sprendime nustatytas prekybos režimas, UŠT aplinkos profiliai ir gebėjimai, UŠT pasirengimas nelaimėms ir Sąjungos bendradarbiavimas su UŠT 1999–2009 m.⁸ Pastarasis tyrimas buvo pateiktas ir aptartas su suinteresuotosiomis šalimis metiniame UŠT ir ES forume 2011 m. kovo mėn.

Pagrindinės įvairių tyrimų rekomendacijos dėl Sąjungos finansinės paramos UŠT:

- (1) įtraukti per paskutinį dešimtmetį susiformavusius politinius prioritetus į ES ir UŠT bendradarbiavimo programavimą;
- (2) pritaikyti finansinės paramos programavimo taisykles ir procedūras, kad parama būtų teikiama greičiau;

⁵ 2009 m. gruodžio 22 d. išvados Nr. 17801/09.

⁶ Žr. <http://www.octassociation.org/Visual%20Identity%20and%20Publications/Reports/joint%20position%20280211.pdf>.

⁷ 2008 m. liepos mėn. Reunjono saloje vykusioje konferencijoje „Europos Sąjunga ir jos užjūrio šalys ir teritorijos. Kovos su klimato kaita ir biologinės įvairovės nykimu strategijos“ dalyvavo Europos Komisijos, Europos Parlamento, UŠT, ES atokiausių regionų ir ES valstybių narių viešųjų institucijų ir pilietinės visuomenės atstovai.

⁸ *ECO Consult et al.* „Regiono lygmens vertinimas. Užjūrio šalys ir teritorijos (UŠT)“, sutartis Nr. EVA 2004/geo-acp, galutinė ataskaita, 2011 m. liepos mėn. (toliau *ECO Consult et al.* (2011 m.)).

- (3) skatinti UŠT ir jų kaimyninių šalių bendradarbiavimą, be kita ko, geriau koordinuoti atitinkamas finansines priemones, kuriomis gali pasinaudoti UŠT, AKR valstybės ir atokiausi regionai;
- (4) sudaryti palankesnes sąlygas naudotis Sąjungos horizontaliosiomis programomis, kuriose UŠT turi teisę dalyvauti.

Pagrindinės įvairių tyrimų rekomendacijos dėl prekybos ir su prekyba susijusių Užjūrio asociacijos sprendimo aspektų:

- (1) pritaikyti su prekyba prekėmis susijusius susitarimus, kad būtų labiau atsižvelgta į struktūrinius sunkumus, be kita ko, nustatant lankstesnes kilmės taisykles UŠT prekių eksportui į Sąjungą;
- (2) sudaryti galimybę UŠT užmegzti palankesnius prekybos santykius su kitomis UŠT ir besivystančiomis šalimis, tokiu būdu parodant prekybos paslaugomis svarbą, kuri per pastarąjį dešimtmetį išaugo pasaulio ir regionų ekonomikoje, ir sudarant palankesnes regioninės integracijos šioje srityje sąlygas;
- (3) numatyti paramą ir gebėjimų stiprinimą su UŠT prekybos politika susijusiai plėtrai ir remti UŠT reguliavimo reformą;
- (4) padėti skleisti informaciją UŠT apie patekimo į ES rinką sąlygas;
- (5) palaikyti tiesioginį Europos Komisijos ir UŠT dialogą tokiais klausimais, kaip prekyba ir su prekyba susiję aspektai, ir užtikrinti, kad ES prekybos derybose būtų atsižvelgiama į UŠT interesus.

Įvairiuose tyrimuose rekomenduojama, kad ES ir UŠT daugiau bendradarbiautų aplinkosaugos klausimais šiose srityse:

- (1) klimato kaita;
- (2) gaivalinės nelaimės;
- (3) grėsmės laukinei gyvūnijai ir biologinei įvairovei, buveinių naikinimas;
- (4) neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama žvejyba;
- (5) atliekų tvarkymas;
- (6) vandens tiekimas ir sanitarija.

2.3. Poveikio vertinimas

Poveikio vertinime išsamiai išnagrinėtos trys politikos galimybės.

1 politikos galimybė. Status quo. Tolesnis Užjūrio asociacijos sprendimo be jokių pakeitimų taikymas.

Pagal 1 politikos galimybę 2014–2020 m. laikotarpiu būtų taikomas šiuo metu galiojančios struktūros ir turinio asociacijos sprendimas.

Status quo galėtų būti teisėtai laikoma tinkama būsimo ES ir UŠT asociacijos galimybe, nes dabartiniai susitarimai pasirodė naudingi UŠT socialiniam ir ekonominiam vystymuisi ir, be kita ko, sudarė galimybę laisvai patekti į didžiulę ES rinką ir gauti paramą, siekiant naudotis jos teikiama eksporto galimybėmis. Išorės tyrimuose buvo nustatyta, kad 1999–2009 m. ES ir UŠT bendradarbiavimas atitiko asociacijos tikslus ir UŠT politinius prioritetus, ir padaryta išvada, kad nebuvo jokių pastebimų prieštaravimų ar neatitikimų tarp ES ir UŠT bendradarbiavimo ir kitų Sąjungos politikos sričių. Nors 1 galimybė dera su SESV ketvirtąja dalimi ir jos preambule, tačiau ją pasirinkus nebūtų pasiektas bendras UŠT, jų valstybių narių ir Komisijos tikslas – abipusiškumo pagrindu performuoti ir atnaujinti ES ir UŠT santykius. Pagal šią galimybę santykiai nebūtų atnaujinti ir abipusiškesnė partnerystė, kurią palaikant būtų geriau atsižvelgiama į bendrus interesus, nebūtų sukurta. Išliktų paramos teikėjo ir gavėjo principas, kuriuo tradiciškai buvo grindžiami ES ir UŠT santykiai.

UŠT prekių ir paslaugų patekimui į Sąjungą galiotų dabartinės taisyklės, dėl to UŠT prarastų galimybę patekti į rinką (dėl lengvatų panaikinimo). Tai neigiamai paveiktų UŠT socialinę ir ekonominę padėtį.

2 politikos galimybė. Užjūrio asociacijos sprendimo atnaujinimas ir suderinimas su ES politikos sistema

Pagal 2 galimybę Užjūrio asociacijos sprendimas būtų atnaujintas ir suderintas su Sąjungos politikos sistema. Jame nustatyti tikslai ir principai būtų peržiūrėti atsižvelgiant į ES Tarybos politines gaires, įvairiomis progomis UŠT ir jų valstybių narių išreikštus pageidavimus ir išorės tyrimų rezultatus.

2 politikos galimybė sustiprintų ES ir UŠT bendradarbiavimą, grįstą bendrais interesais, kuriuos per konsultacijas nustatė suinteresuotosios šalys. Tikslingesniais ir labiau suderintais Sąjungos, UŠT ir jų valstybių narių veiksmais pagal šią galimybę taip pat būtų skatinamas veiksmingesnis bendradarbiavimas. Sąjunga labiau remtų UŠT prioritetinėmis pripažintas bendradarbiavimo sritis (pvz., biologinės įvairovės ir ekosistemos funkcijų išsaugojimas, moksliniai tyrimai ir inovacijos).

Pagal 2 politikos galimybę Sąjunga remtų UŠT sprendžiant opius klausimus, kaip antai klimato kaita, kurie neigiamai veikia tvarų vystymąsi ir kurių jos vienos negali išspręsti. Salų teritorijos vienos negali sukurti tinkamų priemonių šiems uždaviniams spręsti, jos turi rasti partnerių ir būti įtrauktos į visuotinius reagavimo veiksmus.

Pasirinkus 2 politikos galimybę UŠT galėtų naudotis atnaujintu prekybos režimu su Sąjunga, pagal kurį 1) būtų nustatytos geresnės kilmės taisyklės ir 2) užtikrinta, kad prekybos paslaugomis ir įsisteigimo sąlygos nebūtų prastesnės, nei kitiems trečiųjų šalių partneriams taikomos Sąjungos sąlygos, kaip yra pagal dabartinę sistemą.

2 politikos galimybė derėtų su SESV ketvirtąja dalimi ir jos preambule. Pagal ją taip pat būtų įgyvendintos ES Tarybos politinės gairės dėl trijų tikslų – konkurencingumo, atsparumo ir bendradarbiavimo. Pagal 2 politikos galimybę asociacijos sistema būtų atsižvelgta į pastarojo meto politikos pokyčius ir paskutinį dešimtmetį vykusias diskusijas. Pagal šią galimybę būtų užtikrintas ir sustiprintas politikos suderinamumas. Socialinis ir ekonominis poveikis bei poveikis aplinkai būtų geresnis nei pagal 1 galimybę.

2 politikos galimybė geriau, nei šiuo metu, atitiktų bendrus interesus. Būtų sudarytos sąlygos įtraukti Sąjungos politikos darbotvarkės prioritetus į Sąjungos ir UŠT santykius, taip pat

padidėtų ES kaip pasaulinio masto partnerės reikšmė sprendžiant kylančius visuotinius klausimus. Taip UŠT geriau skleistų Sąjungos vertybes ir standartus platesniame pasaulyje.

3 politikos galimybė. Kelių partnerystės susitarimų sudarymas

Pagal 3 galimybę ES ir UŠT santykiai būtų įvairiapusiškesni. Prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo srityje būtų laikomasi dviejų požiūrių. Kai tinkama ir įmanoma, kai kurios UŠT galėtų būti įtrauktos į kitus ES dvišalius susitarimus, visų pirma ekonominės partnerystės susitarimus arba laisvosios prekybos susitarimus. Likusioms UŠT pagal asociacijos susitarimą būtų taikomas pagal 1 arba 2 politikos galimybę numatytas prekybos režimas. Nors tai neapimtų prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo su UŠT, kurioms būtų taikomi kiti prekybos susitarimai, tačiau tai galėtų apimti bendradarbiavimą su visomis UŠT visose kitose srityse. Alternatyvi galimybė būtų užtikrinti, kad visas bendradarbiavimas su UŠT, kuriam būtų taikomas ekonominės partnerystės susitarimas ar laisvosios prekybos susitarimas, vyktų pagal šiuos susitarimus. Tai reikštų, kad finansinė parama taip pat būtų teikiama ne pagal asociacijos sistemą.

UŠT įtraukus į kitus prekybos susitarimus arba jas su jais asocijavus būtų galima pasiekti tam tikrų ES ir UŠT asociacijos tikslų. Tačiau tai būtų daroma už pačios asociacijos ribų. Be to, 3 galimybė gali būti nevysiškai pritaikoma daugumos ar net visų UŠT poreikiams ir realiai padėčiai. Pati Sąjunga taip pat gali patirti neigiamų padarinių, jeigu reikės didelės kompensacijos siekiant įtraukti UŠT į esamus susitarimus. Jeigu UŠT būtų įtrauktos į kitus prekybos susitarimus, asocijuotosios šalys ir teritorijos, turinčios konstitucinius ryšius su valstybėmis narėmis, teisiškai ir faktiškai netektų UŠT statuso. Kadangi siekiant įgyvendinti 3 politikos galimybę Sąjungai gali tekti ieškoti būdų, kaip reglamentuoti skirtingo pobūdžio santykius su kiekviena UŠT, teisinis procesas būtų labai sudėtingas ir jį reikėtų kartoti su kiekviena UŠT. Tikėtina, kad kiltų didesnė painiava dėl UŠT ir jų gyventojų statuso. Tam tikros taisyklės, nustatytos skirtinguose susitarimuose ar šiuo metu svarstomos, gali nustoti galioti UŠT gyventojams, atsižvelgiant į tai, kad jie yra ES piliečiai. Taigi, įgyvendinant 3 politikos galimybę gali padidėti jau esanti įtampa tarp SESV taikymo srities teritorijoms ir asmenims. Dar didesnė painiava gali kilti, jeigu bus numatytos skirtingos bendradarbiavimo pagal skirtingas sistemas rūšys.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

3.1. Teisinis pagrindas

ES ir UŠT asociacijos pagrindas – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ketvirtoji dalis. Išsamios UŠT ir ES asociacijos taisyklės ir procedūros nustatytos Tarybos sprendimuose remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 203 straipsniu, kuriame numatyta, kad tokie aktai priimami pagal specialią teisėkūros procedūrą.

3.2. Subsidiarumas

SESV ketvirtosios dalies nuostatos turi būti praktiškai įgyvendinamos Sąjungos lygmeniu, nes asociacijos, socialinio ir ekonominio vystymosi ir ekonominių UŠT ir visos Sąjungos ryšių tikslo negalima pasiekti imantis veiksmų valstybių narių lygmeniu. Be to, valstybės narės negalėtų imtis veiksmų UŠT prekybos režimo srityje, kadangi bendra prekybos politika priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai (SESV II antraštinės dalies penktoji dalis).

Komisijos pasiūlyme dėl teisėkūros procedūra priimamo akto numatytas požiūris į bendradarbiavimą dera su partnerystės, papildomumo ir subsidiarumo principais. Komisija siūlo Sąjungos finansinę paramą UŠT grįsti programavimo dokumentais, už kuriuos būtų bendrai atsakingos kompetentingos UŠT institucijos bei Komisija ir kuriuose būtų apibrėžtos Sąjungos ir UŠT bendradarbiavimo strategijos. Šios bendradarbiavimo strategijos būtų grįstos UŠT kompetentingų institucijų nustatytais vystymosi tikslais, strategijomis ir prioritetais. Glaudžiai konsultuodamosi ir visiškai gerbdamos atitinkamus kiekvienos partnerės institucinius, teisinius ir finansinius įgaliojimus, Komisija, UŠT ir jų valstybės narės nuspręstų dėl veiklos.

Nepažeidžiant Komisijos įgaliojimų, už veiklos, sutartos pagal bendradarbiavimo strategiją, įgyvendinimą pirmiausia būtų atsakingos UŠT institucijos. Komisija turėtų nustatyti bendrąsias šių programų ir projektų taisykles ir sąlygas.

3.3. Proporcingumas

Pagal 188 ir 199 straipsniuose nustatytus asociacijos tikslus reikia sukurti visapusišką partnerystę, kurią sudarytų institucinė sistema ir prekybos susitarimai ir kuri apimtų daug bendradarbiavimo sričių ir pagrindinius Sąjungos finansinės paramos UŠT principus. Todėl reikalinga plataus masto ir užmojo teisinė priemonė.

Sutartyje nustatyti tikslai yra ilgalaikiai. Todėl reikalingas pakankamai ilgos trukmės sprendimas. Kadangi pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą UŠT gaus finansavimą iš 11-ojo Europos plėtros fondo ir iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto, būtų tinkama suderinti sprendimo trukmę su daugiamete finansine programa.

Komisija siūlo lankstų ir kiekvienos UŠT padėčiai pritaikytą požiūrį. Siūloma atliekant auditą, *ex ante*, vidurio laikotarpio ir *ex post* vertinimus stebėti ES ir UŠT bendradarbiavimo veiksmingumą.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Komisijos komunikate⁹ „Daugiametės finansinės programos, susijusios su ES bendradarbiavimu su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybėmis bei užjūrio šalimis ir teritorijomis finansavimu 2014–2020 m. (11-uju Europos plėtros fondu), rengimas“ bendradarbiavimui su UŠT numatyta skirti 343,4 mln. EUR.

343,4 mln. EUR suma skiriama vadovaujantis Tarybos sprendimu, kuris turi būti priimtas iki 2013 m. gruodžio 31 d., siekiant įgyvendinti asociacijos susitarimą su UŠT; 338,4 mln. EUR iš šios sumos skiriama teritorinėms ir regioninėms programoms finansuoti, o 5 mln. EUR kaip asignavimai skiriami EIB – palūkanų subsidijoms ir techninei pagalbai finansuoti vadovaujantis Užjūrio asociacijos sprendimo nuostatomis.

⁹ COM(2011) 837, 2011 m. gruodžio 7 d.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos sprendimas)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 203 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę,

laikydamosi specialios teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) 2001 m. lapkričio 27 d. Tarybos sprendimas 2001/822/EB dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos bendrijos asociacijos¹⁰ galioja iki 2013 m. gruodžio 31 d. Pagal jo 62 straipsnį Taryba privalo nustatyti tolesnio Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 198–202 straipsniuose išdėstytų principų taikymo nuostatas;
- (2) 2009 m. gruodžio 22 d. Tarybos išvadose dėl ES santykių su užjūrio šalimis ir teritorijomis (UŠT)¹¹, Taryba paragino Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kad iki 2012 m. liepos mėn. būtų peržiūrėtas Užjūrio asociacijos sprendimas. Taryba pritarė Komisijos pasiūlymui pagrįsti būsimą Sąjungos ir UŠT partnerystę trimis pagrindiniais ramsčiais: didinti konkurencingumą, stiprinti atsparumą, mažinti pažeidžiamumą ir kartu skatinti UŠT ir kitų partnerių bei kaimyninių regionų bendradarbiavimą ir integraciją;
- (3) 2008 m. birželio ir spalio mėn. Komisija surengė viešąsias konsultacijas ir pasiūlė tam tikrų naujam asociacijos sprendimui skirtų gairių. Šių konsultacijų rezultatai apibendrinti komunikatu „Naujos ES ir užjūrio šalių ir teritorijų (UŠT) partnerystės aspektai“¹²;

¹⁰ OL L 314, 2001 11 30, p. 1.

¹¹ Tarybos dokumento numeris – 17801/09.

¹² COM(2009) 623 galutinis.

- (4) Sutartis ir jos antrinės teisės aktai nėra automatiškai taikomi UŠT, išskyrus kai kurias nuostatas, kuriose aiškiai nustatyta kitaip. Nors UŠT nėra trečiosios šalys, jos neįeina į bendrąją rinką ir privalo laikytis trečiosioms šalims skirtų su prekyba susijusių įpareigojimų, visų pirma prekių kilmės taisyklių, sveikatos ir augalų sveikatos standartų bei apsaugos priemonių;
- (5) Sąjungos ir UŠT ypatingi santykiai turėtų pereiti nuo klasikinio vystomojo bendradarbiavimo požiūrio prie abipusės partnerystės, siekiant remti UŠT tvarų vystymąsi. Be to, Sąjungos ir UŠT solidarumas turėtų būti grindžiamas jų unikaliu santykiu ir tuo, kad jos priklauso tai pačiai Europos šeimai;
- (6) pilietinės visuomenės indėlių į UŠT vystymąsi galima padidinti stiprinant pilietinės visuomenės organizacijas visose bendradarbiavimo srityse;
- (7) atsižvelgiant į UŠT geografinę padėtį ir nepaisant visų konkrečios geografinės srities dalyvių skirtingo statuso Sąjungos teisės atžvilgiu, visų šalių naudai bus siekiama jų tarpusavio bendradarbiavimo ir bendradarbiavimo su kaimynais, visų pirma sutelkiant dėmesį į bendro intereso sritis ir ES vertybių ir standartų propagavimą;
- (8) Sąjunga remtų UŠT politiką ir strategiją abipusio intereso srityje, remdamasi konkrečios UŠT specifiniais poreikiais, potencialu ir pasirinkimu;
- (9) asociacija turėtų būti siekiama užtikrinti, kad būtų saugoma, atkuriamą ir tvariai naudojama biologinė įvairovė ir ekosistemos paslaugos, kurios yra svarbus veiksnys siekiant tvaraus vystymosi;
- (10) UŠT yra didelė sausumos ir jūrų biologinė įvairovė. Klimato kaita gali būti žalinga UŠT gamtinei aplinkai ir kelia grėsmę jų tvariam vystymuisi. Biologinės įvairovės ir ekosistemų paslaugų išsaugojimo, nelaimių rizikos mažinimo, tvaraus gamtos išteklių valdymo bei tvarios energetikos skatinimo sričių veiksmai padės UŠT prisitaikyti prie klimato kaitos ir sumažinti jos poveikį;
- (11) plėtojant Sąjungos ir UŠT santykius, turėtų būti pripažįstamas svarbus vaidmuo, kurį UŠT galėtų atlikti prisidedamos prie Sąjungos įsipareigojimų pagal daugiašalius aplinkosaugos susitarimus;
- (12) svarbu remti UŠT pastangas mažiau priklausyti nuo iškastinio kuro, siekiant mažinti jų pažeidžiamumą, susijusį su galimybėmis gauti kuro ir kainų nepastovumu, nes taip jų ekonomika taps atsparesnė ir bus mažiau pažeidžiama išorės sukrėtimų atveju;
- (13) Sąjunga gali padėti UŠT sumažinti jų pažeidžiamumą nelaimių atveju ir paremti veiksmus ir priemones, kurių jos imasi šiam tikslui pasiekti;
- (14) atoki UŠT padėtis trukdo jų konkurencingumui ir todėl svarbu pagerinti UŠT pasiekiamumą;
- (15) Sąjunga ir UŠT pripažįsta, kad švietimas yra labai svarbus UŠT tvariam vystymuisi;
- (16) tolesnė UŠT ekonominė ir socialinė raida turėtų būti grindžiama savitarpio parama ir tikslu stiprinti UŠT ekonomikos konkurencingumą ir siekti socialinės gerovės bei įtraukties, ypač kiek tai susiję su pažeidžiamiausiomis grupėmis ir neįgaliaisiais. Šiuo tikslu ES ir UŠT bendradarbiavimas turėtų apimti keitimąsi informacija ir geriausia

patirtimi atitinkamose srityse, įskaitant gebėjimų ugdymą ir socialinę apsaugą, taip pat remti neįgaliųjų teises atsižvelgiant į JT Neįgaliųjų teisių konvencijos principus. Be to, Sąjungos ir UŠT asociacija turėtų padėti skatinti deramą darbą, įskaitant socialinio dialogo srities geriausią patirtį, ir laikytis svarbiausių darbo standartų, lygių galimybių, nediskriminavimo ir prieinamumo principų UŠT ir regionuose, kuriuose jie yra;

- (17) UŠT sergamumas užkrečiamosiomis ligomis, pavyzdžiui, dengės karštligė Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno regione ir čikungunija Indijos vandenyno regione, gali turėti didelių neigiamų padarinių sveikatai ir ekonomikai. Dėl epidemijų UŠT ne tik mažėja sergančių gyventojų darbo našumas, bet ir gali smarkiai sumažėti turistų srautai, o turizmas yra labai svarbus daugelio UŠT ekonomikai. Kadangi į UŠT vyksta daug turistų ir darbuotojų migrantų, jie gali infekcines ligas pernešti į UŠT. Ir atvirkščiai, dėl didelių iš UŠT keliaujančių žmonių srautų užkrečiamosios ligos gali pradėti plisti Europoje. Todėl yra svarbu užtikrinti saugų turizmą – tai lemiamas veiksnys siekiant UŠT ekonomikos tvarumo, nes ji labai priklauso nuo turizmo;
- (18) Sąjungos ir UŠT asociacija turi būti atsižvelgta į UŠT kultūrų įvairovės ir tapatybių išsaugojimą ir padedama jo siekti;
- (19) Sąjunga pripažįsta, kad su UŠT svarbu plėtoti aktyvesnę partnerystę, susijusią su geru valdymu ir kova su organizuotu nusikalstamumu, prekyba žmonėmis, terorizmu ir korupcija;
- (20) Sąjungos ir UŠT prekyba ir su prekyba susijęs bendradarbiavimas turėtų padėti siekti tvaraus vystymosi tikslo ekonominio bei socialinio vystymosi ir aplinkosaugos srityse;
- (21) su pasauliniais pokyčiais susijęs nuolatinis prekybos liberalizavimo procesas plačiai įtraukia Sąjungą, kuri yra pagrindinė UŠT prekybos partnerė, ir jų AKR kaimynus bei kitus ekonominius partnerius;
- (22) UŠT salų gamtinė aplinka yra trapi, reikalaujanti tinkamos apsaugos, įskaitant tinkamą atliekų tvarkymą. Radioaktyvių atliekų tvarkymas, išskyrus kiek tai susiję su Grenlandija, kuriai Euratomo sutartis netaikoma, yra numatytas Euratomo sutarties 198 straipsnyje ir susijusiuose antrinės teisės aktuose. Dėl kitų atliekų turėtų būti nurodyta, kokios Sąjungos taisyklės turi būti taikomos UŠT;
- (23) šiuo sprendimu turėtų būti nustatytos lankstesnės prekių kilmės taisyklės, įskaitant naujas prekių kilmės kumuliacijos galimybes. Kumuliacija turėtų būti įmanoma ne tik su UŠT ir ekonominės partnerystės susitarimo (EPS) šalimis, bet, tam tikromis sąlygomis, taip pat ir produktų, kilusių iš šalių, su kuriomis Sąjunga pasirašiusi ir taiko laisvosios prekybos susitarimą, atžvilgiu ir produktų, įvežamų į Sąjungą be muitų ir be kvotų pagal Sąjungos Bendrąją lengvatų sistemą¹³, atžvilgiu (taip pat tam tikromis sąlygomis). Šios sąlygos yra būtinos siekiant prekybos taisyklių apėjimo prevencijos ir užtikrinant tinkamą kumuliacijos tvarkos taikymą;

¹³ 2008 m. liepos 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 732/2008 dėl bendrųjų tarifų lengvatų sistemos taikymo nuo 2009 m. sausio 1 d., iš dalies keičiantis Reglamentus (EB) Nr. 552/97, Nr. 1933/2006 ir Komisijos reglamentus (EB) Nr. 1100/2006 ir Nr. 964/2007 (OL L 211, 2008 8 6, p. 1).

- (24) susijusių UŠT veiklos vykdytojų ir administracijų naudai būtina atnaujinti UŠT kilmės sertifikavimo procedūras. Taip pat reikia atitinkamai atnaujinti Sąjungos ir UŠT administracinio bendradarbiavimo nuostatas;
- (25) būtina nustatyti administracinio bendradarbiavimo metodus ir galimybę laikinai panaikinti lengvatinį režimą visų arba tam tikrų iš UŠT kilusių produktų atžvilgiu, jeigu sukčiaujama, daromi pažeidimai arba sistemiškai nesilaikoma su produktų kilme susijusių taisyklių ar nebendradarbiaujama administraciniu lygmeniu. Be to, būtina nustatyti pakankamai išsamias apsaugos ir priežiūros nuostatas. Tai turėtų leisti UŠT ir Sąjungos kompetentingoms institucijoms ir ūkinės veiklos vykdytojams laikytis aiškių ir skaidrių taisyklių bei procedūrų. Galiausiai, bendro intereso dalykas yra užtikrinti tinkamą procedūrų ir tvarkos taikymą, kad UŠT galėtų eksportuoti prekes į ES be muitų ir be kvotų. Todėl būtina įtraukti nuostatą, išaiškinančią tokių procedūrų ir tvarkos taikymo administracinių klaidų, dėl kurių Sąjungos biudžetas patiria nuostolių dėl negautų importo muitų, pasekmes. Tokia nuostata turėtų aiškiai patvirtinti, kad tokių patirtų nuostolių finansinė našta teks ne Sąjungos biudžetui, o valstybėms narėms, turinčioms ypatingų santykių su UŠT, kurių valdžios institucijos padarė klaidą. Šioje nuostatoje neturėtų būti išskiriamos UŠT prekės ir trečiųjų šalių prekės – nuostatos turėtų apimti abu atvejus;
- (26) atsižvelgiant į integracijos tikslus ir į pasaulio prekybos pokyčius paslaugų ir įsisteigimo srityje, būtina remti paslaugų rinkos plėtrą ir investicijų galimybes gerinant sąlygas UŠT paslaugoms ir investicijoms patekti į Sąjungos rinką. Šiuo atžvilgiu Sąjunga turėtų siūlyti UŠT palankiausią režimą, nustatytą kitiems prekybos partneriams, taikydama visapusiškas didžiausiojo palankumo statuso sąlygas, ir kartu užtikrinti UŠT lankstesnes prekybos santykių galimybes apribodama UŠT Sąjungai nustatytą režimą tuo, kas nustatyta kitoms didelio masto prekybos ekonomikos šalims;
- (27) intelektinės nuosavybės teisės yra esminis inovacijų skatinimo komponentas; jos padeda skatinti ekonominę ir socialinę vystymąsi. Jos yra naudingos šalims, nes leidžia joms apsaugoti intelektinius kūrinius ir turtą. Jų apsauga ir vykdymo užtikrinimas padeda sudaryti palankesnes sąlygas prekybai, augimui ir užsienio investicijoms, taip pat kovoti su padirbtų produktų keliamu pavojumi sveikatai ir saugai. UŠT galėtų būti naudinga intelektinės nuosavybės teisių politika, ypač susijusi su biologinės įvairovės išsaugojimu ir technologijų vystymu;
- (28) sanitarijos bei fitosanitarijos priemonės ir prekybos techninės kliūtys gali daryti poveikį prekybai, todėl reikia bendradarbiauti. Prekyba ir su prekyba susijęs bendradarbiavimas taip pat turėtų apimti konkurencijos politiką ir intelektinės nuosavybės teises, kurios daro poveikį teisingam prekybos pelno paskirstymui;
- (29) siekiant užtikrinti, kad UŠT galėtų geriausiomis sąlygomis dalyvauti Sąjungos vidaus rinkoje ir regioninėse, subregioninėse bei tarptautinėse rinkose, labai svarbu toliau plėtoti UŠT atitinkamų sričių pajėgumus. Tai apima žmogiškųjų išteklių ir jų gebėjimų vystymą, mažų ir vidutinių įmonių vystymą, ekonomikos sektorių įvairinimą ir tinkamos teisinės sistemos diegimą, siekiant sukurti investicijoms palankią verslo aplinką;
- (30) Sąjungos ir UŠT bendradarbiavimas finansinių paslaugų srityje turėtų padėti kurti saugesnę, patikimesnę ir skaidresnę finansų sistemą, kuri yra svarbi didinant pasaulinį finansinį stabilumą ir remiant tvarų augimą. Šioje srityje reikėtų siekti pereiti prie

patvirtintų tarptautinių standartų ir derinti UŠT teisės aktus su ES *acquis* dėl finansinių paslaugų. Būtina skirti tinkamą dėmesį UŠT valdžios institucijų, įskaitant priežiūros institucijas, administracinių gebėjimų stiprinimui;

- (31) UŠT teikiama finansinė parama turėtų būti skirstoma remiantis vienodais, skaidriais ir veiksmingais kriterijais, atsižvelgiant į UŠT poreikius ir pasiektus rezultatus. Šiais kriterijais turėtų būti atsižvelgiama į gyventojų skaičių, bendrojo vidaus produkto (BVP) lygį, ankstesnių asignavimų iš Europos plėtros fondo (EPF) lygį ir sunkumus dėl UŠT geografinės izoliacijos;
- (32) siekiant UŠT valdžios institucijų valdymo gebėjimų veiksmingumo, supaprastinimo ir pripažinimo, UŠT suteikti finansiniai ištekliai turėtų būti valdomi remiantis abipusės partnerystės principu. Be to, UŠT institucijos turėtų prisiimti atsakomybę už politikos formavimą ir jos įgyvendinimą, kaip šalys susitarė bendradarbiavimo strategijose;
- (33) 9 ir 82 straipsniuose nustatytose su finansine parama susijusiose procedūrose numatyta perduoti pagrindinę atsakomybę už 11-ojo EPF bendradarbiavimo programų kūrimą ir įgyvendinimą konkrečiai UŠT. Turi būti bendradarbiaujama visų pirma laikantis UŠT teritorinių nuostatų ir siekiant remti suprogramuotos veiklos stebėjimą, vertinimą ir auditą. Be to, būtina patikslinti, kad UŠT gali gauti įvairių šaltinių finansavimą, numatytą 76 straipsnyje;
- (34) siekiant priimti programavimo dokumentų rengimo, tolesnių veiksmų, audito, vertinimo, persvarstymo ir įgyvendinimo, taip pat atskaitomybės ir finansinių klaidų taisymo išsamias taisykles, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti teisės aktus, susijusius šio sprendimo IV dalimi. Siekiant atsižvelgti į technologijų vystymąsi ir muitų teisės aktų pokyčius, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai taip pat turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti teisės aktus, kuriais iš dalies keičiami VI priedo priedėliai. Labai svarbu, kad parengiamųjų darbų metu Komisija organizuotų tinkamas konsultacijas, įskaitant konsultacijas ekspertų lygmeniu. Ruošdama ir rengdama deleguotuosius aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad susiję dokumentai būtų tuo pat metu tinkamai ir laiku perduoti Tarybai;
- (35) [Bermudos Vyriausybės pageidavimu šiame sprendime nustatytos asociacijos nuostatos neturėtų būti taikomos Bermudai;]
- (36) pagal šį sprendimą visiem pirmiau minėtiems naujiems veiksniams Taryba turėtų parengti novatorišką sprendimą, kuris būtų nuoseklus ir pritaikytas įvairioms situacijoms;
- (37) šis sprendimas turėtų pakeisti Sprendimą 2001/822/EB,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

Pirma dalis

Užjūrio šalių bei teritorijų ir Sąjungos asociacijos bendrosios nuostatos

1 skirsnis

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Tikslas

1. Užjūrio šalių bei teritorijų (UŠT) ir Europos Sąjungos asociacija (toliau – asociacija) yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 198 straipsniu pagrįsta partnerystė, kurios tikslas – remti tvarų UŠT vystymąsi ir skatinti Sąjungos vertybių ir standartų įtvirtinimą platesniu pasauliniu mastu.
2. Asociacijos partneriai yra Sąjunga, UŠT ir valstybės narės, su kuriomis jos yra susijusios.

2 straipsnis

Tikslai, principai ir vertybės

1. Sąjungos ir UŠT asociacija pagrįsta bendrais UŠT, valstybių narių, su kuriomis jos yra susijusios, ir Sąjungos tikslais, principais ir vertybėmis.
2. Asociacija siekiama Sutarties 199 straipsnyje nustatytų bendrųjų tikslų, skatinant UŠT konkurencingumą, didinant atsparumą, mažinant pažeidžiamumą ir skatinant jų tarpusavio bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su kitais partneriais.
3. Siekdami šių tikslų asociacijos nariai laikosi pagrindinių laisvės, demokratijos, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, teisinės valstybės, gero valdymo ir tvaraus vystymosi principų, kurie yra bendri visoms UŠT ir valstybėms narėms, su kuriomis jos yra susijusios.
4. Šiame sprendime nurodytose bendradarbiavimo srityse negali būti jokios diskriminacijos lyties, rasės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos pagrindu.
5. Partnerės pripažįsta viena kitos teisę nustatyti savo tvaraus vystymosi politikos kryptis ir prioritetus, savo nacionalinius aplinkos ir darbo saugos lygius ir atitinkamai priimti arba keisti susijusius teisės aktus ir politiką nuosekliai vykdamas įsipareigojimą

laikytis tarptautiniu mastu pripažintų standartų ir susitarimų. Tai darydamos jos stengiasi užtikrinti aukštą aplinkos apsaugos ir darbo saugos lygį.

6. Įgyvendindamos šį sprendimą partnerės vadovaujasi skaidrumo bei subsidiarumo principais ir veiksmingumo poreikiu ir taip pat sprendžia trijų UŠT tvaraus vystymosi ramsčių – ekonominio vystymosi, socialinio vystymosi ir aplinkos apsaugos – klausimus.

3 straipsnis

Asociacijos valdymas

Veikdamos atitinkamose institucinės, teisinės ir finansinės kompetencijos srityse asociaciją valdo Komisija bei UŠT valdžios institucijos ir prireikus valstybės narės, su kuriomis UŠT yra susijusios.

4 straipsnis

Teritorinis taikymas

Asociacijos nuostatos taikomos Sutarties II priede nurodytoms UŠT [išskyrus Bermudą].

5 straipsnis

Abipusiai interesai, papildomumas ir prioritetai

1. Asociacija yra politikos dialogo ir bendradarbiavimo abipusio intereso klausimais sistema.
2. Pirmenybė teikiama bendradarbiavimui abipusio intereso srityse, pvz.:
 - (a) UŠT ūkio ekonominis įvairinimui, įskaitant jų tolesnę integraciją į pasaulio ir regioninę ekonomiką;
 - (b) ekologiškai tvaraus augimo skatinimui;
 - (c) tvariam gamtos išteklių valdymui, įskaitant biologinės įvairovės ir ekosistemų paslaugų išsaugojimą ir tvarų naudojimą;
 - (d) prisitaikymui prie klimato kaitos poveikio ir jo švelninimui;
 - (e) nelaimių rizikos mažinimo skatinimui;
 - (f) mokslinių tyrimų, inovacijų ir mokslinio bendradarbiavimo veiklos skatinimui;
 - (g) UŠT, jų kaimynų ir kitų partnerių socialinių, kultūrinių ir ekonominių mainų skatinimui.

3. Bendradarbiavimu abipusio intereso srityse siekiama skatinti UŠT savarankiškumą ir UŠT gebėjimų rengti, įgyvendinti ir stebėti strategijas bei politiką, nurodytas 2 dalyje, ugdymą.

6 straipsnis

Asociacijos populiarinimas

1. Siekdamos stiprinti tarpusavio ryšius, Sąjunga ir UŠT deda pastangas, kad praneštų savo piliečiams apie asociaciją, bei ypač skatindamos UŠT institucijų, akademinės bendruomenės, pilietinės visuomenės ir verslininkų ir jų dialogo partnerių Sąjungoje ryšius ir bendradarbiavimą.
2. Valstybės narės remia UŠT pastangas stiprinti ir populiarinti savo santykius su visa Sąjunga.

7 straipsnis

Regioninis bendradarbiavimas, regioninė integracija ir bendradarbiavimas su kitais partneriais

1. Atsižvelgiant į šio sprendimo 3 straipsnį, asociacijos tikslas – remti UŠT pastangas dalyvauti atitinkamose tarptautinėse, regioninėse ir (arba) subregioninėse bendradarbiavimo iniciatyvose, taip pat regioniniuose arba subregioniniuose integracijos procesuose, laikantis savo siekių ir kompetentingų UŠT institucijų apibrėžtų tikslų ir prioritetų.
2. Siekdamos šio tikslo Sąjunga ir UŠT gali keistis informacija ir geriausia patirtimi ar užmegzti kitokį glaudų bendradarbiavimą ir pradėti koordinuoti veiksmus su kitais partneriais atsižvelgdamos į UŠT dalyvavimą regioninių ir tarptautinių organizacijų veikloje ir prirėkus sudarant tarptautinius susitarimus.
3. Asociacijos tikslas – remti UŠT ir kitų partnerių bendradarbiavimą šio sprendimo antroje ir trečioje dalyse nurodytose bendradarbiavimo srityse. Šiuo atžvilgiu asociacijos tikslas – skatinti UŠT ir Sutarties 349 straipsnyje nurodytų atokiausių regionų, jų kaimyninių Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno (AKR) ir AKR nepriklausančių valstybių bendradarbiavimą. Siekdama šio tikslo Sąjunga pagerina įvairių ES finansinių priemonių remiamą bendradarbiavimo programų koordinavimą ir sinergiją.
4. Parama UŠT dalyvavimui atitinkamų regioninės integracijos organizacijų veikloje visų pirma sutelkiama į:
 - (a) atitinkamų regioninių organizacijų ir institucijų, kurių narės yra UŠT, gebėjimų ugdymą;
 - (b) regionines arba subregionines iniciatyvas, pavyzdžiui, sektorių reformos politikos, susijusios su šio sprendimo antroje ir trečioje dalyse nurodytomis bendradarbiavimo sritimis, įgyvendinimą;

- (c) UŠT informuotumą ir žinias apie regioninės integracijos procesų poveikį skirtingose vietovėse;
- (d) UŠT dalyvavimą regioninės integracijos organizacijų vykdomoje regioninių rinkų plėtroje;
- (e) UŠT ir jų kaimynų tarpvalstybines investicijas.

8 straipsnis

Specialus režimas

1. Asociacija atsižvelgiama į UŠT ekonominės raidos įvairovę ir skirtingus gebėjimus visapusiškai pasinaudoti 7 straipsnyje nurodytais regioniniu bendradarbiavimu ir regionine integracija.
2. Izoliuotosioms UŠT nustatomas specialus režimas.
3. Kad izoliuotosios UŠT galėtų įveikti struktūrines ir kitokias vystymosi kliūtis, šiuo specialiu režimu atsižvelgiama į jų konkrečius sunkumus, *inter alia*, nustatant finansinės paramos dydį ir su ja susijusias sąlygas.
4. UŠT, kurios laikomos izoliuotosiomis, išvardytos I priede.

2 skirsnis

Bendradarbiavimo dalyviai

9 straipsnis

Bendras požiūris

1. Asociacija grindžiama UŠT ir valstybių narių, su kuriomis jos yra susijusios, ir Komisijos ir, jei reikia, Europos investicijų banko (EIB) plataus masto dialogu ir konsultacijomis abipusio intereso klausimais.
2. Prireikus UŠT surengia dialogą ir konsultacijas su tokiomis institucijomis ir įstaigomis:
 - (a) kompetentingomis vietos ir kitomis valdžios institucijomis;
 - (b) ekonominiais ir socialiniais partneriais;
 - (c) kitomis atitinkamomis įstaigomis, atstovaujančiomis pilietinei visuomenei, aplinkosaugos partneriams, nevyriausybinėms organizacijoms ir įstaigoms, atsakingoms už vyrų ir moterų lygybės skatinimą.

10 straipsnis

Bendradarbiavimo dalyviai

1. UŠT bendradarbiavimo dalyviai:
 - (a) UŠT vyriausybės institucijos;
 - (b) UŠT vietos institucijos;
 - (c) viešųjų paslaugų teikėjai ir pilietinės visuomenės organizacijos, kaip antai socialinės, verslininkų, darbdavių ir profesinių sąjungų asociacijos, vietos, nacionalinės arba tarptautinės nevyriausybės organizacijos;
 - (d) regioninės ir subregioninės organizacijos.
2. Valstybės narės, su kuriomis UŠT yra susijusios, per tris mėnesius nuo šio sprendimo įsigaliojimo praneša Komisijai apie vyriausybines bei vietos valdžios institucijas, nurodytas šio straipsnio 1 dalies a ir b punktuose.

11 straipsnis

Nevyriausybinių dalyvių pareigos

1. Nevyriausybines organizacijos gali būti svarbios keičiantis informacija ir konsultuojantis dėl bendradarbiavimo, ypač rengiant ir įgyvendinant bendradarbiavimo pagalbą, projektus ar programas. Joms gali būti perduoti finansų valdymo įgaliojimai įgyvendinti tokius projektus ar programas, siekiant remti vietos vystymosi iniciatyvas.
2. Nevyriausybiniai dalyviai, kurie gali decentralizuotai valdyti projektus arba programas, nustatomi UŠT valdžios institucijų, Komisijos ir valstybių narių, su kuriomis yra susijusios UŠT, susitarimu, atsižvelgiant į susijusius klausimus, jų patirtį ir veiklos sritį. Nustatymo procesas vykdomas kiekvienoje UŠT; tai 9 straipsnyje nurodytų plataus masto dialogo ir konsultacijų dalis.
3. Asociacijos tikslas – remti UŠT pastangas stiprinti pilietinės visuomenės organizacijas, visų pirma jų kūrimą ir vystymą, ir priemonių, būtinų pradėti jų dalyvavimą formuojant, įgyvendinant ir vertinant vystymosi strategijas ir programas, kūrimą.

3 skirsnis

Asociacijos institucinė sistema

12 straipsnis

Pagrindiniai dialogo principai

1. Sąjunga, UŠT ir valstybės narės, su kuriomis jos yra susijusios, reguliariai dalyvauja visapusiškame politiniame dialoge.
2. Dialogas palaikomas visiškai laikantis Sąjungos, UŠT ir valstybių narių, su kuriomis jos yra susijusios, atitinkamų institucinių, teisinių ir finansinių įgaliojimų. Dialogas palaikomas lanksčiai: jis gali būti formalus ar neformalus, tinkamo lygmens ar formato ir palaikomas naudojant 13 straipsnyje nurodytą struktūrą.
3. Dialogu UŠT sudaromos galimybės visapusiškai dalyvauti asociacijos įgyvendinimo veikloje.
4. Dialogo dėmesys sutelkiamas, *inter alia*, į konkrečius politinius klausimus, kurie kelia abipusį susirūpinimą arba yra svarbūs abiem šalims siekiant asociacijos tikslų.

13 straipsnis

Asociacijos institucijos

1. Asociacija įsteigiamos šios dialogo institucijos:
 - (a) UŠT ir ES dialogo forumas (UŠT ir ES forumas), renkasi kasmet; į jį sukviečiami UŠT valdžios institucijos, valstybių narių ir Komisijos atstovai. Europos Parlamento nariai, EIB ir atokiausių regionų atstovai prireikus yra įtraukiami į UŠT ir ES forumo darbą;
 - (b) Komisija, UŠT ir valstybės narės, su kuriomis jos yra susijusios, reguliariai surengia trišales konsultacijas. Šios konsultacijos paprastai rengiamos keturis kartus per metus Komisijos iniciatyva arba UŠT ir valstybių narių, su kuriomis jos yra susijusios, prašymu.
 - (c) UŠT ir valstybių narių, su kuriomis jos yra susijusios, ir Komisijos susitarimu sprendiniams klausimams tinkama forma steigiamos patariamąsios darbo grupės, kurios stebės asociacijos nuostatų įgyvendinimą. Šios darbo grupės teiks informaciją techninėms diskusijoms dėl klausimų, kurie konkrečiai susiję su UŠT ir valstybėmis narėmis, su kuriomis jos yra susijusios, ir papildys UŠT ir ES forumo ir (arba) trišalių konsultacijų darbą.
2. Komisija pirmininkauja UŠT ir ES forumui, trišalėms konsultacijoms ir darbo grupėms ir teikia sekretoriato paslaugas.

Antra dalis

Tvaraus vystymosi bendradarbiavimo sritys įgyvendinant asociacijos nuostatas

1 skirsnis

Aplinkosaugos klausimai, klimato kaita ir nelaimių pavojaus mažinimas

14 straipsnis

Bendrieji tikslai ir principai

Siekiant asociacijos tikslų aplinkos, klimato kaitos ir nelaimių rizikos mažinimo srities bendradarbiavimas gali būti susijęs su:

- (a) UŠT pastangų apibrėžti ir įgyvendinti politiką, strategijas, veiksmų planus ir priemones rėmimu;
- (b) UŠT pastangų integruotis į regioninius tinklus ir iniciatyvas rėmimu;
- (c) tvaraus išteklių naudojimo ir išteklių naudojimo efektyvumo skatinimu ir ekonomikos augimo atsiejimo nuo aplinkos niokojimo skatinimu.

15 straipsnis

Biologinės įvairovės ir ekosistemų paslaugų tvarus valdymas ir apsauga

Siekiant asociacijos tikslų biologinės įvairovės tvaraus valdymo bei apsaugos ir ekosistemų paslaugų srities bendradarbiavimas gali būti susijęs su:

- (a) jūrų ir sausumos saugomų teritorijų nustatymu ir veiksmingu valdymu ir geresniu esamų saugomų teritorijų valdymu;
- (b) jūrų ir sausumos išteklių tvariu valdymu, kuris padėtų apsaugoti svarbias rūšis, buveines ir ekosistemų funkcijas už saugomų teritorijų ribų;
- (c) jūros ir sausumos biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir tvaraus naudojimo stiprinimu:

i) sprendžiant platesnės ekosistemos masto uždavinį – klimato kaitos problemą, kai siekiama išsaugoti sveikas, atsparias ekosistemas ir skatinti ekologišką infrastruktūrą ir ekosistemoms palankų požiūrį į prisitaikymą prie klimato kaitos ir jos poveikio mažinimą, kurie dažnai užtikrina visokeriopą naudą;

- ii) stiprinant gebėjimus vietos, regionų ir (arba) tarptautiniu lygmenimis, kai visi suinteresuotieji subjektai, įskaitant valdžios institucijas, žemės savininkus, privatųjį sektorių, mokslo darbuotojus ir pilietinę visuomenę, skatinami keistis informacija, žiniomis ir geriausia patirtimi;
 - iii) stiprinant galiojančias gamtos apsaugos programas ir susijusias pastangas saugomose teritorijose ir už jų ribų;
 - iv) plečiant žinių pagrindą ir užpildant žinių spragas, įskaitant ekosistemų funkcijų ir paslaugų verčių kiekybinį nustatymą;
- (d) regioninio bendradarbiavimo skatinimu ir palengvinimu, kad būtų sprendžiami tokios problemos, kaip antai invazinės svetimos rūšys arba klimato kaitos poveikis;
 - (e) mechanizmų sukūrimu, kad būtų racionaliai naudojami išteklių, įskaitant mokėjimą už ekosistemų paslaugas.

16 straipsnis

Tvari miškotvarka

Siekiant asociacijos tikslų tvarios miškotvarkos srities bendradarbiavimas gali būti susijęs su miškų auginimo skatinimu, miškų apsauga ir tvaria miškotvarka, įskaitant medžių naudojimą siekiant saugoti aplinką nuo erozijos ir kontroliuoti dykumėjimą, miško įveisimą ir medienos eksporto valdymą.

17 straipsnis

Integruotas pakrančių zonos tvarkymas

Siekiant asociacijos tikslų integruoto pakrančių zonos tvarkymo srities bendradarbiavimas gali būti susijęs su:

- (a) parama UŠT veiksams, kad jūrų ir pakrančių zonos būtų tvarkomos veiksmingai ir tvariai, nustatant strateginius, integruotus jūrų ir pakrančių zonos planavimo ir tvarkymo metodus;
- (b) ekonominės ir socialinės veiklos, pvz., žuvininkystės ir akvakultūros, turizmo, jūrų transporto, derinimu su jūrų ir pakrančių zonų potencialu, susijusiu su atsinaujinančiąja energija, žaliavomis, ir kartu atsižvelgiant į klimato kaitos ir žmogaus veiklos poveikį.

18 straipsnis

Jūrų reikalai

Siekiant asociacijos tikslų jūrų reikalų srities bendradarbiavimas gali būti susijęs su:

- (a) dialogo dėl šios srities bendro intereso klausimų stiprinimu;

- (b) žinių apie jūras ir biotechnologijų, vandenynų energijos, jūrų stebėjimo, pakrančių zonos tvarkymo ir ekosistema pagrįsto valdymo skatinimas;
- (c) integruotų metodų skatinimu tarptautiniu lygiu.

19 straipsnis

Tausus žuvininkystės išteklių valdymas

1. Siekiant asociacijos tikslų tausaus žuvininkystės išteklių valdymo srities bendradarbiavimas grindžiamas šiais principais:
 - (a) įsipareigojimu atsakingai valdyti žuvininkystę ir vadovautis atsakinga žvejybos praktika;
 - (b) atsisakymu priemonių ar veiklos, kurie yra nesuderinami su tausaus žuvininkystės išteklių naudojimo principais;
 - (c) nedarant poveikio esamiems ar būsimiems Sąjungos ir UŠT dvišaliams žuvininkystės partnerystės susitarimams ES ir UŠT siekia reguliariai tarpusavyje konsultuotis gyvųjų jūrų išteklių apsaugos ir valdymo klausimais ir keistis informacija apie esamą išteklių būklę per atitinkamas 13 straipsnyje numatytas asociacijos institucijas.
2. 1 dalyje nurodytos srities bendradarbiavimas gali būti susijęs su:
 - (a) aktyviu gero valdymo, geriausios patirties ir atsakingo žuvininkystės valdymo skatinimu saugant ir tausiai valdant žuvininkystės išteklius, įskaitant bendro intereso žuvininkystės išteklius ir regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų valdomus žuvininkystės išteklius;
 - (b) žuvininkystės išteklių apsaugos dialogu ir bendradarbiavimu, įskaitant kovos su neteisėta, nedeklaruojama ir neregamentuojama žvejyba priemones, ir veiksmingu bendradarbiavimu su regioninėmis žuvininkystės valdymo organizacijomis ir jų viduje. Dialogas ir bendradarbiavimas apima kontrolės ir tikrinimo schemas, paskatas ir įpareigojimus, kad ilgainiui žuvininkystė ir pakrančių aplinka būtų valdomi veiksmingiau.

20 straipsnis

Tvari vandentvarka

1. Siekdamas asociacijos tikslų Sąjunga ir UŠT gali bendradarbiauti tvarios vandentvarkos srityje vykdydamos vandens ūkio politiką ir steigdamos institucijas, saugodamos vandens išteklius, užtikrindamos vandens tiekimą kaimo ir miesto vietovėse buitiniams, pramonės ir žemės ūkio reikmėms, vandens išteklių kaupimą ir paskirstymą, nuotekų tvarkymą.
2. Vandens tiekimo ir sanitarijos sektoriaus srityje ypatingas dėmesys skiriamas galimybei naudotis geriamojo vandens tiekimu ir sanitarijos paslaugomis menkai

išvystytos infrastruktūros vietovėse; tai tiesiogiai padeda vystyti žmogiškuosius išteklius, nes gerinama sveikata ir didinamas darbo našumas.

3. Šių sričių bendradarbiavimas grindžiamas principu, kad poreikio plėsti pagrindinių vandens ir asenizacijos paslaugų tiekimo miesto ir kaimo gyventojams klausimą privalu spręsti ekologiškai tvariais būdais.

21 straipsnis

Atliekų tvarkymas

Siekiant asociacijos tikslų atliekų tvarkymo srities bendradarbiavimas gali būti susijęs su skatinimu naudoti geriausią aplinkos apsaugos praktiką visose operacijose, susijusiose su atliekų tvarkymu, įskaitant atliekų mažinimą, perdirbimą arba kitus procesus, susijusius su antrinių žaliavų gavyba ir atliekų šalinimu.

22 straipsnis

Tvari energetika

Siekiant asociacijos tikslų tvarios energetikos srities bendradarbiavimas gali būti susijęs su:

- (a) energijos gamyba, visų pirma, tvarios energijos, pvz., saulės, biomasės, vandens, geoterminės, bangų, vandens ir vėjo energijos vystymu, skatinimu, naudojimu ir kaupimu;
- (b) energijos politika ir teisės aktais, visų pirma politikos formavimu ir teisės aktų priėmimu, užtikrinant ne per didelius ir tvarius energijos tarifus;
- (c) energijos vartojimo efektyvumu, visų pirma su energijos vartojimo efektyvumo standartų kūrimu ir nustatymu ir energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimu įvairiuose sektoriuose (pramonės, prekybos, viešajame sektoriuose, namų ūkiuose) bei susijusia švietimo ir informavimo veikla;
- (d) transportu, visų pirma, labiau aplinką tausojančio viešojo ir privataus transporto priemonių, pavyzdžiui, vandenilinių, elektrinių transporto priemonių, arba susitarimų pavežti ir dviračių transporto sistemų vystymu, propagavimu ir naudojimu;
- (e) miestų planavimu ir statybomis, ypač aukštų aplinkos kokybės standartų ir didelio energijos vartojimo efektyvumo propagavimu ir nustatymu miestų planavimo ir statybos srityse;
- (f) turizmu, ypač skatinant energijos požiūriu nepriklausomą (pagrįstą atsinaujinančiais energijos ištekliais) ir (arba) ekologiško turizmo infrastruktūrą.

23 straipsnis

Klimato kaita

Siekiant asociacijos tikslų klimato kaitos srities bendradarbiavimu siekiama paremti UŠT iniciatyvas, susijusias su prisitaikymu prie klimato kaitos ir jos mažinimu, ir gali apimti:

- (a) prisitaikymo prie klimato kaitos teritorinių, regioninių ir (arba) tarptautinių veiksmų, planų arba priemonių nustatymą;
- (b) prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos mažinimo tikslų įtraukimą į viešąją politiką ir strategiją;
- (c) statistinių duomenų ir rodiklių, būtinų politikos formavimo ir įgyvendinimo priemonių, rengimą ir nustatymą;
- (d) UŠT dalyvavimo regioninių ir tarptautinių dialogo institucijų veikloje skatinimą, siekiant puoselėti žinių ir patirties mainus.

24 straipsnis

Nelaimių rizikos mažinimas

Siekiant asociacijos tikslų nelaimių rizikos mažinimo srities bendradarbiavimas gali būti susijęs su:

- (a) nelaimių prevencijos ir pasirengimo joms sistemų, įskaitant numatymo ir greito įspėjimo sistemas, kūrimu ir tobulinimu, siekiant mažinti nelaimių padarinius;
- (b) išsamių žinių apie UŠT ir jų vietos regionų nelaimių rizikos faktorių ir dabartinius reagavimo pajėgumus plėtojimu;
- (c) galiojančių nelaimių prevencijos ir pasirengimo priemonių stiprinimu vietos, nacionaliniu ir regionų lygmenimis;
- (d) atitinkamų dalyvių reagavimo pajėgumų gerinimu, kad jie būtų labiau koordinuoti, efektyvesni ir veiksmingesni;
- (e) visuomenės informavimo ir informacijos gyventojams apie rizikos tikimybę, nelaimės prevenciją, pasirengimą ir reagavimą į ją gerinimu, skiriant tinkamą dėmesį specialiesiems neįgaliųjų poreikiams;
- (f) pagrindinių civilinės saugos dalyvių bendradarbiavimo stiprinimu;
- (g) UŠT dalyvavimo regioninių, Europos ir (arba) tarptautinių institucijų veikloje skatinimu, siekiant sudaryti sąlygas įvairiems partneriams reguliariau keistis informacija ir glaudžiau bendradarbiauti nelaimės atveju.

2 skirsnis

Pasiekiamumas

25 straipsnis

Bendrieji tikslai

1. Siekiant asociacijos tikslų pasiekiamumo srities bendradarbiavimu siekiama:
 - (a) užtikrinti geresnes galimybes UŠT pasinaudoti pasauliniais transporto tinklais;
 - (b) užtikrinti geresnes galimybes UŠT pasinaudoti informacijos ir ryšių technologijomis ir paslaugomis.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bendradarbiavimas gali apimti:
 - (a) politikos formavimą ir institucijų steigimą;
 - (b) vežimą keliais, geležinkeliais, oro, jūrų arba vidaus vandenų keliais;
 - (c) saugyklas jūrų ir oro uostuose.

26 straipsnis

Jūrų transportas

1. Siekiant asociacijos tikslų jūrų transporto srities bendradarbiavimu siekiama plėtoti ir skatinti ekonomiškai ir veiksmingas jūrų transporto paslaugas UŠT ir jis gali būti susijęs su:
 - (a) veiksmingo krovinių gabenimo skatinimu ekonominiu ir komerciniu atžvilgiu tinkamais įkainiais;
 - (b) aktyvesnio UŠT dalyvavimo teikiant tarptautines laivybos paslaugas skatinimu;
 - (c) regioninių programų skatinimu;
 - (d) parama vietos privačiojo sektoriaus dalyvavimui laivybos veikloje.
2. Sąjunga ir UŠT skatina laivybos saugą, įgulų saugumą ir taršos prevenciją.

27 straipsnis

Oro transportas

Siekiant asociacijos tikslų oro transporto srities bendradarbiavimas gali būti susijęs su:

- (a) UŠT oro transporto pramonės reforma ir modernizavimu;
- (b) jų komercinio gyvybingumo ir konkurencingumo skatinimu;
- (c) privačiojo sektoriaus investicijų ir dalyvavimo skatinimu;
- (d) keitimosi žiniomis ir gerąja verslo praktika skatinimu.

28 straipsnis

Oro transporto sauga

Siekiant asociacijos tikslų oro transporto saugos srities bendradarbiavimu siekiama remti UŠT pastangas laikytis atitinkamų tarptautinių standartų ir jis gali, *inter alia*, apimti:

- (a) oro navigacijos saugos sistemų diegimą;
- (b) oro uostų saugumo įgyvendinimą ir civilinės aviacijos institucijų gebėjimų valdyti jų kontrolei pavestus visus veiklos saugumo aspektus stiprinimą;
- (c) infrastruktūros ir žmogiškųjų išteklių vystymą.

29 straipsnis

Informacijos ir ryšio technologijų paslaugos

Siekiant asociacijos tikslų informacijos ir ryšių technologijų (IRT) paslaugų srities bendradarbiavimu siekiama skatinti UŠT inovacijas ir ekonominį augimą, taip pat gerinti piliečių ir įmonių kasdienę veiklą, taip pat skatinti prieinamumą neįgaliesiems. Bendradarbiavimu visų pirma siekiama padidinti UŠT reguliavimo gebėjimus ir gali būti remiama IRT tinklų ir paslaugų plėtra naudojant šias priemones:

- (a) nuspėjamos reguliavimo aplinkos, kuri neatsiliktų nuo technologijų vystymosi, skatintų ekonomikos augimą ir inovacijas, konkurenciją ir vartotojų apsaugą, sukūrimas;
- (b) dialogas įvairiais politiniais klausimais, susijusiais su informacinės visuomenės skatinimu ir stebėjimu;
- (c) keitimasis informacija apie standartus ir sąveikos klausimus;
- (d) bendradarbiavimo IRT mokslinių tyrimų srityje ir IRT pagrįstų mokslinių tyrimų infrastruktūrų rėmimas;
- (e) paslaugų ir taikomųjų programų kūrimas didelį poveikį visuomenei turinčiose srityse.

3 skirsnis

Moksliniai tyrimai ir inovacijos

30 straipsnis

Bendradarbiavimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje

Siekiant asociacijos tikslų mokslinių tyrimų ir naujovių srities bendradarbiavimas gali apimti mokslą ir technologijas, įskaitant informacijos ir ryšių technologijas, siekiant prisidėti prie UŠT tvaraus vystymosi ir skatinti UŠT kompetenciją bei pramonės konkurencingumą. Pirmiausia bendradarbiavimas gali būti susijęs su:

- (a) dialogu, koordinavimu ir UŠT bei ES politikos ir iniciatyvų, susijusių su mokslu, technologijomis ir inovacijomis, sinergijų kūrimu;
- (b) UŠT politikos ir institucijų stiprinimu ir suderintais veiksmais vietos, nacionaliniu ar regionų lygmenimis, siekiant plėtoti mokslo, technologijų ir inovacijų diegimo veiksmus ir jų taikymą;
- (c) UŠT, Sąjungos, valstybių narių ir trečiųjų šalių juridinių asmenų bendradarbiavimu;
- (d) atskirų UŠT tyrėjų, mokslinių tyrimų organizacijų ir juridinių asmenų dalyvavimu bendradarbiavimo sistemoje, susijusioje su Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programomis;
- (e) UŠT tyrėjų mokymu bei tarptautiniu judumu ir mainais.

4 skirsnis

Jaunimas, švietimas, mokymas, sveikata, užimtumas ir socialinė politika

31 straipsnis

Jaunimas

1. Sąjunga užtikrina, kad UŠT fiziniai asmenys, kaip apibrėžta 49 straipsnyje, gali dalyvauti Sąjungos iniciatyvose, susijusiose su jaunimu, tuo pačiu pagrindu kaip ir valstybių narių piliečiai.
2. Asociacijos tikslas – stiprinti UŠT ir Sąjungoje gyvenančio jaunimo ryšius, be kita ko, skatinant UŠT jaunimo judumą mokymosi tikslais ir puoselėjant jaunimo tarpusavio supratimą.

32 straipsnis

Švietimas ir mokymas

1. Siekiant asociacijos tikslų švietimo ir mokymo srities bendradarbiavimas gali apimti:
 - (a) aukštos kokybės įtraukaus pradinio, vidurinio ir aukštojo išsilavinimo ir profesinio švietimo ir mokymo teikimą;
 - (b) paramą UŠT, skirtą švietimo politikai apibrėžti ir įgyvendinti.
2. Sąjunga užtikrina, kad UŠT fiziniai asmenys, kaip apibrėžta 49 straipsnyje, galėtų dalyvauti Sąjungos švietimo iniciatyvose tuo pačiu pagrindu kaip ir valstybių narių piliečiai.
3. Sąjunga užtikrina, kad UŠT švietimo įstaigos ir institutai galėtų dalyvauti Sąjungos su švietimu susijusiose bendradarbiavimo iniciatyvose tuo pačiu pagrindu kaip ir valstybių narių švietimo įstaigos ir institutai.

33 straipsnis

Užimtumas ir socialinė politika

1. Sąjunga ir UŠT palaiko užimtumo ir socialinės politikos srities dialogą siekdamos prisidėti prie UŠT ekonominio ir socialinio vystymosi ir deramo darbo skatinimo UŠT ir jų vietos regionuose. Tokiu dialogu taip pat siekiama remti UŠT valdžios institucijų pastangas plėtoti šios srities politiką ir teisės aktus.
2. Dialogas daugiausia palaikomas keičiantis informacija ir geriausia patirtimi, susijusia su užimtumo ir Sąjungos ir UŠT abipusio intereso socialine politika ir teisės aktais. Šiuo klausimu taip pat atsižvelgiama į tokias sritis kaip, pvz., kvalifikacijos kėlimas, socialinė apsauga, socialinis dialogas, lygios galimybės, nediskriminavimas ir prieinamumas neįgaliesiems, sveikata ir sauga darbe ir kiti darbo standartai.

34 straipsnis

Visuomenės sveikata

Siekiant asociacijos tikslų visuomenės sveikatos srities bendradarbiavimu siekiama padidinti UŠT gebėjimus stebėti, anksti nustatyti ir reaguoti į užkrečiamųjų ligų protrūkius imantis priemonių, kurios apima:

- (a) kovos su tarpvalstybiniais pavojais sveikatai, pvz., užkrečiamosiomis ligomis, pasirengimo ir reagavimo pajėgumų stiprinimo veiksmus, kurie turėtų būti pagrįsti esamomis struktūromis ir skirti reaguoti į neįprastus įvykius;
- (b) pajėgumų stiprinimą regionų lygmeniu tobulinant visuomenės sveikatos tinklus, sudarant palankesnes sąlygas ekspertams keistis informacija ir skatinant tinkamą mokymą;

- (c) priemonių ir ryšių platformų kūrimą, UŠT poreikiams pritaikytą elektroninio mokymo programų rengimą.

5 skirsnis

Kultūra

35 straipsnis

Kultūros srities mainai ir dialogas

1. Siekiant asociacijos tikslų kultūros srities mainų ir dialogo srities bendradarbiavimas gali būti susijęs su:
 - (a) UŠT savarankišku vystymusi, t. y. procesu, kurio dėmesys – žmonės ir kurio šaknys kiekvienos tautos kultūroje;
 - (b) parama kompetentingų UŠT institucijų priimtai politikai ir priemonėms, skirtoms jų žmogiškiesiems ištekliams didinti, jų pačių kūrybiams pajėgumams plėtoti ir jų kultūriniam identitetui skatinti;
 - (c) gyventojų dalyvavimu vystymosi procese;
 - (d) bendro sutarimo kūrimu ir aktyvesniu keitimusi informacija apie kultūros ir audiovizualinius klausimus per dialogą.
2. Bendradarbiaudamos Sąjunga ir UŠT siekia skatinti tarpusavio kultūrinius mainus:
 - (a) bendradarbiaujant visų partnerių kultūros ir kūrybos sektoriams;
 - (b) skatinant kultūros bei kūrybos darbų ir veiklos vykdytojų judėjimą tarp UŠT ir Sąjungos;
 - (c) bendradarbiaujant politikos srityje, kad būtų skatinamas politikos plėtojimas, inovacijos, didinama auditorija ir kuriami nauji verslo modeliai.

36 straipsnis

Audiovizualinės srities bendradarbiavimas

1. Siekiant asociacijos tikslų audiovizualinės srities bendradarbiavimu siekiama skatinti šalių audiovizualinių kūrinių gamybą ir jis gali apimti šiuos veiksmus:
 - (a) atitinkamų transliavimo pramonės atstovų bendradarbiavimą ir mainus;
 - (b) skatinimą keistis audiovizualiniais kūriniais;

- (c) kompetentingų institucijų keitimąsi informacija ir nuomonėmis dėl audiovizualinės bei transliavimo politikos ir reguliavimo sistemos;
 - (d) skatinimą lankytis ir dalyvauti tarptautiniuose renginiuose, organizuojamuose Sąjungos ir UŠT teritorijose ir trečiosiose šalyse.
2. Kartu sukurtiems audiovizualiniams kūriniams taikomos visos Sąjungos, UŠT ir valstybių narių, su kuriomis jos yra susijusios, schemas, skirtos vietos ir regionų kultūrinei raiškai skatinti.

37 straipsnis

Scenos menas

Siekiant asociacijos tikslų scenos meno srities bendradarbiavimas gali būti susijęs su:

- (a) palankesnių sąlygų sudarymu aktyvesniems scenos meno specialistų ryšiams tokiose srityse kaip profesiniai mainai ir mokymas, įskaitant dalyvavimą atrankose, tinklų kūrimą ir dalyvavimo tinklų veikloje skatinimą;
- (b) vienos ar kelių Sąjungos valstybių narių ir vienos ar kelių UŠT prodiuserių skatinimu kurti bendrus kūrinius;
- (c) skatinimu rengti tarptautinius teatro technologijų standartus ir naudoti teatro scenos ženklus, be kita ko, bendradarbiaujant su tinkamomis standartizavimo įstaigomis.

38 straipsnis

Kultūros paveldo vietovių ir istorinių paminklų apsauga

Siekiant asociacijos tikslų kultūros paveldo vietovių ir istorinių paminklų srities bendradarbiavimu siekiama sudaryti sąlygas keistis patirtimi ir geriausia praktika:

- (a) sudarant geresnes galimybes vykdyti ekspertų mainus;
- (b) bendradarbiaujant profesinio mokymo srityje;
- (c) didinant vietos visuomenės informuotumą;
- (d) teikiant konsultacijas dėl istorinių paminklų apsaugos ir saugomų vietovių, dėl teisės aktų ir priemonių, susijusių su paveldu (ypač jo integracija į vietos gyvenimą), įgyvendinimo.

6 skirsnis

Kova su organizuotu nusikalstamumu

39 straipsnis

Kova su organizuotu nusikalstamumu, prekyba žmonėmis, seksualine prievarta prieš vaikus ir jų seksualiniu išnaudojimu, terorizmu ir korupcija

1. Siekiant asociacijos tikslų organizuoto nusikalstamumo srities bendradarbiavimas gali apimti:
 - (a) naujoviškų ir veiksmingų policijos ir teismo bendradarbiavimo priemonių kūrimą, įskaitant bendradarbiavimą su kitomis suinteresuotosiomis šalimis, pavyzdžiui, pilietine visuomene, siekiant užkirsti kelią organizuotam nusikalstamumui, prekybai žmonėmis, seksualinei prievartai prieš vaikus ir jų seksualiniam išnaudojimui, terorizmui ir korupcijai ir kovoti su jais;
 - (b) paramą siekiant padidinti UŠT politikos veiksmingumą, kad būtų užkirstas kelias ir kovojama su organizuotu nusikalstamumu, prekyba žmonėmis, seksualine prievarta prieš vaikus ir jų seksualiniu išnaudojimu, terorizmu ir korupcija, taip pat visų rūšių narkotinių ir psichotropinių medžiagų gamyba, pardavimu ir neteisėta prekyba, siekiama narkotikų vartojimo ir jų daromos žalos prevencijos ir mažinimo, atsižvelgiant į tarptautinių institucijų šiose srityse atliekamą darbą, *inter alia*:
 - i) kovos su organizuotu nusikalstamumu, įskaitant prekybą žmonėmis, seksualinę prievartą prieš vaikus ir seksualinį jų išnaudojimą, terorizmą ir korupciją, ir jo prevencijos srities mokymus ir gebėjimų ugdymą;
 - ii) prevencinę veiklą, įskaitant mokymą, švietimą ir sveikatos ugdymą, skirtus nuo narkotikų priklausomų asmenų gydymą ir reabilitaciją, įskaitant projektus, skirtus nuo narkotikų priklausomų asmenų reintegracijai į darbo ir socialinę aplinką;
 - iii) veiksmingų vykdymo užtikrinimo priemonių rengimą;
 - iv) techninę, finansinę ir administracinę pagalbą rengiant veiksmingą politiką ir teisės aktus, susijusius su prekyba žmonėmis, pirmiausia visuomenės informavimo kampanijas, nukreipimo mechanizmus ir nukentėjusiųjų apsaugos sistemas, kuriose dalyvauja visi susiję suinteresuotieji subjektai ir pilietinė visuomenė;
 - v) techninę, finansinę ir administracinę pagalbą, susijusią su narkotikų vartojimo žalos prevencija, gydymu ir mažinimu;
 - vi) techninę pagalbą rengiant kovos su seksualine prievarta prieš vaikus ir jų seksualiniu išnaudojimu teisės aktus ir politiką;

vii) techninę pagalbą ir mokymą remiant gebėjimų ugdymą ir skatinant būtiniausių tarptautinių kovos su korupcija standartų (ypač nustatytų JT konvencijoje prieš korupciją) laikymąsi.

2. Siekdamas asociacijos tikslų pagal 69 ir 70 straipsnius UŠT bendradarbiauja su Sąjunga kovos su pinigų plovimu srityje.

Trečia dalis

Prekyba ir su prekyba susijęs bendradarbiavimas

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

40 straipsnis

Bendrieji tikslai

Sąjungos ir UŠT prekybos ir su prekyba susijusio bendradarbiavimo bendrieji tikslai yra:

- (a) skatinti UŠT ekonominę ir socialinę vystymąsi, nustatant glaudžius jų tarpusavio ekonominius santykius ir ekonominius santykius su Sąjunga kaip visuma;
- (b) skatinti veiksmingą UŠT integraciją į regionų ir pasaulio ekonomiką ir prekybos prekėmis bei paslaugomis vystymą;
- (c) padėti UŠT sukurti investicijoms palankią aplinką, siekiant remti UŠT ekonominę ir socialinę vystymąsi;
- (d) skatinti pasaulinės finansų sistemos stabilumą, vientisumą bei skaidrumą ir gerą mokesčių srities valdymą;
- (e) remti UŠT ekonomikos įvairinimo procesą;
- (f) remti UŠT gebėjimus formuoti ir įgyvendinti politiką, būtiną siekiant plėtoti jų prekybą prekėmis ir paslaugomis;
- (g) remti UŠT eksporto ir prekybos pajėgumus;
- (h) remti UŠT pastangas prireikus derinti savo vietos teisės aktus su ES teisės aktais;
- (i) sudaryti galimybes tikslingai bendradarbiauti ir palaikyti dialogą su Sąjunga dėl prekybos ir su prekyba susijusių sričių.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

PREKYBOS PREKĖMIS IR PASLAUGOMIS IR ĮSISTEIGIMO TVARKA

1 skirsnis

Prekybos prekėmis tvarka

41 straipsnis

UŠT kilmės prekių laisvas įvežimas

1. UŠT kilmės prekės į Sąjungą įvežamos be importo maito.
2. Produktų kilmės apibrėžtis ir su ja susiję administracinio bendradarbiavimo būdai yra nustatyti VI priede.

42 straipsnis

Kiekybiniai apribojimai ir lygiavertį poveikį turinčios priemonės

1. Sąjunga UŠT kilmės produktų importui netaiko jokių kiekybinių apribojimų ar lygiavertio poveikio priemonių.
2. Šio straipsnio 1 dalimi netrukdoma taikyti prekių importo, eksporto ar tranzito draudimų arba apribojimų, jei jie yra pateisinami visuomenės dorovės arba viešosios tvarkos, žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos bei gyvybės apsaugos, nacionalinių meno, istorijos ar archeologijos vertybių apsaugos, senkančių gamtos išteklių išsaugojimo ir pramoninės bei komercinės nuosavybės apsaugos sumetimais.

Tokie draudimai ar apribojimai jokiu atveju neturi tapti savavališka ar nepateisinama diskriminacijos priemone ar užslėptu prekybos apribojimu.

43 straipsnis

UŠT priimtos priemonės

1. UŠT valdžios institucijos gali toliau taikyti arba pradėti taikyti importuojamiems Sąjungos kilmės produktams tokius muitus ar kiekybinius apribojimus, kokius, jų manymu, yra būtini atsižvelgiant į jų atitinkamus vystymosi poreikius.
2. Srityse, kurioms taikomos šio skirsnio nuostatos, UŠT taiko Sąjungai režimą, kuris yra ne mažiau palankus nei didžiausio palankumo režimas, taikomas bet kuriai didelio masto prekybos ekonomikos šaliai, kaip apibrėžta šio straipsnio 4 dalyje.

3. Šio straipsnio 2 dalies nuostatomis UŠT netrukdoma taikyti tam tikroms kitoms UŠT ar kitoms besivystančioms šalims palankesnę režimą nei Sąjungai taikomas režimas.
4. Šioje antraštinėje dalyje didelio masto prekybos ekonomikos šalis – tai bet kuri išsivysčiusi šalis arba bet kuri šalis, kurios pasaulinio prekių eksporto dalis viršija vieną procentą, arba, nedarant poveikio šios straipsnio 3 daliai, bet kokia individualiai, kartu ar pagal ekonominės integracijos susitarimą veikianti šalių grupė, kurios bendra pasaulinio prekių eksporto dalis viršija 1,5 %. Skaičiuojant naudojami naujausi turimi oficialūs PPO duomenys apie pagrindinius pasaulio prekių eksportuotojus (išskyrus ES vidaus prekybą).
5. Per tris mėnesius nuo šio sprendimo įsigaliojimo UŠT valdžios institucijos Komisijai praneša muitų tarifus ir kiekybinių apribojimų, kuriuos jos taiko pagal šį sprendimą, sąrašus.

UŠT valdžios institucijos taip pat siunčia Komisijai visus vėlesnius tokių priemonių pakeitimus, jei ir kai jie priimami.

44 straipsnis

Nediskriminavimas

1. Sąjunga vienodai vertina UŠT, o UŠT vienodai vertina Sąjungos valstybes nares.
2. Laikantis 64 straipsnio, konkrečių šio sprendimo nuostatų, ypač jo 42 straipsnio 2 dalies ir 43, 46, 48, 50 straipsnių ir 58 straipsnio 3 dalies, įgyvendinimas negali būti laikomas diskriminacija.

45 straipsnis

Atliekų judėjimo sąlygos

1. Atliekų judėjimas tarp valstybių narių ir UŠT kontroliuojamas pagal tarptautinę ir Sąjungos teisę. Sąjunga remia šios srities veiksmingo tarptautinio bendradarbiavimo užmezgimą ir įgyvendinimą, siekdama apsaugoti aplinką ir visuomenės sveikatą.
2. Sąjunga draudžia visą tiesioginį ar netiesioginį atliekų eksportą į UŠT, išskyrus nepavojingų atliekų, skirtų naudojimo operacijoms, eksportą, o UŠT valdžios institucijos draudžia tiesioginį ar netiesioginį tokių atliekų importą į savo teritoriją iš Sąjungos ar bet kurios trečiosios šalies, nedarydamos poveikio šios srities konkretiems tarptautiniams įsipareigojimams, kurie yra prisiimti ar gali būti prisiimti ateityje kompetentinguose tarptautiniuose forumuose.
3. UŠT, kurios dėl savo konstitucinio statuso nėra Bazelio konvencijos šalys, atitinkamos valdžios institucijos pagreitina vidaus įstatymų ir kitų teisės aktų, būtinų tam, kad tose UŠT būtų įgyvendintos Bazelio konvencijos¹⁴ nuostatos, priėmimą.

¹⁴ OL L 39, 1993 2 16, p. 1.

4. Be to, valstybės narės, su kuriomis UŠT yra susijusios, skatina, kad UŠT priimtų būtinus vidaus įstatymus ir kitus teisės aktus, kad būtų įgyvendinti šie teisės aktai:
- (a) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006¹⁵ kaip nurodyta toliau:
 - 40 straipsnis dėl atliekų eksporto į užjūrio šalis ar teritorijas;
 - 46 straipsnis dėl atliekų importo iš užjūrio šalių ar teritorijų;
 - (b) Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1420/1999¹⁶;
 - (c) Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1547/1999¹⁷;
 - (d) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/59/EB¹⁸, laikantis jos 16 straipsnyje nustatytų perkėlimo į nacionalinę teisę terminų.
5. Viena ar kelios UŠT ir valstybės narės, su kuriomis jos yra susijusios, atliekų eksportui iš UŠT į tą valstybę narę gali taikyti savo procedūras.
6. Tokiu atveju valstybė narė, su kuria yra susijusi UŠT, Komisijai praneša taikytinus teisės aktus per šešis mėnesius nuo šio sprendimo įsigaliojimo dienos, taip pat bet kuriuos būsimus nacionalinės teisės aktus ir visus tolesnius tokių teisės aktų pakeitimus.

46 straipsnis

Laikinas lengvatų panaikinimas

Siekdama užtikrinti tinkamą šio sprendimo įgyvendinimą, Sąjunga gali laikinai panaikinti lengvatas UŠT laikydamosi VII priedo nuostatų.

47 straipsnis

Administracinių klaidų taisymas

UŠT kompetentingoms institucijoms padarius klaidą išduodant pažymėjimus ir rengiant administracinio bendradarbiavimo metodus, kai dėl šios klaidos atsiranda nuostolių, darančių poveikį Sąjungos importo muitams, valstybė narė, su kuria klaidą padariusi UŠT palaiko ypatingus santykius, kompensuoja Sąjungos biudžeto patirtus nuostolius.

¹⁵ OL L 190, 2006 7 12, p. 1.

¹⁶ OL L 244, 2001 9 14, p. 19.

¹⁷ OL L 185, 1999 7 17, p. 1.

¹⁸ OL L 332, 2000 12 28, p. 81.

48 straipsnis

Apsaugos ir stebėjimo priemonės

Siekiant užtikrinti tinkamą šios sprendimo įgyvendinimą, Sąjunga gali imtis apsaugos ir stebėjimo priemonių, nustatytų VIII priede.

2 skirsnis

Prekybos paslaugomis ir įsisteigimo tvarka

49 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame skirsnyje:

- (a) UŠT fiziniai asmenys – tai paprastai UŠT gyvenantys asmenys, kurie yra kurios nors valstybės narės piliečiai ar kurių teisinis statusas yra specifinis UŠT. Ši apibrėžtis nedaro poveikio teisėms, įgyjamoms gavus Sąjungos pilietybę, kaip nustatyta Sutartyje;
- (b) UŠT juridinis asmuo – tai UŠT esantis juridinis asmuo, įsisteigęs vadovaujantis teisės aktais, galiojančiais konkrečioje UŠT, ir kurio registruota buveinė, centrinė administracija arba pagrindinė verslo vieta yra šios UŠT teritorijoje; jeigu juridinis asmuo UŠT turi tik registruotą buveinę ar centrinę administraciją, jis nelaikomas UŠT juridiniu asmeniu, nebent jis verčiasi veikla, kuri turi realų nuolatinį ryšį su tos šalies arba teritorijos ekonomika;
- (c) Sąjungos ir UŠT sutartam režimui taikomos atitinkamos apibrėžtys, nustatytos ekonominės integracijos susitarimuose, nurodytuose 50 straipsnio 1 dalyje.

50 straipsnis

Palankiausias režimas

1. Visoms priemonėms, kurios turi poveikį prekybai paslaugomis ir įsisteigimui ekonominės veiklos tikslu:
 - (a) UŠT fiziniams ir juridiniams asmenims Sąjunga taiko režimą, kuris yra ne mažiau palankus nei didžiausio palankumo režimas, taikomas bet kurios trečiosios šalies, su kuria Sąjunga sudaro arba yra sudariusi ekonominės integracijos susitarimą, panašiams fiziniams ir juridiniams asmenims;
 - (b) Sąjungos fiziniams ir juridiniams asmenims UŠT taiko režimą, kuris yra ne mažiau palankus nei didžiausio palankumo režimas, taikomas bet kurios didelio masto prekybos ekonomikos šalies, su kuria šiam sprendimui įsigaliojus

jos sudaro ekonominės integracijos susitarimą, panašiems fiziniams ir juridiniams asmenims;

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti įsipareigojimai netaikomi režimui, taikomam:
 - (a) vidaus rinkoje, kurioje reikalaujama, kad šalys labai suderintų savo teisės aktus siekdamos pašalinti įsisteigimo ir prekybos paslaugomis nediskriminacines kliūtis;
 - (b) pagal priemones, kuriomis pripažįstamos kvalifikacijos, licencijos arba rizikos ribojimo priemonės pagal Bendrojo susitarimo dėl prekybos paslaugomis (GATS) VII straipsnį arba GATS priedą dėl finansinių paslaugų. Tai nedaro poveikio UŠT specialiosioms priemonėms pagal šį straipsnį;
 - (c) pagal tarptautines sutartis arba susitarimus, kurie išimtinai arba daugiausiai yra susiję su apmokestinimu;
 - (d) pagal priemones, kurioms taikoma didžiausio palankumo išimtis, nustatyta pagal GATS II straipsnio 2 dalį.
3. UŠT valdžios institucijos, siekdamos skatinti ir remti vietos užimtumą, gali priimti teisės aktus savo fiziniams asmenims ir vietos veiklai paremti. Tokiu atveju UŠT valdžios institucijos Komisijai praneša apie savo priimtus teisės aktus, kad ji galėtų apie juos pranešti valstybėms narėms.

51 straipsnis

Profesinės kvalifikacijos

Gydytojo, stomatologo, akušerio, bendrosios praktikos slaugytojo, vaistininko ir veterinaro profesijų atžvilgiu Komisijos pasiūlymu Taryba vieningai priima UŠT profesinių kvalifikacijų, kurios turi būti pripažintos valstybėse narėse, sąrašą.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

SU PREKYBA SUSIJUSIOS SRITYS

1 skirsnis

Prekyba ir tvarus vystymasis

52 straipsnis

Bendras požiūris

Prekybos ir su prekyba susijusio asociacijos bendradarbiavimo tikslas – padėti užtikrinti tvarų ekonominį, socialinį ir aplinkos vystymąsi.

Šiomis aplinkybėmis UŠT vidaus aplinkos arba darbo įstatymų ir kitų teisės aktų standartai nemažinami siekiant paskatinti prekybą ir investicijas.

53 straipsnis

Aplinkos ir klimato kaitos standartai prekybos srityje

1. Prekybos ir su prekyba susijusio asociacijos bendradarbiavimo tikslas – sustiprinti prekybos ir aplinkos politikos ir išsipareigojimų abipusę paramą. Prekybos ir su prekyba susijusiu asociacijos bendradarbiavimu atsižvelgiama į tarptautinio aplinkos valdymo ir daugiašalių aplinkos susitarimų principus.
2. Siekiama pagrindinio Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBKKK) ir jos Kioto protokolo tikslo. Bendradarbiaujant kuriama būsima tarptautinė klimato kaitos sistema pagal Balio veiksmų planą ir įgyvendinami sprendimai, priimti pagal šalių, susijusių su pasaulio temperatūros ir teršalų išmetimo tikslais, JTBKKK konferencijų išvadas.
3. Daugiašalių aplinkos susitarimų įgyvendinimo priemonės netaikomos taip, kad būtų savavališkai arba nepateisinamai diskriminuojami partneriai arba kiltų užslėptų prekybos apribojimų.

54 straipsnis

Darbo standartai prekyboje

1. Asociacijos tikslas – skatinti prekybą, kad būtų sudarytos sąlygos siekti visiško našaus užimtumo ir deramo darbo visiems.
2. Laikomasi tarptautiniu mastu pripažintų pagrindinių darbo standartų, apibrėžtų atitinkamose Tarptautinės darbo organizacijos konvencijose, ir jie įgyvendinami teisėje ir praktikoje. Šie darbo standartai visų pirma apima laisvę burtis į asociacijas, kolektyvinių derybų teisę, visų formų priverstinio arba privalomojo darbo panaikinimą, nepriimtino vaikų darbo uždraudimo, minimalų įdarbinimo amžių ir nediskriminavimo principą užimtumo atžvilgiu.
3. Pagrindinių darbo standartų pažeidimais negali būti remiamasi ir jie negali būti naudojami kaip teisėtas santykinis pranašumas. Jie nenaudojami protekcionistiniais tikslais.

55 straipsnis

Tvari prekyba žuvininkystės produktais

Siekiant skatinti tvarų žuvų išteklių valdymą, asociacija gali apimti bendradarbiavimą kovojant su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama žvejyba ir su ja susijusia prekyba. Bendradarbiavimu šioje srityje siekiama:

- (a) skatinti įgyvendinti priemones, skirtas kovoti su neteisėta, nedeklaruojama ir neregamentuojama žvejyba ir su ja susijusia prekyba UŠT;
- (b) palengvinti UŠT ir regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų bendradarbiavimą, ypač rengti ir veiksmingai įgyvendinti kontrolės ir inspektavimo programas, iniciatyvas ir priemones, kad ilgalaikis žuvininkystės ir jūrų ekosistemų valdymas būtų veiksmingas.

56 straipsnis

Tvari prekyba mediena

Siekiant asociacijos tikslų prekybos mediena srities bendradarbiavimu siekiama skatinti prekybą teisėtai paruošta mediena. Toks bendradarbiavimas apima dialogą dėl reguliavimo priemonių ir keitimąsi informacija dėl rinkos arba savanoriškų priemonių, pavyzdžiui, miškų sertifikavimo arba žaliosios viešojo pirkimo politikos.

57 straipsnis

Tvarus prekybos vystymasis

1. Siekiant asociacijos tikslų tvaraus vystymosi srities bendradarbiavimas gali vykti:
 - (a) lengvinant ir skatinant prekybą ir investicijas į aplinkosaugos prekes bei paslaugas ir į prekes, kurios padeda gerinti UŠT socialines sąlygas;
 - (b) lengvinant prekybos ar investicijų kliūčių šalinimą, kiek tai susiję su klimato kaitos poveikiui mažinti ypač svarbiomis prekėmis ir paslaugomis, pavyzdžiui, tvaria atsinaujinančiąja energija, energiją tausojančiais produktais ir paslaugomis, be kita ko, sukuriant politikos sistemas, padedančias diegti geriausias turimas technologijas ir skatinant standartus, kuriais reaguojama į aplinkos ir ekonominius poreikius ir mažinamos prekybos techninės kliūtys;
 - (c) skatinant prekybą prekėmis, kuriomis tobulinamos socialinės sąlygos ir aplinkai palanki praktika, įskaitant prekes, kurioms taikomos savanoriškos tvarumo užtikrinimo programos, pavyzdžiui, sąžiningos ir etiškos prekybos schemas, ekologiniai ženklai ir iš gamtos išteklių pagamintų produktų sertifikavimo sistemos;
 - (d) propaguojant įmonių socialinės atsakomybės srities tarptautiniu mastu pripažįstamus principus bei gairės ir skatinti UŠT teritorijoje veikiančias įmones jas įgyvendinti;
 - (e) keičiantis įmonių socialinės atsakomybės srities informacija ir geriausia praktika.
2. Rengdamos ir įgyvendindamos priemones, kuriomis siekiama apsaugoti aplinką ar darbo sąlygas, kurios gali turėti įtakos prekybai ar investicijoms, Sąjunga ir UŠT atsižvelgia į turimą mokslinę ir techninę informaciją bei atitinkamus tarptautinius standartus, gaires ar rekomendacijas, įskaitant atsargumo principą.

3. Sąjunga ir UŠT visiškai skaidriai rengia, diegia ir įgyvendina visas priemones, kuriomis siekiama apsaugoti aplinką ir darbo sąlygas, darančias įtaką prekybai ar investicijoms.

2 skirsnis

Kitos su prekyba susijusios sritys

58 straipsnis

Einamieji mokėjimai ir kapitalo judėjimas

1. Sąjungos ir UŠT gyventojų tarpusavio mokėjimams laisvai konvertuojama valiuta mokėjimų balanso einamosios sąskaitose netaikomi jokie apribojimai.
2. Sandorių, įtraukiamų į mokėjimų balanso kapitalo sąskaitą, srityje valstybės narės ir UŠT institucijos netaiko jokių apribojimų laisvam kapitalo judėjimui, skirtam tiesioginėms investicijoms į bendroves, įsteigtas pagal priimančiosios valstybės narės, šalies ar teritorijos įstatymus, užtikrindamos, kad tokių investicijų sukurtas turtas ir iš jų gautas pelnas galėtų būti realizuojamas ir repatrijuojamas.
3. Sąjunga ir UŠT turi teisę imtis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 64, 65, 66, 75 ir 215 straipsniuose paminėtų priemonių laikydamosi joje nustatytų sąlygų *mutatis mutandis*.
4. UŠT institucijos, susijusi valstybė narė arba Sąjunga nedelsdamos praneša viena kitai apie tokias priemones ir kuo greičiau pateikia jų panaikinimo grafiką.

59 straipsnis

Konkurencijos politika

Siekiant panaikinti konkurencijos iškreipimus ir deramai atsižvelgiant į UŠT skirtingą išsivystymo lygį bei ekonominius poreikius, įgyvendinamos vietos, nacionalinės arba regioninės taisyklės ir politika, įskaitant įmonių susitarimų, įmonių asociacijų sprendimų ir įmonių suderintų veiksmų, kuriais siekiama arba kuriais užkertamas kelias konkurencijai, ji apribojama arba iškreipoma, kontrolę, ir, tam tikromis sąlygomis, draudimą. Toks draudimas taip pat susijęs su vienos ar kelių įmonių piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi Sąjungos ar UŠT teritorijoje.

60 straipsnis

Intelektinės nuosavybės teisių apsauga

1. Pakankamas ir veiksmingas intelektinės nuosavybės teisių apsaugos, įskaitant tokių teisių įgyvendinimo priemones, lygis užtikrinamas vadovaujantis aukščiausiais tarptautiniais standartais prireikus siekiant sumažinti dvišalės prekybos iškreipimus ir kliūtis.

2. Siekiant asociacijos tikslų šios srities bendradarbiavimu gali būti siekiama rengti įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriais saugomos intelektinės nuosavybės teisės ir užtikrinamas jų laikymasis, užkertamas kelias teisių turėtojų piktnaudžiavimui minėtomis teisėmis ir konkurentų daromam tokių teisių pažeidimui, teikiama parama regioninės intelektinės nuosavybės organizacijoms, dalyvaujančioms vykdymo užtikrinimo ir apsaugos veikloje, įskaitant personalo mokymą.

61 straipsnis
Prekybos techninės kliūtys

Į asociaciją gali būti įtrauktas bendradarbiavimas, skirtas prekių, standartizacijos, atitikties vertinimo, akreditavimo, rinkos priežiūros ir kokybės užtikrinimo techninio reglamentavimo srityse, siekiant pašalinti nereikalingas ES ir UŠT prekybos technines kliūtis ir sumažinti tų sričių skirtumus.

62 straipsnis
Vartotojų politika, vartotojų sveikatos apsauga ir prekyba

Siekiant asociacijos tikslų vartotojų politikos, vartotojų sveikatos apsaugos ir prekybos srities bendradarbiavimas gali apimti vartotojų politikos ir vartotojų sveikatos apsaugos įstatymų ir kitų teisės aktų rengimą, siekiant išvengti nereikalingų kliūčių prekybai.

63 straipsnis
Sanitarijos ir fitosanitarijos priemonės

Siekiant asociacijos tikslų sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių srities bendradarbiavimu siekiama:

- (a) palengvinti Sąjungos ir UŠT tarpusavio prekybą ir UŠT bei trečiųjų šalių prekybą ir kartu apsaugoti žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatą arba gyvybę pagal PPO Sanitarijos ir fitosanitarijos susitarimą;
- (b) spręsti problemas, kylančias dėl sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių;
- (c) užtikrinti skaidrumą, susijusį su sanitarijos ir fitosanitarijos priemonėmis, taikomomis Sąjungos ir UŠT prekybai;
- (d) skatinti priemonių, atitinkančių tarptautinius standartus, derinimą pagal PPO Sanitarijos ir fitosanitarijos susitarimą;
- (e) remti veiksmingą UŠT dalyvavimą organizacijų, nustatančių tarptautinius sanitarijos ir fitosanitarijos standartus, veikloje;
- (f) skatinti UŠT ir Europos institutų ir laboratorijų konsultacijas ir mainus;
- (g) nustatyti ir stiprinti UŠT techninius pajėgumus įgyvendinti ir stebėti sanitarijos ir fitosanitarijos priemones;

- (h) skatinti technologijų perdavimą sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių srityje.

64 straipsnis

Protektionistinių priemonių draudimas

1 ir 2 skirsnių nuostatos nenaudojamos kaip savavališkos diskriminacijos priemonė ar užslėptas prekybos suvaržymas.

3 skirsnis

Pinigų ir mokesčių klausimai

65 straipsnis

Mokesčių išimtis

1. Nedarant poveikio 66 straipsnio nuostatomis didžiausio palankumo režimas, suteiktas pagal šio sprendimo nuostatas, netaikomas mokesčių lengvatoms, kurias valstybių narių arba UŠT institucijos suteikia arba ateityje gali suteikti, remdamosi susitarimais dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo ar kitų mokestinių priemonių, arba galiojančiais šalies mokesčių įstatymais.
2. Nė viena šio sprendimo nuostata negali būti aiškinama taip, kad neleistų priimti arba taikyti kokios nors priemonės, kuria siekiama užkirsti kelią mokestiniam sukčiavimui, mokesčių vengimui ar jų nemokėjimui pagal susitarimų dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo ar kitų mokestinių priemonių, arba galiojančių šalies mokesčių įstatymų nuostatas.
3. Nė viena šio sprendimo nuostata negali būti aiškinama taip, kad neleistų atitinkamoms kompetentingoms institucijoms, taikant savo mokesčių įstatymų atitinkamas nuostatas, skirtingai traktuoti mokesčių mokėtojus, kurių padėtis yra skirtinga, visų pirma jų gyvenamosios vietos atžvilgiu arba jų investuoto kapitalo vietos atžvilgiu.

66 straipsnis

Mokesčių ir muitų režimas, taikomas Sąjungos finansuojamoms sutartims

1. Sąjungos finansuojamoms sutartims UŠT taiko mokesčių ir muitų sąlygas, kurios yra ne mažiau palankios nei sąlygos, kurias jos taiko valstybei narei, su kuria yra susijusios, arba valstybėms, kurioms yra suteiktas didžiausio palankumo režimas, arba tarptautinėms plėtos organizacijoms, su kuriomis jos palaiko santykius, atsižvelgiant į tai, kuris režimas yra palankiausias.
2. Vadovaujantis šio straipsnio 1 dalimi, Sąjungos finansuojamoms sutartims taikomos šios sąlygos:

- (a) finansavimą gaunančioje UŠT sutartims netaikomi žyminiai ar registracijos mokesčiai, nei jokie kiti galiojantys ar ateityje atsirasiantys lygiaverčio poveikio mokesčiai; tačiau tokios sutartys registruojamos vadovaujantis UŠT galiojančiais įstatymais ir už atitinkamą paslaugą gali būti reikalaujama sumokėti;
 - (b) pelnas ir (arba) pajamos, gaunamos vykdant sutartis, apmokestinamos pagal finansavimą gaunančios UŠT vidaus mokesčių įstatymus, jei fiziniai ar juridiniai asmenys, gaunantys tokį pelną ir (arba) pajamas toje UŠT turi nuolatinę verslo vietą arba jei sutartį atlikti trunka ilgiau kaip šešis mėnesius;
 - (c) įrangai, kurią įmonėms tenka įsivežti, siekiant atlikti rangos sutartis, gali būti pritaikyta, jei įmonės to prašo, laikino įvežimo sistema, nustatyta finansavimą gaunančios UŠT teisės aktais;
 - (d) paslaugų sutartyje nustatytoms užduotims atlikti būtina profesionali įranga įvežama į finansavimą gaunančią UŠT be jokių mokesčių, importo ir kitų muitų ir kitokių rinkliavų, turinčių lygiavertį poveikį, kai tokie muitai ir mokesčiai nėra atlyginimas už suteiktas paslaugas;
 - (e) importuojamos prekės pagal tiekimo sutartis įvežamos į finansavimą gaunančią UŠT be importo ir kitų muitų, mokesčių ar lygiavertį poveikį turinčių rinkliavų. Tiekimo sutartys atitinkamos UŠT kilmės prekėms tiekti sudaromos tiekiamoms prekėms taikant kainą EXW sąlygomis, prie kurios galima pridėti tokius vidaus mokesčius, kurie toje UŠT yra taikomi tokioms prekėms;
 - (f) kuras, tepalai ir angliavandeniliniai rišikliai bei visos medžiagos, naudojamos vykdant darbų sutartis, laikomos nupirktomis vietos rinkoje, ir joms taikomos fiskalinės taisyklės pagal finansavimą gaunančios UŠT teisės aktus;
 - (g) asmeniniams ir buitiniams daiktams, kuriuos savo reikmėms įveža fiziniai asmenys, išskyrus vietoje samdomus asmenis, atliekantys paslaugų sutartyje nustatytas užduotis, ir jų šeimos nariai, netaikomi jokie muitai, importo muitai, mokesčiai ar lygiavertį poveikį turinčios rinkliavos, neperžengiant finansavimą gaunančios UŠT galiojančiuose teisės aktuose nustatytų ribų.
3. Bet kokiam sutartiniam klausimui, kuriam netaikomos šio straipsnio 1 ir 2 dalys, taikomi atitinkamos UŠT įstatymai.

4 skirsnis

Prekybos pajėgumų vystymas

67 straipsnis

Bendras požiūris

Siekiant užtikrinti, kad UŠT gautų didžiausią naudą iš šio sprendimo nuostatų ir kad jos geriausiomis sąlygomis galėtų dalyvauti Sąjungos vidaus rinkoje, regioninėse, subregioninėse ir tarptautinėse rinkose, asociacija siekiama padėti vystyti UŠT prekybos pajėgumus:

- (a) didinant UŠT konkurencingumą, savarankiškumą ir ekonominį atsparumą, šiam tikslui įvairinant UŠT prekybos prekėmis ir paslaugomis asortimentą ir didinant jos vertę bei apimtį, stiprinant UŠT gebėjimą pritraukti privačių investicijų į įvairius ekonominės veiklos sektorius;
- (b) gerinant UŠT ir kaimyninių šalių prekybos prekėmis ir paslaugomis bei įsisteigimo sričių bendradarbiavimą.

68 straipsnis

Prekybos dialogas, bendradarbiavimas ir pajėgumų vystymas

Siekiant asociacijos tikslų prekybos srities dialogo, bendradarbiavimo ir pajėgumų vystymo iniciatyvos gali apimti:

- (a) UŠT gebėjimų nustatyti ir įgyvendinti politiką, būtiną prekybai prekėmis ir paslaugomis vystyti, stiprinimą;
- (b) UŠT pastangų sukurti tinkamas teisinę, reguliavimo ir institucinę sistemas ir nustatyti būtinas administracines procedūras skatinimą;
- (c) privatačiojo sektoriaus, visų pirma MVL, vystymosi skatinimą;
- (d) rinkos ir produktų vystymo, įskaitant produkto kokybės gerinimo, palengvinimą;
- (e) žmogiškųjų išteklių ir profesinių įgūdžių, susijusių su prekyba prekėmis ir paslaugomis, vystymo pagalbą;
- (f) verslo tarpininkų gebėjimų teikti UŠT įmonėms paslaugas, susijusias su jų eksporto veikla, pavyzdžiui, rinkos tyrimus, stiprinimą;
- (g) pagalbą kuriant investicijoms palankią verslo aplinką.

5 skirsnis

Finansinių paslaugų ir mokesčių reikalų srities bendradarbiavimas

69 straipsnis

Tarptautinių finansinių paslaugų srities bendradarbiavimas

Siekiant remti pasaulio finansų sistemos stabilumą, sąžiningumą ir skaidrumą, asociacija gali apimti su tarptautinėmis finansinėmis paslaugomis susijusį bendradarbiavimą. Toks bendradarbiavimas gali būti susijęs su:

- (a) veiksminga ir tinkama investuotojų bei kitų finansinių paslaugų vartotojų apsauga;
- (b) pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencija ir kova su jais;
- (c) įvairių finansų sistemos subjektų, įskaitant reguliavimo ir priežiūros institucijas, bendradarbiavimo skatinimu;
- (d) nepriklausomų ir veiksmingų finansinių paslaugų priežiūros mechanizmų sukūrimu.

70 straipsnis

Finansinių paslaugų reguliavimo sistemos konvergencija

Sąjunga ir UŠT reguliavimo srityje skatina perėjimą prie finansinių paslaugų srities reguliavimo ir priežiūros pripažintų tarptautinių standartų, įskaitant: Bazelio komiteto Pagrindinį veiksmingos bankų priežiūros principą, Tarptautinės draudimo priežiūros institucijų asociacijos Pagrindinius draudimo principus, Tarptautinės vertybinių popierių komisijų organizacijos Vertybinių popierių reglamentavimo tikslus ir principus, EBPO susitarimą dėl keitimosi mokesčių srities informacija, Didžiojo dvidešimtuko (G20) Pranešimą dėl skaidrumo ir dalijimosi informacija mokesčių tikslais, Finansinio stabilumo tarybos Pagrindinius veiksmingų finansų įstaigų pertvarkymo režimų elementus ir Finansinių veiksmų darbo grupės Keturiasdešimt rekomendacijų dėl pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo.

Sąjunga ir UŠT taip pat skatina derinti UŠT teisės aktus su finansinių paslaugų srities Sąjungos teisės aktais.

71 straipsnis

Reguliavimo ir priežiūros institucijų bendradarbiavimas

Sąjunga ir UŠT skatina atitinkamų reguliavimo ir priežiūros institucijų bendradarbiavimą, įskaitant keitimąsi informacija, dalijimąsi su finansų rinkomis ir kitomis panašiomis priemonėmis susijusia patirtimi. Ypatingas dėmesys skiriamas tokių institucijų administraciniam gebėjimams, *inter alia*, darbuotojų mainams ir bendram mokymui.

Mokesčių reikalų srities bendradarbiavimas

Sajunga ir UŠT skatina mokesčių srities bendradarbiavimą siekdamos palengvinti teisėtų mokesčių pajamų surinkimą ir parengti mokesčių srities gero valdymo principų, įskaitant skaidrumą, keitimasi informacija ir sąžiningą mokesčių srities konkurenciją, veiksmingo įgyvendinimo priemones.

Ketvirta dalis

Tvaraus vystymosi priemonės

1 skirsnis

Bendrosios nuostatos

73 straipsnis

Bendrieji tikslai

Sąjunga padeda siekti bendrųjų asociacijos tikslų teikdama:

- (a) pakankamai finansinių išteklių ir tinkamą techninę pagalbą, kuria siekiama stiprinti UŠT gebėjimus kurti ir įgyvendinti strategines ir reguliavimo sistemas;
- (b) ilgalaikį finansavimą, kuriuo skatinamas privačiojo sektoriaus augimas.

74 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame sprendime vartojamų terminų apibrėžtys:

programuojama pagalba – negrąžintina parama iš Europos plėtros fondo, skiriama UŠT finansuoti programavimo dokumentuose nustatytas teritorines ar regionines strategijas ir prioritetus;

programavimas – organizavimo, sprendimų priėmimo ir preliminariai numatytų finansinių išteklių, skirtų daugiamečiu pagrindu įgyvendinti UŠT tvaraus vystymosi asociacijos tikslų siekimo veiksmus šio sprendimo II dalyje nurodytoje srityje, paskirstymo procesas;

programavimo dokumentas – tai dokumentas, kuriame nustatoma UŠT strategija, prioritetai ir priemonės, taip pat išdėstomi efektyvus ir veiksmingo UŠT tvaraus vystymosi uždaviniai ir tikslai, kuriais siekiama asociacijos tikslų;

vystymosi planai, nurodyti šio sprendimo 82 straipsnyje, – tai nuosekli operacijų, apibrėžtų ir finansuojamų tik UŠT pagal jų vystymosi politiką ir strategijas, sistema ir operacijos, dėl kurių susitarė UŠT ir valstybė narė, su kuria jos yra susijusios;

teritoriniai asignavimai – atskiroms UŠT skiriama suma programuojamai pagalbai iš Europos plėtros fondo, skirta programavimo dokumentuose nustatytiems teritorinėms strategijoms ir prioritetams finansuoti;

regioniniai asignavimai – suma, skiriama programuojamai pagalbai iš Europos plėtros fondo, skirta regioninėms bendradarbiavimo strategijoms arba teminiams prioritetams, kurie yra bendri kelioms UŠT ir išdėstyti programavimo dokumentuose, finansuoti;

finansavimo sprendimas – tai Komisijos priimtas aktas, kuriame išsamiai apibūdinama Sąjungos finansinė parama ir suteikiamas leidimas teikti finansinę paramą iš Europos plėtros fondo.

75 straipsnis

Finansinio bendradarbiavimo principai

1. Sąjungos finansinė parama grindžiama partnerystės, atsakomybės, teritorinių sistemų derinimo, papildomumo ir subsidiarumo principais.
2. Pagal šį sprendimą finansuojami veiksmai gali būti programuojama arba neprogramuojama pagalba.
3. Sąjungos finansinė parama:
 - (a) teikiama deramai atsižvelgiant į atitinkamas UŠT geografines, socialines ir kultūrines ypatybes ir į jų specifinį potencialą;
 - (b) užtikrina, kad ištekliai būtų skiriami nuspėjama tvarka ir reguliariai;
 - (c) teikiama lanksčiai ir pritaikant prie kiekvienos UŠT padėties;
 - (d) teikiama griežtai laikantis kiekvienos partnerės atitinkamų institucinių, teisinių ir finansinių įgaliojimų.
4. Atitinkamų UŠT institucijos atsako už veiklos įgyvendinimą, nedarydamos poveikio Komisijos įgaliojimams užtikrinti gerą finansų valdymą, susijusį su Sąjungos lėšų naudojimu.

2 skirsnis

Finansiniai ištekliai

76 straipsnis

Finansavimo šaltiniai

UŠT turi teisę naudotis šiais finansavimo šaltiniais:

- (a) UŠT skirtais ištekliais pagal Sąjungos valstybių narių vidaus susitarimą, kuriuo įsteigiamas 11-sis Europos plėtros fondas (EPF);
- (b) Sąjungos programomis ir priemonėmis, numatytomis Sąjungos bendrajame biudžete;

- (c) Europos investicijų banko valdomomis lėšomis iš Europos investicijų banko nuosavų išteklių ir ištekliais, skirtais EPF investicijų priemonei laikantis Sąjungos valstybių narių vidaus susitarimo, kuriuo įsteigiamas 11-sis EPF, sąlygų.

3 skirsnis

Specialios nuostatos dėl finansinės paramos iš 11-ojo EPF

77 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Pagal atitinkamos UŠT vietos ar regioniniu lygmeniu nustatytą strategiją ir prioritetus ir nedarant poveikio humanitarinei ir neatidėliotinai pagalbai, finansinė parama gali būti teikiama toliau išvardytoms veiklos sritims, kad būtų padedama pasiekti šiame sprendime nustatytų tikslų:

- (a) sektorinei politikai ir reformoms, taip pat jas atitinkantiems projektams;
- (b) institucijų vystymui, gebėjimų ugdymui ir aplinkosaugos aspektų integravimui;
- (c) techniniam bendradarbiavimui;
- (d) papildomai paramai tais atvejais, kai svyruoja pajamos iš 81 straipsnyje nurodytų prekių ir paslaugų eksporto.

78 straipsnis

Humanitarinė pagalba ir pagalba ekstremaliosios situacijos atveju

1. Humanitarinė pagalba ir pagalba ekstremaliosios situacijos atveju teikiama UŠT, kurios patiria didelius išskirtinio pobūdžio ekonominius ir socialinius sunkumus dėl stichinių nelaimių ar panašų poveikį turinčių ypatingų aplinkybių. Humanitarinė pagalba ir pagalba ekstremaliosios situacijos atveju teikiama tol, kol jos reikia neatidėliotinoms dėl tokios padėties kylančioms problemoms spręsti.

Humanitarinė pagalba ir pagalba ekstremaliosios situacijos atveju teikiama tik nukentėjusiųjų nuo nelaimės poreikiams ir jų interesais.

2. Humanitarinės pagalbos ir ekstremaliosios situacijos atveju tikslai yra šie:
 - (a) gelbėti žmonių gyvybę krizių metu ir po jų;
 - (b) padėti finansuoti ir teikti humanitarinę pagalbą ir visomis turimomis logistikos priemonėmis sudaryti sąlygas numatytiems pagalbos gavėjams tiesiogiai ja naudotis;

- (c) vykdyti trumpalaikę reabilitaciją ir rekonstrukciją, kad nukentėjusieji galėtų pasinaudoti būtiniausia socialine ir ekonomine integracija, ir nedelsiant sukurti sąlygas vystymosi atnaujinimui remiantis ilgalaikiais tikslais;
 - (d) atkreipti dėmesį į poreikius, atsirandančius dėl žmonių (pabėgėlių, perkeltųjų asmenų ir grįžtančių asmenų) perkėlimo kilus stichinėms ar žmogaus sukeltoms nelaimėms, kad tol, kol būtina, būtų tenkinami visi pabėgėlių ir perkeltųjų asmenų (kur jie bebūtų) poreikiai ir palengvinta jų savanoriška repatriacija į kilmės šalį ir reintegracija;
 - (e) padėti UŠT kurti nelaimių prevencijos ir pasirengimo joms mechanizmus, įskaitant prognozavimui ir išankstiniam perspėjimui skirtus mechanizmus, siekiant sumažinti nelaimių padarinius.
3. Panašiai pagalba gali būti teikiama UŠT, kurios priima pabėgėlius arba grįžtančius asmenis, kad būtų galima patenkinti būtinus poreikius, kurių neapima pagalba ekstremaliosios situacijos atveju.
 4. Šiame straipsnyje numatyta pagalba finansuojama iš Sąjungos biudžeto. Tačiau išimtiniais atvejais ji gali būti finansuojama iš II priede nustatytų asignavimų, papildant finansavimą iš atitinkamos biudžeto išlaidų kategorijos.
 5. Humanitarinės pagalbos arba pagalbos ekstremaliosios situacijos atveju veiksmų imamasi nelaimės ištiktos UŠT, Komisijos, valstybės narės, su kuria UŠT yra susijusi, tarptautinių organizacijų arba vietos ar tarptautinių nevyriausybinė organizacijų prašymu. Tokia pagalba administruojama ir teikiama taikant procedūras, kuriomis sudaromos sąlygos imtis greitų, lanksčių ir efektyvių veiksmų.

79 straipsnis

Gebėjimų ugdymas

1. Finansinė parama naudojama remti UŠT ugdant būtinus gebėjimus apibrėžti, įgyvendinti ir stebėti teritorines ir (arba) regionines strategijas ir veiksmus siekiant bendrųjų tikslų antroje ir trečioje dalyse nurodytose bendradarbiavimo srityse.
2. Sąjunga remia UŠT pastangas rengti patikimus su tomis sritimis susijusius statistikos duomenis.

80 straipsnis

Techninė pagalba

1. Komisijos iniciatyva gali būti finansuojamos studijos arba techninės pagalbos priemonės, siekiant užtikrinti šio sprendimo įgyvendinimui ir jo bendram įvertinimui būtiną parengimą, stebėjimą, vertinimą ir priežiūrą. Vietos lygiu teikiama techninė pagalba visais atvejais turi būti įgyvendinama laikantis decentralizuotam finansų valdymui taikomų taisyklių.

2. UŠT iniciatyva gali būti finansuojamos studijos arba techninės pagalbos priemonės, susijusios su programavimo dokumentuose numatytos veiklos įgyvendinimu. Komisija gali nuspręsti finansuoti tokius veiksmus iš programuojamos pagalbos lėšų arba iš techninio bendradarbiavimo priemonėms numatyto paketo.

81 straipsnis

Papildoma parama eksporto pajamų svyravimo atveju

1. Siekiant sušvelninti neigiamus eksporto pajamų trumpalaikio svyravimo padarinius (visų pirma žemės ūkio ir kasybos sektoriuose), kurie gali sukliudyti atitinkamai UŠT siekti vystymosi tikslų, sukuriama papildomos paramos sistema atsižvelgiant į II priede nustatytą finansinių asignavimų ribą.
2. Eksporto pajamų trumpalaikio svyravimo atveju parama siekiama apsaugoti makroekonomikos bei sektorių reformas ir politiką, kurioms kyla pavojus dėl sumažėjusių įplaukų, ir ištaisyti neigiamus padarinius, atsiradusius dėl nestabilių pajamų iš eksporto, ypač žemės ūkio ir kasybos produktų eksporto.

Skirstant V priede nurodytus išteklius atsižvelgiama į UŠT ekonomikos, visų pirma žemės ūkio ir kasybos sektorių, priklausomybę nuo eksporto. Šiomis aplinkybėmis I priede nurodytos izoliuotosioms UŠT taikomas palankesnis režimas atsižvelgiant į V priede nustatytus kriterijus.

3. Papildomi ištekliai teikiami laikantis konkrečių V priede nustatytų paramos mechanizmo sąlygų.
4. Sąjunga taip pat teikia paramą rinkos principais grindžiamoms draudimo sistemoms, skirtoms UŠT, kad jos galėtų apsisaugoti nuo eksporto pajamų svyravimo rizikos.

82 straipsnis

Programavimas

1. Šiame sprendime programuojama pagalba grindžiama programavimo dokumentu.
2. Programavimo dokumente gali būti atsižvelgta į teritorinio vystymosi planus arba kitus planus, dėl kurių susitarė UŠT ir valstybės narės, kuriomis jos yra susijusios.
3. Pagal 9 straipsnį UŠT institucijos prisiima pagrindinę atsakomybę už strategijų, prioritetų ir susitarimų formulavimą rengdamos programavimo dokumentus, kuriuos derina su Komisija ir valstybe nare, su kuria UŠT yra susijusi.
4. UŠT institucijos atsako už:
 - (a) savo prioritetų, kuriais grindžiama strategija, nustatymą;
 - (b) projekto ir programos pasiūlymų, kurie pateikiami Komisijai ir kartu su ja nagrinėjami, rengimą.

5. UŠT institucijos ir Komisija bendrai atsako už programavimo dokumento patvirtinimą.
6. 84 straipsnyje nustatyta tvarka Komisija priima programavimo dokumentą atitinkantį finansavimo sprendimą.
7. 84 straipsnyje nustatyta tvarka taip pat taikoma esminėms peržiūroms, dėl kurių gali smarkiai pasikeisti programavimo ir atitinkamo finansavimo sprendimo turinys. Tai netaikoma neesminiams pakeitimams, pavyzdžiui, techniniams patikslinimams arba pradinių asignavimų didinimui arba mažinimui mažiau nei 20 %, jeigu šie pakeitimai nepakeičia programavimo dokumente nustatytų prioritetinių sričių ir tikslų. 84 straipsnyje numatytam komitetui pranešama apie tokius neesminius pakeitimus per vieną mėnesį nuo tokių pakeitimų įtraukimo.

83 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Komisija skiria lėšas UŠT iš 11-ojo EPF bet kuriuo iš 11-ojo EPF finansiniame reglamente nustatytų būdų, laikydamosi šiame sprendime nustatytų sąlygų ir to sprendimo įgyvendinimo priemonių. Šiuo tikslu ji sudaro finansavimo susitarimus su atitinkamomis UŠT institucijomis.
2. UŠT institucijos atsako už:
 - (a) sutarčių rengimą, derybas dėl jų ir sutarčių sudarymą;
 - (b) projektų ir programų įgyvendinimą ir valdymą;
 - (c) projektų ir programų priežiūrą bei jų tvarumo užtikrinimą.
3. Atitinkamos UŠT institucijos ir Komisija bendrai atsako už:
 - (a) vienodų dalyvavimo konkursuose ir sutarčių sąlygų užtikrinimą;
 - (b) projektų ir programų rezultatų bei poveikio stebėjimą ir vertinimą;
 - (c) tinkamo, spartaus ir našaus projektų bei programų vykdymo užtikrinimą.

84 straipsnis

EPF ir UŠT komitetas

1. Prireikus Komisijai padeda 11-ojo EPF vidaus susitarimu įsteigtas komitetas.
2. Kai Komitetas vykdo šiuo sprendimu jam suteiktus įgaliojimus, jis vadinamas EPF ir UŠT komitetu. EPF ir UŠT komitetui taikomos Vidaus susitarimu nustatytos komiteto procedūros.

3. Komiteto darbo dėmesys sutelkiamas į esminius bendradarbiavimo UŠT ir regioniniu lygmeniu klausimus. Nuoseklumo, koordinavimo ir papildomumo tikslais jis stebi programavimo dokumentų įgyvendinimą.
4. Komitetas pareiškia savo nuomonę dėl:
 - (a) programavimo dokumentų projektų ir jų pakeitimų;
 - (b) finansavimo sprendimų dėl šios sprendimo dalies įgyvendinimo.
5. Komisijos atstovas pateikia Komitetui priemonių, kurių turi būti imtasi, projektą. Komitetas savo nuomonę dėl projekto pareiškia per tokį laiką, kurį nustato jo pirmininkas. Nuomonė patvirtinama Vidaus susitarimo 8 straipsnyje nustatyta balsų dauguma. Valstybių narių atstovų Komitete balsai skaičiuojami taip, kaip numatyta to straipsnio 2 dalyje. Pirmininkas nebalsuoja.
6. Komisija patvirtina priemones, kurios taikomos nedelsiant. Tačiau jei priemonės neatitinka Komiteto nuomonės, Komisija nedelsdama apie jas praneša Tarybai. Tokiu atveju Komisija savo priimtų priemonių taikymą gali atidėti ne daugiau kaip trims mėnesiams nuo tokio pranešimo dienos.
7. Taryba balsų dauguma (balsus skaičiuojant taip, kaip nustatyta 5 dalyje) per 6 dalyje numatytą laikotarpį gali priimti kitokį sprendimą.
8. Komisija Komitetui praneša apie programavimo dokumentų pažangos stebėjimą, vertinimą ir auditą.
9. Įgyvendinant 11-ąjį EPF taikomos atitinkamos Vidaus susitarimo, kuriuo įsteigiamas 11-sis EPF, nuostatos.

85 straipsnis

Sjungos finansinių interesų apsauga ir finansų kontrolė

1. Komisija tinkamomis priemonėmis užtikrina, kad įgyvendinant pagal šį sprendimą finansuojamus veiksmus Sąjungos finansiniai interesai būtų saugomi taikant prevencines kovas su sukčiavimu, korupcija ir kitokia neteisėta veikla priemones, atliekant veiksmingus patikrinimus ir, jei nustatoma pažeidimų, susigražinant nepagrįstai sumokėtas sumas ir prireikus taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas.
2. Komisijai ir Audito Rūmams suteikiami įgaliojimai atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų ir subrangovų, gavusių Sąjungos lėšų, dokumentų auditą ir auditą vietoje.

Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali, laikydamasi Tarybos reglamente (Euratomas, EB) Nr. 2185/96¹⁹ nustatytų procedūrų, atlikti ūkinės veiklos vykdytojų, tiesiogiai arba netiesiogiai susijusių su tokiu finansavimu, patikrinimus ir inspektavimą vietoje, siekdama nustatyti, ar vykdant dotacijos susitarimą, dotacijos

¹⁹ OL L 292, 1996 11 15, p. 2.

sprendimą ar sutartį dėl Sąjungos lėšų skyrimo nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atveju.

Nepažeidžiant pirmos ir antros pastraipų nuostatų, susitarimuose su trečiosiomis šalimis bei tarptautinėmis organizacijomis, dotacijų susitarimuose, dotacijų sprendimuose ir sutartyse, sudaromose įgyvendinant šį sprendimą, Komisijai, Audito Rūmams ir OLAF aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti tokį auditą, patikrinimus ir inspektavimą vietoje laikantis atitinkamo EPF finansinio reglamento.

3. Pagrindinė atsakomybė už Sąjungos lėšų finansinę priežiūrą tenka UŠT. Ši priežiūra vykdoma, koordinuojant ją atitinkamais atvejais su valstybe nare, su kuria UŠT yra susijusi, laikantis atitinkamų nacionalinės teisės aktų.
4. Komisija yra atsakinga už:
 - (a) tai, kad atitinkamoje UŠT būtų tinkamai veikiančios valdymo ir kontrolės sistemos, kurios užtikrintų, kad Sąjungos lėšos būtų naudojamos teisingai ir veiksmingai;
 - (b) pažeidimų atveju – rekomendacijų arba prašymų dėl taisomųjų veiksmų siuntimą, kad tie pažeidimai ir nustatyti valdymo trūkumai būtų ištaisyti.
5. Komisija, UŠT ir atitinkamais atvejais valstybė narė, su kuria UŠT yra susijusi, administracine tvarka bendradarbiauja kasmet arba du kartus per metus rengiamuose susitikimuose, siekdamos derinti programas, metodus ir kontrolės taikymą.
6. Finansinių klaidų taisymo atveju:
 - (a) UŠT tenka pirminė atsakomybė už finansinių pažeidimų aptikimą ir ištaisymą;
 - (b) tačiau jeigu atitinkama UŠT nesilaiko nustatytos tvarkos, Komisija imasi priemonių, jei UŠT neištaiso padėties, o taikinimo pastangos neduoda rezultatų, sumažinti arba panaikinti visos programavimo dokumento finansavimo sprendimu skirtos sumos likutį.

4 skirsnis

Tinkamumo principai

86 straipsnis

Teisė gauti teritorinį finansavimą

1. UŠT valdžios institucijos turi teisę gauti šiame sprendime numatytą finansinę paramą.
2. Jeigu tam pritaria atitinkamos UŠT institucijos, šie subjektai arba institucijos taip pat turi teisę gauti šiame sprendime numatytą finansinę paramą:

- (a) vietos, nacionalinės ir (arba) regioninės viešosios arba pusiau viešosios įstaigos, departamentai arba UŠT vietos valdžios institucijos, visų pirma jų finansinės institucijos ir plėtros bankai;
- (b) UŠT ir regioninių grupių bendrovės ir įmonės;
- (c) valstybės narės bendrovės ir įmonės, kad jos, be savo pačių indėlio, galėtų imtis gamybos projektų UŠT teritorijoje;
- (d) UŠT arba Sąjungos finansų tarpininkai, skatinantys ir finansuojantys privačias investicijas UŠT;
- (e) decentralizuoto bendradarbiavimo dalyviai ir kiti UŠT ir Sąjungos nevyriausybiniai dalyviai, kad jie galėtų imtis ekonominių, kultūrinių, socialinių ir švietimo projektų bei programų UŠT decentralizuoto bendradarbiavimo sistemoje, kaip nurodyta 11 straipsnyje.

87 straipsnis

Teisė gauti regioninį finansavimą

1. Regioniniai asignavimai naudojami veiksams, kuriuose dalyvauja:
 - (a) dvi ar daugiau UŠT;
 - (b) viena ar kelios UŠT ir vienas ar keli atokiausi regionai, nurodyti Sutarties 349 straipsnyje;
 - (c) viena ar kelios UŠT ir viena ar kelios kaimyninės AKR valstybės ir (arba) ne AKR valstybės;
 - (d) viena ar kelios UŠT ir vienas ar keli atokiausi regionai ir viena ar kelios AKR valstybės ir (arba) ne AKR valstybės;
 - (e) dvi ar daugiau regioninių institucijų, kurių narės yra UŠT;
 - (f) viena ar kelios UŠT ir regioninės institucijos, kurių narės yra UŠT, AKR valstybės arba vienas ar keli atokiausi regionai;
 - (g) UŠT ir Sąjunga kaip visuma.
2. Pagal šį sprendimą UŠT skiriamos lėšos papildomos lėšomis, skirtomis sudaryti sąlygas AKR valstybėms, atokiausiems regionams ir kitoms šalims dalyvauti veikloje.
3. AKR valstybių, atokiausių regionų ir kitų šalių dalyvavimas programose, nustatytas pagal šį sprendimą, numatomas tik tokiu mastu:
 - (a) kad pagal daugiametę bendradarbiavimo finansavimo programą finansuojamų projektų ir programų pagrindinė įgyvendinimo vieta liktų UŠT;
 - (b) ES finansinių priemonių sistemoje galiojant analogiškos nuostatos;

(c) būtų laikomasi proporcingumo principo.

4. Tinkamomis priemonėmis sudaromos sąlygos derinti kreditų finansavimą iš EPF ir Sąjungos biudžeto, siekiant finansuoti UŠT, AKR šalių, atokiausių regionų ir kitų šalių bendradarbiavimo projektus, visų pirma paprastesnius jungtinio tokių projektų valdymo mechanizmus.

88 straipsnis

Teisė dalyvauti Sąjungos programose

1. UŠT fiziniai asmenys, kaip apibrėžta 49 straipsnyje, ir, kai taikytina, atitinkamos viešosios ir (arba) privačios UŠT įstaigos ir institucijos, turi teisę dalyvauti ir visose Sąjungos programose ir gauti iš jų finansavimą, atsižvelgiant į šių programų taisykles ir tikslus bei galimas priemones, taikomas valstybei narei, su kuria UŠT yra susijusi.
2. UŠT taip pat turi teisę gauti paramą pagal Sąjungos bendradarbiavimo su kitomis šalimis, visų pirma besivystančiomis šalimis, programas atsižvelgiant į šių programų taisykles, tikslus ir priemones.

Penkta dalis

Baigiamosios nuostatos

89 straipsnis

Įgaliojimų perdavimas Komisijai

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų papildytos šio sprendimo taisyklės, per 12 mėnesių nuo sprendimo įsigaliojimo ir iš dalies pakeičiant VI priedo priedėlius, siekiant atsižvelgti į technologijų pažangą ir muitų teisės aktų pokyčius, laikantis 90 straipsnyje nustatytos procedūros.
2. Papildomos nuostatos apima:
 - (a) programavimo procedūrą;
 - (b) šis sprendimo programavimo pažangos stebėjimo, audito, vertinimo, persvarstymo ir įgyvendinimo procedūras ir kriterijus, įskaitant reguliarių ir kitokių ataskaitų rengimą;
 - (c) išsamias finansinių klaidų taisymo taisykles, nurodytas 85 straipsnyje.

90 straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 89 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo šio sprendimo įsigaliojimo dienos.
3. Taryba gali bet kuriuo metu panaikinti 89 straipsnyje nurodytus įgaliojimus priimti deleguotuosius aktus. Sprendimu dėl įgaliojimų panaikinimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis neturi poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų teisėtumui.
4. Priėmusi deleguotąjį aktą, Komisija apie jį praneša Tarybai.
5. Pagal 89 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per 2 mėnesius nuo pranešimo Tarybai apie šį aktą dienos Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui Taryba praneša Komisijai, kad neprieštaraus. Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas 2 mėnesiams.

91 straipsnis

Statuso pasikeitimas

Taryba, veikdama pagal Sutartį, sprendžia dėl būtinų šio sprendimo pritaikymų, kai:

- (a) UŠT tampa nepriklausoma;
- (b) UŠT pasitraukia iš asociacijos;
- (c) UŠT tampa atokiausiu regionu;
- (d) atokiausias regionas tampa UŠT.

92 straipsnis

Panaikinimas

Tarybos sprendimas 2001/822/EB panaikinamas. Nuorodos į panaikintą sprendimą laikomos nuorodomis į šį sprendimą.

93 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja 2014 m. sausio 1 d.

VI priedas taikomas kaip numatyta to priedo 65 straipsnyje.

94 straipsnis

Skelbimas

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*

I PRIEDAS

IZOLIUOTUJU UŠT SARAŠAS

- Folklando Salos
- Šv. Elenos, Dangun Žengimo ir Tristano da Kunjos Salos
- Sen Pjeras ir Mikelonas

II PRIEDAS

SĄJUNGOS FINANSINĖ PARAMA. 11-ASIS EPF

1 straipsnis

Paskirstymas įvairioms priemonėms

1. Taikant šį sprendimą, per septynerių metų laikotarpį nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. bendra [343,4 mln.] EUR ES finansinės paramos suma pagal 11-ąjį EPF, nustatyta Vidaus susitarimu, kuriuo įsteigiamas 11-asis EPF, paskirstoma taip:
 - (a) [330,4 mln.] EUR – dotacijoms programuojamai paramai, skirtai ilgalaikiam vystymuisi, humanitarinei pagalbai, pagalbai ekstremaliosios situacijos atveju, pagalbai pabėgėliams ir papildomai paramai eksporto pajamų svyravimo atveju, taip pat paramai regioniniam bendradarbiavimui ir integracijai;
 - (b) [5 mln.] EUR – palūkanų subsidijoms ir techninei pagalbai pagal IV priede nurodytą UŠT investicinę priemonę finansuoti;
 - (c) [8 mln.] EUR – studijoms arba techninės pagalbos priemonėms pagal šio sprendimo 79 straipsnį, taip pat bendram sprendimo įgyvendinimo įvertinimui, kuris turi būti atliktas ne vėliau kaip prieš keturis metus iki sprendimo galiojimo pabaigos, finansuoti.
2. 11-ojo EPF lėšų nebegalima skirti po 2020 m. gruodžio 31 d., nebent Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, vieningai nuspręstų kitaip.
3. Jei 1 dalyje numatytos lėšos išnaudojamos dar nepasibaigus šio sprendimo galiojimui, Taryba imasi atitinkamų priemonių.

2 straipsnis

Išteklių administravimas

EIB administruoja paskolas, suteiktas iš III priede nurodytų nuosavų išteklių, taip pat veiklą, finansuojamą pagal IV priede nurodytą UŠT investicinę priemonę. Visus kitus finansinius išteklius pagal šį sprendimą administruoja Komisija.

3 straipsnis

Paskirstymas įvairioms UŠT

1 straipsnio 1 dalies a punkte minėta [330,4 mln.] EUR suma paskirstoma pagal UŠT poreikius ir veiklos rezultatus, taikant šiuos kriterijus:

1. A suma [205,3 mln.] EUR UŠT, išskyrus Grenlandiją [ir Bermudą], visų pirma skiriama programavimo dokumente nurodytoms iniciatyvoms finansuoti. Tam tikrais atvejais programavimo dokumente ypatingas dėmesys skiriamas veiksams, kuriais siekiama stiprinti pagalbą gaunančių UŠT valdymą ir, kai tinka, numatomam planuojamų veiksmų tvarkaraščiui.

Skiriamą A sumą atsižvelgiama į gyventojų skaičių, bendrojo vidaus produkto (BVP) dydį, pagal ankstesnius EPF skirtas lėšas ir sunkumus, patiriamus dėl šio sprendimo 8 straipsnyje minėtos geografinės UŠT izoliacijos. Lėšos skiriamos taip, kad jas būtų galima veiksmingai panaudoti. Dėl lėšų skyrimo sprendžiama remiantis subsidiarumo principu.

2. [105 mln.] EUR skiriama regioniniam bendradarbiavimui ir integracijai paremti pagal šio sprendimo 7 straipsnį, visų pirma atsižvelgiant į 5 straipsnyje nurodytus prioritetus ir abipusio intereso sritis, konsultuojantis per 13 straipsnyje nurodytas ES ir UŠT dialogo ir partnerystės institucijas. Siekiama darnos su kitomis Sąjungos finansinėmis priemonėmis ir Sutarties 349 straipsnyje nurodyto bendradarbiavimo su UŠT ir atokiausiais regionais.
3. Nepaskirstytas [20 mln.] EUR B rezervas atidedamas šiems tikslams:
 - (a) humanitarinei pagalbai ir pagalbai ekstremaliosios situacijos atveju UŠT finansuoti, prireikus – papildomai paramai eksporto pajamų svyravimo atveju, remiantis IV priedu;
 - (b) naujoms sumoms skirti atsižvelgiant į UŠT poreikių ir rezultatų kitimą, kaip nurodyta 1 dalyje.

Rezultatai vertinami objektyviai ir skaidriai, be kita ko, atsižvelgiant į skirtų išteklių panaudojimą, veiksmingą vykdomos veiklos įgyvendinimą ir priimtas tvaraus vystymosi priemones.

4. Atlikusi laikotarpio vidurio peržiūrą, Komisija gali priimti sprendimą dėl šiame straipsnyje minėtų nepaskirstytų lėšų paskirstymo. Šios peržiūros ir sprendimo dėl naujos sumos priėmimo tvarka priimama pagal šio sprendimo 84 straipsnį.

III PRIEDAS

SAJUNGOS FINANSINĖ PARAMA. PASKOLOS IŠ EUROPOS INVESTICIJŲ BANKO NUOSAVŲ IŠTEKLIŲ

1 straipsnis

Suma

EIB iš nuosavų išteklių suteikia iki [100 mln.] EUR sumą vadovaudamasis savo statute ir šiame priede numatytais taisyklėmis, tvarka ir sąlygomis.

2 straipsnis

Europos investicijų bankas

1. EIB:

- (a) savo valdomais ištekliais prisideda prie UŠT ekonomikos ir pramonės vystymosi teritoriniu ir regioniniu pagrindu; ir šiuo tikslu prioriteto tvarka finansuoja gamybinius projektus arba kitas investicijas, kuriomis siekiama remti privatųjį sektorių visuose ekonomikos sektoriuose;
- (b) glaudžiai bendradarbiauja su nacionaliniais ir UŠT bei Sąjungos regioniniais plėtros bankais ir kitomis bankininkystės ir finansų institucijomis;
- (c) konsultuodamasis su atitinkama UŠT ir laikydamasis savo statute nustatytos tvarkos, pritaiko šiame sprendime nustatytas priemones ir procedūras bendradarbiavimui vystymosi finansavimo klausimais įgyvendinti, siekdamas, jei būtina, atsižvelgti į projektų pobūdį bei šio sprendimo tikslus.

2. Finansavimas iš EIB nuosavų išteklių teikiamas laikantis šių sąlygų ir reikalavimų:

- (a) orientacinė palūkanų norma – tai palūkanų norma, kurią sutarties pasirašymo dieną arba paskolos išmokėjimo dieną EIB taiko paskoloms ta pačia valiuta, išduodamoms tokiam pačiam laikotarpiui ir su tokiomis pačiomis garantijomis;
- (b) tačiau:
 - iš principo viešojo sektoriaus projektams suteikiama teisė gauti 3 % palūkanų subsidiją,
 - privačiojo sektoriaus projektams, pagal kuriuos vykdoma pertvarka dėl privatizavimo, arba projektams, kuriais teikiama didelė ir aiškiai įrodoma socialinė arba ekologinė nauda, paskolos gali būti skiriamos suteikiant palūkanų subsidiją, kurios suma ir forma nustatoma atsižvelgiant į konkrečius projekto ypatumus. Tačiau palūkanų subsidija negali būti didesnė kaip 3 %.
 - bet kuriuo atveju galutinė palūkanų norma negali būti mažesnė kaip 50 % orientacinės palūkanų normos;

- (c) palūkanų subsidijos suma, apskaičiuota pagal jos vertę paskolos išmokėjimo metu, įskaitoma į palūkanų subsidijos išteklius, nustatytus IV priedo 2 straipsnio 11 dalyje, ir sumokama tiesiogiai EIB.

Palūkanų subsidijos gali būti kapitalizuojamos arba naudojamos dotacijų forma su projektais susijusiai techninei pagalbai, visų pirma skirtai UŠT finansų institucijoms, remti;

- (d) iš EIB nuosavų išteklių suteiktų paskolų grąžinimo laikotarpis nustatomas remiantis ekonominiais ir finansiniais projekto ypatumais, bet negali būti ilgesnis kaip 25 metai. Šioms paskoloms paprastai numatomas lengvatinis laikotarpis, atsižvelgiant į projekto darbų laikotarpį.

3. Viešojo sektoriaus įmonių investicijų, kurias iš savo nuosavų išteklių finansuoja EIB, atveju gali būti reikalaujama, kad atitinkama UŠT suteiktų konkrečias su projektu susijusias garantijas ar prisiimtų įsipareigojimus.

3 straipsnis

Užsienio valiutos pervedimo sąlygos

1. Veiklai pagal šį sprendimą, kuriai atitinkama UŠT yra pritarusi raštu, UŠT:
 - (a) netaiko jokių nacionalinių ar vietinių rinkliavų, fiskalinių mokesčių už paskolų palūkanas, komisinius ar amortizaciją, kuriuos reikia sumokėti pagal atitinkamos UŠT įstatymą ar įstatymus;
 - (b) gavėjams suteikia galimybę naudoti valiutą, kurios reikia pagal jos teritorijoje vykdomiems projektams skirto finansavimo sutartis suteiktų paskolų palūkanoms, komisiniams ar amortizacijai sumokėti;
 - (c) visas EIB būtinas pervesti sumas, kurias ji gauna nacionaline valiuta, perveda užsienio valiuta, taikydama pervedimo dieną galiojantį euro ar kitos pervedamos valiutos ir nacionalinės valiutos keitimo kursą. Tai apima įvairias atlyginimo formas, kaip antai, *inter alia*, paskolų palūkanas, dividendus, komisinius ir mokesčius, taip pat amortizaciją ir akcijų pardavimo įplaukas, kurias reikia sumokėti pagal jos teritorijoje vykdomiems projektams suteikto finansavimo sutartis.
2. Šiame straipsnyje sąvoka „atitinkama UŠT“ reiškia UŠT, kuri naudojasi operacija.

IV PRIEDAS

SAJUNGOS FINANSINĖ PARAMA. EIB INVESTICINĖ PRIEMONĖ

1 straipsnis

Tikslas

UŠT investicinė priemonė (toliau – priemonė) įkurta Sprendimu 2001/822/EB, siekiant EPF fondo lėšomis remti verslo požiūriu gyvybingas įmones, taip pat viešojo sektoriaus įmones.

Pagal priemonę vykdomai veiklai finansuoti ir paskoloms iš EIB nuosavų išteklių taikomos Vidaus susitarime, kuriuo įsteigiamas 11-asis EPF, III priede ir šiame priede nustatytos nuostatos ir sąlygos.

Šie ištekliai reikalavimus atitinkančioms įmonėms gali būti nukreipti tiesiogiai arba netiesiogiai per reikalavimus atitinkančius investicinius fondus ir (arba) finansinius tarpininkus.

2 straipsnis

Priemonės ištekliai

1. Priemonės ištekliai gali būti naudojami, *inter alia*:
 - (a) rizikos kapitalui toliau nurodytomis formomis teikti:
 - UŠT įmonių, įsikūrusių UŠT (arba kitur), įskaitant finansų institucijas, akcinio kapitalo daliai,
 - kvazikapitalo pagalbai UŠT įmonėms, įskaitant finansų institucijas,
 - garantijoms ir kitokiam kredito užtikrinimui užsienio ir vietiniams investuotojams bei skolintojams, kuris gali būti taikomas politinės ar kitokios su investicijomis susijusios rizikos atvejais,
 - (b) paprastosioms paskoloms teikti.
2. Akcinio kapitalo dalies valdymas paprastai reiškia nekontrolinių akcijų paketų valdymą ir yra atlyginamas pagal atitinkamo projekto rezultatus.
3. Kvazikapitalo pagalba gali būti teikiama akcininkų avansų, konvertuojamųjų obligacijų, sąlyginių, subordinuotųjų ir dalyvavimo paskolų forma ar kokia nors kita panašia paramos forma. Tokia parama – tai visų pirma:
 - (a) sąlyginės paskolos, kurių aptarnavimas ir (arba) trukmė siejama su tam tikrų sąlygų, susijusių su projekto rezultatais, įvykdymu; konkrečiais atvejais, kai sąlyginės paskolos suteikiamos tyrimams prieš investicijas atlikti arba kitokiai su projektu susijusiai techninei pagalbai, nuo paskolos aptarnavimo gali būti atleista, jei investicijos neatliekamos;
 - (b) dalyvavimo paskolos, kurių aptarnavimas ir (arba) trukmė siejama su projekto finansine grąža;

- (c) subordinuotosios paskolos, kurios grąžinamos tik po to, kai atlikti visi kiti atsiskaitymai.
4. Suteikiant paskolą nurodomas atlygis už kiekvieną operaciją.
 5. Tačiau:
 - (a) sąlyginių arba dalyvavimo paskolų atveju atlygis – tai nustatyto dydžio, paprastai ne didesnė kaip 3 %, palūkanų norma ir kintamoji dalis, susijęs su projekto rezultatais;
 - (b) subordinuotųjų paskolų atveju palūkanų norma siejama su rinka.
 6. Garantijų dydis turi atitikti apdraustą riziką ir būdingus veiklos ypatumus.
 7. Paprastųjų paskolų palūkanų norma susideda iš orientacinės palūkanų normos, kurią EIB taiko panašioms paskoloms su tokios pat trukmės lengvatiniu ir grąžinimo laikotarpiais, ir antkainio, kurį nustato EIB.
 8. Paprastosios paskolos gali būti suteikiamos koncesinėmis sąlygomis šiais atvejais:
 - (a) privačiojo sektoriaus vystymuisi būtiniams infrastruktūros projektams mažiausiai išsivysčiusiose UŠT, pokonfliktinėse arba stichinę nelaimę patyrusiose UŠT. Tokiais atvejais paskolos palūkanų norma sumažinama 3 %;
 - (b) projektams, pagal kuriuos vykdoma pertvarka dėl privatizavimo, arba projektams, kuriais teikiama didelė ir aiškiai įrodoma socialinė arba ekologinė nauda. Tokiais atvejais paskolos gali būti skiriamos suteikiant palūkanų subsidiją, kurios suma ir forma bus nustatoma atsižvelgiant į konkrečius projekto ypatumus. Tačiau palūkanų subsidija negali būti didesnė kaip 3 %.
 9. Bet kuriuo atveju galutinė a arba b punkte minėta palūkanų norma niekada negali būti mažesnė kaip 50 % orientacinės palūkanų normos.
 10. Šiems koncesiniams tikslams lėšos suteikiamos iš priemonės lėšų ir neturi viršyti bendros sumos, kuri buvo skirta investicijoms finansuoti pagal priemonę ir EIB iš jo nuosavų išteklių
 11. Palūkanų subsidijos gali būti kapitalizuojamos arba naudojamos dotacijų forma su projektais susijusiai techninei pagalbai, visų pirma skirtai UŠT finansų institucijoms, remti.

3 straipsnis

Pagal priemonę vykdoma veikla

1. Priemonė veikia visuose ekonomikos sektoriuose ir pagal ją remiamos privačių ir komerciniu pagrindu veikiančių viešojo sektoriaus subjektų investicijos, įskaitant privačiajam sektoriui ypatingai svarbią ekonominę ir technologinę infrastruktūrą, iš kurios gaunamos pajamos. Priemonė:

- (a) valdoma kaip apyvartinis fondas ir siekiama jos finansinio tvarumo. Jos veikla vykdoma pagal rinkos sąlygas, ja stengiamasi neiškraipyti vietinių rinkų ir neišstumti privačių finansavimo šaltinių;
 - (b) pagal ją remiamas UŠT finansų sektorius ir aktyvinami bei mobilizuojami ilgalaikiai vietos ištekliai, pritraukiami privatūs užsienio investuotojai ir investuotojai į UŠT vykdomus projektus;
 - (c) prisiima dalį ja finansuojamų projektų rizikos; jos finansų tvarumas užtikrinamas visa programa, o ne paviene veikla;
 - (d) pagal ją siekiama nukreipti lėšas per UŠT institucijas ir programas, skatinančias mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) vystymąsi.
2. Išlaidos, kurias EIB patiria administruodamas priemonę, atlyginamos. EIB atlygį sudaro nustatyto dydžio dalis – 0,5 % pradinės skiriamos sumos per metus, ir kintamoji dalis – iki 1,5 % UŠT vykdomiems projektams finansuoti skirtų priemonės lėšų per metus. Atlygis finansuojamas iš priemonės.
3. Pasibaigus šio sprendimo galiojimui ir tuo atveju, jeigu Taryba nepriima konkretaus sprendimo, kaupiamieji grynieji srautai, kurie sugrįžta priemonei, perkeliama į kitą UŠT finansavimo priemonę.

4 straipsnis

Sąlygos, susijusios su užsienio valiutos kurso rizika

Siekiant sumažinti valiutos kurso svyravimo pasekmes, su valiutos kurso rizika susijusios problemos sprendžiamos taip:

- (a) akcinio kapitalo dalies valdymo siekiant padidinti įmonės nuosavas lėšas atveju valiutų kurso rizika paprastai dengiama pagal priemonę;
- (b) MVI rizikos kapitalo finansavimo atveju valiutų kurso rizika paprastai dalijasi Sąjunga ir kitos dalyvaujančios šalys. Paprastai valiutų kurso rizika dalijamasi po lygiai;
- (c) kai įmanoma ir tikslinga, ypač makroekonomiškai ir finansiškai stabiliose šalyse, priemone siekiama teikti paskolas vietine UŠT valiuta, taip prisiimant valiutų kurso riziką.

5 straipsnis

Finansų kontrolė

- 1. Pagal investicinę priemonę vykdomai veiklai taikoma EIB statute visai jo veiklai nustatyta kontrolės ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo tvarka.
- 2. EAR investicinės priemonės priežiūrą vykdo remdamiesi Komisijos, Banko ir EAR sutartomis procedūromis, visų pirma pagal minėtų šalių 2003 m. spalio 27 d.

sudarytą trišalį susitarimą, kuris keletą kartų iš dalies pakeistas, papildytas ar pataisytas.

6 straipsnis

Privilegijos ir imunitetai

1. Su šiuo sprendimu susijusią veiklą vykdančys arba ją įgyvendinantys EIB atstovai, atlikdami savo pareigas ir vykdami į minėtų pareigų vykdymo vietą arba iš jos, UŠT naudojami visomis įprastomis privilegijomis, imunitetais ir lengvatomis.
2. EIB oficialiems pranešimams ir visiems dokumentams perduoti UŠT teritorijoje taikomos su tarptautinėmis organizacijomis suderintos sąlygos.
3. Oficiali EIB korespondencija ir kiti oficialūs pranešimai negali būti cenzūruojami.

V PRIEDAS

ES FINANSINĖ PARAMA. PAPILDOMA PARAMA TRUMPALAIKIŲ EKSPORTO PAJAMŲ SVYRAVIMŲ ATVEJU

1 straipsnis

Principai

1. UŠT ekonomikos priklausomumo nuo prekių, ypač žemės ūkio ir kasybos produktų, eksporto laipsnis – tai kriterijus, kuriuo remiantis nustatoma, kiek lėšų skirti ilgalaikiam vystymuisi.
2. Siekiant sušvelninti neigiamus eksporto pajamų nestabilumo padarinius ir apsaugoti vystymosi programą, kuriai pavojų kelia pajamų sumažėjimas, iš šalies ilgalaikiam vystymuisi programuojamų išteklių gali būti mobilizuojama papildoma finansinė parama remiantis 2 ir 3 straipsniais.

2 straipsnis

Tinkamumo kriterijai

1. Tinkamumas gauti papildomų išteklių nustatomas:
 - (a) prekių eksporto pajamoms sumažėjus 10 %, arba, kaip minėta I priede, 2 % izoliuotosiose UŠT, palyginti su pajamų, gautų per pirmuosius trejus metus iš pirmųjų ketverių metų prieš paraiškos pateikimo metus, aritmetiniu vidurkiu, arba
 - (b) bendrų žemės ūkio ir mineralinių produktų eksporto pajamoms sumažėjus 10 %, arba, kaip minėta I priede, 2 % izoliuotosiose UŠT, palyginti su pajamų, gautų per pirmuosius trejus metus iš pirmųjų ketverių metų prieš paraiškos pateikimo metus, aritmetiniu vidurkiu šalyse, kuriose žemės ūkio arba mineralinių produktų eksporto pajamos sudaro daugiau kaip 40 % bendrų prekių eksporto pajamų.
2. Teisė gauti papildomą paramą suteikiama ne ilgiau kaip ketveriems metams iš eilės.
3. Papildomi ištekliai nurodomi atitinkamos šalies valstybės sąskaitose. Jie naudojami vadovaujantis įgyvendinimo nuostatomis, kurios nustatytinos pagal šio sprendimo 83 straipsnį. Abiejų šalių susitarimu ištekliai gali būti naudojami į nacionalinį biudžetą įtrauktoms programoms finansuoti. Tačiau dalis papildomų išteklių taip pat gali būti atidėtos konkrečioms sektoriams.

3 straipsnis

Avansai

Papildomų išteklių skyrimo sistemoje numatomi avansai, skirti naudoti tuomet, kai pavėluotai gaunami suvestiniai prekybos statistikos duomenys, ir užtikrinti, kad atitinkami ištekliai galėtų būti įrašyti į kitų metų, einančių po paraiškos pateikimo metų, biudžetą. Avansai skiriami remiantis laikina eksporto statistika, kurią UŠT institucijos parengia ir pateikia Komisijai prieš pateikdamos oficialius galutinius suvestinius statistinius duomenis. Didžiausia avanso suma – 80 % numatomos papildomų išteklių sumos, skirtos paraiškos metams. Taip skirtos sumos tikslinamos bendru Komisijos ir UŠT institucijų susitarimu, atsižvelgiant į galutinius suvestinius statistinius duomenis ir galutinę valstybės deficito sumą.

4 straipsnis

Peržiūra

Šio priedo nuostatos peržiūrimos ne vėliau kaip po dvejų metų nuo įgyvendinimo nuostatų, nurodytų šio sprendimo 84 straipsnyje, įsigaliojimo, o vėliau – Komisijos, kurios nors valstybės narės ar UŠT prašymu.

VI PRIEDAS

[

**DĖL SAŲOKOS „KILMĖS STATUSĄ TURINTYS PRODUKTAI“ APIBRĖŽTIES IR
ADMINISTRACINIO BENDRADARBIAVIMO METODŲ**

RODYKLĖ

TURINYS

I antraštinė dalis Bendrosios nuostatos	59
II antraštinė dalis Sąvokos „kilmės statusą turintys produktai“ apibrėžtis	59
III antraštinė dalis Teritoriniai reikalavimai.....	59
IV antraštinė dalis Prekių kilmės įrodymai	59
V antraštinė dalis Administracinio bendradarbiavimo tvarka.....	59
VI antraštinė dalis Seuta ir melilja	59
VII antraštinė dalis BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS	59
I priedėlis.....	59

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

I straipsnis

Apibrėžtys

Šiame priede vartojamų terminų apibrėžtys:

- (a) EPS šalys – Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių grupei priklausantys regionai arba valstybės, sudariusios susitarimus, kuriais sudaromi arba ketinama sudaryti ekonominės partnerystės susitarimus (EPS), kai toks EPS arba yra taikomas laikinai arba įsigalioja (priklausomai nuo to, kas įvyksta pirmiau);
- (b) gamyba – bet koks apdorojimas ar perdirbimas, įskaitant surinkimą;
- (c) medžiaga – bet kokia produkto gamybai panaudota sudedamoji dalis, žaliava, komponentas arba detalė ir t. t.;
- (d) produktas – gaminamas produktas, net jei jis skirtas vėliau naudoti kitoje gamybos operacijoje;
- (e) prekės – medžiagos ir produktai;
- (f) pakeičiamos medžiagos – tos pačios rūšies, prekinės kokybės ir tų pačių techninių ir fizinių charakteristikų medžiagos, kurių, kai panaudojamos galutiniam produktui, negalima atskirti vienos nuo kitos;
- (g) muitinė vertė – pagal 1994 m. Susitarimą dėl Bendrojo muitų tarifų ir prekybos susitarimo VII straipsnio įgyvendinimo (PPO susitarimas dėl muitinio įvertinimo) nustatyta vertė;
- (h) medžiagų vertė (II priede pateiktame sąrašė) – naudotų kilmės statuso neturinčių medžiagų muitinė vertė importavimo metu arba, jei ji nežinoma ir negali būti nustatyta, pirmoji galima nustatyti kaina, sumokėta už medžiagas UŠT. Jei reikia nustatyti panaudotų kilmės statusą turinčių medžiagų vertę, šis punktas taikomas *mutatis mutandis*;
- (i) gamintojo kaina EXW sąlygomis – kaina, EXW sąlygomis sumokėta už produktą gamintojui, kurio įmonėje atlikta paskutinė apdorojimo arba perdirbimo operacija, su sąlyga, kad į kainą įtraukta visų panaudotų medžiagų vertė ir visos kitos su gamyba susijusios sąnaudos, atėmus visus vidaus mokesčius, kurie yra arba gali būti gražinti, kai gautasis produktas yra eksportuojamas.

Kai sumokėta tikroji kaina neatspindi visų su produkto gamyba susijusių sąnaudų, faktiškai patirtų UŠT, gamintojo kaina EXW sąlygomis reiškia visų šių sąnaudų sumą, atėmus visus vidaus mokesčius, kurie yra ar gali būti sugražinti, kai gautasis produktas yra eksportuojamas;

Taikant šią apibrėžtį, kai paskutinė apdorojimo ar perdirbimo operacija subrangos sutartimi pavedama gamintojui, pirmoje pastraipoje vartojamas terminas „gamintojas“ gali reikšti įmonę, įdarbinusią subrangovą;

- (j) didžiausias leidžiamas kilmės statuso neturinčių medžiagų kiekis – didžiausias leidžiamas kilmės statuso neturinčių medžiagų kiekis, kurį panaudojus gamyba laikoma pakankamu apdorojimu ar perdirbimu, kad produktui būtų suteiktas kilmės statusas. Šis kiekis gali būti išreikštas kaip produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis procentinis dydis arba šių panaudotų medžiagų, priskiriamų nurodytai skirsnių grupei, skirsniui, pozicijai ar subpozicijai, neto masės procentinis dydis;
- (k) neto masė – pačių prekių masė, į kurią neįskaitoma jokių pakavimo medžiagų ir pakavimo talpyklų masė;
- (l) skirsniai, pozicijos ir subpozicijos – skirsniai, pozicijos ir subpozicijos (keturių ar šešių skaitmenų kodai), naudojami Suderintą sistemą sudarančioje nomenklatūroje su pakeitimais, padarytais remiantis 2004 m. birželio 26 d. Muitinių bendradarbiavimo tarybos rekomendacija;
- (m) „klasifikuojama“ reiškia, kad produktas arba medžiaga yra klasifikuojami priskiriant juos tam tikrai Suderintos sistemos pozicijai ar subpozicijai;
- (n) siunta – produktai, kurie:
 - vieno eksportuotojo vienu metu siunčiami vienam gavėjui, arba
 - siunčiami su vienu bendru transporto dokumentu, kuriame nurodytas maršrutas nuo eksportuotojo iki gavėjo, arba, jei tokio dokumento nėra, su viena bendra sąskaita faktūra;
- (o) eksportuotojas – asmuo, eksportuojantis prekes į Sąjungą arba UŠT ir galintis patvirtinti prekių kilmę, nepriklausomai nuo to, ar jis yra gamintojas ir ar pats atlieka eksporto formalumus;
- (p) registruotasis eksportuotojas – atitinkamos UŠT kompetentingų institucijų užregistruotas eksportuotojas, turintis teisę surašyti pareiškimus apie prekių, eksportuojamų šį sprendimą, kilmę;
- (q) pareiškimas apie prekių kilmę – eksportuotojo surašytas pareiškimas, kuriame nurodoma, kad jame paminėti produktai atitinka pagal šį priedą taikomas prekių kilmės taisykles ir kad prekių išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją Sąjungoje pateikusiam asmeniui būtų leista prašyti taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą arba kad ekonominės veiklos vykdytojas, importuojantis į UŠT medžiagas, kurios pagal kumuliacijos taisykles bus papildomai apdorojamos, galėtų pateikti minėtų prekių kilmės statuso įrodymą.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

SĄVOKOS „KILMĖS STATUSĄ TURINTYS PRODUKTAI“ APIBRĖŽTIS

2 straipsnis

Bendrieji reikalavimai

1. Toliau nurodyti produktai laikomi UŠT kilmės:
 - (a) produktai, gauti tik UŠT, kaip apibrėžta 3 straipsnyje;
 - (b) UŠT gauti produktai, kurių sudėtyje esančios medžiagos gautos ne tik joje, jei tokios medžiagos buvo pakankamai apdirbtos arba perdirbtos, kaip apibrėžta 4 straipsnyje.
2. Kilmės statusą turintys produktai, pagaminti iš medžiagų, gautų tik dviejose arba daugiau UŠT arba pakankamai apdorotų ar perdirbtų dviejose ar daugiau UŠT, laikomi UŠT, kurioje buvo atlikta paskutinė apdorojimo ar perdirbimo operacija, kilmės produktais.

3 straipsnis

Tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje gauti produktai

1. Tik UŠT gautais laikomi:
 - (a) mineraliniai produktai, išgauti iš jos žemės gelmių arba jūros dugno;
 - (b) joje išauginti arba surinkti augalai ir augaliniai produktai;
 - (c) joje gimę ir užauginti gyvūnai;
 - (d) produktai iš gyvų joje užaugintų gyvūnų;
 - (e) produktai, pagaminti paskerdus joje gimusius ir užaugintus gyvūnus;
 - (f) produktai, gauti iš joje vykdomos medžioklės ar žvejybos;
 - (g) akvakultūros, jei joje veisiasi ir auginamos žuvis, vėžiagyviai ir moliuskai, produktai;
 - (h) jūros žūklės ir kiti produktai, išgauti iš jūros jos laivais už teritorinės jūros ribų;
 - (i) produktai, pagaminti jos žuvų perdirbimo laivuose tik iš h punkte nurodytų produktų;
 - (j) joje surinkti naudoti gaminiai, tinkami tik žaliavoms utilizuoti;
 - (k) joje vykdomų gamybos operacijų atliekos ir laužas;

- (l) produktai, išgauti iš jūros dugno arba podugnio, esančio už jos teritorinės jūros, jei ji turi išimtinę teisę juos eksploatuoti;
 - (m) prekės, pagamintos ten vien tik iš a–l punktuose nurodytų produktų.
2. 1 dalies h ir i punktuose vartojamos sąvokos „jos laivai“ ir „jos žuvų perdirbimo laivai“ taikomos tik tiems laivams ir žuvų perdirbimo laivams, kurie atitinka visus šiuos reikalavimus:
- (a) yra registruoti UŠT arba valstybėje narėje,
 - (b) plaukioja su UŠT arba valstybės narės vėliava;
 - (c) atitinka vieną iš toliau nurodytų sąlygų:
 - kurių ne mažiau kaip 50 % priklauso UŠT arba valstybės narės piliečiams arba
 - priklauso bendrovėms:
 - i) kurių pagrindinė buveinė ir pagrindinė verslo vieta yra UŠT arba valstybėje narėje, ir
 - ii) kurių ne mažiau kaip 50 % priklauso UŠT, tos šalies valstybiniam subjektams arba tos šalies arba valstybės narės piliečiams.
3. Kiekviena iš 2 pastraipoje nurodytų sąlygų gali būti įvykdyta valstybėse narėse arba skirtingose UŠT. Šiuo atveju produktai laikomi UŠT, kurioje, vadovaujantis 2 dalies a punktu, registruotas laivas arba žuvų perdirbimo laivas, kilmės.

4 straipsnis

Pakankamai apdoroti arba perdirbti produktai

1. Nepažeidžiant 5 ir 6 straipsnių, produktai, gauti ne vien tik UŠT, kaip apibrėžta 3 straipsnyje, laikomi UŠT kilmės su sąlyga, kad laikomasi II priedėlyje pateiktame sąraše atitinkamoms prekėms nustatytų sąlygų.
2. Jeigu pagal 1 dalį UŠT kilmės statusą įgijęs produktas toje UŠT papildomai perdirbamas ir panaudojamas kaip medžiaga kitam produktui pagaminti, į kilmės statuso neturinčias medžiagas, kurios galėjo būti panaudotos jam pagaminti, neatsižvelgiama.
3. Kiekvieno produkto atveju nustatoma, ar laikomasi 1 dalyje nustatytų reikalavimų.

Tačiau kai atitinkama taisyklė grindžiama didžiausio leidžiamo kilmės statuso neturinčių medžiagų kiekio kriterijumi, kilmės statuso neturinčių medžiagų vertė gali būti apskaičiuojama pagal vidurkį, kaip nustatyta 4 dalyje, siekiant atsižvelgti į sąnaudų ir valiutų kurso svyravimus.
4. 3 dalies antroje pastraipoje nurodytu atveju vidutinė produkto gamintojo kaina EXW sąlygomis ir vidutinė panaudotų kilmės statuso neturinčių medžiagų vertė apskaičiuojama atitinkamai remiantis visų ankstesniais finansiniais metais parduotų

produktų gamintojo kainų EXW sąlygomis suma ir visiems produktams ankstesniais finansiniais metais pagaminti, kaip nustatyta eksportuojančioje šalyje, panaudotų kilmės statuso neturinčių medžiagų vertės suma, arba, jeigu nėra visų finansinių metų statistikos, pasirinkus ne trumpesnę kaip trijų mėnesių laikotarpį.

5. Eksportuotojai, pasirinkę skaičiavimą pagal vidurkį, šį metodą taiko nuosekliai kitais metais po atskaitinių finansinių metų arba prireikus kitais metais po trumpesnio laikotarpio, naudojamo kaip atskaitinis laikotarpis. Jie gali nustoti taikyti šį metodą, kai konkrečiais finansiniais metais arba atitinkamu ne trumpesniu kaip trijų mėnesių laikotarpiu nustato, jog valiutų kurso svyravimai, dėl kurių buvo pasirinkta taikyti šį metodą, pasibaigė.
6. Siekiant nustatyti, ar paisoma reikalavimo neviršyti didžiausio leidžiamo kilmės statuso neturinčių medžiagų kiekio, 4 dalyje nurodyti vidutiniai dydžiai naudojami kaip gamintojo kaina EXW sąlygomis ir kilmės statuso neturinčių medžiagų vertė.

5 straipsnis

Nepakankamo apdorojimo arba perdirbimo operacijos

1. Nepažeidžiant 3 dalies, kilmės statusas produktams nesuteikiamas atlikus šias nepakankamo apdorojimo arba perdirbimo operacijas – nesvarbu, ar įvykdyti 4 straipsnio reikalavimai:
 - (a) operacijos, kuriomis užtikrinama, kad produktai išliktų geros būklės juos vežant ir sandėliuojant;
 - (b) pakuočių išardymas ir surinkimas;
 - (c) plovimas, valymas; dulkių, oksidų, alyvos, dažų ar kitų dengiamųjų medžiagų šalinimas;
 - (d) tekstilės ir jos gaminių lyginimas ar presavimas;
 - (e) paprastos dažymo ir poliravimo operacijos;
 - (f) ryžių lukštenimas ir dalinis ar visiškas malimas; grūdų ir ryžių poliravimas ir glazūravimas;
 - (g) cukraus dažymo ar aromatizavimo arba cukraus gabalėlių formavimo operacijos; dalinis arba visiškas cukraus kristalų malimas;
 - (h) vaisių, riešutų ir daržovių lupimas, kauliukų išėmimas ir išlukštenimas;
 - (i) galandimas, paprastas šlifavimas arba paprastas pjaustymas;
 - (j) sijojimas, perrinkimas, sisteminimas, klasifikavimas, rūšiavimas, derinimas (įskaitant rinkinių sudarymą);
 - (k) paprastas išpilstymas į butelius, skardines, flakonus, bėrimas į maišus, dėjimas į dėklus, dėžes, kortelių ar lentelių tvirtinimas ir visos kitos paprastos pakavimo operacijos;

- (l) ženklų, etikečių, logotipų ir kitų panašių atpažinties ženklų tvirtinimas ar spausdinimas ant prekių ar jų pakuočių;
 - (m) paprastas vienos ar kelių rūšių produktų sumaišymas; cukraus sumaišymas su bet kokia medžiaga;
 - (n) paprastas vandens pridėjimas arba produktų praskiedimas, dehidracija arba denatūracija;
 - (o) paprastas gaminio surinkimas iš dalių sudarant užbaigtą gaminį arba prekės išardymas į dalis;
 - (p) dviejų ar daugiau operacijų, išvardytų a–o punktuose, derinys;
 - (q) gyvūnų skerdimas.
2. Taikant 1 dalį, operacijos laikomos paprastomis, kai joms atlikti nebūtina turėti jokių įgūdžių, mechanizmų, aparatų ar įrankių, pagamintų ar įrengtų specialiai toms operacijoms atlikti.
3. Nustatant, ar konkretaus produkto apdorojimas ar perdirbimas turi būti laikomas nepakankamu, kaip apibrėžta 1 dalyje, atsižvelgiama į visas tam produktui taikytas operacijas, atliktas UŠT.

6 straipsnis

Leistinieji nuokrypiai

1. Nukrypstant nuo 4 straipsnio nuostatų ir laikantis šio straipsnio 2 ir 3 dalių, kilmės statuso neturinčias medžiagas, kurių, vadovaujantis II priedėlyje pateiktame sąraše nustatytomis sąlygomis, negalima naudoti atitinkamam produktui pagaminti, vis dėlto šiuo tikslu galima naudoti, jeigu įvertinta bendra produkto vertė ar neto masė neviršija:
- (a) 15 % produkto masės, jei produktai priskiriami Suderintos sistemos 2 ir 4–24 skirsniams, išskyrus 16 skirsniui priskiriamus perdirbtus žuvų produktus;
 - (b) 15 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis, jei tai yra kiti produktai, išskyrus Suderintos sistemos 50–63 skirsniams priskiriamus produktus, kuriems taikomi I priedėlio 6 ir 7 pastabose minimi leistinieji nuokrypiai.
2. Taikant 1 dalį, neleidžiama viršyti kurio nors didžiausio leidžiamo kilmės statuso neturinčių medžiagų kiekio procentinio dydžio, kaip nurodyta II priedėlyje pateiktame sąraše nustatytoje taisyklėse.
3. 1 ir 2 dalys netaikomos tik UŠT gautiems produktams, kaip apibrėžta 3 straipsnyje. Tačiau, nepažeidžiant 5 straipsnio ir 11 straipsnio 2 dalies, minėtose dalyse numatyti leistinieji nuokrypiai vis dėlto taikomi visam produktui pagaminti panaudotų medžiagų, kurioms taikoma I priedėlyje pateiktame sąraše nustatyta taisyklė, kad tam produktui būtų panaudotos tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje gautos medžiagos, sumai.

7 straipsnis

Dvišalė kumuliacija

1. Nepažeidžiant 2 straipsnio, Sąjungos kilmės medžiagos laikomos UŠT kilmės medžiagomis, kai jos panaudojamos gaminant UŠT gautus produktus, jei atliktų apdorojimo ar perdirbimo operacijų mastas yra didesnis nei 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų operacijų.
2. Nepažeidžiant 2 straipsnio, Sąjungoje atliktas apdorojimas ar perdirbimas laikomas atliktu UŠT, jeigu medžiagos vėliau apdorojamos arba perdirbamos UŠT.
3. Taikant šiame straipsnyje numatytą kumuliaciją, medžiagų kilmė nustatyta remiantis šiuo priedu.

8 straipsnis

Kumuliacija su EPS šalimis

1. Nepažeidžiant 2 straipsnio, EPS šalių kilmės medžiagos laikomos UŠT kilmės medžiagomis, kai jos panaudojamos gaminant UŠT gautus produktus, jei atliktų apdorojimo ar perdirbimo operacijų mastas yra didesnis nei 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų operacijų.
2. Nepažeidžiant 2 straipsnio, EPS šalyse atliktas apdorojimas ar perdirbimas laikomas atliktu UŠT, jeigu medžiagos vėliau apdorojamos arba perdirbamos UŠT.
3. Taikant šio straipsnio 1 dalį, EPS šalies kilmės medžiagų kilmė nustatoma vadovaujantis atitinkamam EPS taikomomis kilmės taisyklėmis, ir atitinkamomis nuostatomis dėl prekių kilmės įrodymų ir administracinio bendradarbiavimo.

Šiame straipsnyje numatyta kumuliacija netaikoma:

- (a) Pietų Afrikos Respublikos kilmės medžiagoms, kurių negalima tiesiogiai importuoti į ES be kvotų ir muitų remiantis ES ir Pietų Afrikos vystymosi bendrijos (PAVB) ekonominės partnerystės susitarimu;
 - (b) XIII priedėlyje išvardytoms medžiagoms.
4. Šiame straipsnyje numatyta kumuliacija gali būti taikoma tik tuo atveju, jeigu:
 - (a) medžiagas tiekianti EPS šalis ir galutinį produktą gaminanti UŠT įsipareigojo:
 - laikytis šiame priede nustatytų reikalavimų arba užtikrinti, kad jų būtų laikomasi,
 - teikti būtiną pagalbą administracinio bendradarbiavimo klausimais, siekiant užtikrinti teisingą šiame priede nustatytų reikalavimų įgyvendinimą tiek Sąjungos, tiek viena kitos atžvilgiu;
 - (b) atitinkama UŠT pranešė Komisijai apie a punkte nurodytą įsipareigojimą.

5. Jeigu šalys 4 dalyje nustatytus reikalavimus patenkina dar iki šio sprendimo įsigaliojimo, naujo įsipareigojimo pateikti nereikalaujama.

9 straipsnis

Kumuliacija su kitomis šalimis, kurių produktai į Sąjungos rinką įvežami netaikant kvotų ir muitų pagal bendrąją lengvatų sistemą

1. Nepažeidžiant 2 straipsnio, šio straipsnio 2 dalyje nurodytų šalių ir teritorijų kilmės medžiagos laikomos UŠT kilmės medžiagomis, kai jos panaudojamos gaminant UŠT gautus produktus, jei atliktų apdorojimo ar perdirbimo operacijų mastas yra didesnis nei 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų operacijų.
2. Taikant 1 dalį, medžiagos turi būti kilusios iš šalies arba teritorijos:
 - (a) kuriai taikomos lengvatos pagal bendrojoje lengvatų sistemoje nustatytą mažiausiai išsivysčiusioms šalims taikomą specialiąją priemonę²⁰;
 - (b) kurios produktai į Sąjungos rinką įvežami netaikant kvotų ir muitų SS 6 skaičių lygiu pagal bendrosios lengvatų sistemos bendrąsias nuostatas²¹.
3. Atitinkamų šalių arba teritorijų medžiagų kilmė nustatoma vadovaujantis kilmės taisyklėmis, nustatytomis pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 732/2008 5 straipsnio 2 dalį ir pagal 32 arba 41 straipsnį.
4. Šioje dalyje numatyta kumuliacija netaikoma:
 - (a) medžiagoms, kurias importuojant į Sąjungą mokėtini antidempingo arba kompensaciniai muitai, jeigu jos yra šalies, kuri privalo mokėti minėtus antidempingo arba kompensacinius muitus, kilmės;
 - (b) Suderintos sistemos 3 ir 16 skirsniams priskiriamiems tunų produktams, kuriems taikomas 2008 m. liepos 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 732/2008 dėl bendrųjų tarifų lengvatų sistemos taikymo nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d. 6 straipsnis, taip pat vėlesni šį reglamentą iš dalies keičiantys ir kiti atitinkami teisės aktai;
 - (c) medžiagoms, kurioms taikomi Tarybos reglamento (EB) Nr. 732/2008²² 13, 20 ir 21 straipsniai, taip pat vėlesni jį keičiantys ir kiti susiję teisės aktai.

Kompetentingos UŠT institucijos kasmet nurodo Komisijai medžiagas, kurioms pagal 1 dalį taikyta kumuliacija.
5. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta kumuliacija gali būti taikoma tik tuo atveju, jeigu:

²⁰ 2008 m. liepos 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 732/2008 11 ir 12 straipsniai (OL L 211, 2008 8 6, p. 1).

²¹ Reglamento (EB) Nr. 732/2008 6 straipsnis. Ši nuostata netaikoma medžiagoms, kurioms bemuitis režimas taikomas remiantis to paties Tarybos reglamento 7–10 straipsniuose apibūdinta specialia tvaraus vystymosi ir gero valdymo skatinamąja priemone, o ne minėto reglamento 6 straipsniu.

²² OL L 211, 2008 8 6, p. 1.

- (a) kumuliaciją taikančios šalys arba teritorijos įsipareigojo laikytis šiame priede nustatytų reikalavimų arba užtikrinti, kad jų būtų laikomasi, taip pat teikti būtina pagalbą administracinio bendradarbiavimo klausimais, siekiant užtikrinti tinkamą šiame priede nustatytų reikalavimų įgyvendinimą tiek Sąjungos, tiek viena kitos atžvilgiu;
 - (b) atitinkama UŠT pranešė Komisijai apie a punkte nurodytą įsipareigojimą.
6. Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (C serijoje) skelbia datą, kurią šiame straipsnyje išvardytos šalys arba teritorijos, įvykdžiusios būtinus reikalavimus, gali taikyti šiame straipsnyje numatytą kumuliaciją.

10 straipsnis

Išplėstinė kumuliacija

1. UŠT prašymu Komisija gali leisti UŠT ir šalies, su kuria Sąjunga yra sudariusi laisvosios prekybos susitarimą pagal galiojančio Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT) XXIV straipsnį, kilmės kumuliaciją, jeigu tenkinamos toliau išvardytos sąlygos:
 - (a) kumuliaciją taikančios šalys arba teritorijos įsipareigojo laikytis šiame priede nustatytų reikalavimų arba užtikrinti, kad jų būtų laikomasi, taip pat teikti būtina pagalbą administracinio bendradarbiavimo klausimais, siekiant užtikrinti tinkamą šiame priede nustatytų reikalavimų įgyvendinimą tiek Sąjungos, tiek viena kitos atžvilgiu;
 - (b) atitinkama UŠT pranešė Komisijai apie a punkte nurodytą įsipareigojimą.
2. Pirmoje pastraipoje nurodytas prašymas Komisijai pateikiamas raštu. Jame nurodoma atitinkama trečioji šalis arba šalys, pateikiamas medžiagų, kurioms taikytina kumuliacija, sąrašas, taip pat įrodymai, kad įvykdytos šio straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nustatytos sąlygos.
3. Panaudotų medžiagų kilmė ir dokumentiniai prekių kilmės įrodymai nustatomi pagal atitinkamame laisvosios prekybos susitarime nustatytas taisykles. Į Sąjungą eksportuojamų produktų kilmė nustatoma vadovaujantis šiame priede nustatytomis prekių kilmės taisyklėmis.
4. Siekiant, kad gautas produktas įgytų kilmės statusą, nebūtina, kad trečiosios šalies kilmės medžiagoms, naudojamoms į Sąjungą eksportuojamam produktui UŠT pagaminti, būtų taikomas pakankamas apdorojimas ar perdirbimas, jeigu atitinkamoje UŠT atliktų apdorojimo ar perdirbimo operacijų mastas yra didesnis nei 5 straipsnio 1 dalyje aprašytų operacijų.
5. Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (C serijoje) skelbia datą, kurią įsigalioja išplėstinė kumuliacija, šioje kumuliacijoje dalyvaujanti Sąjungos laisvosios prekybos susitarimo partnerį, taikomas sąlygas ir medžiagų, kurioms taikoma kumuliacija, sąrašą.

6. Priemonę, pagal kurią leidžiama taikyti 1 dalyje nurodytą kumuliaciją, Komisija tvirtina įgyvendinimo aktais. Šie įgyvendinimo aktai priimami vadovaujantis 64 straipsnio 2 dalyje nurodyta nagrinėjimo procedūra.

11 straipsnis

Kvalifikavimo vienetas

1. Šio priedo nuostatomis taikyti reikalingu kvalifikavimo vienetu laikomas konkretus produktas, kuris, klasifikuojant pagal Suderintą sistemą, laikomas baziniu vienetu.
2. Kai siuntą sudaro tam tikras skaičius vienodų produktų, priskiriamų tai pačiai Suderintos sistemos pozicijai, šio priedo nuostatos taikomos atskirai kiekvienam produktui.
3. Jei pagal Suderintos sistemos 5 bendrąją taisyklę pakuotė klasifikuojama kartu su produktu, nustatant kilmę ji taip pat vertinama kartu su produktu.

12 straipsnis

Priedai, atsarginės dalys ir įrankiai

Priedai, atsarginės dalys ir įrankiai, siunčiami kartu su įrenginiu, mechanizmu, aparatu ar transporto priemone, kurie yra įprastinė įrenginio dalis ir yra įtraukta į jo gamintojo kainą EXW sąlygomis, yra laikomi neatskiriama to įrenginio, mechanizmo, aparato ar transporto priemonės dalimi.

13 straipsnis

Rinkiniai

Rinkiniai, kaip apibrėžta pagal Suderintosios sistemos 3 bendrąją aiškinimo taisyklę, laikomi turinčiais kilmės statusą, jei kilmės statusą turi ir jų sudėtinės dalys.

Jei rinkinį sudaro kilmės statusą turintys ir kilmės statuso neturintys produktai, pats rinkinys laikomas turinčiu kilmės statusą, jeigu kilmės statuso neturinčių produktų vertė neviršija 15 % rinkinio gamintojo kainos EXW sąlygomis.

14 straipsnis

Neutralūs elementai

Siekiant nustatyti, ar produktas turi kilmės statusą, nebūtina nustatyti, ar tokį statusą turi toliau išvardyti dalykai, kurie gali būti naudojami produkto gamyboje:

- (a) energija ir degalai;
- (b) gamybos priemonės ir įrenginiai;

- (c) mašinos ir įrankiai;
- (d) bet kokios kitos prekės, kurios neištrauktos į galutinę produkto sudėtį ir nėra tam skirtos.

15 straipsnis

Apskaitos atskyrimas

1. Jeigu produktui apdoroti ar perdirbti naudojamos kilmės statusą turinčios ir jo neturinčios pakeičiamos medžiagos, ekonominės veiklos vykdytojų rašytiniu prašymu valstybių narių muitinės gali leisti, kad Sąjungoje medžiagos būtų tvarkomos taikant apskaitos atskyrimo metodą, kad vėliau jos būtų eksportuojamos į UŠT taikant dvišalę kumuliaciją ir šių medžiagų nesandėliuojant atskirai.
2. Valstybių narių muitinės gali nustatyti, kad 1 dalyje nurodytas leidimas gali būti suteikiamas tik laikantis tam tikrų sąlygų.

Leidimas suteikiamas tik tuomet, jeigu taikant 3 dalyje nurodytą metodą bet kuriuo metu galima užtikrinti, kad gautų produktų, kuriuos būtų galima laikyti Sąjungos kilmės, kiekis būtų toks pats, koks būtų gautas tokias medžiagas fiziškai atskyrus.

Suteikus leidimą, metodas taikomas ir jo taikymas registruojamas pagal Sąjungoje taikomus bendruosius apskaitos principus.

3. 2 dalyje nurodytą metodą taikantis asmuo surašo prekių kilmės įrodymus arba, kol netaikoma registruotųjų eksportuotojų sistema, kreipiasi, kad jie būtų surašyti produktų, kurie gali būti laikomi Sąjungos kilmės, kiekiui. Valstybių narių muitinių prašymu metodą taikantis asmuo pateikia tų kiekių apskaitos ataskaitą.
4. Valstybių narių muitinės prižiūri, kaip naudojamas 1 dalyje nurodytas leidimas.

Jos gali atšaukti leidimą šiais atvejais:

- (a) metodą taikantis asmuo kaip nors netinkamai naudojasi leidimu, arba
- (b) metodą taikantis asmuo nepaiso kurios nors iš kitų šiame priede nustatytų sąlygų.

16 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Komisijos iniciatyva arba tenkinant valstybės narės ar UŠT prašymą, UŠT gali būti suteikta teisė laikinai taikyti nuo šio priedo nuostatų nukrypti leidžiančią nuostatą bet kuriuo iš šių atvejų:
 - (a) dėl vidaus ar išorės veiksnių ji negali laikytis 2 straipsnyje numatytų kilmės statuso įgijimo taisyklių, nors anksčiau ji tų taisyklių galėjo laikytis;

- (b) jai reikia laiko, kad pasirengtų laikytis 2 straipsnyje numatytų kilmės statuso įgijimo taisyklių;
 - (c) tokia būtinybė grindžiama esamų pramonės šakų vystimusi ar naujų pramonės šakų atsiradimu.
2. 1 dalyje nurodytas prašymas Komisijai pateikiamas raštu, užpildžius X priedėlyje nustatytą blanką. Jame nurodomos prašymo priežastys, be to, pridedami reikiami patvirtinamieji dokumentai.
3. Nagrinėjant prašymus visų pirma atsižvelgiama į:
- (a) atitinkamos UŠT vystymosi lygį arba geografinę padėtį, ypatingą dėmesį skiriant tam, kokią ekonominę ir socialinę poveikį, visų pirma užimtumo srityje, turėtų būsimas sprendimas;
 - (b) atvejus, kai esamų kilmės taisyklių taikymas labai paveiktų esamos UŠT pramonės galimybes toliau tęsti eksportą į Sąjungą, ypač atsižvelgiant į atvejus, kai dėl to veikla galėtų būti nutraukta;
 - (c) konkrečius atvejus, kai galima aiškiai įrodyti, kad kilmės taisyklės galėtų reikšmingai sutrukdyti investicijas į pramonę ir kai dėl investicinės programos įgyvendinimui palankios nukrypti leidžiančios nuostatos visišką taisyklių atitiktį būtų galima pasiekti etapais.
4. Komisija tenkina visus prašymus, kurie yra tinkamai pateisinami pagal šį straipsnį ir kurie negali rimtai pakenkti nusistovėjusiai Sąjungos pramonei.
5. Komisija imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad sprendimas kuo greičiau būtų priimtas, bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 75 darbo dienas nuo tos dienos, kai Komisija gavo prašymą.
6. Laikinoji nukrypti leidžianti nuostata galioja tiek laiko, kiek trunka vidaus ar išorės veiksnių, dėl kurių nukrypti leidžianti nuostata buvo pradėta taikyti, poveikis arba tiek, kiek UŠT reikia, kad galėtų laikytis taisyklių arba pasiekti nukrypti leidžiančia nuostata nustatytų tikslų, atsižvelgiant į konkrečią susijusios UŠT padėtį ir jos patiriamus sunkumus.
7. Jeigu leidžiama taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, UŠT laikosi visų nustatytų reikalavimų dėl Komisijai teikiamos informacijos apie nukrypti leidžiančios nuostatos taikymą ir kiekių, kuriems nustatyta nukrypti leidžianti nuostata, administravimą.
8. Priemonę, pagal kurią leidžiama taikyti 1 dalyje nurodytą laikinąją nukrypti leidžiančią nuostatą, Komisija tvirtina įgyvendinimo aktais. Šie įgyvendinimo aktai priimami vadovaujantis 64 straipsnio 2 dalyje nurodyta nagrinėjimo procedūra.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

TERITORINIAI REIKALAVIMAI

17 straipsnis

Teritoriškumo principas

1. UŠT nepertraukiamai vykdo šiame priede nustatytas kilmės statuso įgijimo sąlygas, jeigu 7–10 straipsniuose nenurodyta kitaip.
2. Jei iš UŠT į kitą šalį eksportuoti kilmės statusą turintys produktai gražinami, jie laikomi neturinčiais kilmės statuso, jei kompetentingai institucijai negalima įrodyti, kad:
 - (a) gražinami produktai yra tie patys, kurie buvo eksportuoti, ir
 - (b) su jais nebuvo atlikta jokių operacijų, išskyrus tas, kurios yra būtinos gerai jų būklei išlaikyti, kol jie buvo laikomi toje šalyje arba eksportuojami.

18 straipsnis

Neklastojimo sąlyga

1. Produktai, deklaruoti išleisti į laisvą apyvartą Sąjungoje, turi būti tie patys produktai, kurie eksportuoti iš UŠT, kurios kilmės jie yra laikomi. Prieš tai, kai produktus deklaruojama išleisti į laisvą apyvartą, jie neturi būti kaip nors pakeičiami ar perdirbami arba jiems neturi būti taikomos operacijos, išskyrus tas, kurios yra būtinos gerai produktų būklei išlaikyti. Produktus arba siuntas galima saugoti ir siuntas galima skaidyti, kai tai atliekama prižiūrint eksportuotojui ar paskesniam prekių turėtojui, o produktai lieka tranzito šalies arba šalių muitinės prižiūrimi.
2. Laikoma, kad 1 dalyje nustatytų reikalavimų paisoma, jeigu muitinė neturi pagrindo manyti, kad jų nesilaikoma; tokiais atvejais muitinė gali reikalauti, kad deklarantas pateiktų įrodymus, kad nuostatų laikomasi, kurie gali būti pateikiami bet koku būdu, įskaitant sutartinius transporto dokumentus, tokius kaip konosamentai, faktiniai ar konkretūs įrodymai, pagrįsti pakuočių ženkliniu ar numeracija, arba bet kokius įrodymus, susijusius su pačiomis prekėmis.
3. Kai taikoma kumuliacija pagal 7–10 straipsnius, 1 ir 2 dalys taikomos *mutatis mutandis*.

19 straipsnis

Parodos

1. Kilmės produktams, siųstiems iš UŠT į parodą šalyje, kuri nėra UŠT, EPS šalis ar valstybė narė, ir, parodai pasibaigus, parduotiems importui į Sąjungą, įvežimo metu taikomos šio sprendimo nuostatos, jei muitinei pateikiami įtikinantys įrodymai, kad:
 - (a) eksportuotojas šiuos produktus išsiuntė iš UŠT į šalį, kurioje vyko paroda, ir juos ten eksponavo;
 - (b) tas eksportuotojas produktus pardavė ar kitaip perleido asmeniui Sąjungoje;
 - (c) produktai buvo išsiųsti vykstant parodai ar netrukus po jos tokios pat būklės kaip ir atsiųsti į parodą
 - (d) nuo tada, kai produktai buvo išsiųsti į parodą, be demonstravimo parodoje jie nebuvo naudojami jokiems kitiems tikslams.
2. Prekių kilmės įrodymas turi būti išduotas arba surašytas pagal IV antraštinės dalies nuostatas ir įprastu būdu pateiktas importuojančiosios šalies muitinei. Jame turi būti nurodytas parodos pavadinimas ir adresas. Prireikus gali būti reikalaujama pateikti papildomų dokumentų, kuriais patvirtinamos produktų eksponavimo sąlygos.
3. 1 dalis taikoma bet kuriai prekybos, pramonės, žemės ūkio ar amatų parodai, mugei ar panašiam viešam demonstravimui, kuris nėra organizuojamas parduotuvėse ar verslo patalpose siekiant asmeninių tikslų – norint parduoti užsieninius produktus ir kurių metu produktai išlieka muitinės kontroliuojami.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

PREKIŲ KILMĖS ĮRODYMAI

1 SKIRSNIS

BENDRIEJI REIKALAVIMAI

20 straipsnis

Sumos, išreikštos eurais

1. Siekiant taikyti 26, 31, 43 ir 44 straipsnių nuostatas, tais atvejais, kai sąskaitose faktūrose produktų kainos nurodomos ne eurais, o kita valiuta, kiekviena atitinkama šalis kiekvienais metais nustato sumas Sąjungos valstybių narių nacionaline valiuta, lygiavertes eurais išreikštomis sumoms.
2. 26, 31, 43 ir 44 straipsnių nuostatos siuntai taikomos atsižvelgiant į tą valiutą, kuri buvo nurodyta sąskaitoje faktūroje.

3. Sumos, kurios turi būti nurodytos kuria nors nacionaline valiuta, turi būti lygiavertės sumoms ta nacionaline valiuta, išreikštoms euraiš spalio mėnesio pirmąją darbo dieną. Apie šias sumas Komisijai pranešama iki spalio 15 d., o jos taikomos nuo kitų metų sausio 1 d. Komisija visoms suinteresuotosioms šalims praneša apie atitinkamas sumas.
4. Sąjungos valstybė narė gali suapvalinti sumą, gautą perskaičius euraiš išreikštą sumą į jos nacionalinę valiutą, iki didesnio arba mažesnio sveiko skaičiaus. Suapvalinta suma nuo sumos, gautos perskaičius, negali skirtis daugiau kaip 5 procentais. Sąjungos valstybė narė gali palikti euraiš išreikštos sumos nacionalinį ekvivalentą, jeigu 3 dalyje numatyto metinio koregavimo metu konvertuojant tą sumą prieš ją suapvalinant ekvivalentas nacionaline valiuta padidėja mažiau nei 15 procentų. Ekvivalentas nacionaline valiuta gali būti išlaikytas nepakeistas, jeigu po konvertavimo jis sumažėja.
5. Komisija savo iniciatyva arba valstybės narės ar UŠT prašymu peržiūri sumas euraiš ir jų ekvivalentus tam tikrų valstybių narių nacionaline valiuta. Atlikdama tokią peržiūrą Komisija sprendžia, ar pageidautina faktiškai išlaikyti apribojimų poveikį. Šiuo tikslu ji gali nuspręsti pakeisti euraiš išreikštas sumas.

2 SKIRSNIS

PROCEDŪROS, TAIKOMOS IKI REGISTRUOTŲJŲ EKSPORTUOTOJŲ SISTEMOS ĮSIGALIOJIMO

21 straipsnis

Prekių kilmės įrodymas

Į Sąjungą importuojant UŠT kilmės produktus, šis sprendimas jiems taikomas pateikus:

- (a) judėjimo sertifikatą EUR.1, kurio pavyzdys pateikiamas III priedėlyje, arba
- (b) 26 straipsnyje nurodytais atvejais – deklaraciją (toliau – sąskaitos faktūros deklaracija), kurios tekstas pateikiamas VI priedėlyje, eksportuotojo užpildytą sąskaitoje faktūroje, važtaraštyje ar kitame komerciniame dokumente, kuriame atitinkami produktai aprašomi pakankamai išsamiai, kad juos būtų galima identifikuoti.

22 straipsnis

Judėjimo sertifikato EUR.1 išdavimo tvarka

1. Judėjimo sertifikatą EUR.1 išduoda eksportuojančios UŠT muitinė, eksportuotojui arba jo įgaliotajam atstovui eksportuotojo atsakomybe pateikus raštišką prašymą.
2. Tuo tikslu eksportuotojas arba jo įgaliotasis atstovas užpildo EUR.1 judėjimo sertifikatą ir prašymo blankus, kurių pavyzdžiai pateikiami III ir IV priedėliuose. Šie

blankai užpildomi pagal šio priedo nuostatas. Jei pildoma ranka, rašoma rašalu didžiosiomis raidėmis. Produktų aprašymas turi būti pateikiamas tam skirtame langelyje, nepaliekant tuščių eilučių. Jeigu užpildytame langelyje lieka tuščios vietos, po paskutiniąją aprašymo eilutę brėžiama horizontali linija, o tuščias plotas perbraukiamas.

3. Eksportuotojas, prašantis išduoti jam judėjimo sertifikatą EUR.1, turi būti pasirengęs bet kuriuo metu eksportuojančios UŠT, kurioje judėjimo sertifikatas EUR.1 yra išduotas, muitinės prašymu pateikti visus atitinkamus dokumentus, įrodančius atitinkamų produktų kilmės statusą ir tai, kad yra įvykdyti kiti šio priedo reikalavimai.
4. Eksportuojančios UŠT muitinė išduoda judėjimo sertifikatą EUR.1, jei atitinkamus produktus galima laikyti UŠT, Sąjungos ar EPS šalies kilmės produktais ir jei yra įvykdyti kiti šio priedo reikalavimai.
5. Sertifikatą išduodanti muitinė imasi visų veiksmų, kurių reikia produktų kilmės statusui ir kitų šio priedo reikalavimų įvykdymui patikrinti. Tuo tikslu ji turi teisę pareikalauti bet kokių įrodymų ir atlikti bet kokią eksportuotojo apskaitos patikrinimą ar bet kokią kitą, jos manymu, būtiną patikrinimą. Be to, sertifikatą išduodanti muitinė užtikrina, kad būtų tinkamai užpildyti 2 dalyje nurodyti blankai. Visų pirma jos tikrina, ar produktų aprašymui skirta vieta užpildyta taip, kad neliktų vietos apgaulingiems papildomiems įrašams.
6. Judėjimo sertifikato EUR.1 išdavimo data nurodoma sertifikato 11 langelyje.
7. Judėjimo sertifikatą EUR.1 išduoda muitinės ir perduoda eksportuotojui po faktinio eksportavimo arba jo garantavimo.

23 straipsnis

Judėjimo sertifikatų EUR.1 išdavimas atgaline data

1. Nepaisant 22 straipsnio, judėjimo sertifikatas EUR.1 išimties tvarka gali būti išduotas po produktų, kuriems skirtas šis sertifikatas, eksporto, jeigu:
 - (a) eksporto metu jis nebuvo išduotas dėl netyčinių klaidų, neapsižiūrėjimo ar ypatingų aplinkybių, arba
 - (b) muitinei deramai įrodoma, kad judėjimo sertifikatas EUR.1 buvo išduotas, bet dėl techninių priežasčių nebuvo priimtas importuojant.
2. Siekdamas įgyvendinti 1 dalyje nustatytus reikalavimus, eksportuotojas paraiškoje turi nurodyti produktų, kuriems skirtas judėjimo sertifikatas EUR.1, eksportavimo vietą ir datą bei paraiškos pateikimo priežastis.
3. Muitinė judėjimo sertifikatą EUR.1 atgaline data gali išduoti tik patikrinusi, ar eksportuotojo paraiškoje pateikti duomenys atitinka kituose atitinkamuose eksporto dokumentuose pateiktus duomenis.

4. Atgaline data išduotas judėjimo sertifikatas EUR.1 turi būti patvirtintas toliau nurodytomis frazėmis judėjimo sertifikato EUR.1 langelyje, pavadintame „Pastabos“ (7 langelis):

„ISSUED RETROSPECTIVELY“

5. 4 dalyje nurodytas patvirtinimas įrašomas judėjimo sertifikato EUR.1 langelyje „Pastabos“.

24 straipsnis

Judėjimo sertifikato EUR.1 dublikato išdavimas

1. Jei judėjimo sertifikatas EUR.1 pavagiamas, pametamas ar sunaikinamas, eksportuotojas gali kreiptis į jį išdavusią muitinę, kad pagal joje saugomus eksporto dokumentus būtų išduotas dublikatas.
2. Judėjimo sertifikato EUR.1 dublikatas patvirtinamas langelyje „Pastabos“ (7 langelis) žodžiu „DUPLICATE“.
3. 2 dalyje nurodytas patvirtinimas įrašomas judėjimo sertifikato EUR.1 dublikato langelyje „Pastabos“.
4. Dublikatas, kuriame turi būti nurodyta EUR.1 judėjimo sertifikato originalo išdavimo data, įsigalioja nuo tos datos.

25 straipsnis

Judėjimo sertifikato EUR.1 išdavimas pagal anksčiau išduotą arba surašytą prekių kilmės įrodymą

Kai kilmės statusą turintys produktai yra Sąjungos ar UŠT muitinės įstaigos priežiūroje, norint visus ar dalį šių produktų persiųsti į kitą Sąjungos ar UŠT vietą, prekių kilmės įrodymo originalą galima pakeisti vienu ar keliais judėjimo sertifikatais EUR.1. Pakaitinis EUR.1 judėjimo sertifikatas (-ai) išduodamas (-i) muitinės įstaigoje, kuri prižiūri produktus.

26 straipsnis

Sąskaitos faktūros deklaracijos pildymo reikalavimai

1. 21 straipsnio b punkte nurodytą deklaraciją sąskaitoje faktūroje gali užpildyti:
 - (a) patvirtintasis eksportuotojas, kaip apibrėžta 27 straipsnyje, arba
 - (b) bet kuris eksportuotojas kiekvienai siuntai, sudarytai iš vienos ar daugiau pakuočių, kuriose supakuoti kilmės statusą turintys produktai, jei jų bendra vertė yra ne didesnė kaip 10 000 EUR.

2. Sąskaitos faktūros deklaracija gali būti užpildyta, jei atitinkamus produktus galima laikyti UŠT, EPS šalies ar Sąjungos kilmės gaminiais, kurie atitinka kitus šio priedo reikalavimus.
3. Eksportuotojas, pildantis sąskaitos faktūros deklaraciją, turi būti pasirengęs bet kuriuo metu eksportuojančios šalies ar teritorijos muitinės prašymu pateikti visus atitinkamus dokumentus, įrodančius atitinkamų produktų kilmės statusą ir tai, kad jie atitinka kitus šio priedo reikalavimus.
4. Sąskaitos faktūros deklaraciją eksportuotojas pildo sąskaitoje faktūroje, pristatymo dokumente arba kuriame nors kitame komerciniame dokumente mašinėle atspausdindamas, atitinkamu antspaudu atspausdamas ar atspausdindamas pareiškimą, kurio tekstas yra pateiktas VI priedėlyje, pasirinkdamas vieną iš tame priede nustatytų kalbinių variantų ir laikydamasis eksportuojančios šalies ar teritorijos vidaus teisės aktų nuostatų. Jei deklaracija pildoma ranka, rašoma rašalu didžiosiomis raidėmis.
5. Sąskaitos faktūros deklaraciją ranka pasirašo pats eksportuotojas. Tačiau patvirtintajam eksportuotojui, kaip apibrėžta 27 straipsnyje, pasirašyti tokių deklaracijų nebūtina, jei jis eksportuojančios šalies muitinei pateikia raštišką įsipareigojimą prisiimti visą atsakomybę už kiekvieną sąskaitos faktūros deklaraciją, kurioje jis nurodytas kaip pasirašantysis.
6. Sąskaitos faktūros deklaraciją eksportuotojas gali užpildyti, kai joje nurodyti produktai yra eksportuojami arba jau eksportuoti, jei deklaracija importuojančioje šalyje pateikiama ne vėliau kaip per dvejus metus nuo joje nurodytų produktų importavimo.

27 straipsnis

Patvirtintasis eksportuotojas

1. Eksportuojančios šalies muitinė gali leisti bet kuriam eksportuotojui pildyti sąskaitos faktūros deklaracijas neatsižvelgiant į susijusių produktų vertę. Norėdamas gauti tokį leidimą, eksportuotojas muitinei turi pateikti visas garantijas, būtinas produktų kilmės statusui ir tam, ar jie atitinka kitus šio priedo reikalavimus, patikrinti.
2. Patvirtintojo eksportuotojo statusą muitinė gali suteikti nustatydamas bet kokius reikalavimus, kurie jai atrodo tinkami.
3. Muitinė suteikia patvirtintajam eksportuotojui muitinės leidimo numerį, kuris nurodomas sąskaitos faktūros deklaracijoje.
4. Muitinė kontroliuoja, kaip patvirtintasis eksportuotojas naudojasi jam suteiktu leidimu.
5. Muitinė gali bet kuriuo metu atšaukti leidimą. Ji tai padaro, jei patvirtintasis eksportuotojas nebeteikia 1 dalyje nurodytų garantijų, nevykdo 2 dalyje nurodytų sąlygų ar kitaip netinkamai naudojasi leidimu.

28 straipsnis

Prekių kilmės įrodymo galiojimas

1. Prekių kilmės įrodymas galioja dešimt mėnesių nuo išdavimo eksportuojančioje šalyje dienos ir per nurodytą laikotarpį turi būti pateiktas importuojančios šalies muitinei.
2. Prekių kilmės įrodymai, pateikiami importuojančios šalies muitinei po 1 dalyje nurodytos galutinės pateikimo datos, gali būti priimti taikant lengvatinį režimą, jei prekių kilmės įrodymai nebuvo pateikti iki nustatytos galutinės datos tik dėl išskirtinių aplinkybių.
3. Kitais pavėluoto pateikimo atvejais importuojančios šalies muitinė prekių kilmės įrodymus gali priimti, jei produktai buvo pateikti iki minėtos galutinės datos.

29 straipsnis

Prekių kilmės įrodymo pateikimas

Prekių kilmės įrodymai importuojančios šalies muitinei pateikiami toje šalyje nustatyta tvarka. Minėta muitinė gali pareikalauti prekių kilmės įrodymo vertimo, taip pat gali reikalauti, kad kartu su importo deklaracija būtų pateiktas importuotojo pareiškimas, kad produktai atitinka sprendimui įgyvendinti būtinas sąlygas.

30 straipsnis

Importavimas dalimis

Jeigu, importuotojo prašymu ir pagal importuojančios šalies muitinės nurodytas sąlygas, išmontuoti ar nesurinkti produktai, kaip nurodyta Suderintos sistemos 2a bendrojoje taisyklėje, kurie klasifikuojami priskiriant Suderintos sistemos XVI ir XVII skyriams arba 7308 ir 9406 pozicijoms, yra importuojami dalimis, importuojant pirmąją dalį muitinei pateikiamas bendras tokių produktų kilmės įrodymas.

31 straipsnis

Atleidimas nuo reikalavimo pateikti prekių kilmės įrodymą

1. Produktai, kuriuos fiziniai asmenys mažais paketais siunčia kitiems fiziniams asmenims arba kurie sudaro keleivių asmeninio bagažo dalį, laikomi turinčiais kilmės statusą ir nereikalaujama pateikti prekių kilmės įrodymo, jei šie produktai nėra importuojami prekybos tikslais ir buvo deklaruoti kaip atitinkantys šio priedo reikalavimus, ir jei nėra abejonių dėl tokios deklaracijos teisingumo. Kai produktai siunčiami paštu, ši deklaracija gali būti įrašyta muitinės deklaracijoje CN22/CN23 arba prie jos pridėtame lape.
2. Nereguliarus importas, kurį sudaro tik asmeniniam gavėjų ar keleivių arba jų šeimų naudojimui skirti produktai, nėra laikomas prekybiniu importu, jei iš produktų

pobūdžio ir kiekio akivaizdžiai matyti, kad jie nėra importuojami komerciniais tikslais.

3. Be to, bendra tokių produktų vertė neturi būti didesnė kaip 500 EUR, kai jie siunčiami mažuose paketuose, arba 1 200 EUR, kai tokie produktai sudaro keleivių asmeninio bagažo dalį.

32 straipsnis

Informacijos teikimo tvarka kumuliacijos tikslais

1. Kai taikoma 2 straipsnio 2 dalis ir 7 straipsnio 1 dalis, medžiagų iš kitų UŠT arba Sąjungos kilmės statusui įrodyti pagal šį priedą pateikiamas EUR.1 judėjimo sertifikatas arba tiekėjo deklaracija, kurią pateikia šalies, iš kurios tos medžiagos atvežtos, eksportuotojas. Tiekėjo deklaracijos pavyzdys pateiktas VII priedėlyje.
2. Kai taikoma 2 straipsnio 2 dalis ir 7 straipsnio 2 dalis, kitoje UŠT arba Sąjungoje atliktam apdirbimui ar perdirbimui įrodyti pateikiama tiekėjo deklaracija, kurią pateikia šalies, iš kurios tos medžiagos atvežtos, eksportuotojas. Tiekėjo deklaracijos pavyzdys pateiktas VIII priedėlyje.
3. Taikant 1 ir 2 dalis, kiekvienai medžiagų siunta tiekėjas pateikia atskirą tiekėjo deklaraciją su ta siunta susijusioje komercinėje sąskaitoje faktūroje arba tokios sąskaitos faktūros priede, arba pristatymo dokumente ar kitame su ta siunta susijusiam komerciniame dokumente, kuriame atitinkamos medžiagos yra aprašytos pakankamai, kad jas būtų galima identifikuoti.

Tiekėjo deklaracija gali būti surašyta iš anksto atspausdintame blanke.

Tiekėjų deklaracijos pasirašomos ranka. Tačiau kai sąskaita faktūra ir tiekėjų deklaracijos parengiamos elektroniniais duomenų apdorojimo būdais, tiekėjo deklaracijos nereikia pasirašyti ranka, jei šalies arba teritorijos, kurioje parengtos tiekėjo deklaracijos, muitinė yra įsitikinusi, kad atsakingo tiekimo įmonės darbuotojo tapatybė yra nurodyta teisingai. Minėta muitinė gali nustatyti šios dalies įgyvendinimo sąlygas.

Tiekėjo deklaracijos pateikiamos kompetentingai muitinei eksportuojančioje UŠT, kurios prašoma išduoti judėjimo sertifikatą EUR.1.

4. Kai taikomi 8 ir 10 straipsniai, kilmės statuso įrodymai pagal atitinkamo Sąjungos ir susijusios šalies laisvosios prekybos susitarimo nuostatas pateikiami pristatant atitinkamame laisvosios prekybos susitarime nustatytus prekių kilmės įrodymus.
5. Kai taikomas 9 straipsnis, kilmės statuso įrodymai pagal Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93²³ nuostatas pateikiami pristatant tame reglamente nustatytus prekių kilmės įrodymus.
6. Pirmoje, antroje, trečioje, ketvirtoje ir penktoje dalyse nurodytais atvejais judėjimo sertifikato EUR.1 arba, prireikus, sąskaitos faktūros deklaracijos 7 langelyje

²³ OL L 302, 1992 10 19, p. 1.

nurodoma „OCT cumulation“, „EU cumulation“, „EPA cumulation“, „cumulation with GSP country“ arba „extended cumulation with country x“ ar „Cumul PTOM“, „Cumul UE“, „cumul avec pays APIE“, „cumul avec pays SPG“, „cumul étendu avec le pays x“.

33 straipsnis

Patvirtinamieji dokumentai

22 straipsnio 3 dalyje ir 26 straipsnio 3 dalyje nurodytus dokumentus, kuriais įrodoma, kad judėjimo sertifikate EUR.1 arba sąskaitos faktūros deklaracijoje nurodytus produktus galima laikyti kurios nors UŠT, Sąjungos arba kurios nors EPS šalies kilmės produktais, atitinkančiais kitus šiame priede nustatytus reikalavimus, sudaro, *inter alia*, šie dokumentai:

- (a) eksportuotojo arba tiekėjo atitinkamoms prekėms gauti atliktų operacijų tiesioginis įrodymas, pvz., remiantis jo apskaitos dokumentais ar vidaus buhalterijos knygomis;
- (b) dokumentai, įrodantys naudotų medžiagų kilmę, išduoti arba išrašyti kurioje nors UŠT, Sąjungoje arba kurioje nors EPS šalyje, kuriose šie dokumentai naudojami vadovaujantis vidaus teise;
- (c) dokumentai, įrodantys, kad medžiagos buvo apdirbtos arba perdirbtos UŠT, Sąjungoje arba kurioje nors EPS šalyje, išduoti arba išrašyti kurioje nors UŠT, Sąjungoje arba kurioje nors EPS šalyje, kuriose šie dokumentai naudojami vadovaujantis vidaus teise;
- (d) judėjimo sertifikatai EUR.1 arba sąskaitos faktūros deklaracijos, įrodančios naudotų medžiagų kilmę, išduotos arba išrašytos UŠT, Sąjungoje arba kurioje nors EPS šalyje remiantis šiuo priedu.

34 straipsnis

Prekių kilmės įrodymo ir patvirtinamųjų dokumentų saugojimas

1. Išduoti judėjimo sertifikatą EUR.1 prašantis eksportuotojas 22 straipsnio 3 dalyje nurodytus dokumentus saugo ne mažiau kaip trejus metus.
2. Sąskaitos faktūros deklaraciją pildantis eksportuotojas jos kopiją ir 26 straipsnio 3 dalyje nurodytus dokumentus saugo ne mažiau kaip trejus metus.
3. Eksportuojančios UŠT muitinė, išduodanti judėjimo sertifikatą EUR.1, 22 straipsnio 2 dalyje nurodytą pareiškimo blanką saugo ne mažiau kaip trejus metus.
4. Importuojančios šalies muitinės joms pateiktus judėjimo sertifikatus EUR.1 ir sąskaitos faktūros deklaracijas saugo ne mažiau kaip trejus metus.

35 straipsnis

Neatitikimai ir formalios klaidos

1. Nustačius nedidelių neatitikimų tarp prekių kilmės įrodyme pateiktų duomenų ir dokumentų, pateiktų muitinės įstaigai produktų importo formalumams atlikti, duomenų, prekių kilmės įrodymas *ipso facto* netampa negaliojančiu, jeigu deramai nustatoma, kad jame pateikti duomenys atitinka pateiktus produktus.
2. Aiškios formalios klaidos, pavyzdžiui, spausdinimo, padarytos prekių kilmės įrodyme, neturėtų būti šio dokumento atmetimo priežastis, jei šios klaidos nekelia abejonių dėl dokumente nurodytų duomenų teisingumo.

3 SKIRSNIS

PROCEDŪROS, TAIKOMOS PAGAL REGISTRUOTOJO EKSPORTUOTOJO SISTEMĄ

1 POSKIRSNIS

EKSPORTO METU UŠT TAIKOMOS PROCEDŪROS

36 straipsnis

Bendrieji reikalavimai

Lengvatos pagal šį sprendimą taikomos šiais atvejais:

- (a) kai šio priedo reikalavimus atitinkančias prekes eksportuoja registruotasis eksportuotojas, kaip apibrėžta 38 straipsnyje;
- (b) kai iš vienos ar daugiau pakuočių, kuriose yra kilmės statusą turintys produktai, sudarytas siuntas eksportuoja bet koks kitas eksportuotojas ir bendra siunčiamų kilmės statusą turinčių produktų vertė neviršija 10 000 EUR.

37 straipsnis

Registruotųjų eksportuotojų registras

1. Kompetentingos UŠT institucijos sudaro elektroninį toje šalyje esančių registruotųjų eksportuotojų registrą ir nuolat jį atnaujina. Registras nedelsiant atnaujinamas, kai eksportuotojas iš jo išbraukiamas remiantis 41 straipsnio 2 dalimi.
2. Registre pateikiama tokia informacija:

- (a) registruotojo eksportuotojo vardas, pavardė / pavadinimas bei vietos, kurioje jis įsteigtas (įsikūręs) tikslus adresas, įskaitant šalies ar teritorijos identifikatorių (ISO dviraide šalies kodą);
 - (b) registruotojo eksportuotojo kodas;
 - (c) produktai, kuriuos ketinama eksportuoti pagal šį sprendimą (orientacinio pobūdžio sąrašas, kuriame pateikiami pareiškėjo nuomone tinkami Suderintos sistemos skirsniai ar pozicijos);
 - (d) datos, nuo kurių (iki kurių) eksportuotojas yra (buvo) registruotas;
 - (e) išbraukimo priežastys (registruotojo eksportuotojo prašymas, kompetentingų institucijų sprendimas). Šie duomenys prieinami tik kompetentingoms institucijoms.
3. Kompetentingos UŠT institucijos praneša Komisijai, kokią nacionalinę kodavimo sistemą jos taiko registruotiesiems eksportuotojams registruoti. Kodas turi prasidėti ISO dviraide šalies kodu.

38 straipsnis

Registracijos prašymas

Siekdami užsiregistruoti, eksportuotojai 57 straipsnio 1 dalyje nurodytoms kompetentingoms UŠT institucijoms pateikia prašymą, naudodami XI priedėlyje pateikto pavyzdžio blanką. Užpildydami blanką eksportuotojai suteikia leidimą pateiktą informaciją saugoti Komisijos duomenų bazėje ir internete skelbti nekonfidencialius duomenis.

Kompetentingos institucijos prašymą priima tik jeigu jis yra visiškai užpildytas.

39 straipsnis

Registracijos panaikinimas

1. Registruotieji eksportuotojai, kurie nebeatitinka jokių prekių, kurioms taikomos lengvatos pagal šį sprendimą, eksporto reikalavimų arba nebetina eksportuoti minėtų prekių, apie tai nedelsdami praneša kompetentingoms UŠT institucijoms, kurios juos nedelsdamos pašalina iš toje UŠT tvarkomo registruotųjų eksportuotojų registro.
2. Nepažeidžiant UŠT taikomų baudų ir sankcijų sistemos, kai registruotieji eksportuotojai tyčia ar dėl aplaidumo surašo arba nurodo surašyti pareiškimą apie prekių kilmę arba bet kokį patvirtinamąjį dokumentą, kuriame pateikiama neteisinga informacija, kuria remiantis lengvatinis muitų tarifų režimas taikomas neteisėtai ar apgaulingai, kompetentingos UŠT institucijos eksportuotoją išbraukia iš atitinkamoje UŠT tvarkomo registruotųjų eksportuotojų registro.

3. Nepažeidžiant galimo nustatytų netikslumų poveikio būsimiems patikrinimams, sprendimas išbraukti iš registruotųjų eksportuotojų registro taikomas būsimiems pareiškimams, t. y. po išbraukimo datos surašytiems pareiškimams.
4. Vadovaujantis 2 dalimi iš registruotųjų eksportuotojų registro kompetentingų institucijų sprendimu pašalinti eksportuotojai vėl gali būti į jį įtraukti, jei kompetentingoms UŠT institucijoms įrodo, kad ištaisė padėtį, dėl kurios buvo išbraukti.

40 straipsnis

Patvirtinamieji dokumentai

1. Registruotieji ir neregistruotieji eksportuotojai privalo:
 - (a) turėti tinkamus komercinės lengvatinio režimo reikalavimus atitinkančių prekių gamybos ir tiekimo apskaitos registrus;
 - (b) prireikus pateikti visus įrodymus, susijusius su gamybai naudotomis medžiagomis;
 - (c) saugoti visus muitinės dokumentus, susijusius su gamybai naudotomis medžiagomis;
 - (d) ne mažiau kaip trejus metus nuo metų, kuriais surašytas pareiškimas apie prekių kilmę, pabaigos arba ilgiau, jeigu to reikalaujama pagal nacionalinės teisės aktus, saugoti įrašus apie:
 - jų surašytus pareiškimus apie prekių kilmę; ir
 - kilmės statusą turinčių ir jo neturinčių medžiagų gamybos ir atsargų apskaitą.
2. 1 dalies d punkte nurodyti įrašai gali būti elektroniniai, jeigu pagal juos galima atsekti eksportuojamiems produktams pagaminti naudotas medžiagas ir patvirtinti jų kilmės statusą.
3. 1 ir 2 dalyse nustatytos prievolės taip pat taikomos tiekėjams, pateikiantiems eksportuotojams tiekėjų deklaracijas, kuriomis patvirtinamas jų tiekiamų prekių kilmės statusas.

41 straipsnis

Prekių kilmės įrodymas

1. Eksportuotojas pareiškimą apie prekių kilmę surašo, kai eksportuojami jame nurodomi produktai, jei atitinkamos prekės gali būti laikomos UŠT kilmės.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, pareiškimas apie prekių kilmę išimties tvarka gali būti surašytas po eksporto (atgaline data surašytas pareiškimas), su sąlyga, kad jis

valstybėje narėje, kurioje prekės deklaruojamos išleisti į laisvą apyvartą, pateikiamas ne vėliau kaip dveji metai po eksporto.

3. Pareiškimą apie prekių kilmę, kuriame pateikiami XII priedėlyje nurodyti duomenys, eksportuotojas pateikia klientui Sąjungoje. Pareiškimas apie prekių kilmę surašomas anglų arba prancūzų kalba.

Jis gali būti surašytas bet kuriame komerciniame dokumente, pagal kurį galima identifikuoti atitinkamą eksportuotoją ir susijusias prekes.

4. Kai taikoma kumuliacija pagal 2 ir 7 straipsnius, produkto, kuriam pagaminti panaudotos UŠT arba ES kilmės medžiagos, eksportuotojas remiasi tiekėjo pateiktu pareiškimu apie prekių kilmę.
5. Tokiais atvejais eksportuotojo surašytame pareiškime apie prekių kilmę atitinkamai įrašoma pastaba „EU cumulation“, „OCT cumulation“ arba „Cumul UE“, „cumul PTOM“.
6. Kai taikoma kumuliacija pagal 8 ir 10 straipsnius, produkto, kuriam pagaminti panaudotos šalies, su kuria leidžiama taikyti išplėstinę kumuliaciją, kilmės medžiagos, eksportuotojas remiasi tiekėjo pateiktu ir pagal atitinkamo Sąjungos ir susijusios šalies laisvosios prekybos susitarimo nuostatas išduotu prekių kilmės įrodymu.

Šiuo atveju eksportuotojo surašytame pareiškime apie prekių kilmę įrašoma pastaba „cumulation with EPA country“ arba „extended cumulation with country x“ arba „cumul avec pays APE“ arba „cumul étendu avec le pays x“.

7. Kai taikoma kumuliacija pagal 9 straipsnį, kilmės statuso įrodymai pagal Reglamento (EEB) Nr. 2454/93 nuostatas pateikiami pristatant tame reglamente nustatytus prekių kilmės įrodymus.

Šiuo atveju eksportuotojo surašytame pareiškime apie prekių kilmę įrašoma pastaba „cumulation with GSP country“ arba „cumul avec pays SPG“.

42 straipsnis

Prekių kilmės įrodymo pateikimas

1. Pareiškimas apie prekių kilmę surašomas kiekvienai siuntai.
2. Pareiškimas apie prekių kilmę galioja dvylika mėnesių nuo tos dienos, kai jį surašo eksportuotojas.
3. Vienas pareiškimas apie prekių kilmę gali būti skirtas kelioms siuntoms, jeigu prekės atitinka šiuos reikalavimus:
 - (a) tai yra išmontuoti arba nesurinkti produktai, kaip apibrėžta laikantis Suderintos sistemos 2 bendrosios taisyklės a punkto;

- (b) tai yra produktai, priskiriami Suderintos sistemos XVI ar XVII skirsniai arba 7308 ar 9406 pozicijoms; ir
- (c) tuos produktus ketinama importuoti dalimis.

2 POSKIRSNIS

PREKIŲ IŠLEIDIMO Į LAISVĄ APYVARTĄ SAJUNGOJE PROCEDŪROS

43 straipsnis

Prekių kilmės įrodymo pateikimas

1. Prekių išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijoje pateikiama nuoroda į pareiškimą apie prekių kilmę. Muitinei, kuri, siekdama patikrinti deklaraciją, gali pareikalauti pateikti pareiškimą apie prekių kilmę, sudaromos sąlygos jį patikrinti. Muitinė taip pat gali pareikalauti pareiškimo apie prekių kilmę vertimo į atitinkamos valstybės narės valstybinę kalbą arba vieną iš valstybinių kalbų.
2. Jeigu deklarantas prašo leidimo taikyti lengvatas pagal šį sprendimą ir tuo metu, kai priimama išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija, jis neturi pareiškimo apie prekių kilmę, minėta deklaracija laikoma ne visiškai užpildyta, kaip apibrėžta Reglamento (EEB) Nr. 2454/93 253 straipsnio 1 dalyje, ir jai taikomos atitinkamos sąlygos.
3. Prieš deklaruodamas prekių išleidimą į laisvą apyvartą, deklarantas tinkamai pasirūpina, kad prekės atitiktų šiame priede nustatytas taisykles, visų pirma patikrindamas:
 - (a) 58 straipsnyje nurodytoje duomenų bazėje, ar eksportuotojas yra užregistruotas ir gali surašyti pareiškimus apie prekių kilmę, išskyrus atvejus, kai bendra siunčiamų kilmės statusą turinčių produktų vertė neviršija 10 000 EUR, ir
 - (b) ar pareiškimas apie prekių kilmę surašytas pagal XII priedėlio nuostatas.

44 straipsnis

Atleidimas nuo reikalavimo pateikti prekių kilmės įrodymą

1. Neprivaloma surašyti ir pateikti pareiškimų apie šių produktų kilmę:
 - (a) produktų, kuriuos privatūs asmenys siunčia vieni kitiems mažomis siuntomis ir kurių bendra vertė neviršija 500 EUR;
 - (b) produktų, kurie sudaro asmeninio keliautojų bagažo dalį ir kurių bendra vertė neviršija 1 200 EUR.
2. 1 dalyje nurodyti produktai turi atitikti šiuos reikalavimus:

- (a) jie yra importuojami ne prekybos būdu;
 - (b) jie buvo deklaruoti kaip atitinkantys lengvatų pagal šį sprendimą taikymo reikalavimus;
 - (c) nekyla abejonių dėl b punkte nurodytos deklaracijos teisingumo.
3. Taikant 2 dalies a punktą, importas nelaikomas prekybiniu importu, jeigu paisoma visų šių sąlygų:
- (a) importas yra nereguliarus;
 - (b) importuojami produktai yra skirti tik gavėjų, keliautojų ar jų šeimų asmeniniam naudojimui;
 - (c) iš produktų pobūdžio ir kiekio aišku, kad nesiekama jokių komercinių tikslų.

45 straipsnis

Neatitikimai ir formalios klaidos

1. Aptikus nedidelių pareiškime apie prekių kilmę pateiktų duomenų ir dokumentų, pateiktų muitinei, kad būtų atlikti importuojamiems produktams nustatyti formalumai, neatitikimų, pareiškimas apie prekių kilmę *ipso facto* netampa niekiniu, jeigu tinkamai nustatoma, kad susiję produktai atitinka nurodytuosius dokumentuose.
2. Akivaizdžiai formalios klaidos, kaip antai spausdinimo klaidos, padarytos pareiškime apie prekių kilmę, neturi būti šio dokumento atmetimo priežastimi, jei šios klaidos nekelia abejonių dėl dokumente nurodytų duomenų teisingumo.

46 straipsnis

Prekių kilmės įrodymo galiojimas

Pareiškimai apie prekių kilmę, kurie importuojančios šalies muitinei pateikiami praėjus 41 straipsnio 2 dalyje nustatytam galutiniam pateikimo terminui, gali būti priimami siekiant taikyti lengvatinius muitų tarifus, jei šie dokumentai nebuvo pateikti iki nustatytos galutinės datos dėl išimtinių aplinkybių. Kitais pavėluoto pateikimo atvejais importuojančios šalies muitinė gali priimti pareiškimus apie prekių kilmę, jei produktai jai buvo pateikti iki nurodytos galutinės datos.

47 straipsnis

Importavimo dalimis tvarka

1. 42 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka taikoma valstybių narių muitinių nustatytu laikotarpiu.

2. Importuojančių valstybių narių muitinės, prižiūrinčios paeiliui išleidžiamas į laisvą apyvartą siuntas, tikrina, kad jose būtų išmontuoti arba nesurinkti produktai, kuriems surašytas pareiškimas apie prekių kilmę.

48 straipsnis

Prekių kilmės įrodymo pakeitimas

1. Kai produktai dar nėra išleisti į laisvą apyvartą, pareiškimas apie prekių kilmę gali būti pakeistas vienu ar daugiau prekių turėtojo surašytų pakaitinių pareiškimų apie prekių kilmę, jei norima visus ar kai kuriuos produktus išsiųsti į kitą Sąjungos muitų teritorijos vietą. Patys prekių turėtojai neprivalo būti registruotaisiais eksportuotojais, kad turėtų teisę surašyti pakaitinius pareiškimus apie prekių kilmę.
2. Kai pareiškimas apie prekių kilmę keičiamas, pirminiame pareiškime apie prekių kilmę nurodoma:

- (a) pakaitinio (-ių) pareiškimo (-ų) apie prekių kilmę duomenys;
- (b) siuntėjo vardas, pavardė / pavadinimas ir adresai;
- (c) gavėjas (-ai) Sąjungoje.

Pirminiame pareiškime apie prekių kilmę įrašomas žodis „Replaced“ arba „Remplacée“.

3. Pakaitiniame pareiškime apie prekių kilmę nurodoma:

- (a) visi duomenys apie persiunčiamus produktus;
- (b) pirminio pareiškimo apie prekių kilmę surašymo data;
- (c) visos būtinos pastabos, kaip nurodyta XII priedėlyje;
- (d) produkto siuntėjo Sąjungoje vardas, pavardė / pavadinimas ir adresai;
- (e) gavėjo Sąjungoje vardas, pavardė / pavadinimas ir adresai;
- (f) pakeitimo data ir vieta.

Pakaitinį pareiškimą apie prekių kilmę surašantis asmuo prie pakaitinio pareiškimo apie prekių kilmę gali pridėti pradinio pareiškimo apie prekių kilmę kopiją.

4. 1, 2 ir 3 dalys *mutatis mutandis* taikomos pareiškimams, kuriais pakeičiami pareiškimai apie prekių kilmę, kurie patys yra pakaitiniai pareiškimai apie prekių kilmę.
5. 1, 2 ir 3 dalys *mutatis mutandis* taikomos pareiškimams, kuriais pakeičiami pareiškimai apie prekių kilmę, kai vadovaujantis 18 straipsniu siunta suskaidoma.

49 straipsnis

Pareiškimų apie prekių kilmę tikrinimas

1. Kai muitinei kyla abejonių dėl produktų kilmės statuso, ji gali paprašyti, kad deklarantas per nurodytą pagrįstą laikotarpį pateiktų bet kokius turimus įrodymus, kuriais remiantis būtų galima patikrinti deklaracijoje pateiktos prekių kilmės nuorodos tikslumą ar atitiktį pagal 18 straipsnyje nustatytas sąlygas.
2. Muitinė gali sustabdyti lengvatinių muitų tarifų priemonės taikymą, kol atliekamas 64 straipsnyje nustatytas tikrinimas, kai:
 - (a) deklaranto pateikta informacija yra nepakankama, kad būtų galima patvirtinti produktų kilmės statusą arba atitiktį pagal 17 straipsnio 2 dalyje ar 18 straipsnyje nustatytas sąlygas;
 - (b) deklarantas nepateikia atsakymo per 1 dalyje nurodytai informacijai pateikti nustatytą laiką.
3. Laukiant, kol deklarantas pateiks 1 dalyje nurodytą informaciją arba kol paaiškės 2 dalyje nurodyto tikrinimo rezultatai, importuotojui išleisti produktus leidžiama laikantis būtinų atsargumo priemonių.

50 straipsnis

Atsisakymas taikyti lengvatas

1. Importo valstybės narės muitinė atsisako suteikti teisę naudotis lengvatomis pagal šį sprendimą ir neprivalo prašyti pateikti papildomų įrodymų ar nusiųsti UŠT prašymą atlikti patikrinimą, kai:
 - (a) prekės skiriasi nuo nurodytųjų pareiškime apie prekių kilmę;
 - (b) deklarantas nepateikia pareiškimo apie susijusių produktų kilmę, jei toks pareiškimas yra būtinas;
 - (c) nepažeidžiant 36 straipsnio b punkto ir 44 straipsnio 1 dalies, deklaranto turimą pareiškimą apie prekių kilmę surašė ne UŠT registruotas eksportuotojas;
 - (d) pareiškimas apie prekių kilmę surašytas nesilaikant XII priedėlio nuostatų;
 - (e) neįvykdytos 18 straipsnyje nustatytos sąlygos.
2. Importo valstybės narės muitinė atsisako suteikti teisę naudotis lengvatomis pagal šį sprendimą, kai kompetentingoms UŠT institucijoms pateikiamas prašymas atlikti patikrinimą, kaip nurodyta 60 straipsnyje, jei importo valstybės narės muitinė:
 - (a) gavo atsakymą, kuriame nurodyta, kad eksportuotojas neturėjo teisės surašyti pareiškimo apie prekių kilmę;
 - (b) gavo atsakymą, kuriame nurodyta, kad susiję produktai nėra atitinkamos UŠT kilmės arba neįvykdytos 17 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos;

- (c) pateikusi prašymą atlikti patikrinimą, turėjo pagrįstų abejonių dėl pareiškimo apie prekių kilmę galiojimo arba dėl deklaranto pateiktos informacijos apie tikrąją atitinkamų produktų kilmę tikslumo; ir
- per 60 straipsnyje nurodytą leidžiamą laikotarpį negavo jokio atsakymo; arba
 - gavo atsakymą, kuriame tinkamai neatsakyta į prašyme pateiktus klausimus.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

ADMINISTRACINIO BENDRADARBIAVIMO TVARKA

1 SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

51 straipsnis

Bendrieji principai

1. Siekdamas užtikrinti tinkamą lengvatų taikymą, UŠT:
 - (a) sukuria ir išlaiko būtinas administracines struktūras ir sistemas, kurių reikia šiame priede nustatytoms taisyklėms ir tvarkai tose šalyse įgyvendinti ir administruoti, įskaitant tam tikrais atvejais kumuliacijai taikyti būtinus susitarimus;
 - (b) per savo kompetentingas institucijas bendradarbiauja su Komisija ir valstybių narių muitinėmis.
2. 1 dalies b punkte nurodytas bendradarbiavimas apima:
 - (a) visos būtinos paramos teikimą gavus Komisijos prašymą stebėti, ar atitinkamoje šalyje tinkamai įgyvendinami šio priedo reikalavimai, įskaitant Komisijos ar valstybių narių muitinių tikrinamuosius vizitus vietoje;
 - (b) nepažeidžiant 49, 50, 55 ir 56 straipsnių, produktų kilmės statuso ir atitikties pagal kitas šiame priede nustatytas sąlygas tikrinimą, įskaitant tikrinamuosius vizitus vietoje, jei atlikdamos prekių kilmės tyrimus to prašo Komisija ar valstybių narių muitinės;
 - (c) jeigu, remiantis patikrinimo procedūros rezultatais arba kita turima informacija, nustatoma, kad pažeidžiamos šio skirsnio nuostatos, UŠT savo iniciatyva arba Komisijos prašymu atlieka atitinkamus tyrimus arba juos organizuoja,

siekdama kuo skubiau nustatyti pažeidimus ir užkirsti jiems kelią. Tyrimuose gali dalyvauti Komisija ir valstybių narių muitinės.

3. Iki 2015 m. sausio 1 d. UŠT praneša Komisijai apie oficialų įsipareigojimą vykdyti 1 dalyje išdėstytus reikalavimus.

52 straipsnis

Reikalavimas skelbti ir atitikimas

1. Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (C serijoje) skelbia UŠT sąrašą ir datą, nuo kurios jos laikomos įvykdžiusiomis 51 ir 54 straipsniuose arba 57 straipsnyje nurodytas sąlygas. Komisija atnaujina šį sąrašą, kai tas pačias sąlygas įvykdo nauja UŠT.
2. Pagal šio priedo nuostatas UŠT kilmę įgijusiems produktams, išleidžiamiems į laisvą apyvartą Sąjungoje, lengvatiniai muitų tarifai taikomi tik tuo atveju, kai jie eksportuojami 1 dalyje nurodytame sąraše nustatytą dieną arba vėliau.
3. UŠT laikoma įvykdžiusi 51 ir 54 straipsniuose arba 57 straipsnyje nustatytus reikalavimus tą dieną, kai:
 - (a) pateikia 54 straipsnio 1 dalyje arba 57 straipsnio 1 dalyje ir, kai tinkama, 54 straipsnio 2 dalyje nurodytą pranešimą,
 - (b) pateikia 51 straipsnio 1 dalyje nurodytą įsipareigojimą.
4. Įgyvendindamos IV antraštinės dalies 3 skirsnį ir V antraštinės dalies 3 skirsnį, 57 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą informaciją UŠT Komisijai pateikia ne mažiau kaip prieš tris mėnesius iki faktinio registruotųjų eksportuotojų sistemos taikymo jų teritorijose pradžios.

53 straipsnis

Nuobaudos

Nuobaudos skiriamos kiekvienam asmeniui, kuris, siekdamas pasinaudoti produktams suteiktu lengvatiniu režimu, neteisingai užpildo dokumentą arba dėl jo kaltės dokumente pateikiama neteisinga informacija.

2 SKIRSNIS

ADMINISTRACINIO BENDRADARBIAVIMO METODAI, TAIKOMI IKI REGISTRUOTOJO EKSPORTUOTOJO SISTEMOS ĮSIGALIOJIMO

54 straipsnis

Pranešimas apie antspaudus ir adresus

1. UŠT praneša Komisijai jų teritorijoje esančių institucijų pavadinimus ir adresus, jei minėtos institucijos:
 - (a) priklauso atitinkamos šalies vyriausybinėms institucijoms ir yra įgaliotos padėti Komisijai ir valstybių narių muitinėms administracinio bendradarbiavimo tvarka, kaip numatyta šioje dalyje;
 - (b) yra muitinė, atsakinga už judėjimo sertifikatų EUR.1 išdavimą ir tolesnį šių sertifikatų bei sąskaitos faktūros deklaracijų patikrinimą;
2. UŠT siunčia Komisijai naudojamų antspaudų pavyzdžius.
3. UŠT nedelsdamos praneša Komisijai apie bet kokius pagal 1 ir 2 dalis praneštos informacijos pasikeitimus.
4. Komisija šią informaciją siunčia valstybių narių muitinėms.

55 straipsnis

Prekių kilmės įrodymų tikrinimas

1. Vėliau prekių kilmės įrodymai tikrinami atsitiktine tvarka arba kai importuojančios šalies muitinė turi pagrįstų abejonių dėl šių dokumentų autentiškumo, susijusių produktų kilmės statuso arba kitų šio priedo reikalavimų vykdymo.
2. 2 dalies nuostatomis įgyvendinti importuojančios šalies muitinės grąžina eksportuojančios šalies muitinei judėjimo sertifikatą EUR.1 ir sąskaitą faktūrą, jei ji buvo pateikta, sąskaitos faktūros deklaraciją arba šių dokumentų kopijas, jei reikia, nurodydamos prašymo atlikti patikrinimą priežastis. Bet kurie gauti dokumentai ir informacija, leidžiantys daryti prielaidą, kad prekių kilmės įrodyme pateikta informacija yra neteisinga, persiunčiami kartu su prašymu atlikti patikrinimą.
3. Tikrinimą atlieka eksportuojančios šalies muitinė. Tuo tikslu ji turi teisę pareikalauti bet kokių įrodymų ir atlikti bet kokią eksportuotojo apskaitos patikrinimą ar bet kokią kitą jos manymu būtiną patikrinimą.
4. Jei importuojančios šalies muitinė nusprendžia laikinai sustabdyti lengvatinio režimo taikymą atitinkamiems produktams iki to laiko, kol bus gauti patikrinimo rezultatai, importuotojui pasiūloma pateikti produktus, panaudojant atsargumo priemones, kokios atitinkamai laikomos būtinomis.

5. Patikrinimo prašančios muitinės kuo greičiau informuojamos apie patikrinimo rezultatus. Tie rezultatai turi aiškiai rodyti, ar dokumentai yra autentiški, ar atitinkamus produktus galima laikyti UŠT, Sąjungos arba EPS šalies kilmės produktais ir ar jie atitinka kitus šio priedo reikalavimus.
6. Jei, esant pagrįstoms abejonėms, per 10 mėnesių nuo prašymo atlikti patikrinimą atsakymas negaunamas arba jei atsakyme nepakanka informacijos nustatyti dokumento autentiškumą arba tikrąją produktų kilmę, prašymą pateikusi muitinė, išskyrus ypatingus atvejus, atsisako suteikti teisę į lengvatas.

56 straipsnis

Tiekėjų deklaracijų patikrinimas

1. Tiekėjų deklaracijos gali būti tikrinamos atsitiktine tvarka arba kai importuojančios šalies muitinė turi pagrįstų abejonių dėl dokumento autentiškumo ar dėl informacijos apie atitinkamų medžiagų tikrąją kilmę išsamumo.
2. Muitinė, kuriai pateikta tiekėjo deklaracija, gali prašyti, kad valstybės, kurioje deklaracija buvo parengta, muitinė išduotų informacinį lapą, kurio pavyzdys pateikiamas IX priedėlyje. Kitu atveju muitinė, kuriai pateikta tiekėjo deklaracija, gali prašyti, kad eksportuotojas pateiktų valstybės, kurioje deklaracija buvo parengta, muitinės išduotą informacinį lapą.

Įstaiga, išdavusi informacinį lapą, jo kopiją saugo ne mažiau kaip trejus metus.
3. Prašymą pateikusiai muitinei kuo greičiau pranešama apie patikrinimo rezultatus. Rezultatai turi aiškiai parodyti, ar deklaracija dėl medžiagų kilmės statuso yra teisinga.
4. Kad būtų galima atlikti patikrinimą, tiekėjai ne mažiau kaip trejus metus saugo dokumento, kuriame yra deklaracija, kopiją ir visus būtinus tikrojo medžiagų kilmės statuso įrodymus.
5. Valstybės, kurioje parengta tiekėjo deklaracija, muitinė turi teisę pareikalauti bet kokių įrodymų arba atlikti bet kokią jos manymu būtiną patikrinimą, siekdama įsitikinti bet kurios tiekėjo deklaracijos teisingumu.
6. Bet kuris judėjimo sertifikatas EUR.1, išduotas arba išrašytas remiantis neteisinga tiekėjo deklaracija, laikomas negaliojančiu.

3 SKIRSNIS

REGISTRUOTOJO EKSPORTUOTOJO SISTEMAI TAIKYTINI ADMINISTRACINIO BENDRADARBIAVIMO METODAI

57 straipsnis

Pranešimas apie antspaudus ir adresus

1. UŠT praneša Komisijai jų teritorijoje esančių institucijų pavadinimus ir adresus, jei minėtos institucijos:
 - (a) priklauso atitinkamos šalies vyriausybinėms institucijoms ir yra įgaliotos padėti Komisijai ir valstybių narių muitinėms administracinio bendradarbiavimo tvarka, kaip numatyta šioje dalyje;
 - (b) priklauso atitinkamos šalies vyriausybinėms institucijoms arba veikia vyriausybės įgaliojimu ir yra įgaliotos registruoti eksportuotojus ir išbraukti juos iš registruotųjų eksportuotųjų registro;
2. UŠT nedelsdamos praneša Komisijai apie bet kokius pagal 1 ir 2 dalis praneštos informacijos pasikeitimus.
3. Komisija šią informaciją siunčia valstybių narių muitinėms.

58 straipsnis

Registruotųjų eksportuotojų duomenų bazės sukūrimas

1. Komisija sukuria elektroninę registruotųjų eksportuotojų duomenų bazę remdamasi UŠT vyriausybinių institucijų ir valstybių narių muitinių pateikta informacija.
2. Tik Komisija turi prieigą prie duomenų bazės ir joje saugomų duomenų. Pirmoje dalyje nurodytos institucijos užtikrina, kad Komisijai pranešami duomenys būtų reguliariai atnaujinami, išsamūs ir tikslūs.
3. Pirmoje dalyje nurodytoje duomenų bazėje tvarkomi duomenys visuomenei skelbiami internetu, išskyrus 28 straipsnyje minimo prašymo suteikti registruotojo eksportuotojo statusą 2 ir 3 langeliuose nurodytą konfidencialią informaciją.
4. Pirmoje dalyje nurodytoje duomenų bazėje tvarkomi asmens duomenys trečiosioms šalims ar tarptautinėms organizacijoms perduodami ir galimybė susipažinti su jais suteikiama tik vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 45/2001 9 straipsniu.
5. Šis sprendimas neturi įtakos asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis pagal Sąjungos ir nacionalinės teisės nuostatas lygiui, visų pirma juo nekeičiamos nei valstybių narių pareigos, susijusios su asmens duomenų tvarkymu pagal Direktyvą 95/46/EB, nei Sąjungos institucijų ir įstaigų pareigos, susijusios su asmens duomenų tvarkymu pagal Reglamentą (EB) Nr. 45/2001, kai jos atlieka savo funkcijas.

6. Eksportuotųjų identifikavimo ir registravimo duomenis, sudarančius XI priedėlio 1, 3 (susijęs su veiklos aprašymu), 4 ir 5 punktuose išvardytų duomenų rinkinį, Komisija skelbia internete tik tuomet, jeigu susiję eksportuotojai, turėdami reikiamą informaciją, laisva valia raštu duoda išankstinį sutikimą juos skelbti.
7. Eksportuotojams suteikiama informacija, nurodyta Reglamento (EB) Nr. 45/2001 11 straipsnyje.
8. Asmenų teisės, susijusios su jų registracijos duomenų, nurodytų XI priedėlyje, tvarkymu nacionalinėse duomenų bazėse, įgyvendinamos vadovaujantis tos valstybės narės, kurioje, įgyvendinant Direktyvą 95/46/EB, saugomi jų asmens duomenys, įstatymais.
9. Asmenų teisės, susijusios su asmens duomenų tvarkymu 1–4 dalyse nurodytoje centrinėje duomenų bazėje, įgyvendinamos vadovaujantis Reglamentu (EB) Nr. 45/2001.
10. Nacionalinės duomenų apsaugos priežiūros institucijos ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas, veikdami pagal savo atitinkamą kompetenciją, aktyviai bendradarbiauja ir užtikrina suderintą 1–4 dalyse nurodytos duomenų bazės priežiūrą.

59 straipsnis

Kilmės tikrinimas

1. Siekdamas užtikrinti atitiktį pagal produktų kilmės statusą reglamentuojančias taisykles, kompetentingos UŠT institucijos atlieka:
 - (a) produktų kilmės statuso patikrinimus valstybių narių muitinių prašymu;
 - (b) reguliarius eksportuotojų patikrinimus savo iniciatyva.

Išplėstinė kumuliacija pagal 10 straipsnį leidžiama tik tuo atveju, jeigu šalis, su kuria Sąjunga yra sudariusi galiojančią laisvosios prekybos susitarimą, sutinka teikti UŠT tokią pat pagalbą administracinio bendradarbiavimo klausimais, kaip ir valstybių narių muitinėms pagal atitinkamas susijusio laisvosios prekybos susitarimo nuostatas.
2. 1 dalies b punkte nurodytais patikrinimais turi būti užtikrinama, kad eksportuotojai nuolat laikytųsi savo prievolių. Patikrinimų dažnumas nustatomas remiantis atitinkamais rizikos analizės kriterijais. Šiuo tikslu kompetentingos UŠT institucijos turi pareikalauti, kad eksportuotojai pateiktų savo surašytų pareiškimų apie prekių kilmę kopijas arba sąrašą.
3. Kompetentingos UŠT institucijos turi teisę reikalauti pateikti bet kokius įrodymus ir atlikti bet kokius eksportuotojo bei prirėikus prekes jam tiekiančių gamintojų apskaitos registrų, įskaitant ir patalpose, tikrinimus ar bet kokias kitas patikras, kurios, jų nuomone, yra būtinos.

60 straipsnis

Prekių kilmės įrodymo patikrinimai

1. Pareiškimų apie prekių kilmę paskesni patikrinimai atliekami atsitiktine tvarka arba kai valstybių narių muitinės turi pagrįstų abejonių dėl šių dokumentų autentiškumo, susijusių produktų kilmės statuso arba kitų šiame priede nustatytų reikalavimų vykdymo.

Kai valstybės narės muitinė kreipiasi į kompetentingas UŠT institucijas dėl bendradarbiavimo atliekant pareiškimų apie prekių kilmę galiojimo ar produktų kilmės statuso arba ir vieno, ir kito patikrinimus, prireikus ji turi nurodyti prašyme priežastis, dėl kurių pagrįstai abejoja pareiškimo apie prekių kilmę galiojimu arba produktų kilmės statusu.

Prie prašymo atlikti patikrinimą gali būti pridėta pareiškimo apie prekių kilmę kopija ir bet kokia kita informacija ar dokumentai, leidžiantys manyti, kad tame pareiškime pateikta informacija yra neteisinga.

Prašymą pateikusi valstybė narė nustato pradinį 6 mėnesių laikotarpį patikrinimo rezultatams pranešti, skaičiuojant nuo prašymo atlikti patikrinimą datos.

2. Jeigu esant pagrįstoms abejonėms per 1 dalyje nustatytą laikotarpį negaunama atsakymo arba jeigu atsakyme nėra pakankamai informacijos, kad būtų galima nustatyti tikrąją produktų kilmę, kompetentingoms institucijoms siunčiamas antrasis pranešimas. Šiuo pranešimu nustatomas ne ilgesnis kaip 6 mėnesių papildomas laikotarpis.

61 straipsnis

Kitos nuostatos

1. V dalies III skirsnis ir VI dalies III skirsnis *mutatis mutandis* taikomi:
 - (a) eksportui iš Sąjungos į UŠT, taikant dvišalę kumuliaciją;
 - (b) eksportui iš vienos UŠT į kitą, taikant 2 straipsnio 2 dalyje numatytą UŠT kumuliaciją.
2. Valstybės narės muitinė Sąjungos eksportuotojus jų prašymu laiko registruotaisiais eksportuotojais, kad jie galėtų pasinaudoti lengvatomis pagal šį sprendimą, kai jie atitinka šias sąlygas:
 - (a) turi EORI kodą, vadovaujantis Reglamento (EEB) Nr. 2454/93 4k–4t straipsniais;
 - (b) turi patvirtintojo eksportuotojo statusą pagal lengvatinę priemonę;
 - (c) savo prašyme valstybės narės muitinei pateikia XI priedėlyje pateikto pavyzdžio blanke išdėstytą informaciją apie:

- 1 ir 4 langeliuose nurodytus duomenis;
- 5 langelyje nurodytą įsipareigojimą.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

SEUTA IR MELILJA

62 straipsnis

1. Šio priedo nuostatos dėl prekių kilmės įrodymų išdavimo, naudojimo ir paskesnio patikrinimo *mutatis mutandis* taikomos taikant dvišalę kumuliaciją iš UŠT į Seutą ar Melilją eksportuojamiems produktams ir iš Seutos ir Meliljos į UŠT eksportuojamiems produktams.
2. Seuta ir Melilja laikomos viena teritorija.
3. Ispanijos muitinė yra atsakinga už šio priedo taikymą Seutoje ir Meliljoje.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

63 straipsnis

Nuostata, leidžianti nukrypti nuo registruotojo eksportuotojo sistemos

1. Išimties tvarka Komisija gali priimti sprendimus, leisdama vienai arba kelioms UŠT taikyti 21–35 ir 54–56 straipsnius po 2017 m. sausio 1 d.

Nukrypti leidžianti nuostata galioja tiek laiko, kiek atitinkamai UŠT reikia pasirengti taikyti 38–50 ir 57–61 straipsnius.
2. UŠT, pageidaujanti pasinaudoti 1 dalyje numatyta nukrypti leidžiančia nuostata, teikia prašymą Komisijai. Prašyme nurodoma, kiek laiko atitinkamai UŠT reikia pasirengti taikyti 38–50 ir 57–61 straipsnius.
3. Priemonę, pagal kurią leidžiama taikyti 1 dalyje nurodytą laikinąją nukrypti leidžiančią nuostatą, Komisija tvirtina įgyvendinimo aktais. Šie įgyvendinimo aktai priimami vadovaujantis 64 straipsnio 2 dalyje nurodyta nagrinėjimo procedūra.

64 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Reglamento (EEB) Nr. 2913/92 247 straipsnio a punkte nurodytas Muitinės kodekso komitetas.
2. Tais atvejais, kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

65 straipsnis

Taikymas

1. Šis priedas taikomas nuo šio sprendimo įsigaliojimo datos.
2. 52 straipsnio 3 dalies b punktas taikomas nuo 2015 m. sausio 1 d.
3. 8 straipsnio 3 dalies b punktas taikomas iki 2015 m. rugsėjo 30 d.
4. 21–35 ir 54–56 straipsniai taikomi iki 2016 m. gruodžio 31 d.
5. 38–50 ir 57–61 straipsniai taikomi nuo 2017 m. sausio 1 d.

I PRIEDĖLIS

ĮVADINĖS PASTABOS

1 pastaba. Bendrasis įvadas

Šiame priede nustatomos sąlygos remiantis 4 straipsniu, pagal kurias produktai laikomi atitinkamos UŠT kilmės. Yra keturių rūšių taisyklės, kurios priklauso nuo produkto, kai:

- (a) apdorojus ar perdirbus neviršijamas didžiausias leidžiamas kilmės statuso neturinčių medžiagų kiekis;
- (b) apdorojus ar perdirbus pagamintiems produktams taikoma 4 skaitmenų Suderintos sistemos pozicija arba 6 skaitmenų Suderintos sistemos subpozicija, kuri skiriasi nuo naudotoms medžiagoms taikomos 4 skaitmenų Suderintos sistemos pozicijos arba 6 skaitmenų Suderintos sistemos subpozicijos;
- (c) atliekama speciali apdorojimo ir perdirbimo operacija;
- (d) apdorojamos ar perdirbamos tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje gautos tam tikros medžiagos.

2 pastaba. Sąrašo struktūra

- 2.1. 1 ir 2 skiltyse apibūdinamas gautas produktas. 1 skiltyje pateikiamas skirsnio numeris, 4 skaitmenų pozicijos ar 6 skaitmenų subpozicijos kodas, atitinkamai naudojamas Suderintoje sistemoje. 2 skiltyje pateikiamas prekių, priskiriamų tai pozicijai ar skirsniiui, aprašymas pagal šią sistemą. Laikantis 2.4 pastabos, 3 skiltyje nurodyta pagal kiekvieną 1 ir 2 skiltyse pateiktą įrašą taikoma viena ar daugiau taisyklių („kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos“). Šios kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos susijusios tik su kilmės statuso neturinčiomis medžiagomis. Jeigu tam tikrais atvejais prieš įrašą 1 skiltyje nurodyta „ex“, tai reiškia, kad 3 skiltyje nurodyta taisyklė taikoma tik 2 skiltyje aprašytai pozicijos daliai.
- 2.2. Kai 1 skiltyje sugrupuotos kelios Suderintos sistemos pozicijos ar subpozicijos arba nurodytas skirsnio numeris ir todėl 2 skiltyje produktų aprašymas pateikiamas nedetalizuojant, gretima 3 skiltyje nurodyta taisyklė taikoma visiems produktams, kurie pagal Suderintą sistemą priskiriami šio skirsnio pozicijoms arba bet kurioms pozicijoms ar subpozicijoms, sugrupuotoms 1 skiltyje.
- 2.3. Jei sąrašė nurodytos skirtingos taisyklės, taikomos skirtingoms vienos pozicijos prekėms, kiekvienas įrašas gauna pavadinimą tos pozicijos dalies, kuriai taikoma 3 skiltyje esanti taisyklė.
- 2.4. Kai 3 skiltyje pateikiamos dvi alternatyvios taisyklės, atskirtos jungtuku „arba“, eksportuotojas pats renkasi, kurią iš jų taikyti.

3 pastaba. Taisyklių taikymo pavyzdžiai

3.1. 4 straipsnio 2 dalis kilmės statusą įgijusiems produktams, naudojamiems kitiems produktams gaminti, taikoma neatsižvelgiant į tai, ar kilmės statusas įgytas gamykloje, kurioje šie produktai naudojami, ar kitoje UŠT arba Sąjungos gamykloje.

3.2. Remiantis 5 straipsniu, apdorojimo ar perdirbimo operacijų mastas turi būti didesnis nei minėtame straipsnyje išvardytų operacijų. Jeigu taip nėra, prekėms negali būti taikomos lengvatos pagal lengvatinį muitų tarifų režimą, net jeigu paisoma sąraše pateiktų sąlygų.

Taikant pirmoje pastraipoje nurodytą nuostatą, sąrašo taisyklėse apibrėžiamas būtinas minimalus apdorojimas ar perdirbimas; didesnis apdorojimas arba perdirbimas taip pat suteikia kilmės statusą; ir atvirkščiai, mažesnis apdorojimas arba perdirbimas kilmės statuso nesuteikia. Taigi, jeigu taisyklėje numatyta, kad tam tikrame gamybos etape gali būti naudojama kilmės statuso neturinti medžiaga, leidžiamas tokios medžiagos naudojimas ankstesniame gamybos etape ir neleidžiamas tokios medžiagos naudojimas vėlesniame etape.

3.3. Nepažeidžiant 3.2 pastabos, jei taisyklėje nurodoma „Gamyba iš medžiagų, priskiriamų bet kuriai pozicijai“, vadinasi, gali būti naudojamos bet kuriai (-ioms) pozicijai (-oms) priskiriamos medžiagos (net ir tos, kurios priskiriamos tai pačiai pozicijai kaip ir produktas), tačiau gali būti taikomi konkretūs to naudojimo apribojimai, kurie taip pat gali būti numatyti taisyklėje.

Tačiau „Gamyba iš medžiagų, priskiriamų bet kuriai pozicijai, įskaitant kitas medžiagas, priskiriamas ... pozicijai“ arba „Gamyba iš medžiagų, priskiriamų bet kuriai pozicijai, įskaitant kitas medžiagas, priskiriamas tai pačiai pozicijai kaip produktas“ reiškia, kad gali būti naudojamos bet kuriai pozicijai priskiriamos medžiagos, kurių aprašymas turi skirtis nuo sąrašo 2 skiltyje nurodyto produkto aprašymo.

3.4. Jei sąrašo taisyklėje nurodoma, kad produktas gali būti pagamintas daugiau nei iš vienos medžiagos, tai reiškia, kad gali būti panaudota bet kuri viena ar daugiau medžiagų. Nebūtina panaudoti visas medžiagas.

3.5. Jei sąrašo taisyklėje nurodoma, kad produktas turi būti pagamintas iš tam tikros medžiagos, ši sąlyga nedraudžia naudoti kitų medžiagų, kurios dėl joms būdingų savybių negali atitikti šios sąlygos.

4 pastaba. Bendrosios nuostatos dėl tam tikrų žemės ūkio prekių

4.1. 6, 7, 8, 9, 10 bei 12 skirsniams ir 2401 pozicijai priskiriamos žemės ūkio prekės, kurios išauginamos ir surenkamos UŠT teritorijoje, laikomos tos šalies teritorijos kilmės, net jeigu jos išauginamos iš sėklų, svogūnėlių, šakniastiebių, auginių, skiepiūglių, ūglių, žiedpumpurių ar kitų gyvų augalų dalių, importuotų iš kitos šalies.

4.2. Kai ribojamas tam tikrame produkte esančio kilmės statuso neturinčio cukraus kiekis, apskaičiuojant šį kiekį, atsižvelgiama į 1701 (cukrozė) ir 1702 (fruktozė, gliukozė, laktozė, maltozė, izogliukozė ar invertuotas cukrus) pozicijoms priskiriamo cukraus, panaudoto galutiniam produktui ir į galutinio produkto sudėtį įeinantiems kilmės statuso neturintiems produktams pagaminti, masę.

5 pastaba. Tam tikrų tekstilės gaminių srities terminologija

- 5.1. Terminas „natūralus pluoštas“ sąraše vartojamas kitiems pluoštams nei dirbtinis arba sintetinis pluoštas žymėti. Terminas skirtas įvardyti medžiagą tik gamybos etapais prieš verpimą, įskaitant atliekas, ir apima sukarštą, šukuotą arba kitaip perdirbtą, bet nesuverptą pluoštą, nebent apibrėžta kitaip.
- 5.2. Terminas „natūralūs pluoštai“ apima ašutus, priskiriamus 0503 pozicijai, šilką, priskiriamą 5002 ir 5003 pozicijoms, taip pat vilnos pluoštus, švelniavilnių ir šiurkščiavilnių gyvūnų plaukus, priskiriamus 5101–5105 pozicijoms, medvilnės pluoštus, priskiriamus 5201–5203 pozicijoms, ir kitus augalinius pluoštus, priskiriamus 5301–5305 pozicijoms.
- 5.3. Terminai „tekstilinė masė“, „cheminės medžiagos“ ir „medžiagos popieriui gaminti“ sąraše vartojami 50–63 skyriams nepriskiriamoms medžiagoms, kurios gali būti naudojamos dirbtiniam, sintetiniam ar popieriaus pluoštui arba verpalams gaminti, žymėti.
- 5.4. Terminu „dirbtinis pluoštas“ sąraše žymimos sintetinių ar dirbtinių gijų gniūžtės, kuokšteliniai pluoštai ar atliekos, priskiriamoms 5501–5507 pozicijoms.

6 pastaba. Iš tekstilės medžiagų mišinio pagamintiems produktams taikomi leistinieji nuokrypiai

- 6.1. Jeigu prie tam tikro produkto sąraše yra nuoroda į šią pastabą, 3 skiltyje pateiktos sąlygos netaikomos jokioms pagrindinėms tekstilės medžiagoms, naudojamoms šio produkto gamybai, kurios kartu sudaro 10 % arba mažiau bendro visų panaudotų pagrindinių tekstilės medžiagų svorio. (Žr. taip pat 6.3 ir 6.4 pastabas).
- 6.2. Tačiau 6.1 pastaboje minimas leistinas dydis gali būti taikomas tik mišriems produktams, pagamintiems iš dviejų ar daugiau pagrindinių tekstilės medžiagų.

Pagrindinės tekstilės medžiagos yra šios:

- šilkas,
- vilna,
- šiurkščiavilnių gyvūnų plaukai,
- švelniavilnių gyvūnų plaukai,
- ašutai,
- medvilnė,
- medžiagos popieriui gaminti ir popierius,
- linas,
- kanapės,

- džiuatas ir kiti tekstilės pluoštai iš karnienos,
- sizalis ir kiti agavinių šeimos augalų genties tekstilės pluoštai,
- kokoso, abakos, ramės ir kitų augaliniai tekstilės pluoštai,
- sintetinės gijos,
- dirbtinės gijos,
- srovei laidūs siūlai,
- sintetiniai kuokšteliniai polipropileno pluoštai,
- sintetiniai kuokšteliniai poliesterių pluoštai,
- sintetiniai kuokšteliniai poliamido pluoštai,
- sintetiniai kuokšteliniai poliakrilnitrilo pluoštai,
- sintetiniai kuokšteliniai poliimido pluoštai,
- sintetiniai kuokšteliniai politetrafluoretileno pluoštai,
- sintetiniai kuokšteliniai polifenileno sulfido pluoštai,
- sintetiniai kuokšteliniai polivinilchlorido pluoštai,
- kiti sintetiniai kuokšteliniai pluoštai,
- dirbtiniai kuokšteliniai viskozės pluoštai,
- kiti dirbtiniai kuokšteliniai pluoštai,
- verpalai iš poliuretano, segmentuoti su elastingais polieterio segmentais, pozumentiniai arba ne,
- verpalai iš poliuretano, segmentuoti su elastingais poliesterio segmentais, pozumentiniai arba ne,
- produktai, priskiriami 5605 pozicijai (metalizuotieji siūlai) su ne platesne kaip 5 mm aliuminio folijos ar plastikinės plėvelės, padengtos arba nepadengtos aliuminio milteliais, juoste, įtvirtinta tarp dviejų plastikinės plėvelės sluoksnių skaidriais arba spalvotais klėjais,
- kiti 5605 pozicijai priskiriami produktai,
- stiklo pluoštas,
- metaliniai pluoštai.

Pavyzdys:

Verpalai, priskiriami 5205 pozicijai, pagaminti iš medvilnės pluoštų, priskiriamų 5203 pozicijai, ir iš sintetinių kuokštelinių pluoštų, priskiriamų 5506 pozicijai, yra mišrūs verpalai. Todėl kilmės statuso neturintys sintetiniai kuokšteliniai pluoštai, neatitinkantys prekių kilmės taisyklių, gali sudaryti ne daugiau kaip 10 % bendros verpalų masės.

Pavyzdys:

Vilnonis audinys, priskiriamas 5112 pozicijai, pagamintas iš vilnionių verpalų, priskiriamų 5107 pozicijai, ir iš sintetinių kuokštelinių pluoštų, priskiriamų 5509 pozicijai, yra mišrus audinys. Todėl prekių kilmės taisyklių neatitinkantys sintetiniai verpalai ar vilnoniai verpalai arba jų mišinys gali sudaryti ne daugiau kaip 10 % bendros audinio masės.

Pavyzdys:

Siūtinės pūkinės tekstilės medžiagos, priskiriamos 5802 pozicijai, pagamintos iš medvilnės verpalų, priskiriamų 5205 pozicijai, ir medvilninio audinio, priskiriamo 5210 pozicijai, yra tik tada mišrus produktas, jei pats medvilninis audinys yra mišrus, t. y. pagamintas iš verpalų, priskiriamų dviem skirtingoms pozicijoms, arba jei panaudoti medvilnės verpalai yra mišrūs.

Pavyzdys:

Jei atitinkama siūtinės pūkinės tekstilės medžiaga buvo pagaminta iš medvilnės verpalų, priskiriamų 5205 pozicijai, ir sintetinio audinio, priskiriamo 5407 pozicijai, tuomet akivaizdu, kad panaudoti verpalai yra dvi skirtingos bazinės tekstilės medžiagos ir atitinkamai siūtinės pūkinės tekstilės medžiaga yra mišrus produktas.

- 6.3. Kai produktų sudėtyje yra „verpalų, pagamintų iš poliuretano, segmentuotų su elastingais polieterio segmentais, pozumentinių arba ne“, šiems verpalams taikomas leistinasis nuokrypis yra 20 %.
- 6.4. Produktų, kurių sudėtyje yra „ne platesnė kaip 5 mm aliuminio folijos ar plastikinės plėvelės, padengtos arba nepadengtos aliuminio milteliais, juostelė, įtvirtinta tarp dviejų plastikinės plėvelės sluoksnių skaidriais arba spalvotais klijais“, atveju šiai juostelei taikomas leistinasis nuokrypis yra 30 %.

7 pastaba. Kiti tam tikriems tekstilės gaminiams taikomi leistinieji nuokrypiai

- 7.1. Kai sąraše daroma nuoroda į šią pastabą, tekstilės medžiagos, neatitinkančios sąrašo 3 skiltyje konkrečiam gatavam produktui nurodytos taisyklės, gali būti panaudotos su sąlyga, jei jos priskiriamos kitai nei produktas pozicijai ir jei jų vertė sudaro ne daugiau kaip 8 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis.
- 7.2. Nepažeidžiant 7.3 pastabos, medžiagos, kurios nepriskiriamos 50–63 skirsniams, gali būti laisvai naudojamos tekstilės gaminių gamybai, neatsižvelgiant į tai, ar jų sudėtyje yra ar nėra tekstilės.

Pavyzdys:

Jei sąrašo taisyklė nurodo, kad tam tikram tekstilės gaminiui, pavyzdžiui, kelnėms, turi būti naudojami verpalai, tai nedraudžia naudoti ir metalo gaminių, pavyzdžiui, sagų, nes sagos nepriskiriamos 50–63 skirsniams. Dėl tos pačios priežasties pagal taisyklę nedraudžiama naudoti užtrauktukų, nors užtrauktukų sudėtyje paprastai yra tekstilės.

- 7.3. Jei apskaičiuojant kilmės statuso neturinčių panaudotų medžiagų vertę taikoma procentinio dydžio taisyklė, tuomet turi būti įskaityta ir medžiagų, kurios nepriskiriamos 50–63 skirsniams, vertė.

8 pastaba. Tam tikriems 27 skirsniai priskiriamiems produktams taikomų specifinių procesų ir paprastų operacijų apibrėžtys

- 8.1. Ex 2707 ir 2713 pozicijose terminas „specifinis procesas“ reiškia:

- (a) vakuuminį distiliavimą;
- (b) perdistiliavimą, naudojant giluminį frakcinį distiliavimo procesą²⁴;
- (c) krekingą;
- (d) riformingą;
- (e) ekstrakciją, naudojant selektyvius tirpiklius;
- (f) procesą, kurį sudaro visos išvardytos operacijos: apdorojimas koncentruota sieros rūgštimi (sulfato rūgštimi), oleumu arba sieros rūgšties anhidridu; neutralizacija šarminiais agentais ir spalvos pašalinimas (balinimas) ir valymas gamtinėmis aktyviosiomis žemėmis, aktyvintomis žemėmis, aktyvintomis medžio anglimis arba boksitais;
- (g) polimerizaciją;
- (h) alkilinimą;
- (i) izomerizaciją.

- 8.2. 2710, 2711 ir 2712 pozicijose sąvoka „specifinis procesas“ įvardija šias operacijas:

- (a) vakuuminį distiliavimą;
- (b) perdistiliavimą, naudojant giluminį frakcinį distiliavimo procesą²⁵;
- (c) krekingą;
- (d) riformingą;
- (e) ekstrakciją, naudojant selektyvius tirpiklius;

²⁴ Žr. Kombinuotosios nomenklatūros 27 skirsnio paaiškinimų 4 papildomosios pastabos b punktą.

²⁵ Žr. Kombinuotosios nomenklatūros 27 skirsnio paaiškinimų 4 papildomosios pastabos b punktą.

- (f) procesą, kurį sudaro visos išvardytos operacijos: apdorojimas koncentruota sieros rūgštimi (sulfato rūgštimi), oleumu arba sieros rūgšties anhidridu; neutralizacija šarminiais agentais ir spalvos pašalinimas (balinimas) ir valymas gamtinėmis aktyviosiomis žemėmis, aktyvintomis žemėmis, aktyvintomis medžio anglimis arba boksitais;
- (g) polimerizaciją;
- (h) alkilinimą;
- (i) izomerizaciją;
- (j) tik ex 2710 pozicijai priskiriamų sunkiųjų alyvų atveju – desulfuraciją (sieros šalinimą) vandeniliu, kurią atliekant redukuojama ne mažiau kaip 85 % sieros, esančios apdorojamuose produktuose (ASTM D 1266–59 T metodu);
- (k) tik 2710 pozicijai priskiriamų produktų atveju – deparafinavimą, naudojant bet kurį procesą, išskyrus filtravimą;
- (l) tik ex 2710 pozicijai priskiriamų sunkiųjų alyvų veikimą vandeniliu esant didesniai kaip 20 barų slėgiui ir aukštesnei kaip 250°C temperatūrai, naudojant katalizatorių, nesukeliantį desulfuracijos, kai vandenilis yra aktyvusis cheminės reakcijos elementas. Tolesnis tepalinių alyvų, priskiriamų ex 2710 pozicijai, veikimas vandeniliu (pavyzdžiui, vandenilinis valymas arba blukinimas (spalvos pašalinimas), ypač siekiant pagerinti spalvą arba padidinti stabilumą, nelaikomas specifiniu procesu);
- (m) tik ex 2710 pozicijai priskiriamo mazuto atveju – distiliavimą esant atmosferos slėgiui, jeigu mažiau kaip 30 % šių produktų tūrio (įskaitant nuostolius) distiliuojasi 300 °C temperatūroje, taikant ASTM D 86 metodą;
- (n) tik ex 2710 subpozicijai priskiriamų sunkiųjų alyvų, išskyrus gazolį ir mazutą, atveju – apdorojimą aukšto dažnio elektros iškrovomis;
- (o) neapdorotiems produktams (išskyrus vazeliną, ozokeritą, lignito vašką, durpių vašką, parafiną, kurio sudėtyje alyva sudaro mažiau kaip 0,75 % masės), priskiriamiems tik ex 2712 pozicijai – nuriebinimą frakcine kristalizacija.

8.3. Ex 2707 ir 2713 pozicijose paprastos operacijos, tokios kaip valymas, dekantavimas, nudruskinimas, vandens atskyrimas, filtravimas, dažymas, žymėjimas, skirtingą sieros kiekį turinčių produktų sumaišymas sieros kiekiui nustatyti arba šių ar kitų panašių operacijų derinimas, reiškia, kad kilmės statusas nesuteikiamas.

II PRIEDĖLIS

PRODUKTŲ IR APDOROJIMO AR PERDIRBIMO OPERACIJŲ, KURIOMIS SUTEIKIAMAS KILMĖS STATUSAS, SĄRAŠAS

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
1 skirsnis	Gyvi gyvūnai	Visi 1 skirsnii priskiriami gyvūnai yra gauti tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
2 skirsnis	Mėsa ir valgomieji mėsos subproduktai	Gamyba, kai visa mėsa ir valgomieji mėsos subproduktai, panaudoti šiam skirsnii priskiriamiems produktams, yra gauti tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
ex 3 skirsnis	Žuvis ir vėžiagyviai, moliuskai ir kiti vandens bestuburiai, išskyrus:	Visos žuvis ir vėžiagyviai, moliuskai ir kiti vandens bestuburiai yra gauti tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
0304	Žuvų filė ir kita žuvų mėsa (malta arba nemalta), šviežia, atšaldyta arba sušaldyta	Gamyba, kai visos panaudotos medžiagos, priskiriamos 3 skirsnii, yra gautos tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
0305	Žuvis, vytintos, sūdytos arba užpiltos sūrymu; rūkytos žuvis, virtos ar keptos arba nevirtos ir nekeptos prieš rūkymą arba rūkymo proceso metu; žuvų miltai, rupiniai ir granulės, tinkami vartoti žmonių maistui	Gamyba, kai visos panaudotos medžiagos, priskiriamos 3 skirsnii, yra gautos tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
ex 0306	Vėžiagyviai, su kiautais arba be kiautų, vytinti, sūdyti arba užpilti sūrymu; vėžiagyviai su kiautais, virti vandenyje arba garuose, atšaldyti arba neatšaldyti, sušaldyti arba nesušaldyti, vytinti arba nevytinti, sūdyti arba užpilti sūrymu arba nesūdyti ir neužpilti sūrymu; vandens bestuburių, išskyrus vėžiagyvius, miltai, rupiniai ir granulės, tinkami vartoti žmonių maistui	Gamyba, kai visos panaudotos medžiagos, priskiriamos 3 skirsnii, yra gautos tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
ex 0307	Moliuskai, su geldelėmis arba be geldelių, vytinti, sūdyti ar užpilti sūrymu; kiti vandens bestuburiai, išskyrus vėžiagyvius ir moliuskus, vytinti, sūdyti ar užpilti sūrymu; vandens bestuburių, išskyrus vėžiagyvius, miltai, rupiniai ir granulės, tinkami vartoti žmonių maistui	Gamyba, kai visos panaudotos medžiagos, priskiriamos 3 skirsnii, yra gautos tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
4 skirsnis	Pienas ir pieno produktai; paukščių kiaušiniai; natūralus medus; gyvūninės kilmės maisto produktai, nenurodyti kitoje vietoje	Gamyba, kai: — visos panaudotos medžiagos, priskiriamos 4 skirsnii, yra gautos tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje, ir — panaudoto cukraus ²⁶ masė ne didesnė kaip 40 % galutinio produkto masės —

²⁶

Žr. 4.2 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
ex 5 skirsnis	Gyvūninės kilmės produktai, nenurodyti kitoje vietoje, išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų
ex 0511 91	Nevalgomieji žuvų ikreliai ir ikrai	Visi ikreliai ir ikrai yra gauti tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
6 skirsnis	Augantys medžiai ir kiti augalai; svogūnėliai, šaknys ir kitos panašios augalų dalys; skintos gėlės ir dekoratyviniai žalumynai	Gamyba, kai visos panaudotos medžiagos, priskiriamos 6 skirsniui, yra gautos tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
7 skirsnis	Valgomosios daržovės ir kai kurie šakniavaisiai bei gumbavaisiai	Gamyba, kai visos panaudotos medžiagos, priskiriamos 7 skirsniui, yra gautos tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
8 skirsnis	Valgomieji vaisiai ir riešutai; citrusinių vaisių arba melionų žievelės ir luobos	Gamyba, kai: – visi vaisiai, riešutai ir citrusinių vaisių arba melionų žievelės ir luobos, priskiriami 8 skirsniui, yra gauti tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje ir – panaudoto cukraus ²⁷ masė ne didesnė kaip 40 % galutinio produkto masės –
9 skirsnis	Kava, arbata, matė ir prieskoniniai	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų
10 skirsnis	Javai	Gamyba, kai visos panaudotos medžiagos, priskiriamos 10 skirsniui, yra gautos tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
ex 11 skirsnis	Malybos produkcija; salyklos; krakmolas; inulinas; kviečių glitimas; išskyrus:	Gamyba, kai visos medžiagos, priskiriamos 10 ir 11 skirsniams, 0701 ir 2303 pozicijoms bei 0710 10 subpozicijai, yra gautos tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
ex 1106	Džiovintų ir gliaudytų ankštinių daržovių, priskiriamų 0713 pozicijai, miltai, rupiniai ir milteliai	Ankštinių daržovių, priskiriamų 0708 pozicijai, džiovinimas ir malimas
12 skirsnis	Aliejinių kultūrų sėklos ir vaisiai; įvairūs grūdai, sėklos ir vaisiai; augalai, naudojami pramonėje ar medicinoje; šiaudai ir pašarai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
13 skirsnis	Šelakas; lipai, dervos ir kiti augalų syvai bei ekstraktai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų, kai panaudoto cukraus ²⁸ masė ne didesnė kaip 40 % galutinio produkto masės
14 skirsnis	Augalinės pynimo medžiagos; augaliniai produktai, nenurodyti kitoje vietoje	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų
ex 15 skirsnis	Gyvūniniai arba augaliniai riebalai ir aliejus bei jų skilimo produktai; paruošti valgomieji riebalai; gyvūninis arba augalinis vaškas; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai subpozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
1501–1504	Kiaulių, naminių paukščių, galvijų, avių, ožkų, žuvų ir	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų

²⁷ Žr. 4.2 įvadinę pastabą.

²⁸ Žr. 4.2 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	pan. taukai	
1505, 1506 ir 1520	Avių praktiniai riebalai ir iš jų gaunamos riebalų medžiagos (įskaitant lanoliną). Kiti gyvūniniai riebalai ir aliejus bei jų frakcijos, nerafinuoti arba rafinuoti, bet chemiškai nemodifikuoti. Neapdorotas glicerolis; glicerolio vandenys ir glicerolio šarmai	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų
1509 ir 1510	Alyvuogių aliejus ir jo frakcijos	Gamyba, kai visos panaudotos augalinės medžiagos yra gautos tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
1516 ir 1517	Gyvūniniai arba augaliniai riebalai ir aliejus ir jų frakcijos, visiškai arba iš dalies sukietinti, peresterinti, reesterinti arba elaidinizuoti, nerafinuoti arba rafinuoti, bet toliau neapdoroti Margarinas; gyvūninių arba augalinių riebalų arba aliejaus ar įvairių šiame skirsniui priskiriamų riebalų arba aliejaus frakcijų valgomieji mišiniai arba preparatai, išskyrus valgomoosius riebalus, aliejų arba jų frakcijas, priskiriamas 1516 pozicijai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
16 skirsnis	Gaminiai iš mėsos, žuvies arba vėžiagyvių, moliuskų arba kitų vandens bestuburių	Gamyba: — iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų, išskyrus mėsą ir valgomoosius mėsos subproduktus, priskiriamus 2 skirsniui, bei 16 skirsniui priskiriamas medžiagas, pagamintas iš mėsos ir valgomųjų subproduktų, priskiriamų 2 skirsniui, ir — kai visos panaudotos 3 skirsniui priskiriamos medžiagos ir 16 skirsniui priskiriamos medžiagos, pagamintos iš žuvies ir vėžiagyvių, moliuskų ir kitų vandens bestuburių, yra gautos tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
ex 17 skirsnis	Cukrūs ir konditerijos gaminiai iš cukraus; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
1702	Kiti cukrūs, įskaitant chemiškai gryną laktozę ir gliukozę, kurių būvis kietas; cukrų sirupai; dirbtinis medus, sumaišytas arba nesumaišytas su natūraliu	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų, kai visų 1101-1108, 1701 ir 1703 pozicijoms priskiriamų panaudotų medžiagų masė ne didesnė kaip 30 % galutinio produkto masės

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	medumi; karamelė	
1704	Konditerijos gaminiai iš cukraus (įskaitant baltąjį šokoladą), neturintys kakavos	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų, kai: — panaudoto cukraus ²⁹ ir 4 skirsniai priskiriamų medžiagų atskiroji masė ne didesnė kaip 40 % galutinio produkto masės, ir — panaudoto cukraus ³⁰ ir 4 skirsniai priskiriamų medžiagų suminė masė ne didesnė kaip 60 % galutinio produkto masės —
18 skirsnis	Kakava ir gaminiai iš kakavos	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų, kai: — panaudoto cukraus ³¹ ir 4 skirsniai priskiriamų medžiagų atskiroji masė ne didesnė kaip 40 % galutinio produkto masės, ir — panaudoto cukraus ³² ir 4 skirsniai priskiriamų medžiagų suminė masė ne didesnė kaip 60 % galutinio produkto masės —
19 skirsnis	Gaminiai iš javų, miltų, krakmolo arba pieno; miltiniai konditerijos gaminiai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų, kai: — 2, 3 ir 16 skirsniais priskiriamų panaudotų medžiagų masė ne didesnė kaip 20 % galutinio produkto masės, ir — 1006, 1101–1108 pozicijoms priskiriamų panaudotų medžiagų masė ne didesnė kaip 20 % galutinio produkto masės, ir — panaudoto cukraus ³³ ir 4 skirsniai priskiriamų medžiagų atskiroji masė ne didesnė kaip 40 % galutinio produkto masės, ir — panaudoto cukraus ³⁴ ir 4 skirsniai priskiriamų medžiagų suminė masė ne didesnė kaip 60 % galutinio produkto masės —
ex 20 skirsnis	Daržovių, vaisių, riešutų arba kitų augalų dalių produktai, išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų, kai panaudoto cukraus ³⁵ masė ne didesnė kaip 40 % galutinio produkto masės
2002 ir 2003	Pomidorai, grybai ir trumai, paruošti arba konservuoti be acto arba acto rūgšties	Gamyba, kai visos panaudotos medžiagos, priskiriamos 7 skirsniai, yra gautos tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
21 skirsnis	Įvairūs maisto produktai, išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų, kai: — panaudoto cukraus ³⁶ ir 4 skirsniai priskiriamų medžiagų atskiroji masė ne didesnė kaip 40 % galutinio produkto masės, ir — panaudoto cukraus ³⁷ ir 4 skirsniai priskiriamų medžiagų suminė masė ne didesnė kaip 60 % galutinio produkto masės —

²⁹ Žr. 4.2 įvadinę pastabą.

³⁰ Žr. 4.2 įvadinę pastabą.

³¹ Žr. 4.2 įvadinę pastabą.

³² Žr. 4.2 įvadinę pastabą.

³³ Žr. 4.2 įvadinę pastabą.

³⁴ Žr. 4.2 įvadinę pastabą.

³⁵ Žr. 4.2 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
22 skirsnis	Nealkoholiniai ir alkoholiniai gėrimai bei actas	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų, ir 2207 bei 2208 pozicijas, priskiriamų medžiagų, kai: <ul style="list-style-type: none"> — visos 0806 10, 2009 61, 2009 69 subpozicijoms priskiriamos medžiagos yra gautos tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje,
		<ul style="list-style-type: none"> — panaudoto cukraus³⁸ ir 4 skirsniai priskiriamų medžiagų atskiroji masė ne didesnė kaip 40 % galutinio produkto masės, ir — panaudoto cukraus³⁹ ir 4 skirsniai priskiriamų medžiagų suminė masė ne didesnė kaip 60 % galutinio produkto masės —
ex 23 skirsnis	Maisto pramonės liekanos ir atliekos; paruošti pašarai gyvūnams; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
ex 2302 ex 2303	Krakmolo gamybos liekanos	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų, kai visų 10 skirsniai priskiriamų panaudotų medžiagų masė ne didesnė kaip 20 % galutinio produkto masės
2309	Produktai, naudojami gyvūnų pašarams	Gamyba iš bet kuriai pozicijai, išskyrus poziciją, kuriai priskiriamas produktas, priskiriamų medžiagų, kai: <ul style="list-style-type: none"> — visos panaudotos medžiagos, priskiriamos 2 ir 3 skirsniams, yra visiškai gautos ir — 10 bei 11 skirsniams ir 2302 bei 2303 pozicijoms priskiriamų panaudotų medžiagų masė ne didesnė kaip 20 % galutinio produkto masės, — cukraus⁴⁰ ir 4 skirsniai priskiriamų panaudotų medžiagų atskiroji masė ne didesnė kaip 40 % galutinio produkto masės, — panaudoto cukraus ir 4 skirsniai priskiriamų medžiagų suminė masė ne didesnė kaip 60 % galutinio produkto masės
ex 24 skirsnis	Tabakas ir perdirbti tabako pakaitalai; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų, kai 24 skirsniai priskiriamų medžiagų masė ne didesnė kaip 30 % 24 skirsniai priskiriamų panaudotų medžiagų bendros masės
2401	Neperdirtas tabakas; tabako liekanos	Visas neperdirtas tabakas ir tabako liekanos, priskiriami 24 skirsniai, yra gauti tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje
2402	Cigarai, įskaitant cigarus su apipjaustytais galais, cigarilės ir cigaretės su tabaku arba tabako pakaitalais:	Gamyba iš bet kuriai pozicijai, išskyrus poziciją, kuriai priskiriamas produktas, ir 2403 poziciją, priskiriamų medžiagų, kai 2401 pozicijai priskiriamų medžiagų masė ne didesnė kaip 50 % 2401 pozicijai priskiriamų panaudotų medžiagų bendros masės
ex 25 skirsnis	Druska; siera; žemės ir akmenys; tinkavimo medžiagos, kalkės ir cementas; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 2519	Susmulkintas gamtinis magnio karbonatas (magnezitas) hermetiškuose konteneriuose ir magnio	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau gali būti naudojamas gamtinis magnio karbonatas (magnezitas)

³⁶ Žr. 4.2 įvadinę pastabą.

³⁷ Žr. 4.2 įvadinę pastabą.

³⁸ Žr. 4.2 įvadinę pastabą.

³⁹ Žr. 4.2 įvadinę pastabą.

⁴⁰ Žr. 4.2 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	oksidai, grynai arba negrynai, išskyrus lydytą magneziją arba perdegtą (sukepintą) magneziją	
26 skirsnis	Rūdos, šlakas ir pelenai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
ex 27 skirsnis	Mineralinis kuras, mineralinės alyvos ir jų distiliavimo produktai; bituminės medžiagos; mineraliniai vaškai, išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 2707	Alyvos, kurių sudėtyje esančių aromatinių sudėtinių dalių masė didesnė už nearomatinių sudėtinių dalių masę, panašios į mineralines alyvas, gaunamas distiliuojant aukštoje temperatūroje akmens anglių dervas, kurių daugiau kaip 65% tūrio distiliuojasi iki 250°C temperatūroje (įskaitant petrolio spirito ir benzolo mišinius), naudojamas kaip variklių degalai arba šildymo kuras	Valymo operacijos ir (arba) vienas ar daugiau specifinių procesų ⁴¹ <i>arba</i> Kitos operacijos, kuriose visos panaudotos medžiagos priskiriamos kitai pozicijai negu produktas. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jeigu jų bendra vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
2710	Naftos alyvos ir alyvos, gautos iš bituminių mineralų, išskyrus neapdorotas; kitoje vietoje nenurodyti produktai, kurių sudėtyje esančios naftos alyvos arba alyvos, gautos iš bituminių mineralų, sudaro ne mažiau kaip 70% masės, be to, šios alyvos yra pagrindinės šių produktų sudėtinės dalys; alyvų atliekos	Valymo operacijos ir (arba) vienas ar daugiau specifinių procesų ⁴² <i>arba</i> Kitos operacijos, kuriose visos panaudotos medžiagos priskiriamos kitai pozicijai negu produktas. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jeigu jų bendra vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
2711	Naftos dujos ir kiti dujiniai angliavandeniliai	Valymo operacijos ir (arba) vienas ar daugiau specifinių procesų ⁴³ <i>arba</i> Kitos operacijos, kuriose visos panaudotos medžiagos priskiriamos kitai pozicijai negu produktas. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jeigu jų bendra vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
2712	Vazelinas; parafinas, mikrokristalinis naftos vaškas, anglies dulkių vaškas, ozokeritas (kalnų vaškas), lignito (rusvųjų anglių) vaškas, durpių vaškas, kiti mineraliniai vaškai ir panašūs produktai, gauti naudojant sintezės arba kitus procesus, dažyti arba nedažyti	Valymo operacijos ir (arba) vienas ar daugiau specifinių procesų ⁴⁴ <i>arba</i> Kitos operacijos, kuriose visos panaudotos medžiagos priskiriamos kitai pozicijai negu produktas. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jeigu jų bendra vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis

⁴¹ Dėl „specifiniams procesams“ taikomų specialių sąlygų žr 8.1 ir 8.3 įvadinę pastabas.

⁴² Dėl „specifiniams procesams“ taikomų specialių sąlygų, žiūrėti 8.2 įvadinę pastabą.

⁴³ Dėl „specifiniams procesams“ taikomų specialių sąlygų, žiūrėti 8.2 įvadinę pastabą.

⁴⁴ Dėl „specifiniams procesams“ taikomų specialių sąlygų, žiūrėti 8.2 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
2713	Naftos koksas, naftos bitumas ir kiti naftos alyvų arba alyvų, gautų iš bituminių medžiagų, likučiai	Valymo operacijos ir (arba) vienas ar daugiau specifinių procesų ⁴⁵ <i>arba</i> Kitos operacijos, kuriose visos panaudotos medžiagos priskiriamos kitai pozicijai negu produktas. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jeigu jų bendra vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 28 skirsnis	Neorganiniai chemikalai; organiniai arba neorganiniai taurių metalų, retųjų žemių metalų, radioaktyviųjų elementų arba izotopų junginiai; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jeigu jų bendra vertė neviršija 20 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 29 skirsnis	Organiniai chemijos produktai; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jeigu jų bendra vertė neviršija 20 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 2905	Metalų alkoholiatai iš alkoholių, priskiriamų šiai pozicijai, ir etanolio; išskyrus:	Gamyba iš medžiagų, priskiriamų bet kuriai pozicijai, įskaitant kitas medžiagas, priskiriamas 2905 pozicijai. Tačiau metalų alkoholiatai, priskiriami šiai pozicijai, gali būti naudojami, jei jų bendra vertė neviršija 20 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
2905 43; 2905 44; 2905 45	Manitolis; D–gliucitolis (sorbitolis); glicerolis	Gamyba iš bet kuriai kitai subpozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jei jų bendra vertė neviršija 20 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
30 skirsnis	Farmacijos produktai	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų
31 skirsnis	Trąšos	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jeigu jų bendra vertė neviršija 20 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
32 skirsnis	Rauginimo arba dažymo ekstraktai; taninai ir jų dariniai; dažikliai, pigmentai ir kitos dažiosios medžiagos; dažai ir lakai; glaistai ir kitos mastikos; rašalai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jeigu jų bendra vertė neviršija 20 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
33 skirsnis	Eteriniai aliejai ir kvapieji ekstraktai (rezinoidai); parfumerijos, kosmetikos arba tualetiniai preparatai; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jeigu jų bendra vertė neviršija 20 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50% produkto gamintojo kainos

⁴⁵

Dėl „specifiniams procesams“ taikomų specialių sąlygų žr 8.1 ir 8.3 įvadinės pastabas.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
		EXW sąlygomis
3302?		
ex 34 skirsnis	Muilas, organinės paviršinio aktyvumo medžiagos, skalbikliai, tepimo priemonės, dirbtiniai vaškai, paruošti vaškai, blizginimo arba šveitimo priemonės, žvakės ir panašūs dirbiniai, modeliavimo pastos, stomatologiniai vaškai, taip pat stomatologijos preparatai, daugiausia iš gipso, išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jeigu jų bendra vertė neviršija 20 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 3404	Dirbtiniai vaškai ir paruošti vaškai: – Parafino, naftos vašku, vašku, gautų iš bituminių mineralų, anglių dulkių vaško arba nuodegų vaško pagrindu	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų
35 skirsnis	Albumininės medžiagos; modifikuoti krakmolai; klijai; fermentai (enzimai)	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
36 skirsnis	Sprogmenys; pirotechnikos gaminiai; degtukai; piroforiniai lydiniai; tam tikros degiosios medžiagos	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jeigu jų bendra vertė neviršija 20 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
37 skirsnis	Fotografijos ir kinematografijos prekės	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jeigu jų bendra vertė neviršija 20 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 38 skirsnis	Įvairūs chemijos produktai; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jeigu jų bendra vertė neviršija 20 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
3824 60	Gliucitolis (sorbitolis), išskyrus priskiriamą 2905 pozicijai	Gamyba iš bet kuriai kitai subpozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų, išskyrus 2905 44 subpozicijai priskiriamas medžiagas. Tačiau gali būti naudojamos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jei jų bendra vertė neviršija 20 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50% produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 39 skirsnis	Plastikai ir jų gaminiai; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 3907	Kopolimeras, pagamintas iš polikarbonato ir	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau gali būti panaudotos tai pačiai pozicijai kaip produktas priskiriamos medžiagos, jei jų bendra

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	akrilnitrilbutadienstireno kopolimero (ABS)	vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis ⁴⁶ <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
	– Poliesteris	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba iš tetrabromo-(bisfenolio A) polikarbonato <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 40 skirsnis	Kaučiukas ir jo dirbiniai; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
4012	Restauruotos arba naudotos pneumatinės guminės padangos; padangos be kamerų (vientisos) arba su izoliuotu oro sluoksniu, padangų protektoriai ir padangų juostos, iš gumos:	
	– Restauruotos pneumatinės, be kamerų (vientisos) arba su izoliuotu oro sluoksniu padangos, iš gumos	Naudotų padangų restauravimas
	– Kiti	Gamyba iš medžiagų, priskiriamų bet kuriai pozicijai, išskyrus 4011 ir 4012 pozicijas <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70% produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 41 skirsnis	Žaliaminės odos (išskyrus kailius) ir išdirbta oda; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
4101–4103	Žaliaminės galvijų (įskaitant buivolus) odos arba arklenos (šviežios arba sūdytos, džiovintos, kalkintos, pikeliuotos arba kitu būdu konservuotos, bet neraugintos, neišdirbtos į pergamentą ir toliau neapdorotos), be plaukų arba su plaukais, skeltinės arba neskeltinės; žaliaminės avių arba ėriukų odos (šviežios arba sūdytos, džiovintos, kalkintos, pikeliuotos arba kitu būdu konservuotos, bet neraugintos, neišdirbtos į pergamentą ir toliau neapdorotos), su vilna arba be vilnos, skeltinės arba neskeltinės, išskyrus	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų

⁴⁶

Jei produktus sudaro medžiagos, klasifikuojamos 3901–3906 pozicijose ir 3907–3911 pozicijose, šis apribojimas taikomas tik tai medžiagų grupei, kurios masė produkte vyrauja.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	nurodytas 41 skirsnio 1 pastabos c punkte kaip išimtis; Kitos žaliavinės odos (šviežios, sūdytos, džiovintos, kalkintos, pikeliuotos arba kitu būdu konservuotos, bet ne raugintos, neišdirbtos į pergamentą arba kitaip neapdorotos), su plaukais arba be plaukų, skeltinės arba neskeltinės, išskyrus nurodytas 41 skirsnio 1 pastabos b arba c punktuose kaip išimtis	
4104–4106	Išdirbtos odos, be plaukų arba vilnos, skeltinės arba neskeltinės, bet toliau neapdorotos	Raugintų arba nevysiškai paraugintų odų, priskiriamų 1404 11, 4104 19, 4105 10, 4106 21, 4106 31 ar 4106 91 subpozicijai, papildomas rauginimas <i>arba</i> Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
4107, 4112, 4113	Išdirbta oda, toliau apdorota po rauginimo arba „krasto“ pagaminimo (angl. <i>crusting</i>)	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau medžiagos, priskiriamos 4104 41, 4104 49, 4105 30, 4106 22, 4106 32 ir 4106 92 subpozicijoms, gali būti naudojamos tik tuomet, jeigu atliekamos sausų raugintų ar krastuotų odų parauginimo operacijos.
42 skirsnis	Odos dirbiniai; pakinktai ir balnai; kelionės reikmenys, rankinės ir panašūs daiktai; dirbiniai iš gyvūnų žarnų (išskyrus šilkaverpių žarnas)	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 43 skirsnis	Kailiai ir dirbtiniai kailiai; jų dirbiniai; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
4301	Neapdoroti kailiai (įskaitant galvenas, uodegenas, kojenas ir kitas dalis arba atraižas, tinkamas naudoti kailininkystei), išskyrus žalias (neišdirbtas) odas, klasifikuojamas 4101, 4102 arba 4103 pozicijose	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų
ex 4302	Rauginti arba išdirbti kailiai, sujungti iš dalių:	
	– Plokščių, kryžių ir panašių formų	Raugintų arba išdirbtų kailių, nesujungtų iš dalių, kirpimas ir sujungimas, taip pat balinimas arba dažymas.
	– Kiti	Gamyba iš nesujungtų iš dalių, raugintų arba išdirbtų kailių.
4303	Drabužiai, drabužių priedai ir kiti kailių dirbiniai	Gamyba iš nesujungtų iš dalių raugintų arba išdirbtų kailių, priskiriamų 4302 pozicijai
ex 44 skirsnis	Mediena ir medienos dirbiniai; medžio anglys; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 4407	Mediena, kurios storis didesnis kaip 6 mm, išilgai perpjauta arba perskelta, nudrožta arba be žievės, obliuota, šlifuota arba	Obliavimas, šlifavimas arba sujungimas galais

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	sujungta galais	
ex 4408	Vienasluoksnės faneros lakštai (įskaitant išpjautus drožiant sluoksniuotąją medieną), skirti klijuotinei fanerai, kurios storis ne didesnis kaip 6 mm, suklijuoti, taip pat kita mediena, kurios storis ne didesnis kaip 6 mm, išilgai perpjauta, nudrožta arba be žievės, obliuota, šlifluota arba sujungta galais	Sujungimas, obliavimas, šlifavimas arba sujungimas galais
ex 4410– ex 4413	Lentjuostės ir bagetai, įskaitant profiliuotas grindjuostas ir kitas profiliuotas lentas	Užkarpų profiliavimas arba išpjovimas pagal šablonus
ex 4415	Medinės dėžės, dėžutės, grotelinės dėžės, būgnai ir panaši tara	Gamyba iš lentų, kurios nėra supjaustytos reikiama dydžiais
ex 4418	– Statybiniai stalių ir dailidžių gaminiai iš medienos	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau gali būti naudojamos aktyviosios medienos plokštės, malksnos ir skalos
	– Užkarpas ir bagetai	Užkarpų profiliavimas arba išpjovimas pagal šablonus
ex 4421	Ruošiniai degtukams; medinės vynys arba kaišteliai avalynei	Gamyba iš medienos, priskiriamos bet kuriai pozicijai, išskyrus medieną, priskiriamą 4409 pozicijai
45 skirsnis	Kamštinės medžiagos ir jų dirbiniai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
46 skirsnis	Dirbiniai iš šiaudų, esparto arba iš kitų pynimo medžiagų; pintinės ir pinti dirbiniai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
47 skirsnis	Medienos arba kitų pluoštinių celiuliozinių medžiagų plaušiena; perdirtbi skirtas popierius arba kartonas (atliekos ir liekanos)	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
48 skirsnis	Popierius ir kartonas; popieriaus plaušienos, popieriaus arba kartono gaminiai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
49 skirsnis	Spausdintos knygos, laikraščiai, reprodukcijos ir kiti poligrafijos pramonės gaminiai; rankraščiai, mašinarščiai ir brėžiniai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 50 skirsnis	Šilkas; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
ex 5003	Šilko atliekos (įskaitant kokonus, netinkamus išvynioti, verpalų atliekas ir išplaušintą žaliavą), karštos arba šukuotos	Šilko atliekų karšimas arba šukavimas

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
5004–ex 5006	Šilko siūlai ir šilko atliekų verpalai	Natūralių pluoštų verpimas arba cheminių pluoštų išspaudimas kartu su verpimu ar sukimu ⁽⁴⁷⁾
5007	Šilko arba šilko atliekų audiniai:	Natūralių ir (arba) cheminių kuokštelinių pluoštų verpimas arba cheminių gijinių siūlų išspaudimas, arba sukimas, visais atvejais kartu su audimu <i>arba</i> Audimas kartu su dažymu <i>arba</i> Verpalų dažymas kartu su audimu <i>arba</i> Marginimas kartu su mažiausiai dviem paruošiamosiomis arba baigiamosiomis operacijomis (pavyzdžiui, plovimu, balinimu, merserizavimu, terminiu fiksavimu, šiaušimu, kalandravimu, apdorojimu netraukumui, permanentiniu užbaigimu, dekativimu, įmirkymu, taisymu ir mazgų paslėpimu), jei panaudoto nemarginto audinio vertė neviršija 47,5 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis ⁽⁴⁸⁾
ex 51 skirsnis	Vilna, švelniavilnių arba šiurkščiavilnių gyvūnų plaukai; ašutų verpalai ir audiniai, išskyrus; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
5106–5110	Vilnos verpalai, švelniavilnių arba šiurkščiavilnių gyvūnų plaukų, arba ašutų	Natūralių pluoštų verpimas arba cheminių pluoštų išspaudimas kartu su verpimu ⁽⁴⁹⁾
5111–5113	Vilnos, švelniavilnių arba šiurkščiavilnių gyvūnų plaukų, arba ašutų audiniai:	Natūralių ir (arba) cheminių kuokštelinių pluoštų verpimas arba cheminių gijinių siūlų išspaudimas, visais atvejais kartu su audimu <i>arba</i> Audimas kartu su dažymu <i>arba</i> Verpalų dažymas kartu su audimu <i>arba</i> Marginimas kartu su mažiausiai dviem paruošiamosiomis arba baigiamosiomis operacijomis (pavyzdžiui, plovimu, balinimu, merserizavimu, terminiu fiksavimu, šiaušimu, kalandravimu, apdorojimu netraukumui, permanentiniu užbaigimu, dekativimu, įmirkymu, taisymu ir mazgų paslėpimu), jei panaudoto nemarginto audinio vertė neviršija 47,5 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis ⁽⁵⁰⁾
ex 52 skirsnis	Medvilnė; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
5204–5207	Medvilnės verpalai ir siūlai	Natūralių pluoštų verpimas arba cheminių pluoštų išspaudimas kartu su verpimu ⁽⁵¹⁾
5208–5212	Medvilniniai audiniai:	Natūralių ir (arba) cheminių kuokštelinių pluoštų verpimas arba cheminių gijinių siūlų

⁴⁷ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁴⁸ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁴⁹ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁵⁰ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁵¹ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
		išspaudimas, visais atvejais kartu su audimu <i>arba</i> Audimas kartu su dažymu arba padengimu <i>arba</i> Verpalų dažymas kartu su audimu <i>arba</i> Marginimas kartu su mažiausiai dviem paruošiamosiomis arba baigiamosiomis operacijomis (pavyzdžiui, plovimu, balinimu, merserizavimu, terminiu fiksavimu, šiaušimu, kalandravimu, apdorojimu netraukumui, permanentiniu užbaigimu, dekativimu, įmirkymu, taisymu ir mazgų paslėpimu), jei panaudoto nemarginto audinio vertė neviršija 47,5 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis ⁽⁵²⁾
ex 53 skirsnis	Kiti augaliniai tekstilės pluoštai; popieriniai verpalai ir popierinių verpalų audiniai; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
5306–5308	Kitų augalinių tekstilės pluoštų verpalai; popieriniai verpalai	Natūralių pluoštų verpimas arba cheminių pluoštų išspaudimas kartu su verpimu ⁽⁵³⁾
5309–5311	Kitų augalinių tekstilės pluoštų audiniai; popierinių verpalų audiniai:	Natūralių ir (arba) cheminių kuokštelių pluoštų verpimas arba cheminių gijinių siūlų išspaudimas, visais atvejais kartu su audimu <i>arba</i> Audimas kartu su dažymu arba padengimu <i>arba</i> Verpalų dažymas kartu su audimu <i>arba</i> Marginimas kartu su mažiausiai dviem paruošiamosiomis arba baigiamosiomis operacijomis (pavyzdžiui, plovimu, balinimu, merserizavimu, terminiu fiksavimu, šiaušimu, kalandravimu, apdorojimu netraukumui, permanentiniu užbaigimu, dekativimu, įmirkymu, taisymu ir mazgų paslėpimu), jei panaudoto nemarginto audinio vertė neviršija 47,5 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis ⁽⁵⁴⁾
5401–5406	Vienagijai siūlai ir siūlai iš cheminių gijų	Cheminių pluoštų išspaudimas kartu su verpimu arba natūralių pluoštų verpimu ⁽⁵⁵⁾
5407 ir 5408	Audiniai iš cheminių gijinių siūlų:	Natūralių ir (arba) cheminių kuokštelių pluoštų verpimas arba cheminių gijinių siūlų išspaudimas, visais atvejais kartu su audimu <i>arba</i> Audimas kartu su dažymu arba padengimu <i>arba</i> Sukimas arba tekstūravimas kartu su audimu, <u>su sąlyga</u> , kad panaudotų nesusuktų (netekstūruotų) verpalų vertė neviršija 47,5 % produkto gamintojo kainos EXW

⁵² Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁵³ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁵⁴ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁵⁵ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁵⁶ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
		sąlygomis arba Marginimas kartu su mažiausiai dviem paruošiamosiomis arba baigiamosiomis operacijomis (pavyzdžiui, plovimu, balinimu, merserizavimu, terminiu fiksavimu, šiaušimu, kalandravimu, apdorojimu netraukumui, permanentiniu užbaigimu, dekativimu, įmirkymu, taisymu ir mazgų paslėpimu), jei panaudoto nemarginto audinio vertė neviršija 47,5 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis ⁽⁵⁶⁾
5501–5507	Cheminiai kuokšteliniai pluoštai	Cheminių pluoštų išspaudimas
5508–5511	Verpalai ir siuvimo siūlai iš cheminių kuokštelinių pluoštų	Natūralių pluoštų verpimas arba cheminių pluoštų išspaudimas kartu su verpimu ⁽⁵⁷⁾
5512–5516	Cheminių kuokštelinių pluoštų audiniai:	Natūralių ir (arba) cheminių kuokštelinių pluoštų verpimas arba cheminių gijinių siūlų išspaudimas, visais atvejais kartu su audimu arba Audimas kartu su dažymu arba padengimu arba Verpalų dažymas kartu su audimu arba Marginimas kartu su mažiausiai dviem paruošiamosiomis arba baigiamosiomis operacijomis (pavyzdžiui, plovimu, balinimu, merserizavimu, terminiu fiksavimu, šiaušimu, kalandravimu, apdorojimu netraukumui, permanentiniu užbaigimu, dekativimu, įmirkymu, taisymu ir mazgų paslėpimu), jei panaudoto nemarginto audinio vertė neviršija 47,5 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis ⁽⁵⁸⁾
ex 56 skirsnis	Vata, veltinys ir neaustinės medžiagos; specialieji verpalai; virvės, virvelės, lynai ir trosai bei jų dirbiniai; išskyrus:	Cheminių pluoštų išspaudimas kartu su verpimu arba natūralių pluoštų verpimu arba Flokavimas kartu su dažymu arba marginimu ⁽⁵⁹⁾
5602	Veltinys, įmirkytas arba neįmirkytas, aptrauktas arba neaptrauktas, padengtas arba nepadengtas, laminuotasis arba nelaminuotasis:	
	- Smaigstytinis veltinys,	Cheminių pluoštų išspaudimas kartu su audinio formavimu. Tačiau: – polipropileno gijos, priskiriamos 5402 pozicijai, – polipropileno pluoštai, priskiriami 5503 ar 5506 pozicijai, arba – polipropileno gijų gniūžtės, priskiriamos 5501 pozicijai, kurių atskiros gijos arba pluošto ilginis tankis visais atvejais mažesnis kaip 9 deciteksai, jei jų bendra vertė neviršija 40 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis

⁵⁷ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁵⁸ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁵⁹ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
		arba Vien tik audinio formavimas, kai veltinys pagamintas iš natūralių pluoštų ⁽⁶⁰⁾
	- Kiti	Cheminių pluoštų išspaudimas kartu su audinio formavimu arba Vien tik audinio formavimas, kai kitas veltinys pagamintas iš natūralių pluoštų ⁽⁶¹⁾
5603	Neaustinės medžiagos, įmirkytos arba neįmirkytos, aptrauktos arba neaptrauktos, padengtos arba nepadengtos, laminuotosios arba nelaminuotosios	Cheminių pluoštų išspaudimas arba natūralių pluoštų naudojimas kartu su neaustinių medžiagų technologijomis, įskaitant daigstymą
5604	Guminiai siūlai ir kordas, aptraukti tekstilės medžiagomis; tekstilės siūlai, juostelės ir panašūs dirbiniai, priskiriami 5404 arba 5405 pozicijai, įmirkyti, aptraukti, padengti guma arba plastikais:	
	- Guminiai siūlai ir kordas, aptraukti tekstilės medžiagomis	Gamyba iš guminių siūlų arba kordo, neaptrauktų tekstilės medžiagomis
	- Kiti	Cheminių pluoštų išspaudimas kartu su verpimu arba natūralių pluoštų verpimu ⁽⁶²⁾
5605	Metalizuoti siūlai, apvytiniai arba neapvytiniai, sudaryti iš tekstilinių siūlų, juostelių arba panašių dirbinių, priskiriamų 5404 arba 5405 pozicijai, kombinuoti su siūlų, juostelių arba miltelių pavidalo metalu arba padengti metalu	Cheminių pluoštų išspaudimas kartu su verpimu arba natūralių ir (arba) cheminių pluoštų verpimu ⁽⁶³⁾
5606	Apvytiniai siūlai, apvytosios juostelės arba panašūs dirbiniai, priskiriami 5404 arba 5405 pozicijai (išskyrus priskiriamus 5605 pozicijai ir apvytinius ašutų verpalus); šeniliniai siūlai (įskaitant plaušelių šenilinius (<i>flock chenille</i>) siūlus); apskritai megztieji kilpoti siūlai (<i>loop wale-yarn</i>)	Cheminių pluoštų išspaudimas kartu su verpimu arba natūralių ir (arba) cheminių pluoštų verpimu arba Verpimas kartu su flokavimu arba Flokavimas kartu su dažymu ⁽⁶⁴⁾

⁶⁰ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁶¹ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁶² Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁶³ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
57 skirsnis	Kilimai ir kita tekstilinė grindų danga:	<p>Natūralių ir (arba) cheminių kuokštelinių pluoštų verpimas arba cheminių gijinių siūlų išspaudimas, visais atvejais kartu su audimu</p> <p>arba</p> <p>Gamyba iš kokoso pluošto (plaušų), sizalio pluošto arba džiuto pluošto verpalų</p> <p>arba</p> <p>Flokavimas kartu su dažymu arba padengimu</p> <p>arba</p> <p>Pūkų įsiuvimas kartu su dažymu arba marginimu</p> <p>Cheminių pluoštų išspaudimas kartu su neaustinių medžiagų technologijomis, įskaitant daigstymą⁶⁵</p> <p>Tačiau:</p> <ul style="list-style-type: none"> – polipropileno gijos, priskiriamos 5402 pozicijai, – polipropileno pluoštai, priskiriami 5503 ar 5506 pozicijai, arba – polipropileno gijų gniūžtės, priskiriamos 5501 pozicijai, <p>kurių atskiros gijos arba pluošto ilginis tankis visais atvejais mažesnis kaip 9 deciteksai, būti naudojami, jei jų bendra vertė neviršija 40 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis</p> <p>Džiuto pluoštas gali būti panaudotas kaip pagrindas</p>
ex 58 skirsnis	Specialieji audiniai; siūtiniai pūkiniai tekstilės gaminiai; nėriniai; gobelenai; apsiuvai; siuvinėjimai; išskyrus:	<p>Natūralių ir (arba) cheminių kuokštelinių pluoštų verpimas arba cheminių gijinių siūlų išspaudimas, visais atvejais kartu su audimu</p> <p>arba</p> <p>Audimas kartu su dažymu arba flokavimu</p> <p>arba</p> <p>Flokavimas kartu su dažymu arba padengimu</p> <p>arba</p> <p>Verpalų dažymas kartu su audimu</p> <p>arba</p> <p>Marginimas kartu su mažiausiai dviem paruošiamosiomis arba baigiamosiomis operacijomis (pavyzdžiui, plovimu, balinimu, merserizavimu, terminiu fiksavimu, šiaušimu, kalandravimu, apdorojimu netraukumui, permanentiniu užbaigimu, dekativimu, įmirkymu, taisymu ir mazgų paslėpimu), jei panaudoto nemarginto audinio vertė neviršija 47,5 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis⁶⁶)</p>
5805	Rankomis austi <i>Gobelins, Flanders, Aubusson, Beauvais</i> ir panašių rūšių gobelenai, taip pat siuvinėti (pavyzdžiui, mažu dygsneliu, kryželiu) gobelenai, gatavi arba negatavi	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų

⁶⁴ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁶⁵ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁶⁶ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
5810	Siuvinėjimai rietime, juostelėmis arba atskirais fragmentais	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
5901	Tekstilės gaminiai, padengti dervomis (<i>gum</i>) arba krakmolingomis medžiagomis, naudojami knygoms įrišti arba turintys panašią paskirtį; techninė audinio kalkė; paruoštos tapybai gruntuotos drobės; klijuotės, kolenkorai ir panašūs sustandinantys tekstilės gaminiai, tokie kaip naudojami skrybėlių pagrindams	Audimas kartu su dažymu arba flokavimu, arba padengimu arba Flokavimas kartu su dažymu arba marginimu
5902	Padangų kordo gaminys iš labai atsparių tempimui nailono arba kitų poliamidų, poliesterių arba viskozės siūlų:	
	- Kuriame tekstilės medžiagos sudaro ne daugiau kaip 90 % masės	Audimas
	- Kiti	Cheminių pluoštų išspaudimas kartu su audimu
5903	Tekstilės gaminiai, įmirkyti, apvilkti, padengti arba laminuoti plastikais, išskyrus priskiriamus 5902 pozicijai	Audimas kartu su dažymu arba padengimu arba Marginimas kartu su mažiausiai dviem paruošiamosiomis arba baigiamosiomis operacijomis (pavyzdžiui, plovimu, balinimu, merserizavimu, terminiu fiksavimu, šiaušimu, kalandravimu, apdorojimu netraukumui, permanentiniu užbaigimu, dekativimu, įmirkymu, taisymu ir mazgų paslėpimu), jei panaudoto nemarginto audinio vertė neviršija 47,5 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
5904	Linoleumas, supjaustytas arba nesupjaustytas reikiamų formų gabalais; grindų danga, sudaryta iš apvalkalo arba iš dangos, pritvirtintos prie tekstilinio pagrindo, supjaustyta arba nesupjaustyta reikiamų formų gabalais	Audimas kartu su dažymu arba padengimu ⁽⁶⁷⁾
5905	Tekstilinė sienų danga:	
	- Įmirkyta, aptraukta, padengta arba laminuota guma, plastikais arba kitomis medžiagomis	Audimas kartu su dažymu arba padengimu
	- Kiti	Natūralių ir (arba) cheminių kuokštelių pluoštų verpimas arba cheminių gijinių siūlų išspaudimas, visais atvejais kartu su audimu arba Audimas kartu su dažymu arba padengimu arba

⁶⁷ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁶⁸ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
		Marginimas, kuriam reikalingos mažiausiai dvi paruošiamosios arba baigiamosios operacijos (pavyzdžiui, plovimas, balinimas, merserizavimas, terminis fiksavimas, šiaušimas, kalandravimas, apdorojimas netraukumui, permanentinis užbaigimas, dekatavimas, įmirkymas, taisymas ir mazgų paslėpimas), jei panaudoto nemarginto audinio vertė neviršija 47,5 % produkto gamintojo kainos ⁽⁶⁸⁾ :
5906	Gumuoti tekstilės gaminiai, išskyrus priskiriamus 5902 pozicijai:	
	- Megztinės arba nertinės medžiagos	Natūralių ir (arba) cheminių kuokštelių pluoštų verpimas arba cheminių gijų išspaudimas, abiem atvejais kartu su mezgimu arba Mezgimas kartu su dažymu arba padengimu arba Natūralaus pluošto verpalų dažymas kartu su mezgimu ⁽⁶⁹⁾
	- Kiti gaminiai, pagaminti iš sintetinių gijinių siūlų, kurių sudėtyje visos tekstilės medžiagos sudaro daugiau kaip 90 % masės	Cheminių pluoštų išspaudimas kartu su audimu
	- Kiti	Audimas kartu su dažymu arba padengimu arba natūralaus pluošto verpalų dažymas kartu su audimu
5907	Kitu būdu įmirkyti, aptraukti arba padengti tekstilės gaminiai; tapybos būdu dekoruotos drobės, naudojamos kaip teatro dekoracijos, studijų fonai arba panašūs gaminiai	Audimas kartu su dažymu arba flokavimu, arba padengimu arba Flokavimas kartu su dažymu arba padengimu arba Marginimas, kuriam reikalingos mažiausiai dvi paruošiamosios arba galutinės apdailos operacijos (pavyzdžiui, plovimas, balinimas, merserizavimas, terminis fiksavimas, šiaušimas, kalandravimas, apdorojimas netraukumui, permanentinis užbaigimas, dekatavimas, įmirkymas, taisymas ir mazgų paslėpimas), jei panaudoto nemarginto audinio vertė neviršija 47,5 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
5908	Tekstiliniai dagčiai, austi, pinti arba megzti, skirti lempoms, viryklėms, žiebtuvėliams, žvakėms arba panašioms dirbinėms; dujų degiklių kaitinimo tinkleliai ir apskritai megztos medžiagos dujų degiklių kaitinimo tinkleliams, įmirkytos arba neįmirkytos:	
	- Dujų degiklių kaitinimo tinkleliai, įmirkyti	Gamyba iš apskritai megztų medžiagų dujų degiklių kaitinimo tinkleliams
	- Kiti	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
5909–5911	Tekstilės dirbiniai, skirti pramoniniam naudojimui:	
	- Blizginimo diskai ar žiedai, išskyrus diskus ar žiedus iš veltnio,	Audimas

⁶⁹ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	priskiriama 5911 pozicijai	
	- Audiniai, daugiausia naudojami popieriaus gamyboje ar turintys kitą techninę paskirtį, veltiniai arba neveltiniai, įmirkyti arba neįmirkyti, aptraukti arba neaptraukti, su apskritimo formos ar nesibaigiančiais vieniasiūliais arba daugiasiūliais metmenimis ir (arba) ataudais, arba lygus audeklas su daugiasiūliais metmenimis ir (arba) ataudais, priskiriamais 5911 pozicijai	Cheminių pluoštų išspaudimas arba natūralių ir (arba) cheminių kuokštelinių pluoštų verpimas, abiem atvejais kartu su audimu <i>arba</i> Audimas kartu su dažymu arba padengimu Leidžiama naudoti tik šiuos pluoštus: – kokoso pluošto (plaušų) verpalus, – politetrafluoroetileno verpalus ⁷⁰ , – verpalus iš antrinių poliamido siūlų, aptrauktų, įmirkytų arba padengtų fenolio derva, – aromatinio poliamido sintetinio tekstilės pluoštus, gautus vykdant m-fenilendiamino ir izoftalio rūgšties polikondensacijos reakciją, – politetrafluoroetileno vienagijus siūlus ⁷¹ , – poli-p-fenileno tereftalamido sintetinius tekstilės pluoštų verpalus, – stiklo pluošto verpalus, padengtus fenolio derva su akriliniu pluoštu ⁷² , – kopoliesterio vienagijus siūlus iš poliesterio ir dervą iš tereftalio rūgšties ir 1,4-cikloheksandietanolo ir izoftalio rūgšties
	- Kiti	Cheminių gijinių siūlų išspaudimas ARBA natūralių ar cheminių pluoštų verpimas kartu su audimu ⁽⁷³⁾ <i>arba</i> Audimas kartu su dažymu arba padengimu
60 skirsnis	Megztinės arba nertinės medžiagos	Natūralių ir (arba) cheminių kuokštelinių pluoštų verpimas arba cheminių gijų išspaudimas, abiem atvejais kartu su mezgimu <i>arba</i> Mezgimas kartu su dažymu arba flokavimu, arba padengimu <i>arba</i> Flokavimas kartu su dažymu arba padengimu <i>arba</i> Natūralaus pluošto verpalų dažymas kartu su mezgimu <i>arba</i> Sukimas arba tekstūravimas kartu su mezgimu, su sąlyga, kad panaudotų nesusuktų (netekstūruotų) siūlų vertė neviršija 47,5 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
61 skirsnis	Megzti arba nerti drabužiai ir jų priedai:	
	- Pagaminti susiuvant arba kitaip sujungiant du ar daugiau megztų ar nertų medžiagų gabalus, kurie buvo sukirpti pagal formą	Mezgimas ir produkto užbaigimas (įskaitant sukirpimą) ⁽⁷⁴⁾⁽⁷⁵⁾

⁷⁰ Šios medžiagos gali būti naudojamos tik audiniams, naudojamiems popieriaus gamybos mechaniniuose įrenginiuose, gaminti.

⁷¹ Šios medžiagos gali būti naudojamos tik audiniams, naudojamiems popieriaus gamybos mechaniniuose įrenginiuose, gaminti.

⁷² Šios medžiagos gali būti naudojamos tik audiniams, naudojamiems popieriaus gamybos mechaniniuose įrenginiuose, gaminti.

⁷³ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	arba numegzti (nunerti) reikiamos formos	
	- Kiti	Natūralių ir (arba) cheminių kuokštelinių pluoštų verpimas arba cheminių gijinių siūlų išspaudimas, abiem atvejais kartu su mezgimu (pagal formą megzti gaminiai) arba Natūralaus pluošto verpalų dažymas kartu su mezgimu (pagal formą megzti gaminiai) ⁽⁷⁶⁾
ex 62 skirsnis	Drabužiai ir jų priedai, išskyrus megztus arba nertus; išskyrus:	Audimas kartu su produkto užbaigimu (įskaitant sukirpimą) arba Produkto užbaigimas po marginimo kartu su mažiausiai dviem paruošiamosiomis arba baigiamosiomis operacijomis (pavyzdžiui, plovimu, balinimu, merserizavimu, terminiu fiksavimu, šiaušimu, kalandravimu, apdorojimu netraukumui, permanentiniu užbaigimu, dekatavimu, įmirkymu, taisymu ir mazgų paslėpimu), jei panaudoto nemarginto audinio vertė neviršija 47,5 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis ⁽⁷⁷⁾⁽⁷⁸⁾
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 ir ex 6211	Moterų, mergaičių drabužiai ir kūdikių drabužėliai bei kūdikių drabužėlių priedai, išsiuvinėti	Audimas kartu su produkto užbaigimu (įskaitant sukirpimą) arba Gamyba iš neišsiuvinėto audinio, jei panaudoto neišsiuvinėto audinio vertė neviršija 40 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis ⁽⁷⁹⁾
ex 6210 ir ex 6216	Ugniai atspari įranga, pagaminta iš audinių, padengtų aliumininto poliesterio folija	Audimas kartu su produkto užbaigimu (įskaitant sukirpimą) arba Padengimas su sąlyga, kad nepadengto audinio vertė neviršija 40 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis, kartu su produkto užbaigimu (įskaitant sukirpimą) ⁽⁸⁰⁾
ex 6212	Megztos ar nertos liemenėlės, juosmenėlės, korsetai, petnešos, kojinių juostos, keliaraiščiai ir panašūs dirbiniai bei jų dalys	
	- Pagaminti susiuvant arba kitaip sujungiant du ar daugiau megztų ar nertų medžiagų gabalus, kurie buvo sukirpti pagal formą arba numegzti (nunerti) reikiamos formos	Mezgimas ir produkto užbaigimas (įskaitant sukirpimą) ⁽⁸¹⁾⁽⁸²⁾
	- Kiti	Natūralių ir (arba) cheminių kuokštelinių pluoštų verpimas arba cheminių gijinių siūlų

⁷⁴ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁷⁵ Žr. 7 įvadinę pastabą.

⁷⁶ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁷⁷ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁷⁸ Žr. 7 įvadinę pastabą.

⁷⁹ Žr. 7 įvadinę pastabą.

⁸⁰ Žr. 7 įvadinę pastabą.

⁸¹ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁸² Žr. 7 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
		išspaudimas, abiem atvejais kartu su mezgimu (pagal formą megzti gaminiai) <i>arba</i> Natūralaus pluošto verpalų dažymas kartu su mezgimu (pagal formą megzti gaminiai) ⁽⁸³⁾
6213 ir 6214	Nosinės, šaliai, kaklaskarės, šalikai, skraistės, vualiai ir panašūs dirbiniai:	
	- Išsiuvinėti	Audimas kartu su produkto užbaigimu (įskaitant sukirpimą) <i>arba</i> Gamyba iš neišsiuvinėto audinio, jei panaudoto neišsiuvinėto audinio vertė neviršija 40 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis ⁽⁸⁴⁾ <i>arba</i> Produkto užbaigimas po marginimo kartu su mažiausiai dviem paruošiamosiomis arba baigiamosiomis operacijomis (pavyzdžiui, plovimu, balinimu, merserizavimu, terminiu fiksavimu, šiaušimu, kalandravimu, apdorojimu netraukumui, permanentiniu užbaigimu, dekativimu, įmirkymu, taisymu ir mazgų paslėpimu), jei panaudoto nemarginto audinio vertė neviršija 47,5 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis ⁽⁸⁵⁾⁽⁸⁶⁾
	- Kiti	Audimas kartu su produkto užbaigimu (įskaitant sukirpimą) <i>arba</i> Produkto užbaigimas po marginimo kartu su mažiausiai dviem paruošiamosiomis arba baigiamosiomis operacijomis (pavyzdžiui, plovimu, balinimu, merserizavimu, terminiu fiksavimu, šiaušimu, kalandravimu, apdorojimu netraukumui, permanentiniu užbaigimu, dekativimu, įmirkymu, taisymu ir mazgų paslėpimu), jei panaudoto nemarginto audinio vertė neviršija 47,5 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis ⁽⁸⁷⁾⁽⁸⁸⁾
6217	Kiti gatavi drabužių priedai; drabužių arba drabužių priedų dalys, išskyrus priskiriamas 6212 pozicijai:	
	- Išsiuvinėti	Audimas kartu su produkto užbaigimu (įskaitant sukirpimą) <i>arba</i> Gamyba iš neišsiuvinėto audinio, jei panaudoto neišsiuvinėto audinio vertė neviršija 40 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis ⁽⁸⁹⁾
	- Ugniai atspari įranga, pagaminta iš audinių, padengtų aliumininto poliesterio folija	Audimas kartu su produkto užbaigimu (įskaitant sukirpimą) <i>arba</i> Padengimas su sąlyga, kad nepadengto audinio vertė neviršija 40 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis, kartu su produkto užbaigimu (įskaitant sukirpimą) ⁽⁹⁰⁾

⁸³ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁸⁴ Žr. 7 įvadinę pastabą.

⁸⁵ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁸⁶ Žr. 7 įvadinę pastabą.

⁸⁷ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁸⁸ Žr. 7 įvadinę pastabą.

⁸⁹ Žr. 7 įvadinę pastabą.

⁹⁰ Žr. 7 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	- Įdėklai apykaklėms ir rankogaliams, iškirpti	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 40 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
	- Kiti	Audimas kartu su produkto užbaigimu (įskaitant sukirpimą) ⁽⁹¹⁾
ex 63 skirsnis	Kiti gatavi tekstilės dirbiniai; rinkiniai; dėvėti drabužiai ir dėvėti tekstilės dirbiniai; skudurai; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
6301–6304	Antklodės, kelioniniai pledai, lovos skalbiniai ir pan.; užuolaidos ir pan.; kiti patalpų įrengimui skirti dirbiniai:	
	- Iš veltinio, iš neaustinių medžiagų	Cheminių pluoštų išspaudimas arba natūralių pluoštų naudojimas, abiem atvejais kartu su neaustinių medžiagų technologija, įskaitant daigstymą ir produkto užbaigimą (įskaitant sukirpimą) ⁽⁹²⁾
	- Kiti:	
	-- Išsiuvinėti	Audimas arba mezgimas kartu su produkto užbaigimu (įskaitant sukirpimą) ⁹³ arba Gamyba iš neišsiuvinėto audinio, jei panaudoto neišsiuvinėto audinio vertė neviršija 40 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis ⁽⁹⁴⁾
	-- Kiti	Audimas arba mezgimas kartu su produkto užbaigimu (įskaitant sukirpimą)
6305	Maišai ir krepšiai, naudojami prekėms pakuoti	Cheminių pluoštų išspaudimas arba natūralių ir (arba) cheminių kuokštelių pluoštų verpimas kartu su audimu arba mezgimu ir produkto užbaigimu (įskaitant sukirpimą) ⁽⁹⁵⁾
6306	Dirbiniai iš brezento, tentai ir markizės; palapinės; laivų, burlenčių arba antžeminio transporto priemonių burės; stovyklavimo įranga:	
	- Iš neaustinės medžiagos	Cheminių pluoštų arba natūralių pluoštų išspaudimas, abiem atvejais kartu su neaustinių medžiagų technologijomis, įskaitant daigstymą
	- Kiti	Audimas kartu su produkto užbaigimu (įskaitant sukirpimą) ⁽⁹⁶⁾⁽⁹⁷⁾ arba Padengimas su sąlyga, kad nepadengto audinio vertė neviršija 40 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis, kartu su produkto užbaigimu (įskaitant sukirpimą)
6307	Kiti gatavi dirbiniai, įskaitant drabužių iškarpas	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 40 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis

⁹¹ Žr. 7 įvadinę pastabą.

⁹² Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁹³ Žr. 7 įvadinę pastabą.

⁹⁴ Žr. 7 įvadinę pastabą.

⁹⁵ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁹⁶ Dėl specialiųjų reikalavimų gaminiams, pagamintiems iš tekstilės medžiagų mišinio, žr. 6 įvadinę pastabą.

⁹⁷ Žr. 7 įvadinę pastabą.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	(lekalus)	
6308	Audinių ir verpalų rinkiniai su priedais arba be priedų, skirti kilimėlių, gobelenų, siuvinėtų staltiesių ar servetėlių arba panašių tekstilės dirbinių gamybai, supakuoti į mažmeninei prekybai skirtas pakuotes	Kiekvienas rinkinio vienetas turi atitikti jam taikomą prekių kilmės taisyklę, kuri jam būtų taikoma, jei jis nebūtų įtrauktas į rinkinį. Tačiau neturintys kilmės statuso dirbiniai gali įeiti į rinkinį, jeigu jų bendra vertė neviršija 25 % rinkinio gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 64 skirsnis	Avalynė, getrai ir panašūs dirbiniai; tokių dirbinių dalys; išskyrus:	Gamyba bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų, išskyrus batviršius, pritvirtintus prie vidpadžių ar kitų padų komponentų, priskiriamų 6406 pozicijai
6406	Avalynės dalys (įskaitant batviršius, pritvirtintus arba nepritvirtintus prie padų, išskyrus išorinius padus); išimami vidpadžiai, pakulnės ir panašūs dirbiniai; getrai, antblauzdžiai ir panašūs dirbiniai bei jų dalys	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
65 skirsnis	Galvos apdangalai ir jų dalys	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
66 skirsnis	Skėčiai, skėčiai nuo saulės, lazdos, lazdos-sėdynės, vytiniai, botagai ir jų dalys;	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
67 skirsnis	Paruoštos naudoti plunksnos ir pūkai bei dirbiniai iš plunksnų arba iš pūkų; dirbtinės gėlės; dirbiniai iš žmonių plaukų	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
ex 68 skirsnis	Dirbiniai iš akmens, gipso, cemento, asbesto, žėručio arba panašių medžiagų, išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 6803	Dirbiniai iš skalūnų arba iš aglomeruotų skalūnų	Gamyba iš apdorotų skalūnų
ex 6812	Asbesto dirbiniai; mišinių, daugiausia sudarytų iš asbesto arba iš asbesto ir magnio karbonato, dirbiniai	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų
ex 6814	Žėručio dirbiniai, įskaitant aglomeruotą arba regeneruotą žėrutį, pritvirtintą prie popieriaus, kartono arba kitų medžiagų pagrindo	Gamyba iš apdoroto žėručio (įskaitant aglomeruotą arba regeneruotą žėrutį)
69 skirsnis	Keramikos dirbiniai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 70 skirsnis	Stiklas ir stiklo dirbiniai, išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
7006	Stiklas, priskiriamas 7003, 7004 arba 7005 pozicijai, išlenktas, apdorotomis briaunomis, graviruotas, pragręžtas,	
	- Pusiau laidus stiklo plokštės substratas, padengtas dielektrine plona plėvele pagal SEMII standartus ⁹⁸	Gamyba iš nepadengto stiklo plokštės substrato, priskiriamo 7006 pozicijai
	– Kiti	Gamyba iš medžiagų, priskiriamų 7001 pozicijai
7010	Didbuteliai, buteliai, flakonai, stiklainiai, ašoti indai, buteliukai, ampulės ir kitos stiklinės talpyklos, naudojamos prekėms gabenti arba pakuoti; konservavimo stiklainiai; stikliniai kamščiai, dangteliai ir kiti uždarymo reikmenys	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Stiklo dirbinių raižymas, jeigu neraižytų stiklo dirbinių vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
7013	Stiklo dirbiniai, naudojami stalui serviruoti, virtuvėje, tualetui, biure, interjerams dekoruoti arba turintys panašią paskirtį (išskyrus dirbinius, priskiriamus 7010 arba 7018 pozicijai)	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Stiklo dirbinių raižymas, jeigu neraižytų stiklo dirbinių vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis <i>arba</i> Rankų darbo pūsto stiklo dirbinių rankinis dekoravimas (išskyrus šilkografiją), jei panaudotų rankų darbo pūsto stiklo dirbinių bendra vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 71 skirsnis	Gamtiniai arba dirbtiniu būdu išauginti perlai, brangakmeniai arba pusbrangiai akmenys, taurieji metalai, metalai, plakiruoti tauriuoju metalu, bei jų dirbiniai; dirbtinė bižuterija; monetos, išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
7106, 7108 ir 7110	Taurieji metalai:	
	- Neapdoroti	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų, išskyrus 7106, 7108 ir 7110 pozicijas <i>arba</i> Elektrolitiniu, terminiu arba cheminiu būdu atskirtų tauriųjų metalų, priskiriamų 7106, 7108 arba 7110 pozicijai, <i>arba</i> Tauriųjų metalų, priskiriamų 7106, 7108 arba 7110 pozicijai, sulydymas ir (arba) legiravimas vienu su kitais arba su netauriaisiais metalais
	- Pusiau apdoroti arba miltelių pavidalo	Gamyba iš neapdorotų tauriųjų metalų
ex 7107, ex 7109 ir ex 7111	Metalai, plakiruoti tauriaisiais metalais, pusiau	Gamyba iš metalų, plakiruotų tauriaisiais metalais, neapdorotų

⁹⁸

SEMII – Puslaidininkių įrangos ir medžiagų institutas.

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	apdoroti	
7115	Kiti dirbiniai iš tauriojo metalo arba iš metalo, plakiruoto taurioju metalu	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
7117	Dirbtinė bižuterija	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba iš netauriojo metalo dalių, nepadengtų ar neplakiruotų tauriaisiais metalais, jei visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 72 skirsnis	Geležis ir plienas; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
7207	Geležies arba nelegiruotojo plieno pusgaminiai	Gamyba iš medžiagų, priskiriamų 7201, 7202, 7203, 7204, 7205 arba 7206 pozicijai
7208–7216	Plokšti valcavimo produktai, juostos ir strypai, kampuočiai, fasoniniai ir specialieji profiliai iš geležies arba iš nelegiruotojo plieno	Gamyba iš luitų arba kitų pirminių formų arba pusgaminių, priskiriamų 7206 arba 7207 pozicijai
7217	Viola iš geležies arba iš nelegiruotojo plieno	Gamyba iš pusiau apdirbtų medžiagų, priskiriamų 7207 pozicijai
7218 91 ir 7218 99	Pusgaminiai	Gamyba iš medžiagų, priskiriamų 7201, 7202, 7203, 7204, 7205 pozicijai arba 7218 10 subpozicijai
7219–7222	Plokšti valcavimo produktai, strypai ir juostos, kampuočiai, fasoniniai profiliai ir specialieji profiliai iš nerūdijančio plieno	Gamyba iš luitų ar kitų pirminių formų arba pusgaminių, priskiriamų 7218 pozicijai
7223	Viola iš nerūdijančio plieno	Gamyba iš pusiau apdirbtų medžiagų, priskiriamų 7218 pozicijai
7224 90	Pusgaminiai	Gamyba iš medžiagų, priskiriamų 7201, 7202, 7203, 7204, 7205 pozicijai arba 7224 10 subpozicijai
7225–7228	Plokšti valcavimo produktai, karštai valcuoti strypai ir juostos, netaisyklingai suvyniotų ritinių pavidalo; kampuočiai, fasoniniai profiliai ir specialieji profiliai iš kito legiruotojo plieno; tuščiaviduriai gręžimo strypai ir juostos iš legiruotojo arba iš nelegiruotojo plieno	Gamyba iš luitų ar kitų pirminių formų arba pusgaminių, priskiriamų 7206, 7207, 7218 arba 7224 pozicijai
7229	Viola iš kito legiruotojo plieno	Gamyba iš pusiau apdirbtų medžiagų, priskiriamų 7224 pozicijai
ex 73 skirsnis	Gaminiai iš geležies arba iš plieno; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
ex 7301	Lakštinės atraminės konstrukcijos	Gamyba iš medžiagų, priskiriamų 7207 pozicijai
7302	Geležinkelių ir tramvajų bėgių konstrukcijų sudedamosios dalys iš geležies arba iš plieno: bėgiai, gretbėgiai ir krumpliniai bėgiai, iešmų plunksnos, aklinių sankirtų kryžmės, iešmų smailės ir kitos kryžmės, pabėgiai (kryžminiai žuoliai),	Gamyba iš medžiagų, priskiriamų 7206 pozicijai

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	sandūrinės tvarslės, bėgių guoliai, bėgių guolių pleištai, atraminės plokštės, pamatinės plokštės, bėgių sąvaržos, padėklinės plokštės, žuoliai ir kitos bėgių sujungimo arba tvirtinimo detalės	
7304, 7305 ir 7306	Vamzdžiai, vamzdeliai ir tuščiaviduriai profiliai iš geležies (išskyrus ketų) arba iš plieno	Gamyba iš medžiagų, priskiriamų 7206, 7207, 7208, 7209, 7210, 7211, 7212, 7218, 7219, 7224 arba 7224 pozicijai
ex 7307	Vamzdžių arba vamzdelių jungiamosios detalės (fitingai) iš nerūdijančio plieno	Kaltinių ruošinių tekinimas, gręžimas, praplatinimas, įsrieginimas, šerpetų pašalinimas ir šlifavimas smėlio srove, jeigu bendra kaltinių ruošinių vertė neviršija 35 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
7308	Metalinės konstrukcijos (išskyrus surenkamuosius statinius, priskiriamus 9406 pozicijai) ir metalinių konstrukcijų dalys (pavyzdžiui, tiltai ir tiltų sekcijos, šliuzų vartai, bokštai, ažūriniai stiebai, stogai, stogų konstrukcijų karkasai, durys ir langai bei jų rėmai, durų slenksčiai, langinės, baliustrados, atramos ir kolonos) iš geležies arba iš plieno; plokštės, strypai, kampuočiai, fasoniniai profiliai, specialieji profiliai, vamzdžiai ir panašūs gaminiai, paruošti naudoti statybinėse konstrukcijose, iš geležies arba iš plieno	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau suvirintieji kampuočiai, fasoniniai profiliai ir specialieji profiliai, priskiriami 7301 pozicijai, negali būti naudojami
ex 7315	Apsaugos nuo slydimo grandinės	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų, priskiriamų 7315 pozicijai, vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 74 skirsnis	Varis ir vario dirbiniai; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
7403	Neapdorotas rafinuotasis varis ir neapdoroti vario lydiniai	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų
75 skirsnis	Nikelis ir nikelio gaminiai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
ex 76 skirsnis	Aliuminis ir aliuminio dirbiniai; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
7601	Neapdorotas aliuminis	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų
7607	Aliumininė folija (su atspaudais ar įspaudais arba be atspaudų ir įspaudų, su popieriaus, kartono, plastikų ar panašių medžiagų pagrindu arba be pagrindo), kurios storis (neįskaitant jokio pagrindo storio) ne didesnis kaip 0,2 mm	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų ir 7606 pozicijai
77 skirsnis	Rezervuota galimam būsimam naudojimui Suderintoje sistemoje	
ex 78 skirsnis	Švinas ir švino gaminiai,	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	išskyrus:	
7801	Neapdorotas švinas:	
	- Rafinuotasis švinas	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų
	- Kiti	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau negali būti naudojamos atliekos ir laužas, priskiriami 7802 pozicijai
79 skirsnis	Cinkas ir jo gaminiai:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
80 skirsnis	Alavas ir jo gaminiai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų
81 skirsnis	Kiti netaurieji metalai; kermetai; gaminiai iš šių medžiagų	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų
ex 82 skirsnis	Įrankiai, padargai, peiliai, šaukštai ir šakutės iš netauriųjų metalų; jų dalys iš netauriųjų metalų; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8206	Įrankiai, priskiriami ne mažiau kaip dviem pozicijoms, esančioms intervale nuo 8202 iki 8205, sukomplektuoti į rinkinius, skirtus mažmeninei prekybai	Gamyba iš medžiagų, priskiriamų bet kuriai pozicijai, išskyrus medžiagas, priskiriamas 8202–8205 pozicijoms. Tačiau įrankiai, priskiriami 8202–8205 pozicijoms, gali būti įtraukti į rinkinius, jei jų vertė neviršija 15 % rinkinio gamintojo kainos EXW sąlygomis
8211	Peiliai su pjovimo geležtėmis, dantytomis arba nedantytomis (įskaitant šakelių pjaustymo arba genėjimo peilius), išskyrus peilius, priskiriamus 8208 pozicijai, ir jų geležtės	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau peilių geležtės ir rankenos iš netauriųjų metalų gali būti naudojamos
8214	Kiti pjovimo įrankiai (pavyzdžiui, plaukų kirpimo mašinėlės, mėsininkų arba virtuvės kirviai, kapoklės, mėsmalių peiliukai, peiliai popieriui pjaustyti); manikiūro arba pedikiūro rinkiniai ir įrankiai (įskaitant nagų dildeles)	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau rankenos iš netauriųjų metalų gali būti naudojamos
8215	Šaukštai, šakutės, samčiai, putų graibštai, torto mentelės, žuvų peiliai, sviesto peiliai, cukraus žnyplės ir panašūs virtuvės arba stalo įrankiai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau rankenos iš netauriųjų metalų gali būti naudojamos
ex 83 skirsnis	Įvairūs dirbiniai iš netauriųjų metalų; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 8302	Kiti aptaisai, tvirtinimo ir montavimo įtaisai bei panašūs dirbiniai, skirti pastatų įrangai, ir automatinės durų sklendės	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau kitos medžiagos, priskiriamos 8302 pozicijai, gali būti naudojamos, jei jų bendra vertė neviršija 20 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 8306	Statulėlės ir kiti dekoratyviniai dirbiniai, pagaminti iš netauriųjų metalų	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau kitos medžiagos, priskiriamos 8306 pozicijai, gali būti naudojamos, jei jų bendra vertė neviršija 30 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 84 skirsnis	Branduoliniai reaktoriai, katilai, mašinos ir	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	mechaniniai įrenginiai; jų dalys; išskyrus:	<i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8401	Branduoliniai reaktoriai; nepanaudoti (neapšvitinti) branduolinių reaktorių kuro elementai (kasetės); izotopų atskyrimo įrenginiai ir aparatūra	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8407	Stūmokliniai vidaus degimo varikliai su kibirkštiniu uždegimu ir grįžtamai slenkamuoju arba rotaciniu stūmoklio judėjimu	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8408	Stūmokliniai vidaus degimo varikliai su slėginiu uždegimu (dyzeliniai arba pusiau dyzeliniai varikliai)	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8427	Šakiniai krautuvai; kitos gamyklose naudojamos važiuoklės su kėlimo arba pernešimo įtaisais	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8482	Rutuliniai arba ritininiai guoliai	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 85 skirsnis	Elektros mašinos ir įranga bei jų dalys; garso įrašymo ir atkūrimo aparatai, televizijos vaizdo ir garso įrašymo ir atkūrimo aparatai, šių gaminių dalys ir reikmenys; išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8501, 8502	Elektros varikliai ir generatoriai; Elektros generatoriniai agregatai ir vieninkariai elektros keitikliai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų ir 8503 pozicijai <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8513	Nešiojamieji elektriniai žibintai, maitinami iš nuosavojo elektros energijos šaltinio (pavyzdžiui, sausųjų baterijų, akumuliatorių, magnetų), apšvietimo įrangą, priskiriamą 8512 pozicijai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8519	Garso įrašymo arba atkūrimo aparatai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų ir 8522 pozicijai <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8521	Vaizdo įrašymo arba atkūrimo aparatai, sumontuoti arba nesumontuoti su imtuviniais vaizdo derintuvais (tiuneriais)	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų ir 8522 pozicijai <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8523	Parengtos naudoti neįrašytos garso įrašų arba kitų įrašų laikmenos, išskyrus	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	gaminius, klasifikuojamus 37 skirsnyje	
8525	Radijo arba televizijos laidų perdavimo aparatūra, su priėmimo arba garso įrašymo ar atkūrimo aparatūra arba be jos; televizijos kameros, skaitmeniniai fotoaparatai ir kitos vaizdo kameros su vaizdo įrašymo įrenginiu	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų ir 8529 pozicijai <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8526	Radariai, radionavigaciniai ir nuotolinio valdymo radijo bangomis aparatai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų ir 8529 pozicijai <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8527	Radijo laidų priėmimo aparatūra, su kuria kartu viename korpuse sumontuota arba nesumontuota garso įrašymo ar garso atkūrimo aparatūra arba laikrodis	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų ir 8529 pozicijai <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8528	Monitoriai ir projektoriai, be televizinio signalo priėmimo aparatūros; televizinio signalo priėmimo aparatūra, su radijo imtuvais arba su garso ar vaizdo įrašymo arba atkūrimo aparatais arba be jų	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų ir 8529 pozicijai <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8535–8537	Elektros aparatūra, naudojama elektros grandinėms įjungti, išjungti, perjungti ar apsaugoti, taip pat elektros grandinėms prijungti arba sujungti; šviesolaidžių, šviesolaidžių grįžčių arba kabelių jungtys; skydai, plokštės, pultai, stendai, skirstomosios spintos ir kiti konstrukcijų pagrindai, naudojami elektros srovei valdyti arba paskirstyti	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų ir 8538 pozicijai <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8540 11 ir 8540 12	Katodinių spindulių kineskopai, įskaitant katodinių spindulių vaizdo monitorių kineskopus	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8542 31–8542 33 ir 8542 39	Monolitiniai integriniai grandynai	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis <i>arba</i> Difuzija, kurioje integriniai grandynai yra formuojami ant puslaidininkio substrato, selektyviai įvedant atitinkamą difuzantą, surenkama ir (arba) išbandoma trečiojoje šalyje
8544	Izoliuotieji (įskaitant emaliuotuosius arba anoduotuosius) laidai, kabeliai (įskaitant bendraašius kabelius) ir kiti izoliuotieji elektros laidininkai, su pritvirtintomis jungtimis	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	arba be jų; šviesolaidžių kabeliai, sudaryti iš atskirų aptrauktų šviesolaidžių, sumontuoti arba nesumontuoti kartu su elektros laidininkais, su pritvirtintomis jungtimis arba be jų	
8545	Angliniai elektrodai, angliniai šepetėliai, lempų angliukai, baterijų angliukai ir kiti grafito arba kiti anglies dirbiniai, turintys metalo arba jo neturintys, skirti naudoti elektrotechnikoje	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8546	Elektros izoliatoriai iš bet kurių medžiagų	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8547	Elektros mašinų, aparatų arba įrangos izoliaciniai įtaisai, išskyrus izoliatorius, priskiriamus 8546 pozicijai, pagaminti vien tik iš izoliacinių medžiagų, neįskaitant smulkių metalinių detalių (pavyzdžiui, lizdų su sriegiais), įdėtų formavimo metu ir skirtų tik dirbiniui surinkti; elektros grandinių izoliaciniai vamzdeliai ir jų jungtys, pagaminti iš netauriųjų metalų, padengtų izoliacinėmis medžiagomis	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8548	Galvaninių elementų, galvaninių baterijų ir elektros akumuliatorių atliekos ir laužas; išieškoti galvaniniai elementai, išieškotos galvaninės baterijos ir išieškoti elektros akumuliatoriai; mašinų arba aparatų elektros įrangos dalys, nenurodytos kitoje šio skirsnio vietoje	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
86 skirsnis	Geležinkelio arba tramvajaus lokomotyvai, riedmenys ir jų dalys; geležinkelių arba tramvajaus bėgių įrenginiai ir įtaisai bei jų dalys; visų rūšių mechaninė (įskaitant elektromechaninę) eismo signalizacijos įranga:	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 87 skirsnis	Antžeminio transporto priemonės, išskyrus geležinkelio arba tramvajaus riedmenis; jų dalys ir reikmenys; išskyrus:	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
8711	Motociklai (įskaitant mopedus) ir dviračiai su pagalbinais varikliais, su priekabomis arba be jų;	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų arba Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	priekabos	EXW sąlygomis
ex 88 skirsnis	Orlaiviai, erdvėlaiviai ir jų dalys, išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 8804	Rotošutai	Gamyba iš medžiagų, priskiriamų bet kuriai pozicijai, įskaitant kitas medžiagas, priskiriamas 8804 pozicijai <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
89 skirsnis	Laivai, valtyės ir plaukiojantieji įrenginiai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 90 skirsnis	Optikos, fotografijos, kinematografijos, matavimo, tikrinimo, tiksliųjų, medicinos arba chirurgijos prietaisai ir aparatai; jų dalys ir reikmenys, išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
9002	Aptaisyti lęšiai, prizmės, veidrodžiai ir kiti aptaisyti optiniai elementai iš bet kurių medžiagų, kurie yra prietaisų arba aparatų dalys ar priedai, išskyrus tokius elementus iš optiškai neapdoroto stiklo	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
9033	Mašinų, aparatų, prietaisų arba įrankių, priskiriamų 90 skirsniai, dalys ir reikmenys (nenurodyti kitoje šio skirsnio vietoje)	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
91 skirsnis	Laikrodžiai ir jų dalys	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
92 skirsnis	Muzikos instrumentai; šių dirbinių dalys ir reikmenys	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
93 skirsnis	Ginklai ir šaudmenys; jų dalys ir reikmenys	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 50 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
94 skirsnis	Baldai; patalynės reikmenys, čiužiniai, čiužinių karkasai, dekoratyvinės pagalvėlės ir panašūs kimštiniai baldų reikmenys; šviestuvai ir apšvietimo įranga, nenurodyti kitoje vietoje; šviečiantieji ženklai, šviečiančiosios iškabos ir panašūs dirbiniai; surenkamieji statiniai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 95 skirsnis	Žaislai, žaidimai ir sporto reikmenys; jų dalys ir reikmenys, išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
ex 9506	Golfo lazdos ir jų dalys	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų Tačiau grubiai apdoroti ruošiniai golfo lazdų galvučių gamybai gali būti naudojami

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
ex 96 skirsnis	Įvairūs pramonės dirbiniai, išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų <i>arba</i> Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
9601 ir 9602	Apdorotas dramblio kaulas, apdoroti kaulai, vėžlių šarvai, ragai, elnių ragai, koralai, perlamutras ir kitos gyvūninės raižybos medžiagos bei šių medžiagų dirbiniai (įskaitant dirbinius, pagamintus formavimo būdu). Apdorotos augalinės arba mineralinės raižybos medžiagos ir šių medžiagų dirbiniai; formuoti arba raižyti vaško, stearino, gamtinių lipų, gamtinių dervų dirbiniai arba dirbiniai iš modeliavimo pastų ir kiti formuoti arba raižyti dirbiniai, nenurodyti kitoje vietoje; nesukietinta želatina (išskyrus želatiną, priskiriamą 3503 pozicijai) ir dirbiniai iš nesukietintos želatinos	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų
9603	Šluotos, šepečiai (įskaitant šepečius – sudėtinės mašinų, prietaisų arba transporto priemonių dalis), rankiniai mechaniniai grindų šlavimo įtaisai be variklio, plaušinės šluotos ir plunksninės dulkių šluostės; mazgeliai ir kuokšteliai, paruošti naudoti šluotų arba šepečių gamyboje; dažymo pagalvėlės ir voleliai, valytuvai su gumos sluoksniu, skirti langų stiklams, šaligatviams ir pan. valyti (išskyrus valytuvus su guminiu velenėliu)	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
9605	Kelioniniai asmens tualetų, siuvimo, batų arba drabužių valymo rinkiniai	Kiekvienas rinkinio vienetas turi atitikti jam taikomą prekių kilmės taisyklę, kuri jam būtų taikoma, jei jis nebūtų įtrauktas į rinkinį. Tačiau neturintys kilmės statuso dirbiniai gali įeiti į rinkinį, jeigu jų bendra vertė neviršija 15 % rinkinio gamintojos kainos EXW sąlygomis
9606	Sagos, spraustukai, spausteliai ir kniedinės spraustės, sagų formos ir kitos šių dirbinių dalys; sagų ruošiniai	Gamyba: - iš medžiagų, priskiriamų bet kuriai kitai pozicijai negu produktas, ir - kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
9608	Tušinukai; rašymo priemonės ir žymekliai su antgaliais, pagamintais iš veltinio ir iš kitų akytųjų medžiagų; automatiniai plunksnakočiai, stilografai ir kiti plunksnakočiai; kopijavimo stilografai (rapidografai); automatiniai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų. Tačiau plunksnos arba plunksnų antgaliai, priskiriami tai pačiai pozicijai, gali būti naudojami

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
(1)	(2)	(3)
	pieštukai su išstumiamomis arba išslystančiomis šerdelėmis; plunksnakočių koteliai, pieštukų koteliai ir panašūs koteliai; dirbinių, išskyrus priskiriamus 9609 pozicijai, dalys (įskaitant antgalius ir spaustukus)	
9612	Rašomųjų mašinelių juostelės arba panašios juostelės, įmirkytos rašalu ar kitu būdu paruoštos atspaudams gauti, suvyniotos arba nesuvyniotos ant ričių, sudėtos arba nesudėtos į kasetes; antspaudų pagalvėlės, įmirkytos arba neįmirkytos rašalu, su dėžutėmis arba be jų	Gamyba: - iš medžiagų, priskiriamų bet kuriai kitai pozicijai negu produktas, ir - kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
9613 20	Kišeniniai žiebtuvėliai, užpildyti dujomis ir iš naujo užpildomi	Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų, priskiriamų 9613 pozicijai, bendra vertė neviršija 30 % produkto gamintojo kainos EXW sąlygomis
9614	Pypkės (įskaitant pypkių kaušelius) ir cigarų arba cigarečių kandikliai bei jų dalys	Gamyba iš bet kuriai pozicijai priskiriamų medžiagų
97 skirsnis	Meno kūriniai, kolekcionavimo objektai ir antikvariniai daiktai	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų

III PRIEDĖLIS

Judėjimo sertifikato EUR.1 blankas

1. EUR.1 judėjimo sertifikatai surašomi šio priedėlio pavyzdyje pateiktame blanke. Šis blankas spausdinamas viena ar daugiau kalbų, kuriomis sudarytas šis sprendimas. Sertifikatai surašomi viena iš šių kalbų ir pagal eksportuojančios valstybės teisės aktų nuostatas; jei pildoma ranka, rašoma rašalu didžiosiomis raidėmis.
2. Kiekvieno sertifikato matmenys – 210 x 297 mm; leistinasis ilgio nuokrypis – 5 mm mažiau arba 8 mm daugiau nei nustatyti matmenys. Naudojamas popierius turi būti baltos spalvos, skirtas rašyti, be mechaninių priemaišų ir sverti ne mažiau kaip 25 g/m². Sertifikato blankas turi būti su apsauginiu žalios spalvos atspaustu tinkleliu, kad būtų galima pastebėti bet kokį mechaniniu ar cheminiu būdu padarytą klastojimą.
3. Eksportuojančios valstybės gali pasilikti teisę spausdinti sertifikatus arba pavesti juos spausdinti patvirtintoms spaustuvėms. Pastaruoju atveju kiekviename sertifikate turi būti pateikta nuoroda į spaustuvės patvirtinimą. Kiekviename sertifikate privalo būti nurodytas spaustuvės pavadinimas ir adresas arba ženklas, pagal kurį būtų galima atpažinti spaustuvę. Taip pat turi būti išspausdintas arba neišspausdintas eilės numeris, pagal kurį galima būtų identifikuoti sertifikatą.

JUDĖJIMO SERTIFIKATAS

1. Eksportuotojas (<i>pavadinimas, tikslus adresas, šalis</i>)	EUR.1 Nr. A 000.000		
	Prieš pildydami šį blanką perskaitykite pastabas kitoje lapo pusėje		
3. Gavėjas (<i>pavadinimas, tikslus adresas, šalis</i>) (<i>Neprivaloma</i>)	2. Sertifikatas naudojamas lengvatinei prekybai tarp ir <i>(įrašykite atitinkamas šalis, šalių grupes arba teritorijas)</i>		
	4. Produktų kilmės šalis, šalių grupė arba teritorija	5. Paskirties šalis, šalių grupė arba teritorija	
6. Transportas (<i>Neprivaloma</i>)	7. Pastabos		
8. Prekės numeris; žymos ir numeriai; pakuočių skaičius ir rūšis ⁽¹⁾ ; prekių aprašymas	9. Bruto masė (kg) arba kitas matas (litrai, m ³ , kt.)	10. Sąskaitos faktūros (<i>neprivaloma</i>)	
11. MUITINĖS PATVIRTINIMAS Deklaracija patvirtinta Eksporto dokumentas ⁽²⁾ Blankas.....Nr. Muitinės įstaiga Išduodanti šalis ar teritorija Antspaudas Data <i>(Parašas)</i>	12. EKSPORTUOTOJO DEKLARACIJA Aš, toliau pasirašęs asmuo, deklaruojau, kad pirmiau nurodytos prekės atitinka šio sertifikato išdavimo sąlygas. Vieta ir data <i>(Parašas)</i>		

(1) Jeigu prekės nesuspaustuotos, atitinkamai nurodykite prekių skaičių arba pažymėkite „nepakuotos prekės“

(2) Pildykite tik kai reikalaujama pagal eksportuojančios šalies arba teritorijos taisykles

<p>13. Prašymas patikrinti (nurodyti adresatą):</p>	<p>14. Patikrinimo rezultatai</p>
<p>Prašome patikrinti šio sertifikato autentiškumą ir tikslumą</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;"><i>(Vieta ir data)</i></p> <p>Antspaudas</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;"><i>(Parašas)</i></p>	<p>Atliktas patikrinimas rodo, kad šis sertifikatas (*):</p> <p>☐ išduotas nurodytos muitinės įstaigos ir kad jame pateikta informacija yra teisinga.</p> <p>☐ neatitinka autentiškumo ir tikslumo reikalavimų (žr. pridėtas pastabas).</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;"><i>(Vieta ir data)</i></p> <p>Antspaudas</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;"><i>(Parašas)</i></p> <p>.....</p> <p>(*) Tinkamą langelį pažymėkite kryželiu (X).</p>

PASTABOS

1. Sertifikate negalima trinti arba rašyti žodžius vieną ant kito. Darant pakeitimus, neteisingi duomenys išbraukiami ir įrašomi reikiami pataisymai. Bet kokį pakeitimą turi pasirašyti sertifikatą užpildęs asmuo ir patvirtinti sertifikatą išduodančios šalies arba teritorijos muitinė.
2. Tarp įrašų sertifikate neturi būti palikta tarpų ir prieš kiekvieną įrašą turi būti nurodytas jo numeris. Įrašius paskutinį įrašą, brėžiama horizontali linija. Visas neužpildytas plotas perbraukiamas taip, kad jame daugiau nieko nebūtų galima įrašyti.
3. Prekės turi būti aprašytos remiantis prekybos praktika ir pakankamai išsamiai, kad jas būtų galima identifikuoti.

IV PRIEDĖLIS

Prašymas išduoti judėjimo sertifikatą EUR.1

1. Eksportuotojas (<i>pavadinimas, tikslus adresas, šalis</i>)	EUR.1 Nr. A 000.000	
	Prieš pildydami šį blanką perskaitykite pastabas kitoje lapo pusėje	
3. Gavėjas (<i>pavadinimas, tikslus adresas, šalis</i>) (<i>Neprivaloma</i>)	2. Prašymas išduoti sertifikatą, naudojamą lengvatinei prekybai tarp ir <i>(įrašykite atitinkamas šalis, šalių grupes arba teritorijas)</i>	
	4. Prekių kilmės šalis, šalių grupė arba teritorija	5. Paskirties šalis, šalių grupė arba teritorija
6. Transportas (<i>Neprivaloma</i>)	7. Pastabos	
8. Prekės numeris; ženklas ir numeris; pakuočių skaičius ir rūšis¹; prekių aprašymas	9. Bruto masė (kg) arba kitas matas (litrai, m³, kt.)	10. Sąskaitos faktūros (<i>Neprivaloma</i>)

(1) Jeigu prekės nesupakuotos, atitinkamai nurodykite prekių skaičių arba pažymėkite „nepakuotos prekės“.

V PRIEDĖLIS

Eksportuotojo deklaracija

Aš, toliau pasirašęs asmuo, kitoje lapo pusėje aprašytų prekių eksportuotojas,

PAREIŠKIU, kad prekės atitinka pridedamo sertifikato išdavimo sąlygas;

NURODAU toliau tokias aplinkybes, dėl kurių šios prekės atitinka pirmiau nurodytus reikalavimus:

.....
.....
.....
.....

PATEIKIU šiuos patvirtinamuosius dokumentus¹:

.....
.....
.....
.....

ĮSIPAREIGOJU atitinkamų institucijų prašymu pateikti visus patvirtinamuosius įrodymus, kurių gali prireikti šioms institucijoms išduodant pridėtą sertifikatą, ir įsipareigoju, jei reikia, sutikti, kad minėtos institucijos atliktų bet kokius mano apskaitos dokumentų ir pirmiau minėtų prekių gamybos procesų patikrinimus;

PRAŠAU išduoti pridedamą šioms prekėms skirtą sertifikatą.

.....

(Vieta ir data)

.....

(Parašas)

(1) Pavyzdžiui, importo dokumentai, judėjimo sertifikatai, gamintojo deklaracijos ir kt., kuriose nurodomi gamybai naudojami produktai arba prekės, kurios reeksportuojamos tokios pat būklės.

VI PRIEDĖLIS

SĄSKAITOS FAKTŪROS DEKLARACIJA

Sąskaitos faktūros deklaracija, kurios tekstas pateikiamas toliau, turi būti surašyta pagal išnašose nustatytus reikalavimus. Išnašų teksto pateikti nereikia.

Tekstas ispanų kalba

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera n° ...⁽¹⁾) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ...⁽²⁾.

Tekstas čekų kalba

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení ...⁽¹⁾) prohlašuje, že kromě zřetelně označených, mají tyto výrobky preferenční původ v ...⁽²⁾.

Tekstas danų kalba

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. ...⁽¹⁾), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ...⁽²⁾.

Tekstas vokiečių kalba

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr. ...⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anderes angegeben, präferenzbegünstigte ...⁽²⁾ Ursprungswaren sind.

Tekstas estų kalba

Kāesoleva dokumentīga hõlmatud toodete eksportija (tolliameti kinnitus nr. ...⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on ...⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul kui on selgelt näidatud teisiti.

Tekstas graikų kalba

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. ...⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ...⁽²⁾.

Tekstas anglų kalba

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No ...⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ...⁽²⁾ preferential origin.

Tekstas prancūzų kalba

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° ...⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ...⁽²⁾.

Tekstas italų kalba

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ...⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ...⁽²⁾.

Tekstas latvių kalba

Eksportētājs produktiem, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas pilnvara Nr. ...⁽¹⁾), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir priekšrocību izcelsme no ...⁽²⁾.

Tekstas lietuvių kalba

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (muitinės liudijimo Nr ...⁽¹⁾) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ...⁽²⁾ preferencinės kilmės prekės.

Tekstas vengrų kalba

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ...⁽¹⁾) kijelentem, hogy eltérő jelzés hiányában az áruk kedvezményes ...⁽²⁾ származásúak.

Tekstas maltiečių kalba

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana nru. ...⁽¹⁾) jiddikjara li, h'liief fejn indikat b'mod ċar li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali ...⁽²⁾.

Tekstas olandų kalba

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ...⁽¹⁾), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijk andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn ⁽²⁾.

Tekstas lenkų kalba

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr ...⁽¹⁾) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ...⁽²⁾ preferencyjne pochodzenie.

Tekstas portugalų kalba

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º ...⁽¹⁾), declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial ...⁽²⁾.

Tekstas slovėnų kalba

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št ...⁽¹⁾) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ...⁽²⁾ poreklo.

Tekstas slovakų kalba

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia ...⁽¹⁾) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ...⁽²⁾.

Tekstas suomių kalba

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa n:o ...⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita ⁽²⁾.

Tekstas švedų kalba

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr. ...⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ... ursprung ⁽²⁾.

Tekstas bulgarų kalba

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение № ...⁽¹⁾) декларира, че освен където е отбелязано друго, тези продукти са с ... преференциален произход ⁽²⁾.

Tekstas rumunų kalba

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală nr. ...⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ...⁽²⁾.

..... (3)

(Vieta ir data)

..... (4)

(Eksportuotojo parašas, papildomai aiškia rašysena turi būti nurodytas deklaraciją pasirašiusio asmens vardas ir pavardė

- (1) Kai sąskaitos faktūros deklaraciją surašo patvirtintasis eksportuotojas, šioje vietoje turi būti įrašytas patvirtintojo eksportuotojo leidimo numeris. Kai sąskaitos faktūros deklaraciją surašo ne patvirtintasis eksportuotojas, žodžiai skliausteliuose praleidžiami arba ši vieta paliekama tuščia.
- (2) Nurodoma produkto kilmė. Kai visos arba dalis sąskaitos faktūros deklaracijoje išvardytų prekių yra Seutos ir Meliljos kilmės, eksportuotojas privalo jas aiškiai nurodyti deklaracijoje, įrašydamas simbolį „CM“.
- (3) Šių nuorodų gali nebūti, jei informacija yra pačiame dokumente.
- (4) Tuo atveju, kai eksportuotojas neprivalo pasirašyti, atleidimas nuo parašo taip pat reiškia atleidimą nuo pasirašančiojo vardo ir pavardės nuorodos.

VII PRIEDĖLIS

LENGVATINĖS KILMĖS STATUSĄ TURINČIŲ PRODUKTŲ TIEKĖJO DEKLARACIJA

Aš, toliau pasirašęs asmuo, patvirtinu, kad šioje sąskaitoje faktūroje išvardytos prekės⁽¹⁾

pagamintos⁽²⁾ ir atitinka lengvatinės prekybos tarp AKR valstybių ir Europos Sąjungos kilmės taisyklės.

Įsipareigoju prireikus muitinei pateikti bet kokius šią deklaraciją pagrindžiančius patvirtinamuosius dokumentus.

.....⁽³⁾

.....⁽⁴⁾

.....⁽⁵⁾

Pastaba

Šis tekstas, tinkamai surašytas atsižvelgiant į toliau pateiktas išnašas, yra tiekėjo deklaracija. Išnašų teksto pateikti nereikia.

⁽¹⁾ - Jei tik kai kurios sąskaitoje faktūroje išvardytos prekės yra susijusios su šia deklaracija, jos turėtų būti aiškiai nurodytos arba pažymėtos, o tokia žyma deklaracijoje turėtų būti išdėstyta taip: „..... šioje sąskaitoje faktūroje išvardytos ir pažymėtospagamintos“

- Jei naudojama ne sąskaita faktūra arba priedas prie sąskaitos faktūros (žr. 32 straipsnio 3 dalį), vietoje žodžių „sąskaita faktūra“ turi būti nurodytas atitinkamo dokumento pavadinimas.

⁽²⁾ Europos Sąjunga, valstybė narė, EPS šalis arba UŠT. Jei nurodoma EPS šalis arba UŠT, turi būti pateikta nuoroda ir į Europos Sąjungos muitinės įstaigą, kurioje yra atitinkamas (-i) EUR.1, nurodant susijusio (-ių) sertifikato (-ų) numerį ir, jei įmanoma, atitinkamą susijusį muitinės įrašo numerį.

⁽³⁾ Vieta ir data

⁽⁴⁾ Vardas, pavardė ir pareigos bendrovėje

⁽⁵⁾ Parašas

VIII PRIEDĖLIS

LENGVATINĖS KILMĖS STATUSO NETURINČIŲ PRODUKTŲ TIEKĖJO DEKLARACIJA

Aš, toliau pasirašęs asmuo, patvirtinu, kad šioje sąskaitoje faktūroje išvardytos prekės⁽¹⁾

pagamintos⁽²⁾

jose panaudojant toliau išvardytas sudėtines dalis arba medžiagas, kurios neturi EPS, UŠT arba Europos Sąjungos kilmės statuso:

.....⁽³⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾

.....

.....

.....⁽⁶⁾

Įsipareigoju prirėikus muitinei pateikti bet kokius šią deklaraciją pagrindžiančius patvirtinamuosius dokumentus.

.....⁽⁷⁾⁽⁸⁾

.....⁽⁹⁾

Pastaba

Šis tekstas, tinkamai surašytas atsižvelgiant į toliau pateiktas išnašas, yra tiekėjo deklaracija. Išnašų teksto pateikti nereikia.

⁽¹⁾ - Jei tik kai kurios sąskaitoje faktūroje išvardytos prekės yra susijusios su šia deklaracija, jos turėtų būti aiškiai nurodytos arba pažymėtos, o tokia žyma deklaracijoje turėtų būti išdėstyta taip: „..... šioje sąskaitoje faktūroje išvardytos ir pažymėtospagamintos“

- Jei naudojama ne sąskaita faktūra arba priedas prie sąskaitos faktūros (žr. 32 straipsnio 3 dalį), vietoje žodžių „sąskaita faktūra“ turi būti nurodytas atitinkamo dokumento pavadinimas.

⁽²⁾ Europos Sąjunga, valstybė narė, EPS šalis arba UŠT.

⁽³⁾ Bet kuriuo atveju turi būti pateiktas aprašymas. Aprašymas turi būti tinkamas ir pakankamai išsamus, kad būtų galima nustatyti susijusių prekių tarifinę klasifikaciją.

⁽⁴⁾ Muitinė vertė turi būti nurodyta tik jei reikalaujama.

⁽⁵⁾ Kilmės šalis turi būti nurodyta tik jei reikalaujama. Nurodytina kilmė turi būti lengvatinė kilmė, visos kitos kilmės turi būti nurodytos kaip „trečiosios šalies“.

⁽⁶⁾ Jei tokios informacijos reikalaujama, prie atliktos perdirbimo operacijos aprašymo turi būti pridėtas šis tekstas: „ir su jomis buvo atliktos šios perdirbimo operacijos [Sajungoje] [valstybėje narėje] [EPS šalyje] [UŠT] []: ...“

⁽⁷⁾ Vieta ir data

⁽⁸⁾ Vardas, pavardė ir pareigos bendrovėje

⁽⁹⁾ Parašas

IX PRIEDĖLIS

Informacinis lapas

1. Šiame priede pateiktas informacinio lapo blankas naudojamas ir spausdinamas viena ar daugiau oficialių susitarimo, kuria jis sudarytas, kalbų ir vadovaujantis eksportuojančios valstybės vidaus teisės aktų nuostatomis. Informaciniai blankai pildomi viena iš tų kalbų; jei pildoma ranka, rašoma rašalu didžiosiomis raidėmis. Turi būti nurodytas serijos numeris (atspausdintas arba neatspausdintas), pagal kurį būtų galima juos identifikuoti.
2. Informacinio lapo matmenys – 210 x 297 mm; leistinasis ilgio nuokrypis – 5 mm mažiau arba 8 mm daugiau nei nustatyti matmenys. Naudojamas baltas rašomasis popierius be mechaninių priemaišų, sveriantis ne mažiau kaip 25 g/m².
3. Nacionaliniai administratoriai gali pasilikti teisę patys juos spausdinti arba leisti juos spausdinti jų patvirtintoms spaustuvėms. Pastaruoju atveju ant kiekvieno blanko turi būti nuoroda į tokį patvirtinimą. Kiekviename blanke nurodomas spaustuvės pavadinimas ir adresas arba ženklas, pagal kurį būtų galima atpažinti spaustuve.

EUROPOS SAJUNGA

1. Tiekėjas ⁽¹⁾		INFORMACINIS LAPAS skirta palengvinti JUDĖJIMO SERTIFIKATO išdavimą lengvatinei prekybai tarp		
2. Gavėjas ⁽¹⁾		EUROPOS SAJUNGOS ir UŠT		
3. Perdirbėjas ⁽¹⁾		4. Valstybė, kurioje atliktas apdorojimas arba perdirbimas		
6. Importo muitinės įstaiga ⁽¹⁾		5. Tarnybinės žymos		
7. Importo dokumentas ⁽²⁾ Blankas Nr. Serija Data				
Į PASKIRTIES VALSTYBES NARES IŠSIŪSTOS PREKĖS				
8. Žymos, numeriai, kiekis ir pakuotės rūšis		9. Suderinta prekių aprašymo ir kodavimo sistema pozicijos/subpozicijos numeris (SS kodas)		10. Kiekis ⁽³⁾
				11. Vertė ⁽⁴⁾
NAUDOTOS IMPORTUOTOS PREKĖS				
12. Suderinta prekių aprašymo ir kodavimo sistema pozicijos/subpozicijos numeris (SS kodas)		13. Kilmės šalis	14. Kiekis ⁽³⁾	15. Vertė ⁽²⁾⁽⁵⁾
16. Atlikto apdorojimo arba perdirbimo pobūdis				
17. Pastabos				
18. MUITINĖS PATVIRTINIMAS Deklaracija patvirtinta: Dokumentas: Blankas: Nr. Muitinės įstaiga Data: <p style="text-align: center;">Oficialus antspaudas</p> (Parašas)		19. TIĖKĖJO DEKLARACIJA Aš, toliau pasirašęs asmuo, patvirtinu, kad šioje pažymoje pateikta informacija yra teisinga. (Vieta) (Data) (Parašas)		

⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ Žr. išnašas kitoje lapo pusėje.

PRAŠYMAS PATIKRINTI	PATIKRINIMO REZULTATAI
Pasirašęs muitinės pareigūnas prašo patikrinti šio sertifikato informacijos autentiškumą ir tikslumą.	Atliktas patikrinimas rodo, kad šis sertifikatas ⁽¹⁾ : a) išduotas nurodytos muitinės įstaigos ir kad jame pateikta informacija yra teisinga. (*) b) neatitinka autentiškumo ir tikslumo reikalavimų (žr. pridėtas pastabas).(*)
..... (Vieta ir data) Oficialus antspaudas (Pareigūno parašas) (Vieta ir data) Oficialus antspaudas (Pareigūno parašas) (*) Nereikalinga išbraukti.

KRYŽMINĖS NUORODOS

- (1) Asmens vardas ir pavardė arba įmonės pavadinimas ir visas adresas.
- (2) Neprivaloma informacija.
- (3) Kg, hl, m³ arba kiti matavimo vienetai.
- (4) Laikoma, kad pakuotė ir joje esančios prekės sudaro vieną vienetą. Tačiau ši nuostata netaikoma pakuotėms, kurios nėra įprastinės pakuojamam gaminiui ir kurios turi išliekamąją naudojamąją vertę, nepaisant jų įpakavimo funkcijos.
- (5) Vertė turi būti nurodoma vadovaujantis nuostatomis dėl kilmės taisyklių.

X PRIEDĖLIS

PRAŠYMO TAIKYTI LEIDŽIANČIA NUKRYPTI NUOSTATA BLANKAS

1. KOMERCINIS GATAVO PRODUKTO APRAŠYMAS

1.1 Muitų klasifikacija (SS kodas)

2. KOMERCINIS KILMĖS STATUSO NETURINČIŲ MEDŽIAGŲ APRAŠYMAS

2.1 Muitų klasifikacija (SS kodas)

3. NUMATOMAS EKSPORTO Į SAJUNGA METINIS KIEKIS (IŠREIKŠTAS SVORIU, GAMINIŲ NR., METRAIS ARBA KITAIŠ VIENETAIS)

4. GATAVŲ PRODUKTŲ VERTĖ

5. KILMĖS STATUSO NETURINČIŲ MEDŽIAGŲ VERTĖ

6. KILMĖS STATUSO NETURINČIŲ MEDŽIAGŲ KILMĖ

7. PRIEŽASTYS, KODĖL NEGALIMA LAIKYTIS GATAVO PRODUKTO KILMĖS TAISYKLĖS

--

8. PRAŠOMA LEIDŽIANČIOS NUKRYPTI NUOSTATOS TRUKMĖ

Nuo (metai, mėnuo, diena) iki (metai, mėnuo, diena)

--

9. GALIMI POKYČIAI, DĖL KURIŲ BŪTŲ GALIMA IŠVENGTI POREIKIO TAIKYTI LEIDŽIANČIĄ NUKRYPTI NUOSTATĄ

--

10. INFORMACIJA APIE BENDROVĘ

Atitinkamos bendrovės kapitalo struktūra / Atliktų arba numatomų atlikti investicijų suma / Įdarbinto arba numatomo įdarbinti personalo skaičius

--

XI PRIEDĖLIS

PRAŠYMAS SUTEIKTI REGISTRUOTOJO EKSPORTUOTOJO STATUSA

<p>1. Eksportuotojo vardas, pavardė arba pavadinimas, tikslus adresas ir šalis (<i>nekonfidencialu</i>)</p>
<p>2. Kontaktiniai duomenys, įskaitant telefono ir fakso numerius, el. pašto adresą, jei jis yra (<i>konfidencialu</i>)</p>
<p>3. Veiklos aprašymas (nurodyti, ar pagrindinė veikla yra gamyba ar prekyba (<i>nekonfidencialu</i>)) ir, kai taikoma, technologinis procesas (<i>konfidencialu</i>).</p>
<p>4. Orientacinio pobūdžio prekių, kurios atitinka lengvatinio muitų tarifų režimo reikalavimus, aprašymas, įskaitant preliminarų keturių skaitmenų Suderintos sistemos pozicijų (arba skirsnių, kai parduodamos prekės priskiriamos daugiau kaip dvidešimčiai Suderintos sistemos pozicijų) sąrašą.</p>
<p>5. Eksportuotojo įsipareigojimas</p> <p>Toliau pasirašęs asmuo pareiškia, kad pirmiau pateikti duomenys yra teisingi ir:</p> <ul style="list-style-type: none">– patvirtina, kad jo registracija anksčiau nebuvo panaikinta, o jeigu ji buvo panaikinta, patvirtina, kad ištaisė padėtį, dėl kurios minėta registracija buvo panaikinta,– įsipareigoja surašyti pareiškimus apie prekių kilmę tik dėl prekių, kurios atitinka lengvatinio muitų tarifų režimo reikalavimus ir šiame priede toms prekėms nustatytas prekių kilmės taisykles,– įsipareigoja turėti tinkamus komercinės lengvatinio režimo reikalavimus atitinkančių prekių gamybos ir tiekimo apskaitos registrus ir saugoti juos ne mažiau kaip trejus metus nuo dienos, kurią surašytas pareiškimas apie prekių kilmę,– įsipareigoja sutikti su bet koku pareiškimų apie prekių kilmę teisingumo tikrinimu, įskaitant apskaitos

registrų patikrinimą ir Komisijos ar valstybių narių institucijų vizitus jo patalpose,

- įsipareigoja kreiptis su prašymu išbraukti jį iš registruotųjų eksportuotojų registro, jeigu jis nebeatitiktų sąlygų, taikomų prekių eksportui pagal šį sprendimą arba nebekeiktų eksportuoti minėtų prekių.

Vieta, data ir įgalioto pasirašančiojo asmens parašas; pareigos ir (arba) funkcijos

6. Eksportuotojo, susipažinusio su reikiama informacija, išankstinis sutikimas skelbti jo asmens duomenis internete

Toliau pasirašęs asmuo informuojamas, kad pateikta informacija gali būti saugoma Komisijos duomenų bazėje ir kad duomenys gali būti skelbiami visuomenei internete, išskyrus informaciją, kuri šiame prašyme nurodyta kaip konfidenciali. Asmuo sutinka, kad informacija būtų skelbiama ir pateikiama internete. Toliau pasirašęs asmuo gali atšaukti sutikimą, kad ši informacija būtų skelbiama internete, atsiųsdamas [el. laišką, laišką faksu ar raštu] šiuo adresu:

Vieta, data ir įgalioto pasirašančiojo asmens parašas; pareigos ir (arba) funkcijos

7. Tarnybiniam vyriausybės institucijos naudojimui skirtas langelis

Pareiškėjo registracijos numeris

Registracijos numeris: _____

Registracijos data _____

Galioja nuo _____

Parašas ir antspaudas _____

Svarbi pastaba pareiškėjo dėmesiui. Prašom atkreipti dėmesį, kad visi duomenys, nurodyti kaip nekonfidencialūs, bus įtraukti į visuomenei prieinamą duomenų bazę; duomenys, pažymėti kaip konfidencialūs, bus prieinami kompetentingoms Jūsų vyriausybėms institucijoms ir kompetentingoms Sąjungos bei jos valstybių narių institucijoms.

XII PRIEDĖLIS

PAREIŠKIMAS APIE PREKIŲ KILMĘ

Surašomas bet kuriuose komerciniuose dokumentuose, kuriuose nurodomas eksportuotojo vardas, pavardė arba pavadinimas ir tikslus adresas, gavėjas, prekių aprašymas ir išdavimo data [1]

Tekstas prancūzų kalba

L'exportateur (Numéro d'exportateur enregistré – excepté lorsque la valeur des produits originaires contenus dans l'envoi est inférieure à EUR 10.000 (2)) des produits couverts par le présent document déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle . . . (3) au sens des règles d'origine de la Décision d'association des pays et territoires d'outre-mer et que le critère d'origine satisfait est(4)

Tekstas anglų kalba

The exporter (Number of Registered Exporter – unless the value of the consigned originating products does not exceed EUR 10,000 (2)) of the products covered by this document declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of . . . preferential origin (3) according to rules of origin of the Decision on the association of the overseas countries and territories and that the origin criterion met is(4)

-
- (1) Reikia nurodyti, kai, vadovaujantis 51 straipsniu, pareiškimu apie prekių kilmę keičiamas kitas pareiškimas, ir visada paminėti pirminio pareiškimo apie prekių kilmę išdavimo datą.
 - (2) Kai pareiškimu apie prekių kilmę keičiamas kitas pareiškimas, minėtą pareiškimą surašantis paskesnis prekių turėtojas nurodo savo vardą, pavardę arba pavadinimą ir tikslų adresą kartu su pastaba „acting on the basis of the statement on origin made out by [name and full address of the exporter in the OCT], registered under the following number [Number of Registered Exporter of the exporter in the OCT]“.
 - (3) Nurodoma produktų kilmės šalis. Kai pareiškimas apie prekių kilmę visiškai arba iš dalies susijęs su Seutos ir Meliljos kilmės produktais pagal 67 straipsnį, eksportuotojas turi juos aiškiai nurodyti dokumente, kuriame surašomas pareiškimas, įrašydamas „CM“.
 - (4) Tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje gauti produktai: įrašyti raidę „P“; pakankamai apdoroti ar perdirbti produktai: įrašyti raidę „W“, po kurios pateikiamas eksportuoto produkto keturių skaitmenų Suderintos prekių aprašymo ir kodavimo sistemos pozicijos kodas (pvz., „W“ 9618); prireikus minėta nuoroda pakeičiama viena iš šių nuorodų: „EU cumulation“, „OCT cumulation“, „cumulation with EPA country“, „extended cumulation with country x“ arba „Cumul UE“, „cumul OCT“, „cumul avec pays APE“, „cumul étendu avec le pays x“.

XIII PRIEDĖLIS

PRODUKTAI, KURIEMS 8 STRAIPSNYJE NURODYTA KUMULIACIJA NETAIKOMA IKI 2015 M. SPALIO 1 D.

SS / KN kodas	Aprašymas
1701	Cukranendrių arba cukrinių runkelių cukrus ir chemiškai gryna sacharozė, kurių būvis kietas.
1702	Kiti cukrūs, įskaitant chemiškai gryną laktozę, maltozę, gliukozę ir fruktozę, kurių būvis kietas; cukrų sirupai, į kuriuos nepridėta aromatinių arba dažančiųjų medžiagų; dirbtinis medus, sumaišytas arba nesumaišytas su natūraliu medumi; karamelė (degintas cukrus).
Ex 1704 90, atitinkantis 1704 90 99	Konditerijos gaminiai iš cukraus, neturintys kakavos (išskyrus kramtomąją gumą); saldišaknės ekstraktas, kurio sudėtyje yra daugiau kaip 10 % masės sacharozės, bet nėra kitų medžiagų priedų; baltasis šokoladas; konditerinės masės, įskaitant marcipaną, tiesiogiai supakuotos į pakuotes, kurių neto masė ne mažesnė kaip 1 kg; pastilės ir žirmeliai nuo gerklės skausmo ir nuo kosulio; su cukraus apvalkalu (dražė); konditerijos gaminiai-guminukai ir konditerijos gaminiai iš drebučių, įskaitant vaisių pastas, turinčias konditerijos gaminių iš cukraus pavidalą; saldainiai iš virtos cukraus masės; kieti saldainiai iš cukraus ir sviesto („Irisai“); karamelės ir panašūs saldainiai; presuotos tabletės)
Ex 1806 10, atitinkantis 1806 10 30	Kakavos milteliai, kurių sudėtyje esanti sacharozė (įskaitant invertuotąjį cukrų, išreikštą sacharozės kiekiu) arba izogliukozė, išreikšta sacharozės kiekiu, sudaro ne mažiau kaip 65 %, bet mažiau kaip 80 % masės
Ex 1806 10, atitinkantis 1806 10 90	Kakavos milteliai, kurių sudėtyje esanti sacharozė (įskaitant invertuotąjį cukrų, išreikštą sacharozės kiekiu) arba izogliukozė, išreikšta sacharozės kiekiu, sudaro ne mažiau kaip 80 % masės
Ex 1806 20, atitinkantis 1806 20 95	Gaminiai, kuriuose yra kakavos, briketų, plytelių arba juostelių (batonėlių) pavidalo, kurių masė didesnė kaip 2 kg, taip pat skysti gaminiai, pastos, milteliai, granulės arba kito pavidalo gaminiai, sudėti į talpyklas arba tiesiogiai supakuoti į pakuotes ir kurių masė didesnė kaip 2 kg (išskyrus kakavos miltelius, gaminius, kurių sudėtyje yra ne mažiau kaip 18 % masės kakavos sviesto arba kurių sudėtyje yra ne mažiau kaip 25 % masės kakavos sviesto ir pieno riebalų; pieniško šokolado trupinius; šokolado aromatą turinčias glazūras; šokoladą ir šokolado produktus; konditerijos gaminius iš cukraus ir jų pakaitalus, pagamintus iš cukraus pakaitalų, turinčius kakavos; tepinius su kakava; gaminius su kakava, vartojamus gerimams gaminti)
Ex 1901 90, atitinkantis 1901 90 99	Maisto produktai iš miltų, kruopų, rupinių, krakmolo arba salyklo ekstrakto, kurių sudėtyje nėra kakavos arba kurių sudėtyje esanti kakava, iš kurios visiškai pašalinti riebalai, sudaro mažiau kaip 40 % masės, nenurodyti kitoje vietoje; maisto produktai iš prekių, 0401–0404 pozicijoms, kurių sudėtyje nėra kakavos arba kurių sudėtyje esanti kakava, iš kurios visiškai pašalinti riebalai, sudaro mažiau kaip 5 % masės, nenurodyti kitoje vietoje (išskyrus maisto produktus, kuriuose nėra pieno riebalų arba jų yra mažiau kaip 1,5 % pieno riebalų, 5 % sacharozės (įskaitant invertuotąjį cukrų) arba izogliukozės, 5 % gliukozės arba krakmolo; miltelių pavidalo maisto produktus iš prekių, priskiriamų 0401–0404 pozicijoms; maisto produktus kūdikiams, supakuotus į mažmeninei prekybai skirtas pakuotes; mišinius ir tešlas, skirtas kepinių, priskiriamų 1905 pozicijai, gamybai)
Ex 2101 12, atitinkantis 2101 12 98	Produktai, daugiausia sudaryti iš kavos (išskyrus kavos ekstraktus, esencijas ir koncentratų, taip pat produktus, daugiausia sudarytus iš šių ekstraktų, esencijų ir koncentratų)
Ex 2101 20, atitinkantis 2101 20 98	Produktai, daugiausia sudaryti iš arbatos arba matės (išskyrus arbatos arba matės ekstraktus, esencijas ir koncentratų, taip pat produktus, daugiausia sudarytus iš šių ekstraktų, esencijų ir koncentratų)
Ex 2106 90, atitinkantis 2106 90 59	Aromatizuoti arba dažyti cukraus sirupai (išskyrus izogliukozės, laktozės, gliukozės ir maltodekstrino sirupus)
Ex 2106 90, atitinkantis 2106 90 98	Maisto produktai, nenurodyti kitoje vietoje (išskyrus baltymų koncentratų ir tekstūruotas baltymines medžiagas; sudėtinius alkoholinius preparatus, vartojamus gerimams gaminti, išskyrus preparatus, daugiausia sudarytus iš kvapiųjų medžiagų; aromatizuotus arba dažytus cukraus sirupus; produktus, kuriuose yra ne mažiau kaip 1,5 % pieno riebalų; 5 % sacharozės arba izogliukozės, 5 % gliukozės arba krakmolo)
Ex 3302 10, atitinkantis 3302 10 29	Preparatai, kurių pagrindiniai komponentai yra kvapiosios medžiagos, skirti naudoti gerimų gamyboje, kurių sudėtyje yra visos gerimą charakterizuojančios kvapiosios medžiagos, kurių faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra nedidesnė kaip 0,5 % tūrio (išskyrus produktus, kurių sudėtyje yra ne mažiau kaip 1,5 % pieno riebalų, 5 % sacharozės arba izogliukozės, 5 % gliukozės arba krakmolo)

VII PRIEDAS

LAIKINAS LENGVATŲ PANAIKINIMAS

1 straipsnis

Lengvatų panaikinimo principai

1. Šio sprendimo 41 straipsnyje numatytos lengvatinės priemonės visiems arba tam tikriems UŠT kilmės produktams gali būti laikinai panaikintos, jeigu:
 - (a) sukčiaujama;
 - (b) pažeidžiamos produktų kilmės taisyklės ir su jomis susijusios procedūros, jų sistemingai nesilaikoma ar neužtikrinamas jų laikymasis;
 - (c) arba jeigu nevykdomas 2 dalyje ir VI priedo V antraštinėje dalyje nurodytas administracinis bendradarbiavimas, kurio reikia šio sprendimo 41–48 straipsniuose nurodytoms priemonėms įgyvendinti ir jų vykdymui kontroliuoti.
2. Siekiant vykdyti 1 dalyje nurodytą administracinį bendradarbiavimą, būtina, *inter alia*, kad UŠT:
 - (a) Komisijai pateiktų prekių kilmės taisyklėms įgyvendinti ir jų laikymuisi kontroliuoti būtina informaciją ir ją atnaujintų;
 - (b) padėtų Sąjungos valstybių narių muitinės funkcijas atliekančių institucijų prašymu atlikti vėlesnį kilmės įvertinimą ir laiku pateiktų rezultatus;
 - (c) atliktų arba pasirūpintų, kad būtų atlikti reikiami tyrimai siekiant nustatyti prekių kilmės taisyklių pažeidimus ir užkirsti jiems kelią;
 - (d) padėtų Sąjungai, leisdama Europos Komisijai, derinant veiksmus ir glaudžiai bendradarbiaujant su valstybių narių kompetentingomis institucijomis, savo teritorijoje organizuoti Sąjungos tyrimus, siekiant patikrinti dokumentų autentiškumą arba informacijos, kurios reikia šio sprendimo 41 straipsnyje nurodytoms lengvatoms suteikti, tikslumą;
 - (e) laikytųsi su kumuliacija susijusių produktų kilmės taisyklių, kaip nurodyta VI priedo 7–10 straipsniuose, arba užtikrintų, kad jų būtų laikomasi;
 - (f) padėtų Sąjungai atlikti elgesio patikrinimą, jei įtariamas su kilme susijęs sukčiavimas. Sukčiavimas gali būti įtariamas, jei produktų importas pagal šiame sprendime numatytas lengvatines priemones žymiai viršija įprastinį lengvatas gaunančios UŠT eksporto lygį.

2 straipsnis

Lengvatinių priemonių panaikinimas

1. Komisija gali laikinai panaikinti šiame sprendime numatytas lengvatines priemones visiems arba tam tikriems produktams, kurių kilmės šalis yra lengvatas gaunanti šalis, jei ji mano, kad yra pakankamai įrodymų, jog laikinas panaikinimas dėl šio priedo 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų priežasčių būtų pagrįstas, jeigu ji pirmiausia:
 - (a) konsultavosi su VIII priedo 10 straipsnyje nurodytu Komitetu vadovaudamasi 3 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka;
 - (b) kreipėsi į valstybes nares, kad jos imtųsi atsargumo priemonių, kurių reikia Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti ir (arba) užtikrinti, kad lengvatas gaunanti šalis laikytųsi savo įsipareigojimų; ir
 - (c) *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbė pranešimą, kuriame nurodoma, kad yra pagrindo abejoti dėl lengvatinių priemonių taikymo ir (arba) lengvatas gaunančios šalies įsipareigojimų laikymosi, ir kad dėl to gali būti keliamas klausimas dėl tolesnio jos naudojimosi šiuo sprendimu suteikiamomis lengvatomis.

Komisija praneša atitinkamai (-oms) UŠT pagal šią straipsnio dalį priimtą sprendimą iki jo įsigaliojimo. Komisija praneša apie tai ir VIII priedo 10 straipsnyje nurodytam Komitetui.

2. Laikino panaikinimo laikotarpis negali būti ilgesnis kaip šeši mėnesiai. Tam laikotarpiui pasibaigus Komisija, informavusi VIII priedo 10 straipsnyje nurodytą Komitetą, nusprendžia atšaukti laikiną panaikinimą arba šio straipsnio 1 dalyje nurodyta tvarka pratęsti laikino panaikinimo laikotarpį.
3. Valstybės narės pateikia Komisijai visą susijusią informaciją, kuria galima pagrįsti lengvatų taikymo panaikinimą arba jo pratęsimą.

3 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Įgyvendinant 2 straipsnį, Komisijai padeda VIII priedo 10 straipsnyje nurodytas Komitetas.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

VIII PRIEDAS

TIKRINIMO IR PRIEŽIŪROS TVARKA

1 straipsnis

Su priežiūros ir apsaugos priemonėmis susijusios apibrėžtys

Taikant šio priedo 2–10 straipsnius priežiūros ir apsaugos priemonėms:

- (a) „panašus produktas“ reiškia produktą, kuris yra identiškas, t. y. visais atžvilgiais panašus į nagrinėjamąjį produktą arba, jei tokio produkto nėra, kitą produktą, kuris, nors ir nebūdamas visais atžvilgiais panašus, pasižymi savybėmis, labai panašiomis į nagrinėjamojo produkto savybes;
- (b) „suinteresuotosios šalys“ reiškia tas šalis, kurios dalyvauja gaminant, skirstant ir (arba) parduodant 1 dalyje minėtus importuojamus produktus ir panašius ar tiesiogiai konkuruojančius produktus;
- (c) „rimti sunkumai“ – laikoma, kad jų esama, jei pablogėja Sąjungos gamintojų ekonominė ir (arba) finansinė padėtis.

2 straipsnis

Apsaugos priemonių taikymo principai

1. Jeigu šio sprendimo 41 straipsnyje nurodytos UŠT kilmės produktas importuojamas tokiu kiekiu ir (arba) tokiomis kainomis, dėl kurių kyla arba gali kilti rimtų sunkumų Sąjungos panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų gamintojams, gali būti imtasi būtinų apsaugos priemonių remiantis tolesnėmis dalimis.
2. Įgyvendinant 1 dalį, pirmenybė teikiama tokioms priemonėms, kurios mažiausiai sutrikdytų asociacijos funkcionavimą. Šios priemonės neturi siekti daugiau nei griežtai būtina iškilusiems sunkumams įveikti. Jos negali siekti daugiau nei šiuo sprendimu suteikiamo lengvatinio režimo panaikinimas.
3. Taikant arba keičiant apsaugos priemones, ypatingas dėmesys kreipiamas į susijusių UŠT interesus.

3 straipsnis

Tyrimo inicijavimas

1. Jeigu esama pakankamų *prima facie* įrodymų, kad tenkinamos šio priedo 2 straipsnio sąlygos, Komisija tiria, ar reikėtų imtis apsaugos priemonių.
2. Tyrimas inicijuojamas valstybės narės, bet kokio juridinio asmens arba bet kokios juridinio asmens statuso neturinčios asociacijos, veikiančių Sąjungos gamintojų vardu, prašymu arba pačios Komisijos iniciatyva, jei Komisijai žinoma, kad esama

pakankamai *prima facie* įrodymų, kaip nustatyta remiantis šio priedo 2 straipsnyje nurodytais veiksniais, tokiam inicijavimui pateisinti. Tyrimo inicijavimo prašyme pateikiama įrodymų, kad tenkinamos šio priedo 2 straipsnyje išdėstytos apsaugos priemonės nustatymo sąlygos. Prašymas pateikiamas Komisijai. Komisija, kiek įmanoma, nagrinėja, ar prašyme pateikti įrodymai yra tikslūs ir tinkami, siekdama nustatyti, ar pakanka *prima facie* įrodymų, kuriais būtų galima pateisinti tyrimo inicijavimą.

3. Jei paaiškėja, kad tyrimo inicijavimui pagrįsti *prima facie* įrodymų pakanka, Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia pranešimą. Tyrimas inicijuojamas per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos, kaip nustatyta 2 dalyje. Jeigu tyrimas inicijuojamas, pranešime nurodoma visa būtina informacija apie procedūrą ir terminus, įskaitant galimybę kreiptis į Europos Komisijos Prekybos generalinio direktorato bylas nagrinėjančią pareigūną.
4. Tyrimo taisyklės ir tvarka nustatytos 4 straipsnyje.
5. UŠT institucijoms reikalaujant ir nepažeidžiant šiame straipsnyje nurodytų terminų, organizuojamos šio sprendimo 13 straipsnyje nurodytos trišalės konsultacijos. Trišalių konsultacijų rezultatai perduodami konsultaciniam komitetui.

4 straipsnis

Tyrimai

1. Inicijavusi tyrimo procedūrą, Komisija pradeda tyrimą. 3 dalyje nustatytas laikotarpis prasideda sprendimo inicijuoti tyrimą paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.
2. Komisija gali prašyti valstybių narių pateikti informaciją, o valstybės narės imasi visų būtinų veiksmų tokiam prašymui patenkinti. Jei ta informacija yra visuotinės svarbos ir nėra konfidenciali pagal šio priedo 11 straipsnį, ji pridedama prie nekonfidencialių dokumentų, kaip nurodyta 8 dalyje.
3. Jei įmanoma, tyrimas baigiamas per dvylika mėnesių nuo jo inicijavimo.
4. Komisija renka visą informaciją, kuri, jos nuomone, yra reikalinga norint nustatyti, ar esama faktų, atitinkančių šio priedo 2 straipsnyje nustatytas sąlygas, ir stengiasi šią informaciją patikrinti, jei mano, kad to reikia.
5. Atlikdama tyrimą, Komisija įvertina visus susijusius objektyvius ir kiekybiškai įvertinamus veiksnius, darančius poveikį Sąjungos pramonės padėčiai, visų pirma rinkos dalį ir pardavimo, gamybos, našumo, pajėgumų naudojimo, pelno ir nuostolių bei užimtumo masto pokyčius. Šis sąrašas nėra baigtinis, Komisija gali atsižvelgti ir į kitus aktualius veiksnius.
6. Suinteresuotosios šalys, pareiškusios savo nuomonę per *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtame pranešime nustatytą laikotarpį, ir raštišką prašymą pateikę atitinkamos UŠT atstovai gali susipažinti su visa atliekant tyrimą Komisijos gauta informacija, išskyrus Sąjungos arba valstybių narių valdžios institucijų parengtus vidaus dokumentus, su sąlyga, kad ta informacija yra svarbi

jiems ginant savo interesus, yra nekonfidenciali pagal 11 straipsnio nuostatas ir kad Komisija ja naudojasi tyrimo metu. Šios suinteresuotosios šalys gali Komisijai pateikti savo nuomonę apie minėtą informaciją. Į tokią nuomonę atsižvelgiama, jei ji pagrįsta pakankamais *prima facie* įrodymais.

7. Komisija užtikrina, kad visi tyrimui naudojami duomenys, taip pat statistiniai duomenys, būtų prieinami, suprantami, skaidrūs ir patikrinami.
8. Komisija išklauso suinteresuotąsias šalis, visų pirma tais atvejais, kai per *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtame pranešime nustatytą laikotarpį jos raštu pateikia prašymą, kuriame nurodo, kad joms iš tikrųjų gali turėti poveikio tyrimo išvados ir kad yra ypatingų priežasčių, dėl kurių jos turi būti išklausytos žodžiu. Komisija išklauso šias šalis ir kitais atvejais, jeigu yra ypatingų priežasčių, dėl kurių jos turi būti išklausytos dar kartą.
9. Kai informacija per Komisijos nustatytą laikotarpį nepateikiama arba kai akivaizdžiai trukdoma tyrimui, išvados gali būti daromos remiantis turimais faktais. Jei Komisija nustato, kad kuri nors suinteresuotoji šalis ar trečioji šalis pateikė melagingą arba klaidinančią informaciją, ji į tą informaciją neatsižvelgia ir gali remtis turimais faktais.
10. Apie inicijuotą tyrimą Komisija raštu informuoja susijusią UŠT.

5 straipsnis

Išankstinės priežiūros priemonės

1. Šio sprendimo 41 straipsnio nurodytų UŠT kilmės produktams gali būti taikoma speciali priežiūra.
2. Komisija tvirtina išankstinės priežiūros priemones laikydamasi šio priedo 6 straipsnyje nurodytos patariamiosios procedūros.
3. Išankstinės priežiūros priemonės galioja ribotą laikotarpį. Jeigu nenumatyta kitaip, jos nustoja galiojusios pasibaigus antrajam šešių mėnesių laikotarpiui, kuris prasideda praėjus šešiesiems mėnesiams nuo tų priemonių taikymo pradžios.
4. Komisija ir kompetentingos UŠT institucijos užtikrina priežiūros priemonių veiksmingumą, taikydamos administracinio bendradarbiavimo metodus, nustatytus VI ir VII prieduose.

6 straipsnis

Laikinių apsaugos priemonių nustatymas

1. Dėl tinkamai pagrįstų skubos priežasčių, susijusių su pablogėjusia Sąjungos gamintojų ekonomine ir (arba) finansine padėtimi, kurią būtų sunku ištaisyti, gali būti nustatytos laikinosios priemonės. Laikinosios priemonės negali būti taikomos ilgiau kaip 200 dienų. Komisija tvirtina laikinąsias priemones laikydamasi šio priedo 10 straipsnyje nurodytos patariamiosios procedūros. Ypatingos skubos atvejais

Komisija, laikydama šio priedo 10 straipsnyje nurodytos tvarkos, tvirtina laikinąsias apsaugos priemones, kurios taikomos nedelsiant.

2. Jeigu laikinosios apsaugos priemonės panaikinamos, nes tiriant paaiškėja, kad nebuvo įvykdytos šio priedo 2 straipsnyje nustatytos sąlygos, bet kokie tų laikinųjų priemonių pagrindu surinkti muitai grąžinami savaime.

7 straipsnis

Galutinių priemonių nustatymas

1. Jeigu iš galutinių nustatytų faktų matyti, kad šio priedo 2 straipsnyje nustatytos sąlygos nėra tenkinamos, Komisija, taikydamą šio priedo 4 straipsnyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą, priima sprendimą baigti tyrimą ir tyrimo procedūrą. Komisija, tinkamai laikydama šio priedo 9 straipsnyje nurodytos konfidencialios informacijos apsaugos nuostatų, paskelbia atskleistų faktų ataskaitą ir pagrįstas išvadas visais svarstomais faktiniais ir teisiniais klausimais.
2. Jeigu iš galutinių nustatytų faktų matyti, kad šio priedo 2 straipsnyje nustatytos sąlygos tenkinamos, Komisija priima sprendimą nustatyti galutines apsaugos priemones pagal 4 straipsnyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą. Komisija, tinkamai laikydama šio priedo 9 straipsnyje nurodytos konfidencialios informacijos apsaugos nuostatų, paskelbia atskleistų faktų ataskaitą ir pagrįstas išvadas visais svarstomais faktiniais ir teisiniais klausimais, taip pat nedelsdama praneša UŠT valdžios institucijoms apie sprendimą imtis būtinų apsaugos priemonių.

8 straipsnis

Apsaugos priemonių taikymo trukmė ir peržiūra

1. Apsaugos priemonė galioja tik tokį laikotarpį, kuris yra būtinas siekiant užkirsti kelią didelei žalai arba ją atitaisyti ir palengvinti prisitaikymą. Šis laikotarpis negali trukti ilgiau nei trejus metus, jeigu nėra pratęsiamas remiantis 2 dalimi.
2. Pradinis apsaugos priemonės taikymo laikotarpis išimties tvarka gali būti pratęstas iki dviejų metų nustačius, kad apsaugos priemonę vis dar būtina taikyti, siekiant išvengti rimtų sunkumų ar juos pašalinti.
3. Prieš pratęsiant apsaugos priemonės galiojimą pagal 2 dalį, valstybės narės, bet kurio juridinio asmens arba bet kurios asociacijos, kuri nėra juridinis asmuo, tačiau veikia Sąjungos pramonės vardu, prašymu arba Komisijos iniciatyva atliekamas tyrimas, jei esama pakankamų *prima facie* įrodymų, apsaugos priemonė tebėra būtina.
4. Apie tyrimo inicijavimą paskelbiama vadovaujantis 4 straipsniu, apsaugos priemonė lieka galioti, kol bus gauti tyrimo rezultatai. Atliekant tyrimą ir priimant bet kokią sprendimą dėl pratęsimo pagal 2 dalį laikomasi 6 ir 7 straipsnių nuostatų.

9 straipsnis

Konfidencialumas

1. Pagal šį sprendimą gauta informacija naudojama tik tuo tikslu, dėl kurio ją buvo prašyta pateikti. Jokia pagal šį sprendimą gauta konfidencialaus pobūdžio arba konfidencialiai pateikta informacija neatskleidžiama be specialaus tokios informacijos pateikėjo leidimo.
2. Kiekviename prašyme laikyti informaciją konfidencialia turi būti nurodytos priežastys, dėl kurių ta informacija yra konfidenciali. Tačiau jei informacijos pateikėjas nesutinka jos viešinti ar leisti jos atskleisti bendro pobūdžio ar santraukos forma ir jei pasirodo, kad prašymas laikyti informaciją konfidencialia yra nepagrįstas, į šią informaciją gali būti neatsižvelgiama.
3. Informacija bet koku atveju laikoma konfidencialia, jei jos atskleidimas gal turėti didelį neigiamą poveikį tokios informacijos pateikėjui arba šaltiniui.
4. 1–4 dalys netrukdo Sąjungos institucijoms nurodyti bendro pobūdžio informacijos, ypač motyvų, kuriais grindžiami pagal šį sprendimą priimami sprendimai. Tačiau šios institucijos privalo atsižvelgti į atitinkamų fizinių ir juridinių asmenų teisėtus interesus, kad nebūtų atskleistos jų komercinės paslaptys.

10 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas, įsteigtas pagal 2009 m. vasario 26 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 260/2009 dėl bendrų importo taisyklių⁹⁹ 4 straipsnio 1 dalį. Tas komitetas – tai komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 4 straipsniu.

⁹⁹ OL L 84, 2009 3 31, p. 1.

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

- 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas
- 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje
- 1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis
- 1.4. Tikslas (-ai)
- 1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas
- 1.6. Trukmė ir finansinis poveikis
- 1.7. Numatomas (-i) valdymo metodas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

- 2.1. Priežiūros ir atskaitomybės taisyklės
- 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema
- 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės
- 2.4. Kontrolės išlaidų ir naudos įvertinimas

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Tarybos sprendimas dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos sprendimas)

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje¹⁰⁰

21 antraštinė dalis. Vystymasis ir santykiai su Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno regiono (AKR) valstybėmis

21 04. Aplinka ir tvarus gamtos išteklių, įskaitant energiją, valdymas

21 05. Žmogaus ir socialinė raida

21 06. Geografinis bendradarbiavimas su Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno regiono (AKR) valstybėmis

21 07. Vystomojo bendradarbiavimo veiksmai ir *ad hoc* programos

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone**

Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) parengiamuosius veiksmus¹⁰¹**

Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **esamos priemonės pratęsimu**

Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **priemone, perorientuota į naują priemonę**

1.4. Tikslai

1.4.1. *Komisijos daugiametis (-čiai) strateginis (-iai) tikslas (-ai), kurio (-ių) siekiama šiuo pasiūlymu (šia iniciatyva)*

Skatinti UŠT ekonominę ir socialinę plėtrą bei užmegzti glaudžius jų ir visos Europos Sąjungos ekonominius santykius.

Paremti šių šalių ir teritorijų gyventojų interesus ir gerovę, kad ekonominis, socialinis ir kultūrinis vystymasis atitiktų jų siekius.

¹⁰⁰ VGV – veikla grindžiamas valdymas, VGB – veikla grindžiamas biudžeto sudarymas.

¹⁰¹ Kaip nurodyta Finansinio reglamento 49 straipsnio 6 dalies a arba b punkte.

Stiprinti UŠT konkurencingumą ir atsparumą, mažinti jų pažeidžiamumą, taip pat remti jų ir jų partnerių tarpusavio bendradarbiavimą.

1.4.2. *Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ir atitinkama VGV / VGB veikla*

Siekiami:

- a) padėti skleisti ES vertybes ir standartus kitose pasaulio šalyse;
- b) sukurti abipusiškesnius ES ir UŠT santykius, grindžiamus bendrais interesais;
- c) didinti UŠT konkurencingumą;
- d) stiprinti UŠT atsparumą, mažinti jų ekonominę ir aplinkos pažeidžiamumą;
- e) skatinti UŠT bendradarbiavimą su trečiųjų šalių partneriais;
- f) įtraukti ES politikos darbotvarkės prioritetus;
- g) atsižvelgti į pasaulio prekybos sistemos pokyčius ir ES prekybos sutartis su trečiųjų šalių partneriais.

Ketinami:

- a) skatinti UŠT ekonominę ir socialinę vystymąsi, joms užmezgant glaudžius tarpusavio santykius ir santykius su visa Europos Sąjunga;
- b) remti UŠT gebėjimus apibrėžti ir įgyvendinti politikos kryptis, strategijas, veiksmų planus ir priemones šalių tarpusavio bendradarbiavimui pasirinktose srityse. Darniai bendradarbiauti aplinkos, klimato kaitos ir nelaimių rizikos mažinimo srityse, siekiant remti UŠT tvarų vystymąsi;
- c) skatinti tvarų ir efektyvų išteklių naudojimą ir ekonomikos augimą atsieti nuo aplinkos būklės blogėjimo;
- d) remti UŠT ekonomikos įvairinimo procesą;
- e) prisidėti prie UŠT tvaraus vystymosi ir UŠT skatinti kompetenciją ir pramonės konkurencingumą, Europos Sąjungai ir UŠT bendradarbiaujant mokslo, technologijų, įskaitant informacines ir ryšių technologijas, mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse;
- f) remti UŠT pastangas prireikus savo vietos teisės aktus derinti su Europos Sąjungos teisės aktais;
- g) stiprinti UŠT ir Europos Sąjungoje gyvenančio jaunimo ryšius; remti aukštos kokybės švietimą ir deramą darbą UŠT ir regionuose, kuriuose jaunimas gyvena; ir padėti stiprinti UŠT pajėgumus stebėti, nustatyti užkrečiamųjų ligų protrūkius ir į juos reaguoti;
- h) atsižvelgti į UŠT kultūrų įvairovę ir tapatybę ir padėti jas išsaugoti;

- i) skatinti veiksmingą UŠT integraciją į regioninę ir pasaulio ekonomiką, plėtoti prekybą prekėmis ir paslaugomis;
- j) mažinti UŠT atokumo padarinius, kurie yra kliūtis UŠT konkurencingumui;
- k) remti UŠT gebėjimus formuluoti ir įgyvendinti prekybos prekėmis ir paslaugomis vystymuisi būtiną politiką;
- l) remti UŠT pastangas sukurti palankią investicijoms aplinką, kuri padėtų jų socialiniam ir ekonominiam vystymuisi;
- m) remti finansų sistemos stabilumą, sąžiningumą ir skaidrumą, taip pat gerą mokesčių sistemos administravimą;
- n) remti UŠT pastangas plėtoti naujoviškas ir veiksmingas policijos bei teismų bendradarbiavimo priemones ir kovoti su prekyba žmonėmis, terorizmu ir kitų formų organizuotu nusikalstamumu;
- o) remti UŠT eksporto ir prekybos pajėgumus;
- p) sukurti tikslingo bendradarbiavimo ir dialogo prekybos ir su prekyba susijusiais klausimais galimybes.

Atitinkama VGV / VGB veikla

21 antraštinė dalis. Vystymasis ir santykiai su Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno regiono (AKR) valstybėmis

21 04. Aplinka ir tvarus gamtos išteklių, įskaitant energiją, valdymas

21 05. Žmogaus ir socialinė raida

21 06. Geografinis bendradarbiavimas su Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno regiono (AKR) valstybėmis

21 07. Vystomojo bendradarbiavimo veiksmai ir *ad hoc* programos (žr. 1.2 punktą).

1.4.3. *Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis*

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų turėti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Numatomas poveikis:

- a) glaudesni UŠT ir ES ekonominiai ryšiai;
- b) didesnis UŠT gebėjimas apibrėžti ir įgyvendinti politikos kryptis, strategijas, veiksmų planus ir priemones šalių tarpusavio bendradarbiavimui pasirinktose srityse;
- c) geresnis ir efektyvus išteklių naudojimas;
- d) didesnis UŠT ekonomikos įvairinimas;
- e) didesnis bendradarbiavimas mokslo, technologijų, įskaitant informacines ir ryšių technologijas, mokslinių tyrimų ir inovacijų, taip pat aplinkos, kovos su klimato kaita ir nelaimių rizikos mažinimo srityse;
- f) didesnis UŠT ir ES teisės aktų derėjimas;
- g) dažnesni ES ir UŠT jaunimo mainai; geresnė švietimo kokybė ir geresnės darbo sąlygos UŠT; ir didesni pajėgumai spręsti užkrečiamųjų ligų protrūkių problemą;
- h) didesnis informuotumas apie UŠT kultūrų įvairovę ir tapatybę;
- i) didesnė UŠT tolesnė integracija į regioninę ir pasaulio ekonomiką;
- j) geresnis UŠT pasiekiamumas;
- k) didesni gebėjimai formuluoti ir įgyvendinti prekybos vystymuisi būtiną politiką;
- l) palankesnė investicijoms aplinka UŠT;
- m) stabilesnės, patikimesnės ir skaidresnės UŠT finansų sistemos;
- n) naujoviškos ir veiksmingos policijos bei teismų bendradarbiavimo priemonės, visų pirma kovojant su prekyba žmonėmis, terorizmu ir kitų formų organizuotu nusikalstamumu;
- o) didesni eksporto ir prekybos pajėgumai;
- p) glaudesnis dialogas ir tikslingas bendradarbiavimas prekybos ir su prekyba susijusiais klausimais.

1.4.4. *Rezultatų ir poveikio rodikliai*

Nurodyti pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo stebėjimo rodiklius.

Užjūrio asociacijos sprendimas (UAS) yra politinis sprendimas, kuriuo nustatoma ES ir UŠT bendradarbiavimo teisinė sistema, kaip numatyta Sutartyje.

UAS toliau papildys Komisijos įgyvendinimo reglamentas ir programavimo dokumentai, kuriuose bus išdėstytos bendrai sutartos ES ir UŠT (pagrindinio (-ių)) bendradarbiavimo (sektorius (-ių)) strategijos ir atitinkami finansiniai asignavimai.

Į programavimo dokumentus ir vėlesnius Komisijos finansavimo sprendimus bus įtraukti atitinkami strategijai stebėti naudotini rodikliai. Bus įtraukti sąnaudų, laimėjimų, rezultatų ir poveikio rodikliai, atsižvelgiant į UŠT ir bendradarbiavimo sektoriaus ypatumus. Tam tikrais atvejais, kai ES paramos įgyvendinimo priemonė yra parama biudžetui, neatmestina, kad metiniai tikslai bus nustatomi ir ES parama bus išmokėta atsižvelgus į veiklos rezultatus siekiant šių tikslų.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai

Sutartyje numatyta, kad reikia nustatyti išsamias UŠT ir ES asociacijos nuostatas. Dabartinis Užjūrio asociacijos sprendimas baigia galioti 2013 m. gruodžio 31 d., todėl reikia teisės aktų sistemos, kuria būtų užtikrinama tinkama parama ir pagalba UŠT.

1.5.2. Papildoma ES dalyvavimo nauda

Atsižvelgiant į vis sunkesnius uždavinius, nė vienas iš ES vidaus prioritetų: saugumo, pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo ir darbo vietų kūrimo, klimato kaitos, galimybės gauti energijos, efektyvus išteklių naudojimo, įskaitant biologinės įvairovės apsaugą, saugios vandentvarkos ar atliekų tvarkymo, sveikatos ir pandemijų, švietimo, nebus įgyvendintas izoliuotai nuo viso pasaulio.

Kartu su 27 valstybėmis narėmis veikdama pagal bendrą politiką ir strategijas, pati ES turi pakankamai įtakos, kad galėtų spręsti pasaulines problemas, pavyzdžiui, klimato kaitos klausimą. Atskirų valstybių narių veiksmai gali būti riboti ir nenuoseklūs. Dėl šios kritinės masės ES taip pat gali geriau vesti dialogą politikos klausimais su UŠT vyriausybėmis partnerėmis.

Išorės veiksmais ES yra įsipareigojusi populiarinti savo standartus ir dalytis savo ekspertinėmis žiniomis. UŠT turi galimybę tapti ES strateginiais taškais visame pasaulyje. UŠT teisės aktus ir standartus patobulinus iki ES lygio, būtų galima padidinti ir UŠT, ir vėliau ES įtaką atitinkamuose regionuose.

1.5.3. Praeityje įgytos panašios patirties išvados

Per viešas konsultacijas buvo nustatyta nemažai bendro pobūdžio klausimų, pavyzdžiui, kaip pakeisti prioritetus: nuo skurdo mažinimo ir vystomojo bendradarbiavimo pereiti prie glaudesnių abipusių santykių. Šį pokytį savo bendroje pozicijoje parėmė UŠT ir valstybės narės, kurios nors pripažino, kad dabartinės asociacijos sistemos indėlis į ekonominį ir socialinį UŠT vystymąsi buvo reikšmingas, reikia atskirti ES požiūrį į UŠT nuo požiūrio į AKR šalis ir kitas besivystančias šalis. Vietoj jo siūlomas abipusis požiūris, kuriuo atsižvelgiama į UŠT ypatumus, įvairovę ir pažeidžiamumą ir kuris grindžiamas abipusiais interesais ir bendromis vertybėmis. Iš esmės pakeitus požiūrį, taip pat būtų atsižvelgta į UŠT ir ES kylančius politinius prioritetus.

2011 m. atliktame išorės vertinimo tyrime nustatyta, kad atsižvelgiant į UŠT ir ES finansinį bendradarbiavimą per 1999–2009 m. laikotarpį, užtrunka per ilgai, kol iš EPF išteklių, skirtų reaguoti į stichines nelaimes ir nenumatytus įvykius, finansuojama pagalba suteikiama UŠT.

Be to, nurodyta, kad reikia skatinti UŠT ir kaimyninių šalių bendradarbiavimą ir tai yra viena iš priemonių veiksmingumui pasiekti. Todėl tyrime pabrėžiama, kad ES nepakankamai lengvina UŠT ir jų kaimyninių (trečiųjų šalių, AKR valstybių arba atokiausių ES regionų) bendradarbiavimą, nes partneriai turi kreiptis lėšų į skirtingus ES fondus.

Nepaisant to, kad UŠT visiškai atitinka programų reikalavimus, praktiškai pasinaudoti ES programų ir horizontaliųjų biudžeto eilučių lėšomis sunku visų pirma dėl to, kad daugumoje UŠT trūksta administracinių gebėjimų arba dalyvauti, arba pateikti sėkmingus projektus. Kiek tai susiję su prekybos režimu, išorės tyrimuose ir konsultacijose su interesuotosiomis šalimis Europos Komisija nustatė ir (arba) pažymėjo kelis klausimus. Apskritai vertinant prekybos režimą su UŠT, UŠT, jų valstybių narių ir išorės vertintojai kartu sutarė, kad UŠT ir ES asociacijos prekybos ir ekonomikos komponentas padėjo siekti tvaraus socialinio ir ekonominio UŠT vystymosi, nes UŠT gavo garantuotą prieigą prie didelės ES rinkos ir daugybę eksporto galimybių, taip pat buvo remiama vietos ekonomika. Nepaisant šių teigiamų rezultatų, išorės vertintojai nurodė, kad galimybė UŠT pasinaudoti didesne rinka ne visada tapdavo faktinėmis prekybos galimybėmis, nes UŠT susidurdavo su keliomis veiksmingo pasinaudojimo šia galimybe problemomis.

UŠT ir ES prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo klausimu išorės tyrimuose rekomenduota, kad atnaujinus UŠT ir ES asociaciją, būtų peržiūrėti atitinkami prekybos paslaugomis ir kilmės taisyklių susitarimai; numatyta pakankamai paramos ir gebėjimų stiprinimo veiksmų plėtojant UŠT su prekyba susijusią politiką ir remiant UŠT pastangas vykdyti reguliavimo reformą.

1.5.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Strategijoje „Europa 2020“ nustatytas rodiklis, pagal kurį reikia tikrinti ES politikos derėjimą ir ES vertybių, standartų ir intereso skatinimą. Pirmiausia reikia siekti, kad politika derėtų su strategijos „Europa 2020“ prioritetais dėl pažangaus augimo ir tvarumo, remiant mokslinius tyrimus, inovacijas, informacines ir ryšių technologijas (IRT) ir tvaraus augimo gebėjimus kaip socialinį ir ekonominį vystymąsi skatinančius veiksnius.

Todėl 2014–2020 m. Užjūrio asociacijos sprendimas bus svarbus. Iš tiesų mintis įsteigti patirties ir praktinių žinių centrus galėtų būti susijusi su aukštų standartų, be kita ko, tarptautinių standartų, pavyzdžiui, aplinkosaugos, maisto saugos ir vartotojų sveikatos srityse, įgyvendinimu ir skatinimu. Visos UŠT pasižymi turtinga biologine įvairove. Todėl tvariam šios biologinės įvairovės naudojimui ir apsaugai padėtų geresnė mokslinė dokumentacija ir galimybė naudotis mokslinių tyrimų rezultatais. Be to, tarptautinių maisto saugos ir gyvūnų bei augalų sveikatos standartų įgyvendinimas galėtų palengvinti UŠT ir jų prekybos partnerių, įskaitant ES valstybes nares, tarpusavio prekybą. ES įsipareigojimas užtikrinti aplinkosaugos standartus, taip pat jos pasaulinio masto veikėjos vaidmuo kovoje su klimato kaita galėtų būti labai vertingas ir ES, ir UŠT. Komisija mano, kad UŠT biologinė įvairovė ir kiti gamtos turtai galėtų būti sustiprinto bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir išsaugojimo srityje objektas. Abiem šalims gali būti naudinga bendradarbiauti aplinkosaugos srityje.

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

- Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė ribota**
 - Pasiūlymas (iniciatyva) galioja nuo 2014 01 01 iki 2020 12 31
 - Finansinis poveikis nuo 2014 01 01 iki 2020 12 31
 - Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė neribota**
 - Įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,
 - vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)¹⁰²

- Komisijos vykdomas **tiesioginis centralizuotas valdymas**
- Netiesioginis centralizuotas valdymas**, vykdomo užduotis perduodant:
 - vykdomosioms įstaigoms
 - Bendrijų įsteigtoms įstaigoms¹⁰³
 - nacionalinėms viešojo sektoriaus arba viešąsias paslaugas teikiančioms įstaigoms
 - asmenims, atsakingiems už konkrečių veiksmų vykdymą pagal Europos Sąjungos sutarties V antraštinę dalį ir nurodytiems atitinkamame pagrindiniame teisės akte, apibrėžtame Finansinio reglamento 49 straipsnyje
- Pasidalijamasis valdymas** kartu su valstybėmis narėmis
- Decentralizuotas valdymas** kartu su trečiosiomis šalimis
- Jungtinis valdymas** kartu su tarptautinėmis organizacijomis (*nurodyti*)

Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skylyje.

Pastabos

Kadangi Užjūrio asociacijos sprendimas yra UŠT ir ES bendradarbiavimo sistema, finansavimo sprendimuose numatytini įgyvendinimo aspektai bus nustatomi kiekvienu atveju atskirai, atsižvelgiant į sutartą strategiją ir atitinkamos UŠT ypatumus.

¹⁰² Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

¹⁰³ Kaip nurodyta Finansinio reglamento 185 straipsnyje.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Priežiūros ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Užjūrio asociacijos sprendimu nustatomas UŠT ir ES asociacijos teisinis pagrindas. Tai tekstas, kuriame apibrėžiami ES išorės santykiai su šiomis šalimis ir teritorijomis, todėl jo įgyvendinimo negalima vertinti pagal pagrindinius rodiklius. Vis dėlto ES ir UŠT sutartos bendradarbiavimo strategijos, kuriomis bus siekiama UŠT tvaraus vystymosi, bus vertinamos naudojant kiekvienai programai nustatytus sąnaudų ir laimėjimų rodiklius.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.2.1. Nustatyta rizika

Rizikos aplinka

Paramos pagal šį sprendimą teikimo sąlygoms būdinga rizika, kad nebus įgyvendinti tikslai, kad finansų valdymas nebus pakankamai geras ir (arba) kad nebus laikomasi taikytinų taisyklių (teisėtumo ir tvarkingumo klaidos):

- dėl ekonominio (politinio) nestabilumo ir (arba) gaivalinių nelaimių gali kilti sunkumų ir gali būti vėluojama parengti ir įgyvendinti intervencinius veiksmus, ypač nestabiliose valstybėse;
- dėl nepakankamų institucinių ir administracinių gebėjimų šalyse partnerėse gali kilti sunkumų ir gali būti vėluojama rengti ir įgyvendinti intervencinius veiksmus;
- įgyvendinant geografiškai išskaidytus projektus ir programas (kuriais aprėpiama daug valstybių, teritorijų, regionų) gali kilti su stebėsenos logistika (ištekliais) susijusių sunkumų, ypač vykdant tolesnius veiksmus vietoje;
- dėl galimų partnerių (paramos gavėjų) įvairovės ir skirtingų jų vidaus kontrolės struktūrų bei pajėgumų Komisijos turimi ištekliai, skirti įgyvendinimui remti ir stebėti, gali susiskaidyti, todėl sumažės jų veiksmingumas ir efektyvumas;
- dėl turimų duomenų apie išorės pagalbos rezultatus ir poveikį (nacionalinių vystymosi planų įgyvendinimą šalyse partnerėse) prastos kokybės ir nedidelio kiekio Komisijai gali būti sunkiau teikti ataskaitas apie rezultatus ir priimti už juos atsakomybę.
- dėl administracinių asignavimų stokos gali trūkti išteklių sprendimui tinkamai valdyti.

Tikėtinas taikytinų taisyklių nesilaikymo rizikos lygis

Atitikties tikslas pagal šią priemonę yra išlaikyti ankstesnę DEVCO priemonių rinkinio neatitikties rizikos lygį (klaidų dažnį), kuris yra likęs grynasis klaidų lygis (daugiamečiu pagrindu, įvykdžius visą planuojamą kontrolę ir koregavimus pagal užbaigtas sutartis), mažesnis kaip 2 %. Paprastai tai reiškia, kad apskaičiuotasis klaidų lygis yra 2–5 %, kalbant

apie metinę atsitiktinę sandorių imtį, kurią Europos Audito Rūmai analizuoja rengdami metinį patikinimo pareiškimą. DEVCO nuomone, tai yra mažiausia įmanoma neatitikties rizika, turint omenyje labai rizikingą aplinką ir atsižvelgiant į administracinę našta ir būtiną išlaidų veiksmingumą vykdant atitikties kontrolę.

2.2.2. *Numatomas (-i) kontrolės metodas (-ai)*

Vystymosi ir bendradarbiavimo generalinio direktorato – *EuropeAid* – vidaus kontrolės principai

Vystymosi ir bendradarbiavimo generalinio direktorato – *EuropeAid* – vidaus kontrolės ir valdymo procesu siekiama pagrįstai patikinti, kad bus pasiekti tikslai, susiję su jo veiklos veiksmingumu ir efektyvumu, jo finansinių ataskaitų patikimumu ir atitiktimi taikytinai teisės aktų ir procedūrinei sistemai.

Veiksmingumas ir efektyvumas

Siekdama užtikrinti savo veiklos veiksmingumą ir efektyvumą (ir sumažinti didelę riziką savo išorės pagalbos aplinkoje), kartu su visais Komisijos bendro strateginės politikos ir planavimo proceso elementais, vidaus audito aplinka ir kitais Komisijos vidaus kontrolės standartų reikalavimais, Komisija visoms savo priemonėms toliau taikys specializuoto pagalbos valdymo sistemą, apimančią:

- decentralizuotą daugumos išorės pagalbos valdymą, kurį vykdo ES delegacijos vietose;
- aiškias ir formalias finansinės atskaitomybės ribas (iš įgalioto leidimus suteikiančio pareigūno (generalinio direktoriaus) perduodamas delegacijos vadovui, taikant būstinės perįgaliotojo įgaliojimus suteikiančio pareigūno (direktoriaus) perįgaliojimą ES delegacijos vadovui);
- reguliarių ES delegacijų ataskaitų (išorės pagalbos valdymo ataskaitų) teikimą Komisijos būstinei, įskaitant metinį patikinimo pareiškimą, kurį teikia ES delegacijos vadovas;
- svarbią mokymo programą, skirtą tiek Komisijos būstinėje, tiek atitinkamose ES delegacijose dirbančiam personalui;
- reikšmingą Komisijos būstinės paramą ir rekomendacijas delegacijai (taip pat internetu);
- reguliarius tikrinamuosius vizitus į decentralizuotas delegacijas kas 3–6 metus;
- projektų ir programų ciklo valdymą, įskaitant metodiką;
- kokybiškas paramos priemones, taikomas paramos planavimui, jos teikimo metodui, finansavimo mechanizmui, valdymo sistemai, bet kokių ją įgyvendinančių partnerių vertinimui ir atrankai ir t. t.;
- programų ir projektų valdymo, stebėjimo ir ataskaitų teikimo priemones, skirtas veiksmingam įgyvendinimui užtikrinti, įskaitant reguliarių projektų išorės stebėjimą vietoje;

- svarbius vertinimo ir audito aspektus.

Finansinė atskaitomybė ir apskaita

Komisija toliau laikysis aukščiausių apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų, taikydama Komisijos kaupiamosios apskaitos sistemą (angl. ABAC) ir specialias išorės pagalbos priemones, pvz., bendrąją RELEX informacinę sistemą (angl. CRIS).

Siekiant atitikties galiojančiai teisės aktų ir procedūrinei sistemai, atitikties kontrolės metodai nustatyti 2.2 skirsnyje (sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės).

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones.

- Turint omenyje labai rizikingą *EuropeAid* veiklos aplinką, jo sistemose reikia numatyti reikšmingą galimų operacijų atitikties reikalavimams klaidų (pažeidimų) lygį ir kiek įmanoma anksčiau užtikrinti aukšto lygio prevencijos, nustatymo ir koregavimų kontrolę mokėjimo procese. Praktikoje tai reiškia, kad vykdant *EuropeAid* atitikties kontrolę bus daugiausia remiamasi reikšmingais *ex ante* tikrinimais daugiamečiu pagrindu, kuriuos vietoje atliks tiek išorės auditoriai, tiek Komisijos tarnybos, prieš skirdamos galutines išmokas projektui (tuo pačiu metu bus atliekami keli *ex post* auditai ir patikros), ir taip bus užtikrinama kur kas didesnė apsauga nei pagal finansų apsaugos priemones, kurios nustatytos Finansiniame reglamente. *EuropeAid* atitikties reikalavimams sistemą sudaro, *inter alia*, toliau nurodytos svarbios dalys:
- prevencinės priemonės;
- privalomas pagrindinis paramos valdymo darbuotojų ir auditorių mokymas, įtraukiant sukčiavimo problemas;
- konsultavimas (taip pat internetu), įskaitant Praktinį vadovą sutarčių klausimais, *EuropeAid* vadovą ir finansų valdymo priemonių rinkinį (įgyvendinimo partneriams);
- *ex ante* vertinimas siekiant užtikrinti, kad būtų įdiegtos atitinkamos kovos su sukčiavimu priemonės, skirtos išvengti sukčiavimo ir jį nustatyti ES lėšų valdymo srityje, institucijose, valdančiose tam tikras lėšas bendrojo, decentralizuoto ir pasidalijamojo valdymo būdu;
- šalyse partnerėse įdiegtų kovos su sukčiavimu mechanizmų *ex ante* patikra vertinant, ar įvykdytas tinkamumo biudžeto paramai gauti kriterijus, susijęs su viešųjų finansų valdymu (t. y. aktyvus įsipareigojimas kovoti su sukčiavimu ir korupcija, tinkamos tikrinimo institucijos, pakankamas teisminis pajėgumas, veiksmingas reagavimas ir sankcijų mechanizmai);
- Komisija 2008 m. Akroje pasirašė Tarptautinę paramos skaidrumo iniciatyvą (angl. IATI) ir susitarė dėl paramos skaidrumo standarto, pagal kurį užtikrinamas punktualesnis, išsamus ir reguliarus duomenų apie paramos lėšas ir dokumentus teikimas;

- nuo 2011 m. spalio 14 d. Komisija įgyvendina IATI standarto dėl skaidraus informacijos apie pagalbą paskelbimo pirmąjį etapą; jis tęsis iki aukšto lygio forumo pagalbos veiksmingumo tema, kuris rengiamas 2011 m. lapkričio mėn. Busane. Be to, Komisija, bendradarbiaudama su ES valstybėmis narėmis, sukurs bendrą internetinę IT taikomąją programą TR-AID, kurioje ES pagalbos duomenys, gauti naudojantis IATI ir kitais šaltiniais, bus paversti lengvai naudojama informacija apie pagalbą;
- nustatomieji ir taisomieji veiksmai;
- išorės auditai ir tikrinimai (tiek privalomieji, tiek atliekami remiantis rizika), įskaitant Europos Audito Rūmų auditą;
- retrospektyviniai tikrinimai (grindžiami rizika) ir lėšų susigrąžinimas;
- ES finansavimo sustabdymas didelio sukčiavimo atveju, įskaitant didelio masto korupciją, kol valdžios institucijos ims atitinkamų veiksmų siekdamos ištaisyti padėtį ir užkirsti kelią tokiam sukčiavimui ateityje;
- *EuropeAid* toliau kurs savo kovos su sukčiavimu strategiją pagal 2011 m. birželio 24 d. patvirtintą naująją Komisijos kovos su sukčiavimu strategiją (CAFS), siekdama užtikrinti, *inter alia*, kad:
 - Komisijos vidaus kontrolė, kuria siekiama kovoti su sukčiavimu, būtų visapusiškai suderinta su CAFS;
 - Komisijos sukčiavimo rizikos valdymo metodas būtų tinkamas sukčiavimo rizikos sritims nustatyti ir tinkamai reaguoti;
 - sistemose, pagal kurias trečiojoje šalyse naudojamos ES lėšos, būtų galima gauti svarbius duomenis siekiant juos panaudoti valdant sukčiavimo riziką (pavyzdžiui, dvigubam finansavimui nustatyti);
 - prireikus būtų galima sudaryti tinklų veiklos grupes ir parengti tinkamas IT priemones su išorės pagalbos sektoriumi susijusiems sukčiavimo atvejams nagrinėti.

2.4. Kontrolės išlaidų ir naudos įvertinimas

Viso *EuropeAid* portfelio vidaus kontrolės ir valdymo išlaidų bendras įvertintas metinis vidurkis planuojant 2014–2020 m. biudžetą sudaro 658 mln. EUR įsipareigojimų. Į šią sumą įskaičiuotas Europos plėtros fondo (EPF), kurio veikla derinama su *EuropeAid* valdymo struktūra, valdymas. Šios vadinamosios ne veiklos išlaidos sudaro apie 6,4 % nustatyto metinio 10,2 mlrd. EUR vidurkio, numatomo kaip bendrieji (veiklos ir administraciniai) *EuropeAid* įsipareigojimai iš jo bendrųjų išlaidų, 2014–2020 m. laikotarpiu finansuojamų iš ES bendrojo biudžeto ir Europos plėtros fondo.

Skaičiuojant šias valdymo išlaidas atsižvelgta į visus *EuropeAid* darbuotojus būstinėje ir delegacijose, infrastruktūrą, keliones, mokymą, stebėjimą, vertinimą ir audito sutartis (taip pat sudarytas paramos gavėjų).

EuropeAid planuoja laikui bėgant mažinti valdymo ir operatyvinės veiklos santykį pagal pagerintą ir supaprastintą naujosioms priemonėms taikomą tvarką, remiantis numatomais pakeitimais pagal persvarstytą Finansinį reglamentą. Didžiausia šių valdymo išlaidų nauda yra susijusi su politikos tikslų įgyvendinimu, veiksmingu ir efektyviu išteklių naudojimu, taip pat griežtų ir ekonomiškai veiksmingų prevencinių priemonių bei kitų patikrų taikymu siekiant užtikrinti, kad lėšos būtų naudojamos teisėtai ir tinkamai.

Nors ateityje bus toliau siekiama tobulinti portfelio valdymo veiklos ir atitikties patikrų pobūdį bei siekius, šios išlaidos apskritai yra būtinos, kad būtų galima veiksmingai ir efektyviai pasiekti priemonių tikslus patiriant mažiausią įmanomą neatitikties riziką (mažesnė kaip 2 % liekamoji paklaida). Jos yra kur kas mažesnės nei rizika, kuri būtų patiriama panaikinus arba sumažinus vidaus kontrolę šioje labai rizikingoje srityje.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

Nota bene:

Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui „Daugiametės finansinės programos, susijusios su ES bendradarbiavimo su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybėmis bei užjūrio šalimis ir teritorijomis finansavimu 2014–2020 m. (11-uju Europos plėtros fondu), rengimas“ taip pat įtrauktas į pasiūlytą finansinį asignavimą UŠT pagal 11-ąjį EPF.

Todėl buvo parengta supaprastinta finansinė pažyma „11-OJO EPF POVEIKIO V IŠLAIDŲ KATEGORIJAI VERTINIMAS“ (COM(2011) 837 galutinis, Briuselis, 2011 m. gruodžio 7 d.).